

PRAWO KONSULARNE

**Studia i prawno porównawcze
materiały źródłowe**

ZESZYT II

**Ustawy i inne regulacje wewnętrzne
wybranych państw obcych**

Redakcja naukowa: Paweł Czubik

Tłumaczenie aktów prawnych:

Jan Ciaś

Wojciech Opiola

Jakub Cygan

Antoni Palasz

Paweł Czubik

Michał Zbroja

Dominik Szewczyk

Roch Pelc

Kraków 2024

PRAWO KONSULARNE

**Studia i prawnoporównawcze
materiały źródłowe**

ZESZYT II

**Ustawy i inne regulacje wewnętrzne
wybranych państw obcych**

Redakcja naukowa: **Paweł Czubik**

Tłumaczenie aktów prawnych:

Jan Ciaś

Jakub Cygan

Paweł Czubik

Wojciech Opiola

Antoni Palasz

Roch Pelc

Dominik Szewczyk

Michał Zbroja

Kraków 2024

Redakcja naukowa
prof. dr hab. Paweł Czubik

Redakcja techniczna
Zofia Rejzerewicz, Joanna Leśniak

Recenzja naukowa
dr hab. Paweł Bucoń, prof. KUL

Projekt
Sławomir Fritz

Opracowanie graficzne, skład i łamanie,
projekt okładki
Zakład Poligraficzny UEK

Wydawca
Zakład Poligraficzny UEK

ISBN 978-83-975266-0-0

Druk:
Zakład Poligraficzny Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
ul. Rakowicka 27, 31-510 Kraków
drukarnia.uek.krakow.pl

Spis treści

Tytułem wstępu	5
Czynności notarialne konsula a udział notariatu krajowego w procesie kształtowania aktywności konsularnej w świetle regulacji wybranych państw obcych	7
Austriackie prawo konsularne	19
Belgijskie prawo konsularne	28
Rumuńskie prawo konsularne	44
Szwajcarskie prawo konsularne	55
Węgierskie prawo konsularne	82
Prawo konsularne i służby zagranicznej Republiki Wysp Marshalla	107
Ustawa dotycząca statusu konsulów na Vanuatu	121
Prawo o służbie dyplomatycznej i konsularnej Zjednoczonych Emiratów Arabskich	125
Sprawozdanie z konferencji Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą dotyczącej konsulów honorowych	146

Tytułem wstępu

Niniejszy zbiór to drugi numer zeszytu zawierającego tłumaczenia ustaw konsularnych wybranych państw świata. Powstał w zdecydowanej większości jako efekt prac studentów związanych z Studenckim Kołem Naukowym Obrotu Prawnego z Zagranicą Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Koło to od dwóch lat działa przy Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – mam przyjemność i zaszczyt być jego opiekunem naukowym. Koło wykazuje się nadzwyczajną aktywnością. Ma na swoim koncie zorganizowanie w mijającym roku trzech poważnych studenckich konferencji naukowych (m.in. na temat państw nieuznanych, problemów prawnych nurtujących państwa kontynentu afrykańskiego), na których prezentowali swoje referaty również zaproszeni naukowcy i eksperci. Koło zorganizowało również kilka seminariów eksperckich, podczas których zaproszeni goście prowadzili dyskusję na istotne tematy z zakresu prawa międzynarodowego, europejskiego, ochrony praw człowieka i stosunków międzynarodowych. Warto zwrócić uwagę, że jedna z wspomnianych konferencji dotyczyła prawa konsularnego, ze szczególnym uwzględnieniem roli konsulów honorowych. Przyjęła formę bardzo interesującej dyskusji z zaproszonymi krakowskimi konsulami honorowymi i ekspertami. Na końcu zeszytu umieszczono sprawozdanie z tej konferencji, jako związanej tematycznie z jego treścią.

Niniejszy zbiór to efekt zainteresowania studentów problematyką konsularną oraz próba zmierzenia się z zadaniami translatorskimi. Część tekstów znajdujących się w zbiorze przetłumaczonych zostało z języka angielskiego – jako jednego z języków urzędowych (dotyczy to Wysp Marshalla i Vanuatu), lub języka nie mającego co prawda takiego statusu, lecz w przypadku danej tłumaczonej ustawy konsularnej była ona przedmiotem urzędowego tłumaczenia z języka narodowego na język angielski i umieszczonego na urzędowych stronach (dotyczy to ustawy Zjednoczonych Emiratów Arabskich¹ – stanowiącej *nota bene* bardziej odpowiednik polskiej ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej² niż polskiej ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne³). W przypad-

¹ *Nota bene* ustawa ta jest niezmiernie ciekawa. Precyzyjnie opisuje mechanizmy uzyskiwania i utraty statusu członka służby zagranicznej i wiążące się z tym przywileje. Warto zwrócić w szczególności uwagę na istotne restrykcje związane z posiadaniem obywatelstwa Zjednoczonych Emiratów Arabskich – małżeństwo członka służby zagranicznej ZEA z osobą posiadającą obywatelstwo innego państwa z mocy prawa pozbawia go statusu dyplomatycznego. Jest to wyraźnie sprzeczne z tendencjami widocznymi w prawie polskim, w którym oczywiście obywatelstwo małżonka nie ma wpływu na ów status, a nadto zgodnie z ostatnimi zmianami ustawy o służbie zagranicznej (zob. Ustawa z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, Dz. U. z 2024, poz. 1840) wyeliminowano wymóg posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, otwierając możliwości wstąpienia do służby osób z podwójnym obywatelstwem (art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej). Ocena tej zmiany prawa polskiego, patrząc przez pryzmat ochrony wywiadowczej, powinna być jednoznacznie negatywna.

² T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1691 ze zm.

³ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1329.

ku kolejnej części aktów prawnych tłumaczono je z języków urzędowych danych państw – w przypadku Austrii⁴ i Szwajcarii z języka niemieckiego, w przypadku Belgii z języka francuskiego, i oczywiście w przypadku Rumunii z języka rumuńskiego. Tym samym tłumaczenia odzwierciedlają szersze kompetencje językowe studentów, wykraczające poza jedynie znajomość języka angielskiego. Do tłumaczeń dodałem również tłumaczenie ustawy węgierskiej wraz z rozporządzeniem (odnoszą się one w przeważającym zakresie do problematyki ochrony konsularnej).

Abstrahując od tekstów ustaw dwóch krajów wyspiarskich, które charakteryzują się dość specyficzną treścią ustawową (przy czym ustawy Wysp Marshalla to właściwie odpowiednik *mutatis mutandis* polskich ustaw o służbie zagranicznej oraz specyficzne odniesienie do wybranych kwestii konsularnych, natomiast regulacja Vanuatu dotyczy statusu obcych urzędników konsularnych na terytorium tego państwa i stanowi „dostosowanie” i rozwinięcie przepisów Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych w specyficznych warunkach wynikających z mikropaństwowości państwa przyjmującego⁵), szczególnie oryginalne wydają się rozwiązania belgijskie oraz rumuńskie w zakresie w jakim dotyczą czynności notarialnych konsułów. Obie te ustawy są klasycznymi kompleksowymi ustawami konsularnymi (nieprzypadkowo ustawa belgijska określana jest jako kodeks konsularny) – natomiast charakteryzują się sporą oryginalnością rozwiązań we wspomnianym zakresie. Szeroki zakres ujęcia czynności notarialnych w prawie rumuńskim oraz udział notariatu w procesie kształtowania aktu notarialnego belgijskiego konsula może być brany pod uwagę jako ciekawe porównanie albo wzór dla polskich rozwiązań konsularnych⁶. Wybranych kwestiom związanym ze sposobem uregulowania konsularnych czynności notarialnych w krajowych porządkach prawnych poświęciłem krótki tekst poprzedzający zbiór tłumaczeń.

Paweł Czubik
grudzień 2024, Kraków

⁴ Przy czym w przypadku Austrii nie jest to jedyna obowiązująca ustawa konsularna – oprócz ustawy umieszczonej w tym zeszycie państwo to przyjęło również specyficzną ustawę odnoszącą się do legalizacji konsularnej (Bundesgesetz über die Beglaubigung durch die Konsularbehörden (Konsularbeglaubigungsgesetz) BGBl. I Nr. 95/2012) – tłumaczenie tej ustawy znajdzie się w kolejnym zeszycie, który po części poświęcony zostanie konsularnym ustawom legalizacyjnym.

⁵ Tego typu specyficzne regulacje charakterystyczne są dla państwa systemu prawnego *common law* w tym m.in. w uproszczonej formie w przypadku mikropaństw wyspiarskich. Niewykluczone, że regulacjom tych państw zostanie poświęcony, któryś z kolejnych zeszytów niniejszej serii.

⁶ Na marginesie obie te ustawy stanowiły swoisty wzór w procesie kształtowania pierwotnego projektu polskiej ustawy z 2015 r., omawiane rozwiązania nie zostały więc we wspomnianym zakresie w całości wykorzystane.

Czynności notarialne konsula a udział notariatu krajowego w procesie kształtowania aktywności konsularnej w świetle regulacji wybranych państw obcych

Funkcje notarialne konsula mają pośród szeregu funkcji konsularnych szczególny charakter. Pozwalają one dokonać na terytorium państwa przyjmującego czynności w zgodności z prawem państwa wysyłającego. Konsul zapewnia tym samym dokonanie czynności tego typu w formie wymaganej prawem państwa wysyłającego i w zgodzie z warunkami materialnymi precyzowanymi przez to prawo.

Z punktu widzenia prawa państwa wysyłającego czynność notarialna konsula nie jest czynnością zagraniczną. Czynność ta jest bowiem czynnością krajową. Dokument odzwierciedlający treść notarialnej czynności konsularnej jest dokumentem krajowym. Podlega tym samym naturalnemu uznaniu. Posiada bowiem, jako krajowy (z perspektywy państwa wysyłającego) dokument urzędowy pełnię mocy dowodowej.¹ Choć niektóre z państw świata w swoim prawodawstwie kwestionowały pełną moc dowodową dokumentów konsularnych i stosowały mechanizmy wskazujące na konieczność nadawania mocy dowodowej tego typu dokumentom wystawionym przez ich własnego konsula poprzez ich legalizację przez resort spraw zagranicznych², stanowiły one raczej, nawet w dalekiej przeszłości, swoisty ewenement, którego stosowanie świadczyło o braku zaufania do własnej służby zagranicznej i jej profesjonalizacji. W dzisiejszych rozwiązaniach krajowych tego typu mechanizmy są, co do zasady, niestosowane³.

¹ Pod pojęciem mocy dowodowej rozumiemy możliwość uznania dokumentu za dowód w postępowaniu krajowym. Moc dowodowa co do zasady jest zero – jedynkowa, tzn. dokument może mieć moc dowodową lub jej nie mieć (i wówczas w danej przestrzeni prawnej nie zaistnieje jako dowód). Z faktu posiadania mocy dowodowej nie wynika wartość dowodowa, tzn. przyznanie prawdziwości treści czynności odzwierciedlonych w treści dokumentu (ta zależy od przyznania i ustaleń organu, któremu dokument jest przedkładany, niektóre porządki prawne mogą, w ramach stosowanych reguł oceny dowodów, różnicować wartość dowodową różnych dokumentów w zależności od ich wystawcy, czasu wydania lub innych czynników).

² P. Czubik, „Problem zgodności z Konstytucją dopuszczalności i warunków prawnych użycia na terytorium państwa dokumentów pochodzenia zagranicznego w świetle orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego Republiki Kolumbii” *Kwartalnik Prawa Publicznego* 2003., nr 3, s. 137-157.

³ W nowoczesnych ustawach spotykane są niekiedy odniesienia do tego typu praktyk, w postaci informacji, że dokumenty konsularne w państwie wysyłającym nie podlegają legalizacji. Zob. *Loi portant le Code consulaire* (C-2014/15009), 21 decembre 2013, *Belgisch Staatsblad/ Moniteur Belge*, 21. 01. 2014 Ed. 2, s. 4987–5000; Art. 30: „Akty notarialne wydane przez właściwych urzędników konsularnych i używane w Belgii są zwolnione z wszelkiej formy legalizacji.”

Choć czynności notarialne nie są w świetle prawa zwyczajowego i art. 5 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych⁴ czynnościami konsularnymi gwarantowanymi przez prawo międzynarodowe, ergo dla ich stosowania niezbędna jest zgoda państwa przyjmującego polegająca przynajmniej na braku sprzeciwu, w praktyce konsularnej sprzeciwu państw przyjmujących wobec tego typu funkcji nie stosowane (w odróżnieniu np. od czynności z zakresu aktów stanu cywilnego). Przyzwolenie na dokonanie tych czynności zawarte jest w exequatur umieszczanym na listach komisyjnych konsula – co dotyczy stosunków konsularnych realizowanych pomiędzy państwami na bazie Konwencji wiedeńskiej. W przypadku gdy stosunki konsularne realizowane są na bazie dwustronnej konwencji konsularnej exequatur nie ma w tym zakresie istotnej, przyzwalającej roli – konwencje dwustronne bowiem w swojej gwarantują dokonywanie czynności konsularnych pomiędzy państwami, niekiedy jedynie ograniczając ich zakres⁵.

Fakt, że czynności te nie są obejmowane sprzeciwem państw przyjmujących wynika z tego, że zapotrzebowanie na nie jest sporadyczne. Świadczenie tych czynności przez konsula zasadniczo nie stanowi konkurencji dla notariuszy państwa przyjmującego lub innych organów świadczących podobne usługi w tym państwie⁶. Stąd też nie istnieje potrzeba także szczególnej specjalizacji służby konsularnej w ich wykonywaniu. W ich przypadku brak jest tym samym najczęściej profesjonalizmu służby konsularnej. Nawet bowiem stosując najdoskonalsze szkolenia trudno zakładać, że konsulowie z zagranicy są w stanie śledzić partykularyzmy i nowości orzecznicze z zakresu prawa cywilnego. Normy te zresztą stosują oni często mechanicznie, do powtarzalnych stanów prawnych. Unikają czynności o wyraźnie skomplikowanej treści. W praktyce wiecie to do sytuacji, gdy czynność te nie są wykonywane szczególnie często, a praktycznie niewykonywane są czynności skomplikowane pod względem prawnym. Konsulowie zazwyczaj wykonują tym samym czynności najprostsze, które wiążą się z najmniejszym ich obciążeniem tego typu aktywnością.

Kierując się ostrożnością, w obliczu nakreślonych powyżej problemów z przygotowaniem kadr konsularnych, państwa wysyłające wybierają zasadniczo pomiędzy jednym z dwóch modeli regulacyjnych.

Pierwszy model to model zamknięty. Państwo wysyłające określa czynności konsularne dostępne do wykonywania przez swojego konsula, pozostałe zaś czynności notarialne, wykonywane przez notariusza w świetle prawa państw wysyłającego, pozostają niedostępne zagranicą w formie konsularnej tego państwa. Wiecie to do mało trafnej, z perspektywy rozwoju prawa patrząc, praktyki polegającej na formalnym zamykaniu w aktach ustawowych katalogu czynności notarialnych. W ten sposób ogranicza się funkcje konsularne do tych najprostszych i najbardziej schematycznych. W ten sposób blokuje się

⁴ Załącznik do Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98.

⁵ Np. kreowane nierzadko w konwencjach dwustronnych dozwolenie wyłącza możliwość dokonywania czynności, które dotyczą nieruchomości położonych w państwie przyjmującym.

⁶ Oczywiście świadczenie konsularnych czynności notarialnych zagranicą nie wyklucza akceptowania przez państwo wysyłające czynności sporządzonych w obcej przestrzeni prawnej – wówczas warunki zastosowania takich dokumentów określają odpowiednie przepisy postępowania cywilnego państwa wysyłającego zaś formalną i materialną skuteczność czynności określają przepisy prawa prywatnego międzynarodowego (kolizyjnego) tego państwa.

także aktywność konsularną w potencjalnie nowych pojawiających się obszarach prawa cywilnego, które biorąc pod uwagę gwałtowną ewolucję technologiczną są wręcz pewne.

System zamknięty nie jest dostosowany do zmieniających się warunków rzeczywistych. W zmiennych okolicznościach faktycznych jego stosowanie może stanowić blokadę obrotu. Stosując katalogi zamknięte a przy tym projektując normy odchodzące od wysokiego poziomu zgeneralizowania i abstrakcji, w gruncie rzeczy zmusza się ustawodawcę do aktywności w razie powstawania dodatkowych potrzeb (zwykle dostosowanie prawne działa w takim przypadku z opóźnieniem, a więc na szkodę jednostek w tzw. międzyczasie) i tym samym częstych zmian ustawowych.

Oczywiście zamknięcie katalogu funkcji notarialnych nie oznacza znikomości wykonywanych funkcji. Zakres przewidzianych czynności notarialnych może istotnie różnić się w przypadku różnych państw. Kiedy zamknięty katalog czynności jest ustalony jako szeroki, to ma to w sumie niewielki wpływ na aktywność konsularną i rzeczywiste wykonywanie czynności na rzecz obywateli państwa wysyłającego. Przykładowo precyzyjny, obszerny i skomplikowany źródłowo zakres czynności notarialnych konsula Francji uznać należy za zamknięty⁷, aczkolwiek de facto istnieje możliwość jego uzupełniania w praktyce poprzez zmianę regulacji notarialnych znajdujących zastosowanie przy czynnościach konsularnych. W praktyce tego państwa jest to nieprawdopodobne z uwagi na obszerność ujętych czynności. Także przykładowo ustawa konsularna estońska⁸ bardzo drobiazgowo omawia czynności notarialne, których katalog jest pod względem formalnym zamknięty. Także czynności notarialne konsula łotewskiego⁹ zostały ujęte w zamkniętym katalogu czynności (przewidziano 9 różnych typów czynności).

Zamknięty teoretycznie katalog funkcji konsularnych przewiduje rumuńskie prawo konsularne¹⁰ (jego tłumaczenie zawarte zostało w niniejszym zeszycie), wskazując jednocześnie na 9 typów czynności. Nota bene odpowiada to mniej więcej, co do swojej obszerności zakresowi czynności notariusza określonych w polskiej ustawie prawo o notariacie¹¹ (sama polska ustawa notarialna, w odróżnieniu od ustawy konsularnej, nie tworzy przy tym katalogu zamkniętego¹²). Jak widać ustawa ta (o której mowa będzie dalej) stanowi dość obszerne ujęcie, co sprawia, że fakt zamknięcia katalogu nie ma wpływu na sporą aktywność konsularną.

⁷ Décret n°91-152 du 7 février 1991 relatif aux attributions notariales des agents diplomatiques et consulaires, J. O. DU 09/02/1991 Pages: 2051–2053.

⁸ Konsulaarseadus vastu võetud 20. 05. 2009, RT I 2009/29/175, zob art. 30 i 31 (tłumaczenie ustawy w Zeszytach nr 1).

⁹ Noteikumi par notariālo funkciju veikšanu Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārājās pārstāvniecībās, Latvijas Vēstnesis, vol. 63 (3847), 23. 04. 2008 (tłumaczenie ustawy w Zeszytach nr 1).

¹⁰ Regulament consular 1999 – Hotarirea 760/1999 privind aprobarea Regulamentului consular – Dată act: 16 septembrie 1999 – Monitorul Oficial cu numărul 468 din data de 27 septembrie 1999, zm Monitorul Oficial nr. 778 din 22 noiembrie 2010, Zob. art. 16.

¹¹ Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1001).

¹² Art. 79 pkt 9 prawa o notariacie, precyzujący katalog czynności notarialnych, odsyła do innych czynności wynikających z innych przepisów prawa.

Jeśli jednak przy zamknięciu katalogu czynności jednocześnie kreuje się bardzo ograniczony ich zakres, to zasadniczo znaczenie służby konsularnej w obrocie cywilnoprawnym jest minimalizowane.

Zamknięty katalog czynności wprowadzono w 2019 r. w polskiej ustawie prawo konsularne¹³. Dotychczas katalog ten był katalogiem otwartym – przewidywał bowiem możliwość dokonania, oprócz czynności wprost wymienionych, wszelkich czynności poza tymi wyraźnie zakazanymi w formie konsularnej, określonymi w art. 30. Wyrzucenie z ustawy określenia „w szczególności” oznaczało zamianę formalną z otwartego na zamknięty katalog czynności.

Mechanizm ten z pewnością jest wsteczny, nie wychodzi naprzeciw nowoczesnym zmianom prawa. Prawidłowe, nowoczesne ukształtowanie czynności notarialnych konsula powinno umiejętnie łączyć obie wspomniane kwestie – z jednej strony maksymalne zabezpieczenie poprawności dokonania czynności wobec pewnego braku profesjonalizmu służby zagranicznej, jeżeli chodzi o czynności notarialne, zaś z drugiej potrzebę jak najszerszego i najbardziej istotnego zabezpieczenia praw obywateli poprzez gwarantowanie przed konsulem dostępu do przestrzeni cywilnoprawnej państwa wysyłającego w zakresie zbliżonym do uzyskiwanego w tym państwie.

Katalog otwarty czynności przewidziany w szeregu rozwiązań ustawowych państw pozabawiony jest wspomnianej wady – daje bowiem możliwość zmian czynności konsularnych na przestrzeni czasu. Nowe czynności notarialne, których możliwość wykonywania pojawi się w przestrzeni prawnej państwa wysyłającego, mogą być w teorii automatycznie wykonywane przez jego konsulów.

Należy przy tym zauważyć, że otwarty model nie musi oznaczać znikomości uregulowanych funkcji. Na przykład w rozwiązaniach prawa hiszpańskiego czynności notarialne konsula ujęte są bardzo precyzyjnie, nie będąc częścią regulacji ustawy konsularnej lecz stanowiąc nota bene specjalną część, tj. aneks III w ustawie notarialnej¹⁴ – nie mają one jednak katalogu zamkniętego. Podobnie systemowo otwarty (wyraźnie wskazano, że czynności notarialne konsula mogą wynikać także z innych aktów prawa, a nie tylko z ustawy konsularnej, która precyzuje ich określony, a więc literalnie zamknięty katalog) jest katalog czynności notarialnych konsula Republiki Kazachstanu¹⁵ przy jednoczesnej sporej liczbie konsularnych czynności notarialnych określonych *expressis verbis* w ustawie (14 typów czynności). Przepisy litewskiego statutu konsularnego¹⁶ jak również włoskie

¹³ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo konsularne (Dz. U. z 2019 r., poz. 1687). Zmiana ta zgodnie z dyspozycją ustawową weszła w życie w dniu 4 listopada 2019 r.

¹⁴ Decreto de 2 de junio de 1944, por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado – Boletín Oficial del Estado no. 189, de 07. 07. 1944.

¹⁵ Консульский устав Республики Казахстан, Указ № 240 от 25 апреля 2016 года. Zob. art. 63-64. (tłumaczenie ustawy w Zeszycie nr 1).

¹⁶ Lietuvos Respublikos konsulinis statusas No I 886, Valstybės žinios, 1995-05-24, Nr. 431047 (tłumaczenie ustawy w Zeszycie nr 1).

prawo konsularne¹⁷ bazują co do zasady na otwartym katalogu czynności notarialnych¹⁸. Tego typu katalog czynności notarialnych, i to ujęty dość ogólnikowo, przewidują także portugalskie regulacje konsularne¹⁹. Czynności konsula niemieckiego również zostały ujęte co do zasady w formie otwartej, aczkolwiek należy przyznać, że szczegółowe rozwiązania niemieckie przewidują mocno ograniczony krąg konsularnej aktywności notarialnej.²⁰ Z przepisów przedstawionych w tym zeszycie warto zwrócić uwagę na § 14 ustawy węgierskiej²¹, która odnosząc się do poświadczeń dokumentów, obok wymieniania konkretnych czynności wskazuje w ust. 1 pkt. e możliwości poświadczania „innych faktów i okoliczności mających znaczenie prawne” – kreuje to de facto nieograniczony katalog otwarty dla urzędników konsularnych zawodowych. Natomiast w przypadku konsułów honorowych, wykonywanie funkcji notarialnych jest zawsze ograniczone katalogiem zamkniętym – zgodnie z § 14 ust. 6 ustawy węgierskiej.

Katalog czynności wynikający z także przedrukowanego w tym zeszycie belgijskiego kodeksu konsularnego²² jest pozornie tylko katalogiem zamkniętym – ujęcie art. 18 nie stanowi jednak o rodzajach czynności, lecz odnosi się do całości materii cywilnoprawnej (w ramach wymienionych działów prawa cywilnego: prawa rzeczowego, testamentowego, stosunków majątkowych małżeńskich oraz niektórych kwestii dot. przysposobienia), która może być przez strony regulowana czynnościami notarialnymi konsula. Tym samym w wyszczególnionym zakresie materialnym możliwe jest zastosowanie dowolnego (a więc szerokiego) katalogu formalnego, stosowanego przez notariusza w Belgii²³. Uznać należałoby taką formułę jako zasadniczo katalog otwarty.

Co do zasady katalog otwarty czynności notarialnych przewidziany jest w rozwiązaniach prawnych państw systemu common law. Wynika to jednak przede wszystkim

¹⁷ Decreto legislativo 3 febbraio 2011 n. 71: Ordinamento e funzioni degli uffici consolari, ai sensi dell'articolo 14, comma 18, della legge 28 novembre 2005, n. 246, Gazzetta Ufficiale n. 110 del 13. 05. 2011 (tłumaczenie ustawy w Zeszycie nr 1). Zob. art. 28.

¹⁸ Aczkolwiek w przypadku prawa włoskiego nie dotyczy to aktów notarialnych, w przypadku których przewiduje się możliwość zamknięcia przepisami niższego rzędu tego katalogu i jego dywersyfikacji w zależności od państwa przyjmującego, w którym urzęduje konsul włoski. Warto zwrócić uwagę, że w tym kontekście ustawa włoska jest skonstruowana całkowicie przeciwnie do przepisów ustawy polskiej, w przypadku której otwarcie zasadniczo zamkniętego katalogu funkcji konsularnych może w praktyce odbyć się poprzez zastosowanie formy aktu notarialnego (o czym dalej w tekście).

¹⁹ Decreto-Lei n. ° 71/2009 Regulamento Consular, Diário da República n. ° 63/2009, Série I de 2009-03-31, Páginas:1961–1973, zob. art. 56.

²⁰ Gesetz über die Konsularbeamten, ihre Aufgaben und Befugnisse (Konsulargesetz) vom 11. September 1974, BGBl. Nr 109, I S. 2317 (tłumaczenie ustawy w Zeszycie nr 1), zob. art. 10.

²¹ 2001. évi XLVI. törvény a konzuli védelemről,

²² Loi portant le Code consulaire (C-2014/15009), 21 decembre 2013, Belgisch Staatsblad/ Moniteur Belge, 21. 01. 2014 Ed. 2, s. 4987–5000. Zob. art. 18.

²³ Zresztą przemieszczenie w tym zakresie widoczne jest w szeregu katalogów czynności notarialnych przewidzianych w umowach dwustronnych wiążących stronę polską. Zob. Art. 36 obowiązującej konwencji polsko-belgijskiej, o której mowa w przyp. 33.

z faktu, że czynności konsula jako notariusza publicznego (notary public) nie są porównywalne z czynnościami notarialnymi konsula wykonującego funkcje notariusza prawa stanowionego (civil law notary) charakterystycznego dla kultury prawnej opartej co do zasady o prawo rzymskie. Rozwiązania ustaw konsularnych państw systemu common law zazwyczaj zawierają jedynie ograniczone, ogółe odniesienia do pojedynczych czynności, nie ograniczając ich zakresu. Należy jednak spojrzeć na ów zakres przez pryzmat bardzo ograniczonego znaczenia instytucji notariusza publicznego. (który często nawet nie jest prawnikiem).

Jak już wspomniano, prawo polskie do roku 2019 przewidywało nieograniczanie katalogu funkcji notarialnych konsula. Otwarty katalog funkcji przewidywała już pierwsza polska ustawa konsularna²⁴, chociaż wykonywanie innych funkcji niż określone *expressis verbis* w art. 18 pkt. 5 wymagało przekazania konsulom odpowiednich kompetencji rozporządzeniami²⁵.

Przyjęta w okresie PRL, ustawa o funkcjach konsułów²⁶ także wprowadzała w art. 19 otwarty katalog funkcji notarialnych (przepis ten nie ulegał zmianie w toku kilkakrotnego reformowania ustawy²⁷). W ustawie prawo konsularne pierwotnie także²⁸ wprowadzono katalog otwarty dokonanych czynności – co było rozwiązaniem zgodnym z dotychczasową tradycją. Jednocześnie, wprowadzono istotne ograniczenia, mające zapewnić w praktyce wykonywanie tych funkcji, które realnie konsul mógł wykonywać. Przede wszystkim określono w przepisach katalog negatywny (który przewidziano także w jednej z nowelizacji wcześniejszej ustawy konsularnej z 1986 r.). Katalog ten, zawarty w art. 30, odnosił się do czynności technicznie niewykonalnych za granicą. Warto także zwrócić uwagę na fakt, że ustawa ta przewidywała również, możliwość niewykonywania szeregu czynności z tych potencjalnie możliwych do wykonania. Art. 35 ust. 2 pkt. 3 ustawy, odnoszący się także do czynności notarialnych polskiego konsula, konstytuuje bowiem prawo odmowy dokonania czynności przez konsula jeżeli wymaga ona „nieproporcjonalnie dużych nakładów”, a jednocześnie stawiający ma możliwości dokonania o wiele łatwiej czynności

²⁴ Ustawa z 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i czynnościach konsułów (Dz. U. z 1924 r. nr 103 poz. 944).

²⁵ Warto jednak wspomnieć, że w praktyce aż do lat 50-tych XX wieku szereg czynności było po prostu niewykonywanych, co wynikało z faktu „rozbicia dzielnicowego” państwa pod względem cywilnoprawnym i braku klucza, który podporządkowywałby czynności dokonywane przez konsula zagranicą prawu jednej konkretnej dzielnicy.

²⁶ Ustawa z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (tekst pierwotny: Dz. U. 1984 nr 9 poz. 34, ostatni tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 389).

²⁷ Które to zmiany w zakresie dotyczącym czynności notarialnych konsula przede wszystkim wprowadzały i następnie rozszerzały katalog negatywny obejmujący głównie te czynności, które nie mogły być wykonywane z zagranicy z uwagi na wiążące się z nimi obowiązki rejestracyjne w elektronicznych rejestrach publicznych. Z przyczyn technicznych oraz ze względów bezpieczeństwa czynności te nie mogły być dokonywane z zagranicy przez konsula. Identyczną rolę w obecnie obowiązującej ustawie pełnił do 2019 r. art. 30 – obecnie jest on, wobec zamknięcia katalogu, zupełnie bezprzedmiotowy.

²⁸ Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne (t. jedn. Dz. U. 2018, poz. 2141 ze zm.).

takiej w świetle miejscowego prawa państwa przyjmującego. Bardzo podobne rozwiązanie ustawowe – odnoszące się przy tym wprost jedynie do czynności notarialnych – wskazano w stanowiącym wzór dla polskiej ustawy konsularnej z 2015 r. belgijskim kodeksie konsularnym z 2013 r.²⁹ Zmiana przyjęta w lipcu 2019 r.³⁰ polegająca na zamknięciu katalogu wspomnianych czynności, może być uznana za sprzeczną z tradycją ustawową. Wprowadzona zmiana wygenerowała nadto istotną nielogiczność. Zamknięcie katalogu notarialnych czynności konsularnych w art. 28 powinno wiązać się z wykreśleniem art. 30 ustawy, który określa katalog negatywny czynności. Artykułu 30 jednak nie wykreślono. Miał on sens jedynie wówczas, gdy katalog wykonywanych czynności z art. 28 był otwarty. Przy zamknięciu katalogu czynności, skoro konsul nie może wykonywać innych czynności niż te określone w katalogu, to utrzymywanie katalogu negatywnego pozostaje bez wartości normatywnej.³¹

Otwarty katalog funkcji notarialnych wynika także z licznych dwustronnych konwencji konsularnych wiążących Polskę – zarówno tych nieobowiązujących z okresu XX-lecia międzywojennego³² jak i tych zawartych po wojnie, w większości obowiązujących³³. W praktyce funkcje te mogą być jednak ograniczane – państwo wysyłające może zlecić bowiem konsulowi wykonywane jedynie niektórych funkcji, zaś odpowiedni zakres funkcji odzwierciedlony zostanie w listach komisyjnych. Ze strony państwa przyjmującego

²⁹ Loi portant le Code consulaire (C-2014/15009), 21 decembre 2013, Belgisch Staatsblad/ Moniteur Belge, 21. 01. 2014 Ed. 2, s. 4987–5000. Art. 23 kodeksu przewiduje możliwość odmowy dokonania czynności notarialnej przez konsula w przypadku jej trudności faktycznej lub prawnej

³⁰ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo konsularne (Dz. U. z 2019 r., poz. 1687). Zmiana ta zgodnie z dyspozycją ustawową weszła w życie w dniu 4 listopada 2019 r.

³¹ P. Czubik, *Czynności notarialne konsula – sugestie de lege ferenda w związku z przeglądem ex post ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (w przedmiocie udziału notariusza w procesie tworzenia aktu notarialnego konsula)*, „Nowy Przegląd Notarialny” 2019, vol. 2 (78), s. 5-23

³² Choć należy podkreślić, że rozwiązania konwencji dwustronnych różnią się od rozwiązań prawa krajowego. Rozwiązania konwencyjne zasadniczo określają szeroką dopuszczalność funkcji konsularnych, często podnosząc, że szczegółowy ich zakres określą przepisy państwa wysyłającego. Jednocześnie zastrzegają, że państwo przyjmujące może ograniczać skuteczność czynności konsula (nie wnikając w ich wykonywanie) na terytorium tego państwa. Zob. np. Konwencja konsularna między Polską a Belgią, podpisana w Brukseli dnia 12 czerwca 1928 r. (Dz. U. z 1931 r. Nr 81, poz. 637).

³³ Wyliczenia czynności notarialnych charakteryzują liczne konwencje dwustronne zawarte po II wojnie światowej. Należy jednak zauważyć, że zasadniczo nie tworzą one katalogu zamkniętego. W konwencjach stosowana jest klauzula otwarta wskazująca na inne czynności zlecone przez państwo wysyłające, o ile zgadza się na nie państwo przyjmujące i/lub nie są sprzeczne z jego prawem. Zob. np. art. 56 Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Królestwem Belgii, podpisanej w Warszawie dnia 11 lutego 1972 r. (Dz. U. 1974 nr 3 poz. 18) lub umieszczona jest przy katalogu funkcji notarialnych odnosząc się tym samym wyłącznie do nich – zob. np. art. 29 pkt. 7 Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą, sporządzonej w Warszawie dnia 8 września 1991 r. (Dz. U. 1994 nr 60 poz. 248).

mechanizm exequatur na listach komisyjnych³⁴ stanowi potencjalnie (choć raczej jedynie w teorii) również mechanizm ograniczenia katalogu wykonywanych funkcji³⁵.

W przypadku modelu zakładającego otwarty katalog czynności notarialnych konsula istnieje wszelako spore ryzyko w rzeczywistości ograniczonego zastosowania szeregu funkcji przez konsula. Poziom przygotowania praktycznego konsulów odpowiada bowiem sporadyczności dokonywanych czynności i może nie pozwalać na samodzielne skomponowanie dokonywanie czynności przez konsula. Sąd też w przypadku rozwiązań ustawowych niektórych państw przewidziane zostały swoiste ułatwienia zewnętrzne. Szczególną uwagę należy zwrócić na te rozwiązania, które wskazują na aktywność notariatu krajowego państwa wysyłającego w przygotowaniu treści czynności konsularnych. W tym kontekście swoisty wzór stanowią rozwiązania litewskie oraz belgijskie.

Ustawa litewska w art. 32 ust. 4 wskazuje na możliwość uzyskania przez konsula informacji od samorządu notarialnego, zakładając bezpośredni model kontaktowania się pomiędzy konsulem a organami samorządu notarialnego³⁶. Przepis ten stanowi: „W razie potrzeby Izba Notarialna przekazuje urzędnikom konsularnych informacje dotyczące wykonywania czynności notarialnych. ” Wydaje się, że przekazanie informacji może wiązać się również z przekazaniem projektu konkretnego aktu notarialnego, który litewski konsul miałby odczytać zagranicą. Taka aktywność odpowiada z pewnością zapotrzebowaniu służby konsularnej niewielkiego państwa, jakim jest Litwa.

Kodeks konsularny belgijski w art. 18 ust. 2 przewiduje wprost oparcie konsula na efektach pracy notariusza. Przepisy te stanowią: „Urzednicy konsularni mogą poprosić strony o złożenie wzoru aktu notarialnego, który ma być sporządzony przez belgijskiego notariusza. ” Co ciekawe kontaktowanie się konsula i notariusza nie jest przewidziane wprost lecz za pośrednictwem stron czynności, które przedstawiają konsulowi projekt aktu notarialnego, który uprzednio przygotował notariusz w Belgii. Jest to rozwiązanie zdecydowanie korzystne i to z kilku przyczyn. Po pierwsze pozwala przenieść koszt przygotowania projektu aktu na stronę czynności. Nie obciąża to konsula, a przez to Skarbu Państwa (co nie jest oczywiste w wariancie litewskim). Po drugie pozwala to znacząco rozszerzyć zakres dokonywanych czynności notarialnych, zapewniając ich profesjonalizm – zasadniczo wątpliwy w przypadku samodzielnej aktywności notarialnej konsula. Teo-

³⁴ Zob. W. Namysłowski, *Konsularne listy komisyjne*, Warszawa 1932, s. 20.

³⁵ Wszystko to może teoretycznie komplikować realizację przez służbę konsularną na rzecz własnych obywateli usług notarialnych wynikających z ustaw krajowych określających zakres wspomnianych czynności. W praktyce jednak sprzeciw państwa przyjmującego we wspomnianym zakresie wobec listów komisyjnych konsula nie występuje.

³⁶ Na marginesie warto zauważyć, że przepływ informacji pomiędzy centralnym organem samorządu notarialnego a konsulami / MSZ zakłada także ustawa węgierska – aczkolwiek dotyczy to jedynie czynności legalizacyjnych – zgodnie z § 15 ust. 5 pkt (b) Węgierska Krajowa Izba Notarialna dokonuje czynności prelegalizacyjnej węgierskiego dokumentu notarialnego przeznaczonego do użycia zagranicą, zanim dokument ten trafi do dalszego uwierzytelnienia do MSZ. Świadczy to *nota bene* o bardzo silnej pozycji samorządu notarialnego węgierskiego – zob. P. Czubik, T. Szócs, *Odrzucenie spadku w świetle węgierskiego prawa spadkowego*, „Rejent” 2018, nr 12, s. 44.

retycznie taki mechanizm zasadniczo rozszerza katalog aktywności notarialnej konsula i odpowiada ewentualnym wyzwaniom przyszłości.

Przechodząc do porównania tych rozwiązań z rozwiązaniami polskimi, warto zwrócić uwagę, że choć polski katalog czynności notarialnych konsula jest zamknięty, to z uwagi na możliwość nadania na wniosek strony czynnościom formy aktu notarialnego³⁷, w teorii lub w skrajnie sporadycznych sytuacjach możliwe jest jego rozszerzenie na właściwie dowolne (co najwyżej ograniczone treścią art. 30) czynności³⁸. Przy czym tryb udzielania zgody Ministra Sprawiedliwości na konkretne akty notarialne w praktyce wiąże się z zasadniczą reglamentacją otwarcia z jednej strony, z drugiej zaś z nieograniczonym w praktyce mechanizmem wspomagania konsula z kraju w wykonywaniu tych czynności³⁹. Konsul wraz ze zgodą otrzymuje bowiem zasadniczo z kraju projekt odczytywanego aktu. Można więc raczej, z uwagi na treść art. 91 prawa o notariacie w zw. z art. 28 ust. 3 i 29 ustawy prawo konsularne, oraz istniejący w praktyce mechanizm powiązania zgody na dokonanie aktu notarialnego z art. 28 ust. 3 prawa konsularnego z jednoczesnym zabezpieczeniem przez MS / MSZ jego treści, uznać mechanizm zamknięcia katalogu za stworzenie systemu „mieszanego” o pewnej sprzeczności wewnętrznej.

W tym kontekście wydaje się, że rozwiązania belgijskie mogłyby stanowić wzór dla ewentualnych rozwiązań polskich – również liberalizacyjnych np. konstytuujących wyłączenie aktów notarialnych sporządzanych przez konsula na podstawie projektu notariusza polskiego spod wymogu uzyskania zgody Ministra Sprawiedliwości udzielanej na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych. Byłoby to rozwiązanie również znacząco przyspiesza-

³⁷ Akt notarialny jest dokonywany przez notariusza (i *per analogiam* konsula) zgodnie z art. 91 nie tylko, gdy konieczność dokonania czynności w tej formie wynika z przepisów prawa, lecz również, gdy taka jest wola stron czynności. Daje to w teorii potencjalnie wręcz nieograniczoną możliwość dokonania czynności.

³⁸ Które to czynności, poza spisem i wykazem inwentarza oraz niektórymi czynnościami związanymi z europejskim poświadczeniem spadkowym, nie są ujmowane w formie aktu notarialnego. Spis i wykaz inwentarza są ujmowane w prawie polskim jako protokoły, analogicznie do protokołów dotyczących europejskiego poświadczenia spadkowego z art. 95t prawa o notariacie. Zgodnie natomiast z art. 104 § 4 prawa o notariacie protokół ma formę aktu notarialnego. Tego typu aktów tym samym, zgodnie z wyraźnym zakazem z art. 30 prawa konsularnego, nie może sporządzić polski konsul.

³⁹ Wspomniana pomoc dla konsula RP nie ma wyraźnych podstaw ustawowych. Niemniej jednak zgoda na dokonywanie konkretnego aktu notarialnego polskiego konsula, udzielana każdorazowo przez MS na wniosek MSZ, oznacza zazwyczaj jednoczesne zaopatrzenie konsula w projekt aktu. Pomocy przy wykonywaniu czynności notarialnych nie przewidziano w przypadku konsula honorowego (problem ten nie obciąża jednak aktów notarialnych – tych bowiem konsul honorowy nie może sporządzać), który może być uprawniony do ich dokonywania w specjalnym trybie art. 134 ustawy prawo konsularne. Jest tak, pomimo, że konsul honorowy jest osobą szczególnie wymagającą wsparcia przy ewentualnym dokonywaniu tego typu czynności. Oczywiście pomoc ta może mieć również charakter nieformalny. Jak dotychczas jedynie raz polski konsul honorowy (w dniu 6 grudnia 2019 r.) uzyskał uprawnienia do dokonywania czynności notarialnych (był to Paul Bitdorf – Konsul Honorowy w Perth w Australii). Jednakże został on początkiem listopada 2024 r. odwołany na własny wniosek ze stanowiska (www.gov.pl/web/australia/zawieszenie-funkcjonowania-konsulatu-honorowego-rp-w-perth). Obecnie art. 134 nie jest stosowany w praktyce.

jące procedowanie przed konsulem – obecnie stosowany system uzyskiwania zgody na akt notarialny znacząco wydłuża ów proces.

Warto również *in fine* zwrócić uwagę także na przepisy niektórych państw obcych, co prawda nie wiążące dokonania czynności notarialnej konsula z uprzednią aktywnością notariuszy lub organów notariatu, to jednak precyzyjnie wskazujące charakter czynności notarialnej. W szczególności zwrócić warto uwagę czynności konsula rumuńskiego. Regulacja rozporządzenia rumuńskiego może być uznana za modelowe rozwiązanie konsularne. Charakteryzuje się optymalnym poziomem precyzji (nie jest ani zbyt ogólnikowa ani nadmiernie techniczna), rozgranicza w sposób bardzo wyraźny zakres aktywności konsularnej, jednocześnie definiuje pewne czynności i w sposób wyraźny opiera je na regulach międzynarodowego prawa zwyczajowego. Warto przede wszystkim zwrócić uwagę na art. 16 ust. 4 wskazujący na terytorialne ograniczenia aktywności konsula, oraz art. 16 ust 2 i 3, który wprost odzwierciedla prawo zwyczajowe dotyczące wykonywania czynności notarialnych na rzecz zasadniczo obywateli, zaś na rzecz cudzoziemców, jedynie jeżeli skutkują one w państwie wysyłającym (art. 28 polskiej ustawy prawo konsularne przypomina ten przepis – niewątpliwie był na nim wzorowany). Jest to również unikatowy akt prawny, który w art. 25 definiuje czynności o charakterze *iuris avocandi* na potrzebę kwalifikacji czynności konsułów honorowych i zastrzega wykonywanie tych czynności dla wyłącznie konsułów zawodowych⁴⁰. M. in. dotyczy to czynności notarialnych.

Za interesujące należy uznać także inne rozwiązania belgijskiego kodeksu konsularnego dotyczące czynności notarialnych. Dotyczy to zarówno szczegółowych rozwiązań technicznych odnoszących się do prowadzenia archiwów i repertoriów notarialnych (art. 29 – *nota bene* podobne rozwiązania przewiduje ustawa włoska⁴¹), ale także ciekawych rozwiązań odnoszących się do niemożności dokonania czynności lub odmowy jej wykonania. Pierwszą podstawa jest unikanie kolizji czynności notarialnych z prawem państwa przyjmującego – zgodnie z art. 6 konsułowiem są obowiązani odmówić czynności, jeżeli wymagają tego przepisy państwa przyjmującego, a dokument jest przeznaczony do użytku w państwie przyjmującym. Nadto zgodnie z art. 23 kodeksu konsułowiem uzasadnić mogą odmowę dokonania czynności notarialnej jej trudnością faktyczną lub prawną. Artykuł 18 precyzujący zakres czynności konsularnych określa je zasadniczo na rzecz obywateli belgijskich⁴² i/lub o ile skutkują w Belgii, co zgodne jest z zasadami międzynarodowego prawa konsularnego. Dodatkowe ograniczenie art. 18 precyzuje art. 21 pkt. 1 – wskazuje on czynności notarialne, jako te które mogą być wykonywane dla Belgów i osób niebędących Belgami, które mają miejsce zwykłego pobytu w okręgu konsularnym. Jest to o tyle niezrozumiałe, że może eliminować możliwość wykonywania czynności skutkujących

⁴⁰ Odmienne ustawę węgierską (podobnie jak polską) zezwala na dokonywanie niektórych czynności notarialnych konsułom honorowym – zob. § 14 ust. 6 ustawy węgierskiej.

⁴¹ Art. 62 ust 5 w ustawie włoskiej dotyczy reguł prowadzenia repertorium zaś art. 76 odnosi się do sposobu przekazywania aktów do kraju.

⁴² Przy czym zgodnie z art. 24 zd. 1 kodeksu konsularnego za Belgów na potrzeby przepisów dotyczących czynności notarialnych konsula uważa się uchodźców i bezpaństwowców z miejscem pobytu w Belgii, zaś zgodnie z art. 24 zd. 2 Król może podjąć decyzje o wykonywaniu czynności tych na rzecz obywateli państwa, wobec którego Belgia świadczy ochronę konsularną.

w Belgii jedynie z uwagi na brak zwykłego pobytu wnioskującego cudzoziemca w okręgu konsularnym. Natomiast zaskakujące jest nieco samoograniczenie konsularnych czynności notarialnych do jedynie aktywności konsułów poza Unią Europejską. Konsul zawodowy (art. 19) oraz konsul honorowy Belgii, ten drugi, o ile został upoważniony przez Ministra do dokonywania tych czynności (art. 20)⁴³, którzy urzędują w państwie przyjmującym poza Unią Europejską, mogą dokonywać tego typu czynności. De facto wprowadza to względem obywateli Belgii w państwach UE przymus korzystania z usług notarialnych państwa przyjmującego. Oczywiście w takich sytuacjach skuteczność formalną i materialną czynności przesądzą odpowiednie belgijskie regulacje kolizyjnoprawne. Natomiast zgodnie z art. 24 zd. 3 kodeksu konsularnego, jeżeli czynności konsularne na rzecz Belgii świadczy w danym państwie przyjmującym państwo trzecie, warunki zgodnie z którymi dokumenty notarialne sporządzone dla obywateli belgijskich przez organy konsularne tych państw trzecich miałyby być uznawane w Belgii, będą przedmiotem sprecyzowania legislacyjnego.

Najciekawszą natomiast regulacją belgijskiego kodeksu konsularnego (która zresztą pojawia się również w podobnym brzmieniu w stosunku do innych typów czynności konsularnych w tym kodeksie⁴⁴) jest jego artykuł 21 zd. 2. Co prawda art. 21 zd. 1 pkt. 2 wskazuje na konieczność zapewnienia zgodności czynności notarialnej konsula belgijskiego z belgijskim prawem (regułami belgijskiego prawa o notariacie), to jednak już zdanie 2 tego przepisu stanowi, iż dokumenty (wystawiane w ramach czynności notarialnych przez konsula belgijskiego) niespełniające wszystkich wymogów formalnych przewidzianych przez prawo belgijskie, wyłącznie ze względu na miejsce sporządzenia dokumentu za granicą, są mimo to ważne. Trudno rozstrzygnąć, jaką rolę praktyczną pełni ten przepis – na pierwszy rzut oka wydaje się jedynie swoistego rodzaju wentylem bezpieczeństwa, który ma zachować skuteczność czynności pomimo ewentualnych jej niedoróbek formalnych. Fakt bowiem sporządzenia jej zagranicą – w państwie przyjmującym jest relewantny prawnie, jest to czynność z perspektywy Belgii krajowa, sporządzana zgodnie z regułami jej prawa jako państwa wysyłającego. Z punktu widzenia dowodowego, z perspektywy państwa wysyłającego, dokument konsularny jest dokumentem krajowym. Owa „zagraniczność” dokumentu i czynności może być utożsamiana z faktem sporządzania ich przez konsula nie będącego profesjonalistą w dziedzinie notariatu. Tym samym drobne defekty czynności mające swoje źródło we wspomnianym problemie, związanym pośrednio z faktem dokonywania ich zagranicą w oderwaniu od ścisłego związku z organami państwa wysyłającego, mogą być sanowane z wykorzystaniem analizowanego przepisu.

⁴³ W tym przypadku, zgodnie z art. 25 zd. 2 kodeksu belgijskiego, konsul honorowy zatrzymuje dla siebie pełne wynagrodzenie z tytułu dokonania czynności notarialnych.

⁴⁴ Mianowicie: w odniesieniu do aktów stanu cywilnego sporządzanych przez konsula belgijskiego (zob. art. 10 zd. 2 w zw. z art. 7 belgijskiego kodeksu konsularnego) oraz aktów konsularnych wydawanych na podstawie kodeksu obywatelstwa belgijskiego (art. 32 zd. 2 w zw. z art. 31 belgijskiego kodeksu konsularnego).

Austriackie prawo konsularne

Ustawa federalna z 2019 r. o wykonywaniu zadań konsularnych⁴⁵

Rada Narodowa postanowiła:
Spis treści [*pominięto*]

Część pierwsza Postanowienia ogólne

§ 1. Zakres stosowania

Niniejsza ustawa federalna reguluje wykonywanie zadań konsularnych przez organy konsularne.

§ 2. Zastosowane pojęcia

W myśl niniejszej ustawy federalnej rozumie się:

1. „Organy konsularne”: Minister federalny do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych oraz organy przedstawicielskie, o ile nie jest to organ konsularny innego państwa członkowskiego;
2. „Organy przedstawicielskie”: austriackie właściwie miejscowo przedstawicielstwa zatrudniające zawodowo przedstawicieli Państwa a także Konsulowie Honorowi, którym Minister federalny do spraw Europy, Integracji i Zewnętrznych powierza pod swoim nadzorem wykonywanie zadań wynikających z niniejszej ustawy federalnej, o ile jest to organ przedstawicielski innego państwa członkowskiego;
3. „Państwo członkowskie”: Państwo członkowskie Unii Europejskiej

4. „Niereprezentowany obywatel Unii”: obywatel innego państwa członkowskiego niż Republika Austrii, które w państwie trzecim nie utrzymuje na stałe ustawionego organu przedstawicielskiego lub nie posiada tam organu przedstawicielskiego, który w konkretnym przypadku w danym miejscu zapewni ochronę konsularną;
5. „Bliscy krewni”: rodzice, dzieci, małżonkowie, zarejestrowany partner i towarzysz życia.

§ 3. Obowiązki konsularne

(1) Rodzaj oraz zakres zadań konsularnych określa się poprzez odpowiednie przepisy prawa międzynarodowego w szczególności artykuł 5 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, BGBl. Nr. 318/1969, oraz poprzez odpowiednie przepisy prawa federalnego

(2) Ochrona konsularna jest tą częścią obowiązków konsularnych, która obejmuje udzielanie pomocy w zakresie ochrony prawnej oraz sytuacjach nadzwyczajnych. Obejmuje ona między innymi udzielanie pomocy:

1. W przypadku zatrzymania lub aresztowania;
2. W celu ochrony ofiary przestępstwa;
3. W przypadku ciężkiego wypadku lub ciężkiej choroby;
4. W przypadku śmierci;
5. W sytuacjach nadzwyczajnych celem wsparcia i powrotu do ojczyzny.

(3) Przyznanie ochrony konsularnej przewidzianej w ustępie 2 punkt 3 do 5 może, w zależności od rodzaju i zasięgu zo-

⁴⁵ Bundesgesetz vom 22. Mai 2019 über die Wahrnehmung konsularischer Aufgaben [Konsulargesetz- KonsG] StF: BGBl. I Nr. 40/2019 (NR: GP XXVI AB 512 S. 70. BR: AB 10161 S. 892).

stać ograniczona, kiedy osoba, której dotyczy

6. Niewystarczająco wzięła pod uwagę ogólnodostępne informacje na temat niebezpiecznych sytuacji;
7. Nie uwzględniła wystarczająco szczególnych zagrożeń, które zazwyczaj związane są z pobytem za granicą,
8. Nie zabezpieczyła samodzielnie w wystarczającym stopniu gotowości finansowej do pobytu za granicą, leczenia w sytuacjach nadzwyczajnych lub powrotu do domu; lub
9. Poinformowała organy konsularne w nieodpowiednim czasie oraz w niepełnym zakresie o wszystkich okolicznościach istotnych dla wykonania zadań konsularnych.

(4) Przyznanie ochrony konsularnej przewidzianej w ustępie 2 punkt 3 do 5 może zostać odmówione, kiedy osoba, której to dotyczy

1. Nie wyczerpała jeszcze wszystkich rozsądnych środków samopomocy;
2. Znajduje się już pod ochroną konsularną innego państwa;
3. Posiada oprócz obywatelstwa austriackiego obywatelstwo państwa trzeciego, ma bliższe stosunki z tym krajem niż z Austrią zaś ochrona konsularna może zostać udzielona przez to państwo trzecie;
4. Starła się uzyskać ochronę konsularną podając fałszywe fakty lub na tej podstawie ją uzyskała; lub
5. Można ją chronić jedynie poprzez zagrożenie życia lub zdrowia innych osób lub porządku publicznego oraz bezpieczeństwa.

(5) Organy konsularne biorą pod uwagę, przy ograniczeniu lub odmowie przyznania ochrony konsularnej zgodnie z ustępem 3 oraz 4, indywidualne okoliczności, w szczególności istnienie bezpośredniego niebezpieczeństwa, zagrożenie dla zdrowia

i życia danej osoby, gotowość danej osoby do wsparcia organów konsularnych, możliwe zagrożenie bezpieczeństwa personelu urzędów konsularnych oraz zagrożenie dla publicznego porządku i bezpieczeństwa przy jednoczesnym zachowaniu proporcjonalności.

(6) Przyznanie ochrony konsularnej osobom znajdującym się za granicą kończy się z chwilą powrotu do kraju.

(7) Niniejsza ustawa federalna nie stwarza zobowiązania prawnego do udzielenia pomocy finansowej.

§ 4. Właściwość miejscowa organów przedstawicielskich

(1) Organy przedstawicielskie wykonują zadania konsularne wewnątrz własnej właściwości miejscowej określonej rozporządzeniem Ministra federalnego do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych.

(2) Minister federalny do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych może wydać odmienne polecenie w celu skuteczniejszego wykonania zadań konsularnych w przypadku indywidualnym w drodze wyjątku, tak długo jak nie jest to sprzeczne z odpowiednimi przepisami prawa federalnego.

§ 5. Zasady wykonywania zadań konsularnych

(1) Do wykonywania zadań konsularnych wiążące są postanowienia niniejszej ustawy federalnej, tak długo jak inne ustawy federalne nie zawierają przepisów szczególnych. Działalność organów konsularnych podlega również przepisom prawnym państwa przyjmującego w ramach prawa międzynarodowego.

(2) Organy konsularne wykonują zadania konsularne stosownie do zakładanego celu, możliwie szybko, prosto oraz z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.

(3) Konsulowie honorowi wykonują zadania konsularne w mniejszym zakresie niż zawodowe organy przedstawicielskie zgodnie z rozporządzeniem Ministra federalnego do spraw Europy, Integracji i Spraw Wewnętrznych określającym ich zakres.

(4) Organy przedstawicielskie wykonując zadania konsularne dołożą starań, aby uzyskania zgodę państwa przyjmującego, jeśli jest to wymagane prawem międzynarodowym.

§ 6. Przetwarzanie danych osobowych

(1) Organy konsularne są uprawnione do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do rejestrowania wniosków dotyczących ustalenia prawa obcego, a także w celu zapewnienia pomocy w przypadkach ochrony prawnej i w przypadkach nadzwyczajnych lub dla ochrony żywotnych interesów. Przetwarzanie może obejmować dane dotyczące tożsamości danej osoby włączając w to dane biometryczne, dane dotyczące miejsca pobytu i stanu zdrowia tej osoby, a także dane dotyczące faktów leżących u podstaw sprawy konsularnej.

(2) Do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1 organy konsularne są upoważnione do przetwarzania danych osobowych z następujących rejestrów przetwarzania danych:

1. Centralnej ewidencji zgodnie z § 22b Ustawy paszportowej [das Passgesetz] 1992, BGBl. Nr. 839/1992;
2. Centralny rejestr osób zagranicznych zgodnie z § 26 Ustawy o postępowaniu Federalnego Urzędu ds. Imigracji i Azylu [das BFA-Verfahrensgesetz], BGBl. I Nr. 87/2012;
3. Centralny plik proceduralny zgodnie z § 28 Ustawy o postępowaniu Federalnego Urzędu ds. Imigracji i Azylu [das BFA-Verfahrensgesetz], BGBl. I Nr. 87/2012;

4. Centralny zbiór informacji zgodnie z § 57 Ustawy o policji bezpieczeństwa [das Sicherheitspolizeigesetz] BGBl. Nr. 566/1991;

5. Centralny rejestr zezwoleń zgodnie z § 16 Ustawy o zezwoleniach [das Meldengesetz], BGBl. Nr. 9/1992;

6. Centralny rejestr stanu cywilnego zgodnie z § 44 Ustawy o stanie cywilnym 2013 [das Personenstandsgesetz 2013], BGBl. I Nr. 16/2013; lub

7. Centralny rejestr obywateli zgodnie z § 56a Ustawy o obywatelstwie 1985 [das Staatsbürgerschaftsgesetz 1985], BGBl. Nr. 311/1985.

(3) Jeśli jest to absolutnie konieczne do celów ochrony konsularnej, organy konsularne upoważnione są do przekazywania danych osobowych instytucjom Unii Europejskiej, organom konsularnym państw członkowskich oraz innych państw, które reprezentują Austrię konsularnie, a także organizacjom pomocowym, które wymagają danych osobowych do udzielenia pomocy w zakresie ochrony prawnej oraz w sytuacjach nadzwyczajnych.

(4) Na podstawie konkretnego zapytania złożonego przez bliskiego krewnego osoby, która faktycznie lub przypuszczalnie znajduje się pod ochroną prawną lub w sytuacji nadzwyczajnej, organy konsularne upoważnione są do przekazania pytającemu danych osobowych dotyczących pobytu i statusu poszukiwań tej osoby, jeśli krewny udowodni swoją tożsamość i wykaże uwiarygodnione bliskie powiązanie; w przypadku sytuacji kryzysowej wystarczy wiarygodnie wykazać tożsamość. Szczególne kategorie danych osobowych (art. 9 Ogólnego rozporządzenia o ochronie danych- [Datenschutz-Grundverordnung]) mogą być objęte zezwoleniem na przekazanie bliskim krewnym, tylko jeśli udowodnią oni swoją tożsamość oraz pokrewieństwo, a przekazanie jest

niezbędne do ochrony ich praw lub osoby, której te dane dotyczą. Instytucje ubezpieczeń społecznych oraz władze są zobowiązane do wsparcia organów konsularnych, o ile jest to konieczne do zweryfikowania informacji dostarczonych przez wnioskodawcę. Inni krewni niż bliscy krewni mogą otrzymać informacje, o których mowa powyżej, na takich samych zasadach jak bliscy krewni, jeśli wiarygodnie wykażą szczególnie bliskie powiązanie z osobą, której dane dotyczą.

(5) Przetwarzane dane osobowe muszą zostać niezwłocznie usunięte, jeśli nie są dłużej potrzebne do realizacji konkretnego celu oraz nie ma innego obowiązku co do ich przechowywania lub archiwizacji.

§ 7. Legalizacja dokonywana przez organy konsularne

Wykonywanie legalizacji oraz umieszczanie pozostałych adnotacji na dokumentach przez organy konsularne reguluje Ustawa o legalizacji dokonywanej przez organy konsularne, [Konsularbeglaubungsgesetz-KBeglG] BGBl. I Nr. 95/2012.

§ 8. Opłaty konsularne

Opłaty uiszczane za wykonywanie obowiązków konsularnych i zwrot kosztów reguluje Ustawa o opłatach konsularnych 1992 [das Konsulargebührengesetz 1992], BGBl. Nr 100/1992, inne przepisy federalne i landowe oraz bezpośrednio stosowane prawodawstwo Unii Europejskiej.

§ 9. Umowy międzynarodowe

W zakresie, w jakim Minister federalny ds. Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych zgodnie z art. 66 ust. 2 Federalnej ustawy zasadniczej [das Bundes-Verfassungsgesetz B-VG] jest upoważniony do zawierania umów departamentalnych, może zawierać umowy międzyrządowe z innymi państwami w sprawie wzajemnej pomocy przy

wykonywaniu zadań konsularnych. Takie ustalenia mogą obejmować w szczególności ustalenia dotyczące wykonywania funkcji konsularnych na rzecz innych Umawiających się Stron i przez inne Umawiające się Strony, przyznania ochrony konsularnej, świadczenie usług administracyjnych i pobieranie opłat.

Część druga

Postępowanie urzędowe organów przedstawicielskich

§ 10. Zastosowanie Powszechnego Kodeksu postępowania administracyjnego [das Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz- AVG]

(1) Postępowanie urzędowe organów przedstawicielskich przy wykonywaniu zadań konsularnych reguluje się poprzez Powszechny Kodeks postępowania administracyjnego 1991 [das Allgemeine Verwaltungsverfahrensgesetz 1991 – AVG] BGBl. Nr. 51/1991 z wyłączeniem stosowania §§ 19 do 20, 22, 44a do 44g, 63 do 67 i 74 do 79, tak długo jak

1. po pierwsze, bezpośrednio stosowane prawodawstwo Unii Europejskiej,
2. inne ustawy federalne, oraz
3. ostatecznie niniejsza ustawa federalna, nie stanowi inaczej.

(2) Ustawa o karach administracyjnych 1991 [das Verwaltungsstrafgesetz 1991 – VStG], BGBl nr 52/1991 oraz Ustawa o egzekucji administracyjnej 1991 [das Verwaltungsvollstreckungsgesetz 1991 – VVG], BGBl nr 53/1991, nie mają zastosowania w postępowaniu urzędowym organów przedstawicielskich.

§ 11. Zainteresowane strony i ich przedstawiciele (dotyczące §§ 8 do 10 AVG)

(1) Stroną w postępowaniu organów przedstawicielskich jest wyłącznie wnioskodawca.

(2) Osoby niepełnoletnie, które ukończyły 14 lat, mogą samodzielnie, za zgodą swojego przedstawiciela ustawowego, złożyć wniosek.

(3) Paragraf 10 ust. 1 ostatnie zdanie AVG ma zastosowanie wyłącznie w Austrii co do osób upoważnionych do profesjonalnego reprezentowania stron.

§ 12. Wniesienie wniosku (dotyczące § 13 AVG)

(1) Wnioski mające na celu wydanie decyzji mogą być składane do organu przedstawicielskiego wyłącznie na piśmie i w języku zrozumiałym dla odpowiedniego organu przedstawicielskiego, chyba że prawo międzynarodowe wymaga inaczej. W ramach ustawy konsularnej [KBegIG] wnioski można również składać ustnie.

(2) Minister federalny do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych reguluje rozporządzeniem, zgodnie z § 5 ust. 2, rodzaj i formę przyjmowanych do organów przedstawicielskich wniosków.

§ 13. Dostęp do akt (dotyczący § 17 AVG)

Odpisy akt lub części akt organów przedstawicielskich mogą zostać wydane jedynie stawającemu osobiście.

§ 14. Zakończenia (dotyczące § 18 AVG)

Na pisemnych kopiach pieczęć Republiki Austrii może zostać umieszczona zamiast nazwiska osoby zatwierdzającej i jej podpisu, pod warunkiem, że tożsamość osoby zatwierdzającej wynika z treści akt.

§ 15. Terminy (dotyczące § 33 AVG)

Do obliczenia końca terminów zgodnie z § 33 ust. 2 AVG, wiążące zastosowanie mają przepisy dotyczące weekendów oraz dni wolnych od pracy w państwie przyjmującym.

§ 16. Postępowanie przygotowawcze (dotyczące § 39 AVG)

(1) Wnioskodawca jest zobowiązany do współpracy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez organ przedstawicielski, w szczególności w procedurze identyfikacji oraz zgodnie z instrukcją organu, do przedłożenia dokumentów i dowodów wymaganych do ustalenia odpowiednich faktów.

(2) Przy ocenie wiarygodności twierdzeń wnioskodawcy, należy wziąć pod uwagę jego współpracę w postępowaniu.

(3) Organy przedstawicielskie upoważnione są do powierzenia zewnętrznym usługodawcom zadań pomocniczych. Czyńjąc to stosują one art. 43 rozporządzenia (WE) [die Verordnung(EG)] Nr. 810/2009 w sprawie wspólnotowego kodeksu wizowego [der Visakodex der Gemeinschaft- Visakodex], ABL. Nr. L 243 z 15. 09. 2009 s. 1, ostatnio zmienionego rozporządzeniem (UE) [die Verordnung(EU)] 2016/399, ABL. Nr. L 77 z 23. 03. 2016 s. 1

§ 17. Tłumacze ustni oraz pisemni (dotyczący § 39a AVG)

Wnioskodawca powołuje tłumacza ustnego oraz zapewnia tłumaczenie pisemne, jeżeli jest to konieczne do komunikacji między wnioskodawcą a organem przedstawicielskim oraz ponosi wynikającego z tego koszty, z wyjątkiem tłumacza osób niesłyszących.

§ 18. Zezwolenia (dotyczące § 57 AVG)

Organy przedstawicielskie są również uprawnione do wydania decyzji w postępowaniu w sprawie zezwolenia na wjazd bez uprzedniego postępowania przygotowawczego.

§ 19. Doręczenia

Doręczeń dokonuje się zgodnie z ustawą o doręczeniach [das Zustellgesetz- Zu-

stG], BGBl. Nr. 200/1982 w szczególności zgodnie z § 11 ust. 1. Jeśli doręczenie zgodnie z ustawą o doręczeniach [ZustG] nie jest możliwe, może ono również nastąpić poprzez przekazanie dokumentu w organie przedstawicielskim lub jeżeli nie jest to również możliwe, po uprzedniej próbie powiadomienia adresata, poprzez wywieszenie ogłoszenia na oficjalnej tablicy ogłoszeń organu przedstawicielskiego. Próbę można pominąć, jeżeli adresat nie podał organowi przedstawicielskiemu adresu do doręczeń, adresu elektronicznego lub działającego numeru telefonu.

Część trzecia **Ochrona konsularna** **niereprezentowanych obywateli Unii** **(Unii Europejskiej) w Państwach** **trzecich**

§ 20. Zasada ogólna

(1) Właściwe zawodowe organy reprezentacji przyznają ochronę konsularną niereprezentowanym obywatelom Unii na takich samych warunkach, jakie przysługują obywatelom Austrii.

(2) Konsulowie honorowi mogą jednak udzielić ochrony konsularnej zgodnie z ust. 1 tylko wtedy, gdy zostali wyraźnie upoważnieni przez Ministra federalnego do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych do wykonywania określonych zadań pod jego nadzorem, w tym wobec niereprezentowanych obywateli Unii. Niereprezentowani obywatele Unii są informowani o takich decyzjach i zakresie upoważnienia konsula honorowego do udzielenia ochrony w konkretnym przypadku za pośrednictwem publicznie dostępnych źródeł informacji Federalnego Ministerstwa do spraw Europy Integracji i Spraw Zagranicznych.

§ 21. Ochrona konsularna dokonywana przez Państwa członkowskie, którego obywatelstwo posiada dany obywatel Unii

Jeżeli Państwo Członkowskie, z którym przeprowadzono konsultacje zgodnie z § 26 ust. 2, którego obywatelstwo posiada niereprezentowany obywatel Unii, zamierza samo przyznać ochronę konsularną niereprezentowanemu obywatelowi Unii i potwierdzi to organom konsularnym, organy konsularne nie są zobowiązane do przyznania niereprezentowanemu obywatelowi Unii ochrony konsularnej.

§ 22. Członkowie rodzin niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich

Członkowie rodziny, którzy nie są obywatelami Unii i towarzyszą niereprezentowanym obywatelom Unii w państwie trzecim, otrzymują ochronę konsularną od właściwych organów przedstawicielskich w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, w jaki sposób jest ona przyznawana członkom rodziny obywateli Austrii, którzy nie są obywatelami Unii.

§ 23. Dostęp do ochrony konsularnej oraz inne umowy

(1) Niereprezentowani obywatele Unii są uprawnieni do ubiegania się o ochronę konsularną właściwych organów przedstawicielskich

(2) W zakresie, w jakim Minister federalny ds. Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych zgodnie z art. 66 ust. 2 Federalnej ustawy zasadniczej [das Bundes-Verfassungsgesetz B-VG] jest upoważniony do zawierania umów międzyresortowych, może zawierać umowy międzyrządowe z innymi państwami członkowskimi w sprawie właściwości do udzielania ochrony konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii w określonym państwie trzecim. Komisja Europejska i Europejska Służba Działań

Zewnętrznych są informowane o takich umowach.

(3) W przypadku zawarcia umów zgodnie z ust. 2, organy przedstawicielskie, do których niereprezentowani obywatele Unii zwracają się o ochronę konsularną i które nie są właściwe na mocy tych umów, zapewniają że wniosek obywatela Unii zostanie przekazany właściwemu organowi przedstawicielskiemu innego Państwa członkowskiego, chyba że zagrażałoby to ochronie konsularnej, a w szczególności jeżeli pilność sprawy wymaga natychmiastowego działania organu przedstawicielskiego, do którego zwrócono się o udzielenie ochrony.

§ 24. Potwierdzenie tożsamości

(1) Niereprezentowani obywatele Unii ubiegający się o ochronę konsularną, muszą udowodnić, że są obywatelami Unii, przedstawiając paszport lub dowód tożsamości.

(2) Jeżeli obywatel Unii nie może przedstawić ważnego paszportu lub dowodu osobistego, obywatelstwo można wykazać w inny sposób, w razie potrzeby poprzez weryfikację danych osobowych przez organy konsularne (§ 6 ust. 1) za zgodą obywatela Unii lub poprzez weryfikację z organami konsularnymi państwa członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca.

(3) W odniesieniu do członków rodziny o których mowa w § 22 tożsamość i istnienie związku rodzinnego można wykazać w dowolny sposób, w tym poprzez weryfikację w organach przedstawicielskich państwa członkowskiego, którego obywatelami są obywatele Unii, o których mowa w ust. 1.

§ 25. Tymczasowy dokument podróży

W przypadku niereprezentowanych obywateli Unii ochrona konsularna może również obejmować wydanie tymczasowego dokumentu podróży (§ 96 ustawy o policji

wobec cudzoziemców [das Fremdenpolizeigesetz], BGBl. I Nr. 100/2005).

§ 26. Środki koordynacji oraz współpracy

(1) Organy przedstawicielskie ściśle współpracują z organami przedstawicielskimi innych państw członkowskich oraz koordynują z nimi oraz Unią Europejską środki w celu zapewnienia ochrony konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii zgodnie z § 20.

(2) Jeżeli organy konsularne otrzymają wnioski o udzielenie ochrony konsularnej od osoby, która twierdzi, że jest niereprezentowanym obywatelem Unii, lub zostaną poinformowane o sytuacji nadzwyczajnej niereprezentowanego obywatela Unii, o której mowa w § 3 ust. 2, niezwłocznie konsultują się z państwem członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba i przekazują mu wszelkie dostępne informacje, w tym informacje o tożsamości danej osoby, wszelkich kosztach jego ochrony konsularnej oraz członków rodziny, którym również powinna zostać udzielona ochrona konsularna. Z wyjątkiem nagłych przypadków konsultacje te zostaną przeprowadzone przed udzieleniem pomocy. Organy konsularne ułatwiają również wymianę informacji między zainteresowanym obywatelem Unii, a właściwymi organami państwa członkowskiego, którego jest obywatelem.

(3) Minister federalny do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych informuje Europejską Służbę Działań Zewnętrznych o austriackim punkcie kontaktowym.

§ 27. Gotowość i współpraca w sytuacjach kryzysowych

(1) Organy przedstawicielskie uwzględniają również, w ramach lokalnego planowania kryzysowego, niereprezentowanych obywateli Unii i koordynują planowanie kryzysowe z innymi państwami członkow-

skimi i delegatura Unii Europejskiej, aby zapewnić pełną pomoc niereprezentowanym obywatelom Unii w sytuacji kryzysowej. Właściwe organy przedstawicielskie są należycie informowane i w stosownych przypadkach zaangażowane w ustalenia dotyczące gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej.

(2) W przypadku kryzysu organy konsularne ściśle współpracują z Unią Europejską i innymi państwami członkowskimi, aby zapewnić skuteczne udzielanie pomocy niereprezentowanym obywatelom Unii. Organ konsularny informuje w odpowiednim czasie organy konsularne innych państw członkowskich o dostępnych możliwościach ewakuacyjnych, o ile to możliwe.

(3) Organ konsularny pomaga państwu członkowskiemu odpowiedzialnemu za gotowość na wypadek kryzysu w państwie trzecim lub państwu członkowskiemu, któremu powierzono koordynację pomocy niereprezentowanym obywatelom Unii oraz dostarczają im wszystkie istotne informacje dotyczące niereprezentowanych obywateli Unii.

§ 28. Procedury finansowe

(1) Niereprezentowani obywatele Unii, którym przyznano ochronę konsularną, są zobowiązani do potwierdzenia Republice Austrii, korzystając z formularza określonego w Załączniku I, kosztów poniesionych na ochronę konsularną, w tym wszelkie poniesione opłaty i zwracają je na rzecz własnego państwa członkowskiego na takich samych warunkach jak obywatele Austrii.

(2) Organ konsularny są upoważnione do żądania zwrotu kosztów poniesionych na ochronę konsularną od państwa członkowskiego, którego niereprezentowany obywatel Unii posiada obywatelstwo, korzystając z formularza określonego w Załączniku II. Jeżeli inne państwo członkowskie udziela ochronę konsularnej obywatelowi au-

striackiemu, który nie jest reprezentowany, wymaga od Austrii zwrotu kosztów poniesionych na ochronę konsularną, są one zwracane w rozsądnym terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy.

(3) W przypadku, gdy ochrona konsularna przyznana niereprezentowanemu obywatelowi Unii w przypadku aresztowania lub zatrzymania pociąga za sobą niezwykle wysokie, ale niezbędne i uzasadnione koszty podróży, zakwaterowania lub tłumaczeń, organ konsularny są upoważnione do żądania zwrotu tych kosztów od państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada niereprezentowany obywatel Unii. W przypadku gdy inne państwo członkowskie udzielające ochrony konsularnej niereprezentowanemu obywatelowi Austrii, zażąda zwrotu kosztów zgodnie z niniejszym ustępem, koszty te zostaną zwrócone w rozsądnym terminie nieprzekraczającym dwunastu miesięcy.

§ 29. Uprozczone postępowanie w sytuacjach kryzysowych

(1) W sytuacjach kryzysowych organ konsularny są uprawnione do żądania zwrotu kosztów pomocy niereprezentowanemu obywatelowi Unii poprzez Ministerstwo Spraw Zagranicznych państwa członkowskiego, którego obywatelem jest niereprezentowany obywatel Unii, nawet jeśli niereprezentowany obywatel Unii nie ma obowiązku spłaty zgodnie z § 28 ust. 1. Jeżeli inne państwa członkowskie udzielają pomocy niereprezentowanym obywatelom Austrii w sytuacjach kryzysowych, a Republika Austrii ma zwrócić koszty, to muszą one zostać zwrócone Ministrowi federalnemu do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych przez niereprezentowanego obywatela Austrii, nawet jeżeli nie podpisał zobowiązania do spłaty.

(2) Organ konsularny są upoważnione do żądania od państwa członkowskiego,

którego niereprezentowany obywatel Unii jest obywatelem, pokrycia kosztów, o których mowa w ust. 1, wyliczonych poprzez podzielenie faktycznie poniesionych kosztów, poprzez liczbę obywateli Unii, którym udzielono pomocy.

(3) W przypadku, gdy organy konsularne otrzymały pomoc finansową za pośrednictwem Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/EU w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności [der Beschluss über ein Katastrophenschutzverfahren der Union], ABL. L 347 z dnia 20. 12. 2013, s. 924), państwo członkowskie, którego obywatelstwo posiada niereprezentowany obywatel Unii, wnosi wkład po odliczeniu wkładu Unii.

§ 30. Sprawozdawczość

Ministerstwo federalne do spraw Europy, Integracji i Zewnętrznych przekazuje Komisji Europejskiej wszelkie istotne informacje dotyczące stosowania niniejszej części.

Część czwarta Postanowienia końcowe

§ 31. Wdrożenie

Niniejsza ustawa federalna implementuje dyrektywę (UE) 2015/637 w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowa-

wanych obywateli Unii w państwach trzecich [die Richtlinien (EU) über Koordinierungs- und Kooperationsmaßnahmen zur Erleichterung des konsularischen Schutzes von nicht vertretenen Unionsbürgern in Drittländern], ABL. Nr. L 106 z 24. 04. 2015 s. 1.

§ 32. Odniesienia

O ile w niniejszej ustawie federalnej znajduje się odniesienie do przepisów innych ustaw federalnych, stosuje się je w ich odpowiednio obowiązujących wersjach.

§ 33. Równe traktowanie pod względem językowym

O ile w tej ustawie federalnej stosuje się pojęcie osoby fizycznej, obowiązują formy wybrane dla obu płci. Przy użyciu tych pojęć do określonych osób fizycznych stosuje się odpowiednią formę właściwą dla danej płci.

§ 34. Wykonanie

Wykonanie niniejszej ustawy federalnej zostaje powierzzone Ministrowi federalnemu do spraw Europy, Integracji i Spraw Zewnętrznych, o ile inne ustawy federalne nie stanowią inaczej.

§ 35. Wejście w życie

[*pominięto*] formalnie weszła w życie w dniu 23 maja 2019 r.)

Załączniki: [*pominięto*].

Tłumaczenie z języka niemieckiego: Jan Ciaś (student IV roku na kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, członek Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Belgijskie prawo konsularne

Ustawa z dnia 21 grudnia 2013 r. Kodeks konsularny⁴⁶

PHILIPPE, Król Belgów, Do wszystkich, obecnych i przyszłych, Pozdrawiamy. Izby przyjęły i My sankcjonujemy co następuje:

Rozdział I. Postanowienie ogólne

Ar. 1. Niniejsza ustawa reguluje materię, o której mowa w art. 77 Konstytucji.

Rozdział 2. Kodeks konsularny

Art. 2 Poniższe przepisy tworzą Kodeks Konsularny.

KODEKS KONSULARNY

Rozdział I. Definicje

Art. 1. Dla celów niniejszego Kodeksu i jego rozporządzeń wykonawczych, stosuje się następujące definicje:

1. Urząd konsularny: każdy konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencja konsularna;
2. Okręg konsularny: terytorium przydzielone urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
3. Zawodowy urząd konsularny: urząd konsularny pod kierownictwem zawodowego urzędnika konsularnego;
4. Kierownik urzędu konsularnego: osoba odpowiedzialna za pełnienie tej funkcji
5. Honorowy urząd konsularny: urząd konsularny pod kierownictwem honorowego urzędnika konsularnego, który nie jest opłacany z budżetu państwa
6. „Urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, w tym kierownika urzędu konsularnego, której w tym charakterze powierzono wykonywanie funkcji konsularnych
7. Agencja konsularna: każde biuro konsularne należący do istniejącego urzędu konsularnego, ustanowione poza jego siedzibą;
8. Funkcje konsularne: funkcje, o których mowa w niniejszym kodeksie lub w innych ustawach, jak również wszystkie funkcje konsularne przewidziane przez prawo międzynarodowe;
9. Domicyl: miejsce, w którym osoba fizyczna ma swoje główne miejsce zamieszkania zgodnie z konsularnymi rejestrami ludności;
10. Zwykłe miejsce zamieszkania: miejsce, w którym osoba fizyczna zgodnie z prawem ustaliła swoje główne miejsce zamieszkania, nawet przy braku zarejestrowania. W celu określenia tego miejsca uwzględnia się okoliczności natury osobistej lub zawodowej, które wskazują na trwałe związki z tym miejscem lub zamiar nawiązania takich związków;
11. Minister: minister właściwy do spraw zagranicznych;
12. Opłaty konsularne: opłaty, które urzędy konsularne mają prawo pobierać za wydanie określonych aktów lub dokumentów;
13. Paszport belgijski: dokument podróży wydawany wyłącznie Belgom, w formie książeczki, której treść i forma są określone w umowach międzynarodowych;
14. Belgijski dokument podróży: dokument podróży wydawany w szczególnych okolicznościach Belgom i osobom niebędącym Belgami. Niniejszy doku-

⁴⁶ Loi portant le Code consulaire (C-2014/15009), 21 decembre 2013, Belgisch Staatsblad/Moniteur Belge, 21. 01. 2014 Ed. 2, s. 4987–5000.

ment może mieć inną formę niż książeczka;

15. Rejestry ludności konsularnej: rejestry ludności prowadzone w urzędach konsularnych

Rozdział II. Urzędy konsularne

Art. 2. Król może ustanawiać urzędy konsularne w zagranicznych miastach.

Określa on siedzibę i klasę oraz ustala okręg konsularny urzędu konsularnego.

Może on zdecydować o ustanowieniu siedziby urzędu konsularnego w budynkach belgijskiej misji dyplomatycznej lub przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego któregoś Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Jeżeli w danym państwie nie jest ustanowiony belgijski urząd konsularny lub jeżeli ze względu na wyjątkowe okoliczności urząd konsularny nie jest w stanie normalnie funkcjonować, minister może wyznaczyć urząd konsularny znajdujący się w państwie sąsiednim; który jest właściwy tymczasowo, do wykonywania uprawnień konsularnych w danym państwie.

Czynności konsularne są wykonywane zgodnie z prawem międzynarodowym.

Art. 3. Król mianuje kierownika urzędu konsularnego. Może on mianować nie-Belga do kierowania honorowym urzędem konsularnym.

Pozostali urzędnicy konsularni i kierownik agencji konsularnej są odpowiednio mianowani lub zatrudniani przez Ministra.

Przed podjęciem obowiązków urzędnicy konsularni składają przed kierownikiem urzędu konsularnego następującą przysięgę: „Przysięgam wykonywać powierzone mi obowiązki konsularne sumiennie i zgodnie z przepisami belgijskimi oraz międzynarodowymi.”

Art. 4. Kierownik urzędu konsularnego wykonuje funkcje konsularne. Jeżeli niniejszy kodeks nie stanowi inaczej, jest on zastępowany z urzędu, w przypadku nieobecności lub przeszkody, przez urzędnika konsularnego przydzielonego do tego urzędu, który jest najwyższy rangą.

Kierownik agencji konsularnej podlega władzy kierownika urzędu konsularnego, do którego przynależy agencja, i nie wykonuje funkcji konsularnych. Nie może on z własnej inicjatywy wykonywać żadnych czynności określonych w niniejszym Kodeksie.

Bez uszczerbku dla kompetencji sądów i trybunałów lub sądów lub prokuratury, minister sprawuje władzę hierarchiczną nad wszystkimi funkcjami konsularnymi, w tym funkcjami urzędu stanu cywilnego i kancelarii notarialnej.

Do wykonywania kompetencji w zakresie stanu cywilnego i notariuszy, urzędnicy konsularni stosują ustawę z dnia 10 lutego 2003 r. o odpowiedzialności członków i za członków personelu w służbie osób publicznych. Korzystają oni z pomocy prawnej, podobnie jak pracownicy służb publicznych federalnych.

Król organizuje zastępstwo szefa honorowego urzędu konsularnego.

Art. 5. Król określa sposób wykonywania funkcji konsularnych. Określa on również wewnętrzną organizację urzędu konsularnego. Król może powierzyć wykonanie tych przepisów Ministrowi.

Art. 6. Urzędnicy konsularni uznani za właściwych w sprawach z zakresu stanu cywilnego lub notarialnych na mocy niniejszego Kodeksu, są obowiązani odmówić dokonania czynności, jeżeli czynności sprzeciwiają się przepisom prawa Państwa przyjmującego, a dokument jest przeznaczony do użytku w Państwie przyjmującym.

Rozdział III. Stan cywilny

Art. 7. Kompetencje w zakresie stanu cywilnego dotyczą wyłącznie:

1. Aktów urodzenia i zgonu Belgów, pod warunkiem, że narodziny lub zgon miały miejsce w okręgu konsularnym, jak również zaświadczenia o uznaniu nienarodzonego dziecka, którego jedno z rodziców jest Belgiem.
2. Aktów uznania dziecka, pod warunkiem, że wnioskodawca lub dziecko, które ma być uznane, są Belgami i jedno z nich ma miejsce zamieszkania w okręgu konsularnym.
3. Wspólnej deklaracji przewidzianej w art. 316bis Kodeksu Cywilnego, pod warunkiem, że narodziny dziecka zostaną zarejestrowane przez kierownika urzędu konsularnego.
4. Dokumentów, o których mowa w art. 335 kodeksu cywilnego, dotyczących nazwiska dzieci, pod warunkiem że dziecko jest Belgiem i ma miejsce stałego miejsca zamieszkania na terenie okręgu konsularnego.

Art. 8. Kierownik zawodowego urzędu konsularnego sporządza akty stanu cywilnego, o których mowa w art. 7.

Jurysdykcja, inna niż ta, o której mowa w artykule 7 ustęp 2, 3 i 4, jest wykonywana wyłącznie przez kierowników zawodowych urzędów konsularnych, których okręg konsularny znajduje się poza Unią Europejską.

Art. 9. Kierownik honorowego urzędu konsularnego może wykonywać uprawnienia, o których mowa w art. 7, tylko wtedy, gdy zostanie do tego upoważniony przez Ministra. Upoważnienie to może być udzielone wyłącznie kierownikom honorowego urzędu konsularnego, którego okręg konsularny znajduje się poza granicami Unii Europejskiej.

Art. 10. Uprawnienia, o których mowa w art. 7, są wykonywane przy spełnieniu następujących warunków:

1. Zgodności z obowiązującym w Belgii ustawodawstwem w zakresie stanu cywilnego.
2. Poszanowaniu prawa międzynarodowego wiążącego Belgię.

Dokumenty konsularne, które nie spełniają wszystkich wymogów formalnych przewidzianych przez prawo belgijskie wyłącznie z powodu sporządzenia dokumentu za granicą, są mimo to ważne.

Art. 11. Urzędnicy konsularni właściwi na podstawie niniejszego Kodeksu mogą, w razie potrzeby, korzystać z pomocy tłumacza ustnego lub tłumacza przysięgłego. Koszty związane ich udziałem ponoszą strony aktu.

Tłumacze ustni i przysięgli ponoszą wyłączną odpowiedzialność za wszelkie szkody lub negatywne konsekwencje dla stron wynikające z ich udziału.

Art. 12. Osoby, które uzyskały status uchodźcy lub apatrydy i które mają miejsce zwykłego pobytu w Belgii, zgodnie z umowami międzynarodowymi wiążącymi Belgię, są uznawane za Belgów dla celów niniejszego rozdziału.

W ramach sprawowania ochrony konsularnej wobec państw trzecich Król może postanowić, że czynności dotyczące stanu cywilnego mogą być wykonywane również wobec obywateli państw, którym zapewnia się ochronę.

W kontekście wykonywania usług konsularnych przez państwa trzecie, Król określa warunki, na jakich akty stanu cywilnego sporządzane dla Belgów przez władze konsularne tych państw trzecich są uznawane w Belgii.

Art. 13. Akt urodzenia należy sporządzić w ciągu trzydziestu dni od narodzin.

Narodziny są zgłaszane przez ojca, matkę, oboje rodziców lub, gdy powstrzymują się od złożenia oświadczenia, przez lekarzy, osobę, która jest odpowiedzialną za instytucję, w której nastąpił poród, lub przez położne, lub inne osoby obecne przy narodzinach.

Art. 14. Akt zgonu winien być sporządzony w ciągu trzydziestu dni od stwierdzenia zgonu przez lekarza.

Akt zgonu sporządzany jest na podstawie oświadczenia członka rodziny, krewnego lub znajomego osoby zmarłej.

W momencie składania oświadczenia, należy przedstawić zaświadczenie od lekarza lub osoby kierującej szpitalem lub instytucją, w której nastąpił zgon lub stwierdzono zgon.

Urzędnik stanu cywilnego miejsca zamieszkania zmarłego w Belgii lub, w przypadku jego braku, urzędnik stanu cywilnego ostatniego miejsca zamieszkania w Belgii, lub w przypadku braku takiego miejsca miasto Bruksela automatycznie sporządza akt zgonu Belga, który zmarł za granicą poza okręgiem konsularnym jakiegokolwiek konsulatu belgijskiego. Akt ten jest sporządzany w ciągu trzydziestu dni od poinformowania urzędnika stanu cywilnego o zgonie.

Art. 15. Jeżeli zgłoszenie urodzenia lub zgonu jest dokonywane po upływie terminów określonych w art. 13 lub 14, urzędnik konsularny sporządza w trzech egzemplarzach protokół zgłoszenia spóźnionego. Jeden egzemplarz otrzymuje osoba składająca oświadczenie, a drugi wysyłany jest do prokuratora Prokuratury w Brukseli. Trzeci egzemplarz jest przechowywany w archiwach urzędu.

Zainteresowana osoba musi złożyć wniosek do sądu pierwszej instancji w Brukseli w celu uzyskania orzeczenia stwierdzającego urodzenie lub śmierć.

Jeżeli nie złoży ona wniosku w terminie miesiąca od dnia daty zgłoszenia spóźnionego oświadczenia, prokurator może złożyć wniosek o ustalenie urodzenia lub zgonu z urzędu do tego sądu.

Sentencję wyroku przepisuje się na wniosek prokuratora do aktualnych rejestrów stanu cywilnego urzędu konsularnego, w którym sporządzono protokół.

Jeżeli raport został sporządzony w języku niemieckim, to prokurator w prokuraturze w Eupen oraz sąd pierwszej instancji w Eupen są właściwe.

Art. 16. Sąd pierwszej instancji w Brukseli jest właściwy dla sprostowania i unieważnienia aktów stanu cywilnego sporządzonych przez urzędników konsularnych.

Jeśli dokument został sporządzony w języku niemieckim, właściwy jest sąd pierwszej instancji w Eupen.

Art. 17. Obowiązek udzielenia informacji, o których mowa w art. 50 Kodeksu Cywilnego jest uchylony, jeżeli dokument został sporządzony przez urzędnika konsularnego.

Rozdział IV. Notariat

Art. 18. Kompetencje notarialne dotyczą wyłącznie:

1. Aktów i umów dotyczących mienia znajdującego się w Belgii lub działalności gospodarczej, która ma być prowadzona na terenie Belgii.
2. Umów małżeńskich i aktów dotyczących zmian stosunków majątkowych małżeńskich, pod warunkiem że przynajmniej jedna ze stron jest Belgiem.
3. Wszystkich aktów zawierających postanowienia testamentowe oraz aktów

i protokołów z nimi związanych, pod warunkiem że spadkodawca jest Belgiem.

4. Wszystkich aktów zgody na przysposobienie lub pełne przysposobienie, niezależnie od obywatelstwa osoby wyrażającej zgodę, pod warunkiem, że osoba, która potrzebuje zgody, jest Belgiem.
5. Wydawania poświadczonych kopii i wyciągów z dokumentów zarejestrowanych i przechowywanych w urzędzie konsularnym.

Urzędnicy konsularni mogą zażądać od stron aby przedłożyły wzór aktu notarialnego, który ma być sporządzony, przygotowanego przez belgijskiego notariusza.

Art. 19. Kierownik zawodowego urzędu konsularnego, którego okręg konsularny znajduje się poza granicami Unii Europejskiej, jest właściwy do dokonywania czynności notarialnych, o których mowa w art. 18.

Art. 20. Kierownik honorowego urzędu konsularnego może wykonywać uprawnienia, o których mowa w art. 18, tylko wtedy, gdy został do tego upoważniony przez przez ministra. Upoważnienie to może być udzielone wyłącznie kierownikom honorowego urzędu konsularnego, którego okręg konsularny znajduje się poza terytorium Unii Europejskiej.

Art. 21. Uprawnienia, o których mowa w art. 18, są wykonywane z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

1. W okręgu konsularnym urzędu konsularnego wobec Belgów i osób niebędących Belgami, które mają miejsce zwykłego pobytu w okręgu konsularnym.

2. Zgodności z ustawodawstwem obowiązującym w Belgii w dziedzinie notariatu.

3. Zgodności z prawem międzynarodowym wiążącym Belgię.

Akty niespełniające wszystkich wymogów formalnych przewidzianych przez prawo belgijskie wyłącznie ze względu na miejsce ustanowienia dokumentu za granicą są mimo to ważne.

Art. 22. Urzędnicy konsularni właściwi na mocy Kodeksu mogą, w razie potrzeby, być wspomagani w wykonywaniu swoich obowiązków przez tłumacza przysięgłego. Koszty ponoszą strony czynności.

Tłumacze ustni i przysięgli ponoszą wyłączną odpowiedzialność za wszelkie szkody lub negatywne konsekwencje, jakie ich udział może spowodować dla stron postępowania.

Art. 23. Urzędnicy konsularni uznani za kompetentnych na mocy niniejszego Kodeksu w zakresie czynności notarialnych, mogą odmówić dokonania czynności, jeżeli uniemożliwiają im to trudności natury prawnej lub faktycznej.

Art. 24. Osoby, które uzyskały status uchodźcy lub bezpaństwowca zgodnie z umowami międzynarodowymi wiążącymi dla Belgii i które mają miejsce zwykłego pobytu w Belgii, są zrównane z Belgami dla celów niniejszego rozdziału.

W ramach sprawowania opieki konsularnej na rzecz państw trzecich, Król może postanowić, że czynności notarialne mogą być również wykonywane wobec obywateli państw, nad którymi sprawowana jest ochrona.

W ramach dokonywania czynności konsularnych przez państwa trzecie Król określa, na jakich warunkach dokumenty notarialne sporządzone dla obywateli belgijskich

przez organy konsularne tych państw trzecich są uznawane w Belgii.

Art. 25. Opłaty i odszkodowania określone w artykule są zgodne z belgijskim ustawodawstwem i dekretemi dotyczącymi cel i poboru opłat notarialnych. Pobierane są one na rzecz odrębnego zarządu służby państwowej, o którym mowa w artykule 14 ustawy programowej z dnia 27 grudnia 2005 roku.

Konsul honorowy posiadający uprawnienia notarialne ma prawo do pełnego wynagrodzenia.

Rozdział V. Rejestry i repertoria

Art. 26. Za każdy rok kalendarzowy urząd konsularny prowadzi rejestr stanu cywilnego w podwójnym egzemplarzu. Rejestry są zamykane pod koniec każdego roku. Kopia jest natychmiast umieszczona w archiwum pocztowym. Drugi egzemplarz jest wysyłany do ministra, który deponuje go w archiwum Departamentu Spraw Zagranicznych. Minister lub wyznaczony przez niego urzędnik może wydać poświadczane kopie lub wyciągi z tych rejestrów. Wyciągi z akt stanu cywilnego mogą, zgodnie z umowami międzynarodowymi obowiązującymi w Belgii, być wydawane na wielojęzycznym formularzu.

Art. 27. Rejestry stanu cywilnego przechowywane są również w formie elektronicznej. Rejestr elektroniczny jest w pełni zgodny z rejestrami, o których mowa w art. 26. Kopie i wyciągi wydane na podstawie tego rejestru mają taką samą wartość prawną jak te wydane w oparciu o rejestry, o których mowa w art. 26.

Art. 28. Kopie i wyciągi aktów stanu cywilnego wydane przez właściwych urzędników konsularnych i używane w Belgii są zwolnione z wszelkiej formy legalizacji.

Dokumenty stanu cywilnego wydane przez belgijskich urzędników stanu lub władze belgijskie są zwolnione z wszelkiej formy legalizacji przy ich przedstawieniu w belgijskim urzędzie konsularnym.

Art. 29. W celu utworzenia repertorium notarialnego dokumenty notarialne są zapisywane na oddzielnych arkuszach, nie w całości, lecz w formie krótkiego podsumowania.

Podsumowania te są łączone w sposób nierozzerwalny w formie katalogu w porządku chronologicznym, zgodnie z datą podpisania aktów.

Za każdy rok kalendarzowy Urząd Konsularny prowadzi notarialne repertorium w podwójnym egzemplarzu. Repertoria są zamykane co roku. Kopia jest natychmiast umieszczona w archiwum pocztowym. Drugi egzemplarz jest wysyłany do ministra, który deponuje go w archiwum Departamentu Spraw Zagranicznych.

Repertoria notarialne są również przechowywane w formie elektronicznej. To repertorium elektroniczne jest w pełni zgodny z repertorium, o którym mowa w ustępie 2. Protokoły notarialne są przechowywane w archiwum urzędu konsularnego.

Art. 30. Akty notarialne wydane przez właściwych urzędników konsularnych i używane w Belgii są zwolnione z wszelkiej formy legalizacji.

Rozdział VI. Obywatelstwo

Art. 31. Szef placówki konsularnej zawodowej jest kompetentny do:

1. Sporządzania aktów i dokonywania transkrypcji dotyczących obywatelstwa belgijskiego zgodnie z Kodeksem obywatelstwa belgijskiego.
2. Wydawania zaświadczeń o obywatelstwie zgodnie z warunkami określonymi przez Króla.

Art. 32. Kompetencje wymienione w art. 31 są wykonywane pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

1. W obrębie okręgu konsularnego konsulatu i dla Belgów, którzy mają swoje zwykłe miejsce zamieszkania w okręgu konsularnym.
2. Dla obywateli innych państw, którzy mają swoje główne miejsce zamieszkania w okręgu konsularnym.
3. Zgodnie z obowiązującym prawem belgijskim w dziedzinie obywatelstwa.
4. Przy poszanowaniu prawa międzynarodowego, które zobowiązuje Belgię.

Akty, które nie spełniają wszystkich wymagań formalnych przewidzianych przez prawo belgijskie wyłącznie ze względu na miejsce dokonania aktu za granicą, są niemniej jednak ważne.

Rozdział VII. Legalizacja i ocena zagranicznych dokumentów

Art. 33. Kierownik zawodowego urzędu konsularnego jest kompetentny do legalizowania decyzji sądowych lub dokumentów urzędowych pochodzących z zagranicy zgodnie z artykułem 30 Kodeksu Prawa Międzynarodowego Prywatnego.

Kierownik placówki konsularnej honorowej może wykonywać te kompetencje tylko jeśli został do tego upoważniony przez ministra.

Umieszczenie na dokumencie klauzuli legalizacyjnej wiąże się z pobraniem opłaty konsularnej, zgodnie z artykułami 44 i 45 tego Kodeksu.

Król ustala zasady dotyczące procedury legalizacji.

Art. 34. W przypadku poważnych wątpliwości co do autentyczności zagranicznej decyzji sądowej lub aktu notarialnego, lub w przypadku poważnych wątpliwości co do autentyczności treści zagranicznej decyzji sądowej lub aktu notarialnego, każdy

organ belgijski, któremu został przedłożony dokument, może zażądać dochodzenia w sprawie autentyczności, zgodności z lokalnym prawem lub autentyczności treści dokumentu.

Dochodzenie przeprowadzane jest pod kierownictwem urzędu konsularnego, w którego okręgu konsularnym akt został sporządzony.

Dochodzenie jest przeprowadzane przez jedną z następujących jednostek:

1. Urząd konsularny samodzielnie.
2. Za pośrednictwem usług urzędu konsularnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
3. Za pośrednictwem osoby wyznaczonej przez urząd konsularny, posiadającej wymaganą wiedzę.

W ramach tego postępowania mogą być przesłuchiwane zarówno lokalne organy administracji, jak i centralne organy administracji, oraz osoby obecne podczas wydania opisanego w akcie.

Ewentualne koszty dochodzenia ponoszą osoby zainteresowane dokumentem lub osoba przekładająca dokument, jeśli dochodzenie wykaże, że dokument jest fałszywy, niezgodny z lokalnym prawem, lub nieautentyczny w zakresie swojej treści.

Wynik dochodzenia jest odnotowywany na akcie.

Rozdział VIII. Rejestry konsularne ludności

Art. 35. Każdy zawodowy urząd konsularny prowadzi rejestry konsularne ludności. Minister wyznacza honorowe urzędy konsularne, w których taki rejestr jest prowadzony.

Belgowie, którzy osiedlają się w okręgu konsularnym urzędu konsularnego i nie są wpisani do ewidencji ludności belgijskiej, mogą być wpisani do tego rejestru.

Mogą również zostać zarejestrowane, wyłącznie w celach informacyjnych, osoby

niebędące obywatelami belgijskimi będące członkami gospodarstwa domowego Belga zarejestrowanego w rejestrze konsularnym ludności prowadzonym przez zawodowy urząd konsularny i mieszkające w okręgu konsularnym tego urzędu.

Pomoc administracyjna jest udzielana tylko Belgom zarejestrowanym w rejestrach konsularnych ludności. Pomoc administracyjna dla Belgów, którzy nie są zarejestrowani w tych rejestrach, jest ograniczona do wydania tymczasowych dokumentów podróży, jeśli spełnione są warunki ich wydania.

Art. 36. Oprócz informacji, które ustawa wyraźnie nakazuje zarejestrować, rejestry konsularne ludności zawierają informacje dotyczące identyfikacji i lokalizacji zarejestrowanych osób oraz informacje niezbędne do łączności z rejestrami administracji centralnej. Król określa charakter tych danych.

Reguły dotyczące udostępniania tych informacji osobom trzecim są takie same jak dla udostępniania informacji zawartych w rejestrach ludności w Belgii.

Dane niezbędne do ewakuacji Belgów w sytuacji awaryjnej mogą być przekazywane do urzędów konsularnych państw członkowskich Unii Europejskiej, które zajmują się ochroną konsularną obywateli belgijskich.

Król określa zasady przechowywania danych.

Art. 37. Zmiana stałego miejsca zamieszkania Belga za granicą jest stwierdzana poprzez złożenie deklaracji w konsulacie w formie określonej przez Króla oraz zgodnie z zasadami ustalonymi przez ministra.

Art. 38. W przypadku trudności lub sporów dotyczących miejsca zamieszkania za granicą, Minister lub wskazany przez niego

urzędnik określa lokalizację zamieszkania, ewentualnie po przeprowadzeniu dochodzenia.

W przypadku sporu dotyczącego ustalenia miejsca zamieszkania za granicą lub w Belgii, minister odpowiedzialny za sprawy wewnętrzne określa to miejsce zgodnie z przepisami ustawy z 19 lipca 1991 r. dotyczącej rejestrów ludności, dowodów tożsamości, kart obcokrajowców i dokumentów pobytu oraz poprawki do ustawy z 8 sierpnia 1983 r. dotyczącej organizacji Rejestru Osób Fizycznych.

Art. 39. Dowód osobisty jest wydawany każdemu Belgowi, który ukończył dwanaście lat i jest zarejestrowany w ewidencji ludności konsulatu belgijskiego.

Dowód osobisty wydany przez konsulat ma takie same cechy, jakie określone są w ww. ustawie z dnia 19 lipca 1991 r.

Dowód osobisty wydany przez konsulat pozostaje ważny przez określony czas, jeśli Belg ten wyjedzie do Belgii, pod warunkiem że zostanie zarejestrowany w rejestrze ludności gminy w okresie przewidzianym przez obowiązujące przepisy.

Dowód osobisty wydany przez konsulat pozostaje ważny przez określony w nim czas, jeśli Belg ten zostanie zarejestrowany w innym konsulacie.

Dowód osobisty wydany przez belgijską gminę pozostaje ważny przez określony w nim czas, jeśli Belg ten wyjeżdża za granicę, pod warunkiem że zostanie wykreślony z rejestru ludności gminy belgijskiej i zarejestrowany w rejestrze ludności konsularnej swojego głównego miejsca zamieszkania.

Jeśli przeciwko wnioskodawcy wydano nakaz aresztowania lub jakiegokolwiek inne orzeczenie sądowe ograniczające wolność lub jeśli objęty jest on poszukiwaniem lub korzystając z warunkowego lub czasowego zwolnienia ma zakaz opuszczania kraju,

dowód osobisty może być wydany tylko po formalnej zgodzie ministra.

Dzieciom poniżej dwunastego roku życia, które są zarejestrowane w ewidencji ludności konsulatu belgijskiego, może być wydany dokument tożsamości. Król określa jego formę i treść.

Art. 40. Minister określa wysokość opłat związanych z produkcją i wydaniem dowodu tożsamości oraz dokumentu tożsamości dla dzieci poniżej dwunastu lat.

Art. 41. Król może zdecydować, że zasady niniejszego rozdziału mogą mieć również zastosowanie także do obywateli Unii Europejskiej, dla których zawodowe konsulatory belgijskie zapewniają usługi konsularne zgodnie z wiążącym Belgię prawem międzynarodowym.

Rozdział IX. Opłaty konsularne

Art. 42. Opłaty konsularne są ustalone w załączniku 1.

Wysokość opłat kancelaryjnych pobieranych od aktów wydawanych w Belgii przez ministra lub przez władze administracyjne przez niego wskazane w tym celu, jest ustalona w załączniku 2.

Art. 43. Usługi udzielane są bezpłatnie z urzędu w przypadku udowodnionego ubóstwa.

W przypadku aktów składanych przez obcokrajowca, decyzja co do bezpłatności ze względu na ubóstwo jest jednak podejmowana tylko wtedy, gdy akty zostały wydane lub zalegalizowane bezpłatnie przez władze tego państwa.

Bezpłatność jest również udzielana z urzędu:

1. Dla aktów i dokumentów interesu publicznego lub administracyjnego.
2. Dla aktów żądanych, w charakterze urzędowym, przez urzędników państw

trzecich, dla ich osobistego użytku lub ich delegacji, pod warunkiem wzajemności.

3. Dla aktów i dokumentów dotyczących bezpieczeństwa socjalnego, w szczególności dotyczących emerytur.
4. Dla wiz ważnych na jedną lub wiele podróży, przypisanych do paszportu osób niebędących obywatelami Belgii ani żadnego z państw członkowskich Unii Europejskiej, gdy są:
 - a) małżonkiem lub dziećmi poniżej osiemnastego roku życia obywatela jednego z powyższych państw członkowskich;
 - b) innym członkiem rodziny tego samego obywatela lub jego małżonka, który jest na ich utrzymaniu lub mieszka pod jednym dachem.

Król określa, w jakich innych sytuacjach można korzystać z bezpłatności. Bezpłatność lub obniżenie opłat konsularnych, o których mowa w załączniku 1, są ustalane na podstawie porozumień, które Król zawrze w tym celu z państwami trzecimi pod warunkiem wzajemności.

Art. 44. Opłaty konsularne są pobierane albo w miejscowej walucie prawnie obowiązującej w miejscu poboru, albo, jeśli okoliczności tego wymagają, w innej walucie po kursie wymiany ustalonym przez ministra lub wyznaczonego przez niego urzędnika.

Art. 45. Opłaty konsularne pobierane zgodnie z załącznikiem 1 są w całości przekazywane do Skarbu Państwa, gdy zostały pobrane przez pracowników podlegających budżetowi państwa.

Art. 46. Opłaty pobierane przez szefa konsulatu honorowego przysługują mu do wysokości maksymalnej określonej przez Króla.

Nadwyżka jest przekazywana do Skarbu Państwa.

W przypadku zmiany urzędującego pracownika w trakcie roku budżetowego, przy obliczaniu części kwot należnych każdemu z pracowników, których to dotyczy, uwzględnia się tę maksymalną wartość i wylicza proporcjonalnie do stażu pracy danego pracownika.

Art. 47. Funkcjonariusze konsularni są zwolnieni z konieczności złożenia kaucji w celu zagwarantowania przekazania do Skarbu Państwa kwot, które należą mu z tytułu pobranych opłat zgodnie z obowiązującym Kodeksem.

Art. 48. Sposób pobierania opłat konsularnych, przekazywania środków, księgowania środków, system księgowy i procedury stosowania niniejszego Kodeksu określa minister.

Art. 49. Jeżeli wymagają tego okoliczności, Król może zmienić lub uzupełnić załączniki 1 i 2.

Król ustala wysokość opłat konsularnych, gdy okoliczności lokalne wymagają wydania aktów, które nie są przewidziane w załącznikach 1 i 2.

Rozdział X. Paszporty

Art. 50. Każdy Belg, który udowodni swoją tożsamość i obywatelstwo, ma prawo wjechać do Królestwa lub powrócić do niego, nawet bez dowodu tożsamości, paszportu lub belgijskiego dokumentu podróży.

W przypadku wątpliwości co do tożsamości lub obywatelstwa, zainteresowany przedstawia wymagane dokumenty potwierdzające tożsamość lub obywatelstwo.

Art. 51. Minister wydaje paszporty oraz dokumenty podróży belgijskie.

Art. 52. Paszport lub belgijski dokument podróży jest dokumentem osobistym i może być używany ważnie tylko przez jego posiadacza.

Art. 53. Paszport lub belgijski dokument podróży zawiera następujące dane:

1. Dane tożsamości posiadacza: jego nazwisko, imiona, data i miejsce urodzenia oraz płeć.
2. Narodowość lub uznanie za uchodźcę lub bezpaństwowca.
3. Organ wydający i ważność dokumentu.
4. Fotografia posiadacza, z odsłoniętą całkowicie twarzą.
5. Podpis posiadacza.
6. Dwa odciski palców posiadacza, chyba że zostanie on z tego zwolniony.
7. Numer paszportu.
8. Kod ISO państwa miejsca wydania.
9. Numer seryjny chipa.
10. Literę "P" oznaczającą typ dokumentu zgodnie z zaleceniami OACI.

Jeśli posiadacz nie może się podpisać, jest to zaznaczone na paszporcie lub belgijskim dokumencie podróży adnotacją „zwolniony”.

Art. 54. Minister może zdecydować o umieszczeniu pewnych dodatkowych danych czytelnych dla maszyn oraz o wprowadzeniu danych biometrycznych do belgijskich paszportów lub dokumentów podróży, jedynie jeśli są one konieczne dla lepszej i bardziej efektywnej identyfikacji automatycznej. Te dane biometryczne są wymienione w formie elektronicznej w belgijskim paszporcie lub dokumencie podróży. Osoba posiadająca paszport lub dokument podróży ma prawo, zgodnie z procedurą ustaloną przez ministra, dowiedzieć się, co jest zawarte w formie elektronicznej w jej paszporcie lub dokumencie podróży.

Art. 55. Paszport lub belgijski dokument podróży jest własnością państwa belgijskiego i jest, na żądanie i przez cały okres ważności, udostępniany jedynie posiadaczowi. Jeśli minister nie postanowi inaczej, osoba może w dowolnym momencie posiadać tylko jeden ważny belgijski paszport lub dokument podróży.

Paszport lub belgijski tytuł podróży przestaje być ważny:

1. Po upływie okresu ważności.
2. Gdy zostanie uszkodzony.
3. Gdy fotografia nie przypomina już posiadacza.
4. Gdy posiadacz stracił belgijskie obywatelstwo lub status uchodźcy lub apatrydy przyznany przez Belgię lub prawo do belgijskiego tytułu podróży wymienione w artykule 57, ustęp 1, 3, c).

Po upływie okresu ważności posiadacz paszportu lub belgijskiego tytułu podróży musi go przedstawić właściwemu organowi w celu unieważnienia.

Art. 56. Sposób, w jaki informacje dotyczące paszportów i belgijskich dokumentów podróży oraz dane biometryczne w nich zawarte są rejestrowane, przechowywane i mogą być przekazywane innym władzom, jest określony przez ustawę.

Art. 57. Minister wydaje następujące belgijskie paszporty i dokumenty podróży:

1. Zwykły paszport belgijski, który jest wydawany wyłącznie Belgom, ważny we wszystkich państwach i maksymalnie na okres dziesięciu lat; Król określa rzeczywisty okres ważności.
2. Dyplomatyczny lub służbowy paszport belgijski, wydawany Belgom zajmującym stanowiska w belgijskiej administracji federalnej, wspólnotowej lub regionalnej podlegającej władzy ustawodawczej, wykonawczej lub sądowniczej, ważny maksymalnie przez dziesięć

lat; Król określa rzeczywisty okres ważności.

3. Dokumenty podróży dla osób niebędących Belgami, korzystających w Belgii z prawa do pobytu na czas nieokreślony, ważne przez dwa lata dla:
 - a) uznanych przez Belgię uchodźców;
 - b) uznanych przez Belgię apatrydów;
 - c) osób niebędących uznawanymi przez Belgię uchodźcami ani apatrydami, dla których nie istnieje zagraniczna krajowa administracja ani uznana międzynarodowa organizacja kompetentna lub zdolna do wydawania paszportów lub dokumentów podróży;
4. tymczasowe dokumenty podróży dla Belgów, uznanych uchodźców i apatrydów mających legalny status w Belgii, są ważne przez maksymalnie rok.

Minister określa warunki dotyczące statusu, jaki osoby lub członkowie ich rodziny wymienieni w ust. 1, pkt 2, muszą spełniać, aby skutecznie złożyć wniosek o wydanie tego rodzaju paszportu;

Minister określa warunki dotyczące wydawania tymczasowych dokumentów podróży wymienionych w ust. 1, pkt 4.

Art. 58. Minister upoważnia następujące administracje do wydawania belgijskich paszportów i dokumentów podróży:

1. W Belgii: Federalną Służbę Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego i Współpracy Rozwojowej, ministerstwo obrony oraz władze decentralizowane wyznaczone przez ministra.
2. Za granicą: belgijskie zawodowe urzędy konsularne.

Wydanie zwykłego paszportu belgijskiego jest dokonywane przez władzę określoną w ustępie 1 pkt 1) lub 2), właściwą dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Minister określa w jakich okolicznościach paszport może zostać wydany przez inną władzę.

Paszport dyplomatyczny belgijski i paszport służbowy belgijski są wyłącznie wydawane przez Federalną Służbę Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego i Współpracy Rozwojowej lub terytorialnie właściwy konsulat belgijski. Paszport służbowy, przeznaczony dla żołnierzy wykonujących misję za granicą, jest wydawany przez ministerstwo obrony.

Tytuł podróży tymczasowej jest wydawany w Belgii przez Federalną Służbę Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego i Współpracy Rozwojowej lub za granicą przez konsulat zawodowy lub, pod nadzorem terytorialnie właściwego konsulatu zawodowego, przez wyznaczony przez ministra konsulat honorowy belgijski.

Art. 59. Wniosek o paszport lub belgijski dokument podróży jest dopuszczalny, gdy wnioskodawca udowodni swoją tożsamość i obywatelstwo belgijskie lub status określony w artykule 57, ustęp 1, punkt 3.

Art. 60. Wniosek o udzielenie belgijskiego dokumentu podróży przez osobę niebędącą obywatelem Belgii jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy spełnia następujące warunki:

1. Udowodnienie tożsamości i obywatelstwa lub statusu.
2. Posiadanie w Belgii prawa do pobytu na czas nieokreślony.
3. Udowodnienie, że nie może uzyskać paszportu narodowego lub dokumentu podróży.
4. Niepodleganie środkom ograniczającym wolność ustanowionym na drodze sądowej.
5. Niepodleganie środkom przewidzianym przez prawo, które ograniczają swobodę przemieszczania się w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego lub publicznego, utrzymania porządku publicznego, zapobiegania przestępstwom, ochrony zdrowia czy moralno-

ści lub ochrony praw i wolności innych osób.

Art. 61. Wniosek o paszport lub belgijski dokument podróży dla małoletnich jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy zostanie złożony przez osobę, osoby lub instytucję sprawującą władzę rodzicielską.

Art. 62. Wydanie belgijskiego paszportu lub dokumentu podróży jest odmawiane:

1. Jeśli wnioskodawca podał nieprawdziwe dane dotyczące swojego obywatelstwa lub tożsamości.
2. Jeśli wnioskodawca podlega środkowi ograniczającemu wolność wydanemu przez sąd.
3. W trakcie trwania dochodzenia dotyczącego przestępstwa określonego w artykule 199bis kodeksu karnego.
4. Jeśli wnioskodawca podlega środkom przewidzianym przez prawo ograniczającym swobodę przemieszczania się w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego lub publicznego, utrzymania porządku publicznego, zapobiegania przestępstwom, ochrony zdrowia lub moralności, a także ochrony praw i wolności innych osób.

Art. 63. Minister ustala procedurę konsultacji władz administracyjnych, sądowych i policyjnych w sprawie istnienia lub braku ograniczeń wolności decyzjami sądowymi. Belgijskie władze administracyjne, sądowe i policyjne z własnej inicjatywy informują ministra o tym, którzy obywatele belgijscy oraz osoby bezpieczeństwa i uchodźcy, objęci się środkami ograniczenia wolności lub podlegają określonym środkom przewidzianym przez prawo, które ograniczają swobodę przemieszczania się ze względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego lub publicznego, utrzymanie porządku publicznego, zapobieganie przestępstwom,

ochronę zdrowia lub moralności, czy ochronę praw i wolności innych, i z tego powodu nie mogą uzyskać belgijskiego paszportu lub dokumentu podróży.

Art. 64. Paszporty i belgijskie dokumenty podróży są wycofywane i unieważniane zgodnie z warunkami określonymi w artykule 62.

Art. 65. Odmowa wydania paszportu lub dokumentu podróży belgijskiego jest uchylona:

1. Gdy obywatelstwo i tożsamość wnioskodawcy są prawidłowo ustalone.
2. Po zakończeniu dochodzenia policyjnego lub sądowego, w wyniku którego zainteresowany korzysta z decyzji o umorzeniu postępowania.
3. Niezwłocznie po zniesieniu środka ograniczającego wolność lub w przypadku zawieszenia lub wykonania kary, lub gdy osoba jest zwolniona warunkowo bez ograniczenia swobody przemieszczania się.
4. Po zniesieniu przez właściwy organ środków ograniczających swobodę przemieszczania się ze względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego lub publicznego, utrzymanie porządku publicznego, zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia lub moralności, oraz ochronę praw i wolności innych.

Minister może jednak odmówić wydania paszportu lub belgijskiego dokumentu podróży motywując to uzasadnionym stanowiskiem właściwego organu, jeśli wnioskodawca stanowi wyraźne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

Minister może również w dowolnym momencie przed wydaniem paszportu lub dokumentu podróży belgijskiego zwrócić się do właściwego organu o przeprowadzenie

dochodzenia. Do czasu uzyskania wyników dochodzenia wydanie paszportu lub dokumentu podróży jest zawieszane.

Art. 66. Wydanie paszportu lub belgijskiego tytułu podróży podlega opłacie konsularnej, o której mowa w rozdziale 9. Zwolnienie z opłat może być udzielone na warunkach określonych w rozdziale 9.

Art. 67. Specyfikacje techniczne belgijskich paszportów i dokumentów podróży są tajne.

Rozdział XI. Zaświadczenia konsularne

Art. 68. Kierownik zawodowego urzędu konsularnego wydaje zaświadczenia konsularne.

Minister określa warunki wydania zaświadczeń konsularnych.

Art. 69. Kierownik konsulatu zawodowego wydaje Belgom, którzy chcą zawrzeć małżeństwo w swoim okręgu konsularnym, na ich żądanie, zaświadczenie o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa, z którego wynika, że zgodnie z belgijskim prawem nie ma żadnych przeszkód prawnych do zawarcia małżeństwa, jeżeli władza zagraniczna wymaga przedstawienia tego zaświadczenia.

Art. 70. Zaświadczenie jest wydawane jedynie wtedy, gdy z dochodzenia wynika, że wnioskodawca spełnia, zgodnie z belgijskim prawem, wymagane cechy i warunki umożliwiające zawarcie małżeństwa.

Przy składaniu wniosku o zaświadczenie, wnioskodawca zamieszkały za granicą musi wybrać miejsce zamieszkania w Belgii do korespondencji i powiadomień.

Jeśli wnioskujący nie spełnia wymaganych cech i warunków umożliwiających zawarcie małżeństwa, lub w razie poważnych

wątpliwości co do spełnienia tych cech i warunków, szef zawodowego konsulatu przesyła wniosek o świadectwo do właściwego prokuratora królewskiego i informuje o tym wnioskodawcę.

Art. 71. W ciągu trzech miesięcy od otrzymania wniosku o wydanie zaświadczenia, którego potwierdzenie otrzymuje urząd konsularny za granicą w momencie złożenia wniosku, prokurator królewski może sprzeciwić się jego wydaniu. Może wydłużyć ten termin o maksymalnie dwa miesiące. Niezwłocznie informuje o swoim uzasadnionym sprzeciwie zainteresowane strony, urząd konsularny, do którego skierowano wniosek o zaświadczenie, Urząd do spraw Cudzoziemców oraz urząd stanu cywilnego w Belgii, w miejscu zamieszkania wnioskodawcy.

Zgłoszenie sprzeciwu wnioskodawcy można wnieść do sądu pierwszej instancji w okręgu prokuratury królewskiej, która sprzeciwiła się wydaniu certyfikatu w ciągu miesiąca od otrzymania powiadomienia o sprzeciwie. Sędzia podejmuje decyzję w krótkim czasie.

W przypadku braku sprzeciwu prokuratora królewskiego złożonego w określonym w ust. 1 terminie, szef konsulatu zawodowo-gie natychmiast wydaje zaświadczenie.

Rozdział XII. Urodziny i zgony na pokładzie statków i samolotów

Art. 72. Gdy następny port docelowy statku znajduje się w państwie trzecim, za-
twierdzony odpis aktu urodzenia lub aktu zgonu, sporządzony zgodnie z artykułami 59 lub 86 Kodeksu cywilnego, jest przekazywany przez kapitana do konsulatu w rejonie konsularnym, w którym znajduje się port.

Jeśli chodzi o akt urodzenia, urzędnik konsularny wysyła skanowane i poświadczone kopie aktu do urzędnika stanu cywilnego

w miejscu zamieszkania jednego z rodziców w Belgii. Jeśli żaden z rodziców nie ma adresu zamieszkania w Belgii, poświadczona kopia aktu jest przesyłana do urzędnika stanu cywilnego w Brukseli.

Jeśli chodzi o akt zgonu, urzędnik konsularny wysyła zgodną kopię aktu do urzędnika stanu cywilnego w miejscu zamieszkania zmarłego w Belgii. Jeśli zmarły nie ma miejsca zamieszkania w Belgii, zgodna kopia aktu jest przekazywana urzędnikowi stanu cywilnego w Brukseli.

Art. 73. Jeśli pierwsze miejsce lądowania znajduje się za granicą, to poświadczony odpis aktu urodzenia lub aktu zgonu jest sporządzany zgodnie z artykułami 7 lub 7bis ustawy z dnia 27 czerwca 1937 r. dotyczącej rewizji ustawy z dnia 16 listopada 1919 r. w sprawie regulacji lotnictwa, przez kapitana belgijskiego statku powietrznego i przesyłany do placówki konsularnej w okręgu konsularnym, w którym znajduje się lotnisko.

Jeśli chodzi o akt urodzenia, urzędnik konsularny przesyła poświadczony odpis aktu do Urzędu Stanu Cywilnego miejsca zamieszkania w Belgii jednego z rodziców. Jeśli żaden z rodziców nie ma miejsca zamieszkania w Belgii, zaświadczony odpis aktu jest przesyłany do Urzędu Stanu Cywilnego w Brukseli.

Jeśli chodzi o akt zgonu, urzędnik konsularny przesyła poświadczony odpis aktu do Urzędu Stanu Cywilnego miejsca zamieszkania w Belgii zmarłego. Jeśli zmarły nie miał miejsca zamieszkania w Belgii, zaświadczony odpis aktu jest przesyłany do Urzędu Stanu Cywilnego w Brukseli.

Art. 74. Jeśli pierwsze miejsce lądowania znajduje się za granicą, to dwie poświadczone kopie raportu sporządzanego, zgodnie z artykułem 7^{quater} ustawy z dnia 27 czerwca 1937 r. dotyczącej rewizji usta-

wy z dnia 16 listopada 1919 r. w sprawie regulacji lotnictwa, przez kapitana belgijskiego statku powietrznego, przesyłane są do placówki konsularnej w okręgu konsularnym, w którym znajduje się lotnisko.

Urzędnik konsularny przesyła poświadczony odpis tego raportu do właściwego organu sądowego miejsca lądowania.

Przesyła on drugi poświadczony odpis tego raportu do prokuratury królewskiej w Brukseli, jeśli chodzi o Belga, lub do właściwego zagranicznego urzędu konsularnego, jeśli chodzi o osobę niebędącą obywatelem Belgii.

[KONIEC KODEKSU KONSULARNEGO]

Rozdział 3. Przepisy zmieniające

Art. 3. W artykule 60 Kodeksu cywilnego, zmienionym przez ustawę z dnia 31 marca 1987 r., dokonuje się następujących zmian:

1. W ustępie pierwszym, wyrazy „czyli” i „oraz w obcym porcie, w rękach konsula” są uchylone.
2. W ustępie drugim, wyrazy „lub w kancelarii konsulatów” są uchylone.

Art. 4. W artykule 7ter ustawy z dnia 27 czerwca 1937 r. zmieniającej ustawę z dnia 16 listopada 1919 r. dotyczącej regulacji żeglugi powietrznej, wprowadzonym przez ustawę z dnia 4 sierpnia 1967 r., dokonuje się następujących zmian:

1. W pierwszym ustępie, punkt 2 jest uchylony.
2. W drugim ustępie, słowa „lub dyplomatycznego lub konsularnego” są uchylone.

Art. 5. W artykule 7quater, ustęp 3, tej samej ustawy, wprowadzony przez ustawę z dnia 4 sierpnia 1967 r., lit. b) jest uchylony.

Art. 6. W artykule 14 ustawy programowej z dnia 27 grudnia 2005 r., słowa „pomoc konsularna, rejestry, księgi, akty, zaświadczenia wymienione w Kodeksie konsularnym” są wstawione między słowami „dla Belgów za granicą”, a słowami „i legalizacje”.

Rozdział 4. Przepisy uchylone

Art. 7. Uchyla się:

1. Ustawę z dnia 31 grudnia 1851 r. dotyczącą konsulatów i jurysdykcji konsularnej.
2. Ustawę z dnia 10 lipca 1931 r. dotyczącą kompetencji przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych w sprawach notarialnych.
3. Ustawę z dnia 12 lipca 1931 r. o niektórych aktach stanu cywilnego oraz o właściwości przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych w sprawach dotyczących stanu cywilnego.
4. Ustawę z dnia 14 sierpnia 1974 r. o wydawaniu paszportów.
5. Ustawę z dnia 30 czerwca 1999 r. o taryfie opłat konsularnych i opłat kancelarskich.
6. Ustawę z dnia 26 czerwca 2002 r. o rejestrach ludności konsularnej i dowodach tożsamości.
7. Art. 165 § 2 pkt 2 kodeksu cywilnego; 8° Art. 170a kodeksu cywilnego.

Rozdział 5. Wejście w życie

Art. 8. Ustawa ta wchodzi w życie w dniu ustalonym przez Króla.

Załączniki

Załącznik 1. Stawki opłat konsularnych pobieranych przez belgijskie przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne za granicą:

1. Wniosek o wizę (lub zezwolenie zastępujące wizę) (kategorie A, B lub C) – 30 EUR.

2. Wniosek o wizę narodową długoterminową (kategoria D lub D+C) – 45 EUR.
3. Wniosek o wizę zbiorową (kategorie A, B lub C) (grupa od 5 do 50 osób) – 30 EUR +1 EUR za każdą osobę.
4. Wniosek o paszport ważny przez pięć lat (darmowy dla osób niepełnoletnich) – 30 EUR.
5. Wniosek o paszport tymczasowy – 50 EUR.
6. Wniosek o tymczasowy dokument podróży (ETD) – 10 EUR.
7. Wniosek o kartę – darmowy.
8. Legalizacja – 10 EUR.
9. Różne certyfikaty i akty, które nie są specjalnie określone – 10 EUR.
10. Certyfikat życia i wystawienie lub legalizacja dokumentu potwierdzającego status inwalidy wojennego – darmowy.
11. Poświadczony tłumaczenie zgodne – 20 EUR.
12. Poświadczona kopia zgodna -10 EUR.
13. Laissez-passer⁴⁷ – darmowe.
14. Akt w sprawach morskich – 50 EUR.
15. Akt w sprawach stanu cywilnego lub obywatelstwa – 10 EUR.
1. Legalizacja -10 EUR.
2. Wniosek o paszport ważny przez pięć lat (darmowy dla osób niepełnoletnich) – 30 EUR.
3. Wniosek o paszport – 50 EUR.
4. Zaświadczenie o obywatelstwie dla uchodźcy (Konwencja genewska z dnia 28 lipca 1951 roku) ważne przez dwa lata (darmowe dla osób niepełnoletnich) – 20 EUR.
5. Wniosek o nadanie paszportu dla cudzoziemca ważnego przez dwa lata (darmowe dla osób niepełnoletnich) – 20 EUR.
6. Wniosek o nadanie paszportu dla apatrydy (Konwencja nowojorska z dnia 28 września 1954 roku) ważnego przez dwa lata (darmowe dla osób niepełnoletnich) – 20 EUR.
7. Wiza wydana na granicy (kategorie B lub C) – 30 EUR.
8. Wiza grupowa wydana na granicy (kategorie B lub C) (dla grup od 5 do 50 osób) – 30 +1 EUR za każdą osobę.
9. Przekształcenie lub przedłużenie wizy w paszporcie – 30 EUR od osoby.

Niniejszą ustawę ogłaszamy, opatrujemy pieczęcią państwową i publikujemy w Monitorze Belgijskim. Sporządzono w Brukseli, dnia 21 grudnia 2013 roku.

Załącznik 2. Stawka opłat kancelaryjnych do pobierania wewnątrz Królestwa

⁴⁷ Nazwa certyfikatu umożliwiającego transport zwłok [przyp. W. O.].

Tłumaczenie z języka francuskiego: Wojciech Opiola (student IV roku na kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, członek Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Rumuńskie prawo konsularne

Decyzja 760/1999 zatwierdzająca rozporządzenie konsularne z 16 września 1999 r.⁴⁸

Zgodnie z ustawą nr 37/1991 o tworzeniu, rozwiązywaniu i zmianie rangi misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, Rząd Rumunii podejmuje decyzję:

Pojedynczy artykuł

Niniejszym zatwierdza się rozporządzenie konsularne określone w załączniku, który stanowi integralną część niniejszej decyzji. [...] ZAŁĄCZNIK: ROZPORZĄDZENIE KONSULARNE

Rozdział I. Ogólna organizacja urzędów konsularnych

Art. 1

1. Działalność konsularna ma na celu zapewnienie pomocy i ochrony w celu obrony za granicą praw i interesów państwa rumuńskiego, obywateli rumuńskich, osób fizycznych i rumuńskich osób prawnych, zgodnie z praktyką międzynarodową i w granicach dozwolonych przez normy i zasady prawa międzynarodowego.
2. Działalność konsularna jest prowadzona przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne na podstawie prawa ru-

muńskiego i konwencji międzynarodowych, których Rumunia jest stroną i na warunkach wzajemności.

3. Przepisy rozporządzenia konsularnego mają zastosowanie do członków personelu misji dyplomatycznych i konsularnych urzędów zawodowych Rumunii, którzy wykonują obowiązki konsularne, zwanych dalej urzędnikami konsularnymi.

Art. 2

1. W stosunkach Rumunii z innymi państwami ustanowienie urzędów konsularnych może nastąpić wyłącznie za zgodą państwa przyjmującego.
2. Ustanowienie, likwidacja i zmiana rangi zawodowych urzędów konsularnych następuje na mocy dekretu Prezydenta Rumunii, na wniosek rządu. Dekret zostanie opublikowany w Dzienniku Urzędowym Rumunii.
3. Zawodowe urzędy konsularne Rumunii mogą być, odpowiednio w randze:
4. Siedzibę zawodowego urzędu konsularnego i okręg konsularny ustala Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwraca się również drogą dyplomatyczną o wyrażną zgodę władz Państwa przyjmującego na ustanowienie zawodowego urzędu konsularnego, jego siedziby, rangi i okręgu konsularnego.
 - a) konsulat generalny;
 - b) konsulat;
 - c) wicekonsulat;
 - d) agencja konsularna.

⁴⁸ Hotărârea 760/1999 privind aprobarea Regulamentului consular (Dată act: 16-sept-1999, Emitent: Guvernul), Monitorul Oficial nr. 468 din 27 septembrie 1999. Tekst został w niewielkim zakresie zmieniony w 2010 r. (Hotărâre nr. 1. 085 din 28 octombrie 2010 pentru modificarea Regulamentului consular, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 760/1999 Monitorul Oficial nr. 778 din 22 noiembrie 2010). Tłumaczenie odzwierciedla wersję pierwotną tekstu.

5. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwróci się również o zgodę państwa przyjmującego o:

- a) późniejsze zmiany siedziby zawodowego urzędu konsularnego, jego rangi konsularnej lub okręgu konsularnego;
- b) otwarcie przez zawodowy konsulat generalny lub konsulat wicekonsulatu lub agencji konsularnej w miejscu innym niż to, w którym ma siedzibę;
- c) otwarcie biura, jako części istniejącego zawodowego urzędu konsularnego, poza jego siedzibą.

Art. 3

1. Urzędy konsularne mieszczą się w pomieszczeniach konsularnych będących własnością państwa rumuńskiego lub przez nie wynajmowanych.

Pomieszczenia konsularne korzystają z przywilejów, immunitetów i ułatwień uznanych na ich korzyść przez dwustronne lub wielostronne konwencje, których stronami są Rumunia i państwo, na którego terytorium się znajdują.

Art. 4

1. Personel urzędu konsularnego to:
 - a) urzędnicy konsularni;
 - b) pracownicy konsularni;
 - c) personel serwisowy;
 - d) personel prywatny.
2. Urzędnikami konsularnymi mogą być:
 - a) konsulowie generalni;
 - b) konsulowie;
 - c) wicekonsulowie;
 - d) agenci konsularni.
3. Pracownicy konsularni to osoby należące do służb administracyjnych lub technicznych urzędu konsularnego.
4. Personel obsługi obejmuje osoby przydzielone do służby krajowej urzędu konsularnego.

5. Personel prywatny jest wykorzystywany wyłącznie w służbie osobistej członka zawodowego urzędu konsularnego.

Art. 5

1. Urzędami konsularnymi kierują, w zależności od ich rangi, konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie lub agenci konsularni.
2. Konsulowie generalni, szefowie urzędów konsularnych, są mianowani na swoje stanowiska decyzją rządu, na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych.
3. Urzędnicy konsularni inni niż kierownik urzędu konsularnego, pracownicy konsularni i pracownicy obsługi są powoływani na swoje stanowiska w drodze zarządzenia Ministra Spraw Zagranicznych.

Art. 6

1. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwróci się kanałami dyplomatycznymi o uprzednią zgodę państwa, na którego terytorium znajduje się zawodowy urząd konsularny, na mianowanie kierownika urzędu konsularnego, chyba że konwencje, których Rumunia i państwo rezydencji są stronami, stanowią inaczej.
2. Po uzyskaniu zgody państwa rezydencji Minister Spraw Zagranicznych podpisuje patent konsularny, poświadczający mianowanie kierownika zawodowego urzędu konsularnego, jego rangę, siedzibę urzędu konsularnego i okręg konsularny, opatrzony pieczęcią państwową.
3. Ministerstwo Spraw Zagranicznych przekazuje, drogą dyplomatyczną, patent konsularny do Ministerstwa Spraw Zagranicznych państwa, w którym kierownik zawodowego urzędu konsularnego został mianowany, w celu uzyskania exequatur.

4. Kierownik zawodowego urzędu konsularnego jest upoważniony do wykonywania swoich funkcji na podstawie zezwolenia zwanego exequatur.
5. Jeżeli kierownik zawodowego urzędu konsularnego nie może wykonywać swoich funkcji lub jeżeli jego stanowisko zostało zwolnione, Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyznacza tymczasowego kierownika, który prowizorycznie pełni obowiązki kierownika zawodowego urzędu konsularnego. Urzędnik konsularny danego urzędu konsularnego, przedstawiciel dyplomatyczny rumuńskiej misji dyplomatycznej w tym samym państwie lub pracownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rumunii może zostać wyznaczony jako pełniący obowiązki kierownika. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zapewnia, aby imię i nazwisko pełniącego obowiązki kierownika zostało podane do wiadomości Ministerstwa Spraw Zagranicznych państwa, w którym znajduje się zawodowy urząd konsularny.

Art. 7

Ministerstwo Spraw Zagranicznych i misja dyplomatyczna powiadamiają odpowiednio Ministerstwo Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego o:

- a) mianowaniu członków zawodowego urzędu konsularnego, ich przybyciu do urzędu konsularnego, ich odejściu na stałe lub zakończeniu pełnienia funkcji oraz wszelkich innych zmianach ich statusu, które mogą wystąpić podczas ich działalności w zawodowym urzędzie konsularnym;
- b) przyjeździe i wyjeździe na stałe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego, lub sytuacji, gdy dana osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;

- c) przyjazdach i wyjazdach personelu prywatnego;
- d) zatrudnianiu i zwalnianiu osób mających miejsce zamieszkania w państwie przyjmującym.

Rozdział II. Wykonywanie funkcji konsularnych przez zawodowe urzędy konsularne

Art. 8

1. Funkcje konsularne są wykonywane przez zawodowe urzędy konsularne poprzez:
 - a) urzędników konsularnych, którzy mogą być konsulami generalnymi, konsulami, wicekonsulami lub agentami konsularnymi;
 - b) dyplomatów pełniących funkcje konsularne w misjach dyplomatycznych, mianowanych i zgłoszonych jako takich władzom państwa przyjmującego.
2. Obowiązki konsularne są wykonywane w okręgu konsularnym. Jednakże w szczególnych okolicznościach urzędnik konsularny może, za zgodą Państwa przyjmującego, wykonywać swoje funkcje poza okręgiem konsularnym.
3. Państwo rumuńskie, za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, może, po powiadomieniu zainteresowanych Państw i jeżeli żadne z nich nie wyrazi wyraźnego sprzeciwu, powierzyć zawodowemu urzędowi konsularnemu ustanowionemu w jednym Państwie wykonywanie funkcji konsularnych w innym Państwie.
4. Ponadto, jeśli po powiadomieniu państwo przyjmujące nie wyrazi sprzeciwu, zawodowy urząd konsularny państwa rumuńskiego może wykonywać funkcje konsularne w państwie przyjmującym w imieniu państwa trzeciego.

Art. 9

1. Misje dyplomatyczne wykonują funkcje konsularne poprzez wydziały konsularne lub dyplomatów wyznaczonych do tego celu.
2. W stolicach państw, w których misja dyplomatyczna i zawodowy urząd konsularny Rumunii istnieją w tym samym czasie, funkcje konsularne są wykonywane wyłącznie przez odpowiedni zawodowy urząd konsularny w jego okręgu konsularnym. Wydział konsularny misji dyplomatycznej wykonuje funkcje konsularne dla osób spoza okręgu zawodowego urzędu konsularnego, jeśli nie obejmuje on całego terytorium państwa zamieszkania.
3. Urzędy konsularne rozpatrują wnioski osób zamieszkałych w innych okręgach konsularnych tylko w szczególnych, pilnych przypadkach, a następnie informują o tym właściwy terytorialnie urząd konsularny.

Art. 10

1. Wykonując swoje obowiązki urzędnicy konsularni mogą zwracać się do właściwych organów lokalnych w okręgu konsularnym. Mogą oni zwracać się do właściwych organów centralnych państwa rezydencji tylko wtedy, gdy zezwalają na to ustawy, rozporządzenia i zwyczaje państwa rezydencji lub umowy międzynarodowe, których Rumunia i to państwo są stronami. W przeciwnym razie mogą zwracać się do organów centralnych państwa przyjmującego za pośrednictwem misji dyplomatycznej.
2. Jeśli w państwie przyjmującym nie ma misji dyplomatycznej państwa rumuńskiego i jeśli jego interesy nie są reprezentowane przez misję dyplomatyczną państwa trzeciego, urzędnicy konsularni, za zgodą państwa przyjmującego, mogą dokonywać czynności dyplo-

matycznych i, w sposób dorozumiany, zwracać się bezpośrednio do władz centralnych.

W sytuacji, o której mowa w ust. 2, konsul honorowy działa zgodnie z instrukcjami kierownika zawodowego urzędu konsularnego.

Art. 11

1. Urzędnicy konsularni będą wspierać wszelkimi środkami rozwój przyjaznych stosunków między Rumunią a państwem przyjmującym.
2. Urzędnicy konsularni wspierają rozwój stosunków dwustronnych w dziedzinie gospodarczej, handlowej, kulturalnej, naukowej i turystycznej oraz bronią i promują prawa i interesy państwa rumuńskiego i obywateli rumuńskich w państwie przyjmującym.
3. Wykonując swoje obowiązki, urzędnicy konsularni przestrzegają postanowień międzynarodowych traktatów, konwencji, umów i porozumień, których stronami są Rumunia i państwo przyjmujące.
4. Działalność urzędników konsularnych jest wykonywana zgodnie z przepisami rumuńskich ustaw i rozporządzeń, a także instrukcjami Ministra Spraw Zagranicznych wydanymi na ich podstawie, współpracują oni, w stosownych przypadkach, z odpowiednikami z państw członkowskich Unii Europejskiej.
5. Obowiązki konsularne są wykonywane respektując ograniczenia wynikające z prawa państwa przyjmującego.

Art. 12

1. Konsularna działalność informacyjna ma na celu promowanie i obronę interesów narodowych, osiąganie celów polityki zagranicznej i wewnętrznej państwa, a także wspieranie udziału Rumunii w życiu międzynarodowym.

2. Działalność informacyjna musi przyczynić się do harmonizacji rumuńskiego ustawodawstwa z ustawodawstwem państw członkowskich Unii Europejskiej, do przystąpienia Rumunii do instrumentów prawnych Rady Europy, do poszerzenia dwu- i wielostronnych ram prawnych, do zapewnienia obywatelom Rumunii prawa do równego traktowania z obywatelami innych państw, w tym swobody przemieszczania się.

Art. 13

1. W okręgu konsularnym urzędnicy konsularni wspierają rozwój stosunków gospodarczych, handlowych, kulturalnych, naukowych i turystycznych z państwem przyjmującym, zgodnie z obowiązującymi traktatami, konwencjami i porozumieniami.
2. Urzędnik konsularny wspiera współpracę handlową i gospodarczą poprzez poszukiwanie, propagandę i promocję rumuńskich interesów w biznesie lub środkach masowego przekazu, zapewniając korzystne warunki dla rumuńskich podmiotów gospodarczych, rozwijając ogólne stosunki z krajem zamieszkania. Nie jest uprawniony do działania w charakterze agenta gospodarczego ani do prowadzenia działalności zarobkowej.
3. Urzędnik konsularny wspiera kręgi biznesowe, zagraniczne firmy i przedsiębiorstwa w dokonywaniu inwestycji kapitałowych w Rumunii, zakładaniu przedstawicielstw, firm lub ich biur, zachęcaniu do eksportu rumuńskich produktów, rozwijaniu współpracy gospodarczej i techniczno-naukowej.
4. W dziedzinie kulturalno-naukowej i prasowej urzędnik konsularny wspiera realizację umów kulturalnych, projektuje ich realizację, wspiera znajomość i prezentację wartości kultury, nauki

i edukacji, udział w wydarzeniach w państwie pobytu – festiwalach, kongresach, spotkaniach, wystawach, targach książki itp.

Art. 14

1. Urzędnik konsularny, na wniosek lub z urzędu, zgodnie z przepisami i zasadami prawa międzynarodowego, udziela pomocy i opieki obywatelom rumuńskim, działając w charakterze organu państwa, któremu powierzono i uznano takie obowiązki.
2. Pomoc i opieka są zapewniane w przypadku poważnej choroby, nagłych przypadków medycznych, śmierci, wypadków drogowych, utraty lub kradzieży paszportów, biletów podróży, środków finansowych, praw jazdy i dowodów rejestracyjnych pojazdów, zatrzymania, aresztowania, ograniczenia wolności osobistej w jakikolwiek inny sposób, wyroków skazujących w państwie zamieszkania i innych podobnych sytuacji.
3. Urzędnik konsularny, działając w charakterze urzędowym, reprezentuje obywateli rumuńskich przed sądami lub zapewnia ich odpowiednią reprezentację, wnioskując o przyjęcie środków tymczasowych w celu ochrony ich praw i interesów, z powodu ich nieobecności lub z jakiegokolwiek innego powodu, jeżeli i w zakresie, w jakim zezwala na to prawo państwa przyjmującego. Reprezentacja ustaje z chwilą, gdy dana osoba wyznaczy swojego przedstawiciela lub osobiście zapewni obronę swoich praw i interesów w państwie przyjmującym.
4. Urzędnik konsularny interweniuje u organów państwa przyjmującego w celu ustanowienia opieki lub kurateli na rzecz małoletnich i niezdolnych do czynności prawnych obywateli rumuńskich w państwie przyjmującym.

5. Urzędnik konsularny ma prawo i obowiązek kontaktowania się z obywatelami rumuńskimi pozbawionymi wolności, zgodnie z konwencjami międzynarodowymi i prawem państwa przyjmującego. Ma on prawo do odwiedzania ich, interweniowania u władz w celu wyznaczenia adwokatów i tłumaczy ustnych oraz do korzystania z praw proceduralnych przewidzianych w ustawodawstwie państwa przyjmującego.

Art. 15

Urzędnik konsularny działa w obronie praw i interesów majątkowych państwa rumuńskiego i jego obywateli, zgodnie z przepisami i procedurami obowiązującymi w państwie przyjmującym oraz postanowieniami konwencji międzynarodowych. W tym celu będzie interweniował u władz państwa przyjmującego w celu podjęcia środków w zakresie ochrony i zarządzania nieruchomościami, wyjaśnienia ich statusu prawnego, rejestracji prawa własności w rejestrach miejsca, w którym się znajdują. W przypadku sporów poleci prawników i pomoże w przygotowaniu obrony, uzyskaniu oficjalnych dokumentów, tłumaczeń, legalizacji itp.

Art. 16

1. Misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Rumunii dokonują czynności notarialnych na podstawie i zgodnie z przepisami prawa rumuńskiego i umowami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną, a także zgodnie ze zwyczajami międzynarodowymi.
2. Na wniosek osób fizycznych posiadających obywatelstwo rumuńskie, jak również rumuńskich osób prawnych, misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Rumunii dokonują następujących czynności notarialnych:

- a) sporządzanie dokumentów w celu uwierzytelnienia lub legalizacji podpisów;
- b) uwierzytelnianie dokumentów, z wyjątkiem przeniesienia własności nieruchomości dokonanego w drodze czynności prawnej między osobami żyjącymi;
- c) legalizacja pieczęci i podpisów;
- d) data okazania dokumentów przedłożonych przez strony;
- e) poświadczenie faktów;
- f) legalizacja kopii dokumentów;
- g) wykonywanie i legalizacja tłumaczeń;
- h) przyjmowanie do depozytu pism procesowych i dokumentów przedłożonych przez strony;
- i) wydawanie duplikatów aktów notarialnych sporządzonych przez misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne.

3. Czynności notarialne, o których mowa w ustępie 2, które wywołują skutki prawne w Rumunii, mogą być dokonywane przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Rumunii oraz na wniosek zagranicznych osób fizycznych lub prawnych, o ile nie sprzeciwiają się temu przepisy ustawowe i wykonawcze państwa przyjmującego lub umowy dwustronne.
4. Czynności notarialne są dokonywane, w zależności od przypadku, w siedzibach misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych, a także na pokładach statków morskich pod rumuńską banderą i powietrznych zarejestrowanych w Rumunii, które stacjonują w okręgu działalności tych organów, jak również w miejscu zamieszkania obywatela rumuńskiego lub w innym miejscu, jeżeli jest to przewidziane w konwencjach międzynarodowych, których Rumunia i państwo przyjmują-

ce są stronami lub jeżeli nie sprzeciwia się temu prawo miejscowe.

Formę i warunki dokonywania czynności notarialnych określa prawo rumuńskie.

Akt notarialny sporządzony przez urzędnika konsularnego, opatrzony jego podpisem i pieczęcią urzędową, ma moc publiczną i moc dowodową przewidzianą przez prawo.

Akty notarialne sporządzone przez urzędnika konsularnego mogą zostać zakwestionowane przez ich strony lub każdą zainteresowaną osobę w drodze powództwa o unieważnienie przed sądem, zgodnie z przepisami rumuńskiego kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 17

1. Urzędnicy konsularni wykonują obowiązki stanu cywilnego na podstawie prawa, konwencji międzynarodowych, których Rumunia jest stroną, a w przypadku braku takich konwencji, tylko w zakresie, w jakim prawo państwa przyjmującego im tego nie zabrania.
2. Zgodnie z prawem szefowie misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych Rumunii są urzędnikami stanu cywilnego. Mogą oni przekazać wykonywanie obowiązków urzędnika stanu cywilnego przedstawicielowi dyplomatycznemu wykonującemu funkcje konsularne lub jednemu z urzędników konsularnych.
3. Szefowie misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych Rumunii lub urzędnicy konsularni, zgodnie z prawem, rejestrują narodziny i zgony zgłoszone w terminach przewidzianych przez prawo rumuńskie w tym celu dokonują rejestracji aktów stanu cywilnego – narodzin, małżeństwa, zgonu – wydanych przez władze państwa przyjmującego dotyczących obywateli rumuńskich oraz wydają akty stanu cywilnego – na-

rodzin, małżeństwa lub zgonu – w zależności od przypadku.

4. Szefowie misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych Rumunii lub urzędnicy konsularni, zgodnie z przepisami prawa, przyjmują oświadczenia o zawarciu małżeństwa między obywatelami rumuńskimi lub jeśli jeden z przyszłych małżonków jest obywatelem rumuńskim, jeśli jest to zgodne z ustawodawstwem państwa, w którym są akredytowani i jeśli jeden z przyszłych małżonków, obywatel rumuński, ma miejsce zamieszkania lub przebywa w okręgu konsularnym misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego.

Art. 18

1. Urzędnicy konsularni wykonują obowiązki w sprawach obywatelstwa, zgodnie z prawem rumuńskim i konwencjami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną.
2. Zgodnie z prawem urzędnicy konsularni przyjmują:
 - a) wnioski o odzyskanie obywatelstwa rumuńskiego od byłych obywateli Rumunii;
 - b) wnioski o zrzeczenie się obywatelstwa rumuńskiego składane przez osoby, które uzyskały już obywatelstwo innego państwa lub mają pewność uzyskania obywatelstwa innego państwa, potwierdzoną oficjalnymi dokumentami, w taki sposób aby nie stały się osobami bez obywatelstwa i które spełniają inne wymogi prawne;
 - c) wnioski o ustalenie posiadania obywatelstwa rumuńskiego.Wnioski te są wysyłane do kraju i rozpatrywane przez organy uprawnione na mocy prawa.
3. Osoby, które na wniosek odzyskały obywatelstwo rumuńskie zgodnie z pra-

- wem, zachowując miejsce zamieszkania za granicą, składają przysięgę wierności przed szefem misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego Rumunii w państwie ich zamieszkania. Po złożeniu przysięgi szef misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego wyda osobie, która odzyskała obywatelstwo rumuńskie, świadectwo złożenia tego oświadczenia.
4. Urzędnicy konsularni wydają, na wniosek, jeśli to konieczne, dowody poświadczające obywatelstwo dla obywateli rumuńskich za granicą.
 4. Urzędnicy konsularni, na wniosek obywateli rumuńskich i byłych obywateli rumuńskich mieszkających w państwie przyjmującym, będą przyjmować i przekazywać do kraju, w celu rozpatrzenia, wnioski o uzyskanie dokumentów stanu cywilnego, stażu pracy, wykształcenia, zaświadczeń o niekaralności i innych. Urzędnicy konsularni mogą również przyjmować takie wnioski od innych osób, jeśli nie zabraniają tego przepisy państwa przyjmującego.

Art. 19

1. Czynności dotyczące pozyskiwania i przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych są wykonywane zgodnie z prawem rumuńskim i konwencjami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną.
2. Dokumenty sądowe są przekazywane kanałami dyplomatycznymi lub konsularnymi, chyba że traktaty lub konwencje międzynarodowe, których Rumunia jest stroną, ustanawiają inny sposób przekazywania dokumentów za granicę, takich jak: wezwania, odpisy lub wyciągi z pozwów, listy rogatoryjne w sprawach cywilnych lub karnych, wnioski o ekstradycję i inne.
3. Urzędnik konsularny doręcza bezpośrednio lub wysyła pocztą obywatelom rumuńskim zamieszkałym w państwie przyjmującym wezwania i kopie pozwów otrzymanych od rumuńskich organów sądowych, jeśli nie sprzeciwiają się temu przepisy państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny przekaze również wezwania i kopie pozwów członkom rumuńskich misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, rumuńskim urzędnikom w organizacjach międzynarodowych, a także członkom ich rodzin mieszkającym z nimi.

Art. 20

1. Uprawnienia urzędnika konsularnego w sprawach transportu morskiego, lotniczego, drogowego i kolejowego są wykonywane zgodnie z prawem rumuńskim i konwencjami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną.
2. Uprawnienia urzędnika konsularnego w sprawach żeglugi morskiej i rzecznej są wykonywane w stosunku do handlowych statków towarowych i pasażerskich pływających pod rumuńską banderą, ich załogi i ładunku na pokładzie oraz ich pasażerów. Urzędnik konsularny wykonuje również uprawnienia w stosunku do okrętów wojennych, statków państwowych, statków szkoleniowych dla personelu morskiego, statków naukowo-badawczych i innych.
3. Obowiązki urzędnika konsularnego polegają również na wydawaniu lub przedłużaniu ważności, w zależności od przypadku, na warunkach określonych w ustawie i rozporządzeniach w tej sprawie, dokumentów zdolności żeglugowej statków, książeczek żeglarskich w celu zapewnienia pomocy i ochrony statkom pod rumuńską banderą, załodze, ładunkowi, a także pasażerom, obywatelom rumuńskim, w przypadku uszkodzenia, osadzenia na mieliźnie lub rozbicia statku; wspiera ich repa-

triację, w tym repatriację członków załogi, jeśli kontynuacja podróży nie jest już możliwa. Urzędnik konsularny uzyskuje również niezbędne zgody na wejście statków państwowych i okrętów wojсковych na wody terytorialne i do portów państwa przyjmującego.

4. W sprawach żeglugi powietrznej urzędnik konsularny uzyskuje kanałami dyplomatycznymi od władz państwa przyjmującego uprzednie zezwolenia na przelot nad przestrzenią powietrzną lub lądowanie na jego terytorium w przypadku rumuńskich statków powietrznych wykonujących loty niekomercyjne – prezydenckie, parlamentarne, rządowe, transporty wojskowe, techniki wojskowej, uzbrojenia i tym podobne. Urzędnik konsularny zapewnia również pomoc i ochronę statkom powietrznym, załodze i pasażerom, gdy wymagają tego okoliczności.
5. Urzędnicy konsularni udzielają pomocy pracownikom, pasażerom i ładunkom w międzynarodowym transporcie kolejowym i drogowym towarów i pasażerów w razie wypadków komunikacyjnych oraz interweniują u władz państwa przyjmującego w celu udzielenia pierwszej pomocy stosownie do sytuacji.

Art. 21

1. Urzędnicy konsularni przyjmują wnioski i wydają, na warunkach przewidzianych w obowiązujących przepisach, paszporty i inne dokumenty podróży obywatelom rumuńskim oraz, w szczególnych przypadkach, obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej – za uprzednią zgodą władz państwa, którego obywatelem jest wnioskodawca, a także władz rumuńskich.
2. Misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Rumunii przyjmują wnioski

i wydają wizy zgodnie z prawem krajowym i obowiązującymi przepisami europejskimi, w tym na podstawie umów o przedstawicielstwie konsularnym zawartych zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy).

3. Urzędnicy konsularni będą wspierać, u władz państwa przyjmującego, zawieranie przez Rumunię umów i porozumień w sprawie ułatwiania podróży obywatelom rumuńskim.

Art. 22

1. Za świadczone usługi, na wniosek obywateli rumuńskich lub cudzoziemców, urzędnicy konsularni pobierają opłaty konsularne w walucie obcej, w wysokości przewidzianej przez prawo, chyba że konwencje międzynarodowe, których Rumunia jest stroną, stanowią inaczej.
2. Opłaty konsularne są pobierane z góry i należą do budżetu państwa rumuńskiego.

Art. 23

Urzędnicy konsularni wykonują wszelkie inne obowiązki przypisane przez prawo, chyba że jest to sprzeczne z przepisami państwa przyjmującego lub konwencjami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną.

Rozdział III. Honorowe urzędy konsularne

Art. 24

1. Rumunia może ustanawiać, na zasadzie wzajemności, honorowe urzędy konsularne na terytorium innych państw i może mianować konsulów honorowych, którzy działają zgodnie z prawem międzynarodowym, normami, zasadami i praktyką.

2. Ustanowienie honorowych urzędów konsularnych i mianowanie szefów honorowych urzędów konsularnych jest zatwierdzane przez Ministra Spraw Zagranicznych, który jest uprawniony do podpisania patentu konsularnego opatrzonego pieczęcią państwową; patent konsularny jest wydawany na okres 4 lat, a władze państwa rezydencji są powiadamiane zarówno o okresie obowiązywania patentu, jak i o zastosowaniu tego samego okresu obowiązywania do konsułów honorowych przyjętych w Rumunii, poprzez wydanie *im exequatur*.
3. Procedura ustanawiania honorowych urzędów konsularnych oraz mianowania i przyjmowania kierowników honorowych urzędów konsularnych podlega zasadom określonym w art. 2 ust. 1, 3, 4 i 5 oraz art. 6 ust. 1, 2, 3 i 4.
4. Kierownicy honorowych urzędów konsularnych ponoszą z własnego budżetu wszelkie wydatki związane z wykonywaniem obowiązków urzędowych i reprezentacyjnych. Wykonują oni również swoje czynności w pomieszczeniach konsularnych, które są ich własnością lub które wynajmują na własny koszt.
5. Szefowie honorowych urzędów konsularnych, po otrzymaniu *exequatur* lub po tymczasowym przyjęciu, zawierają z szefem rumuńskiej misji dyplomatycznej akredytowanej w tym państwie, upoważnionym w tym celu przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, protokół określający uprawnienia konsularne, które mogą wykonywać, prawa, z których korzystają i obowiązki, które na nich spoczywają.
6. Szefami honorowych urzędów konsularnych mogą być obywatele rumuńscy posiadający stałe miejsce zamieszkania w państwie przyjmującym, obywatele państwa przyjmującego lub obywatele państwa trzeciego posiadający miejsce zamieszkania w państwie przyjmującym.
7. Szefowie honorowych urzędów konsularnych są mianowani spośród osób zajmujących ważne stanowiska w Państwie rezydencji – renomowanych polityków, wybitnych osobistości w dziedzinie gospodarki, finansów, bankowości, kultury, nauki, prestiżowych prawników – posiadających niezależność finansową i niezależność postępowania na poziomie powierzonego im stanowiska, blisko związanych z Rumunią, którzy mogą przyczynić się do promowania rumuńskich interesów, rozwoju przyjaznych stosunków z Państwem rezydencji i którzy są gotowi przyjąć takie zadania.
8. Konsulowie honorowi nie otrzymują wynagrodzenia, dodatków ani innych dochodów, niezależnie od ich nazwy, od państwa rumuńskiego za swoją działalność.
9. Status konsula honorowego może zostać cofnięty w dowolnym momencie przez Ministra Spraw Zagranicznych Rumunii poprzez unieważnienie patentu konsularnego i powiadomienie władz państwa przyjmującego o decyzji w przedmiocie zaprzestania uznawania danej osoby za kierownika honorowego urzędu konsularnego lub, w stosownych przypadkach, konsula honorowego.

Art. 25

1. Kierownicy honorowych urzędów konsularnych wykonują obowiązki konsularne nie wiążące się z wykonywaniem władzy państwowej – wyrażnie wymienione w protokole podpisanym z kierownikami urzędów dyplomatycznych; kierownicy misji dyplomatycznych przedkładają kierownictwu Minister-

stwa Spraw Zagranicznych coroczne oceny i wnioski dotyczące pracy wykonywanej przez kierowników honorowych urzędów konsularnych.

2. Zadania konsularne obejmujące wykonywanie władzy państwowej to zadania związane z obywatelstwem, stanem cywilnym, czynnościami notarialnymi, uzyskiwaniem i przekazywaniem dokumentów sądowych i pozasądowych, wydawaniem paszportów i przyznawaniem wiz, pobieraniem opłat konsularnych za świadczone usługi, a także wszelkimi innymi czynnościami o takim charakterze.
3. Zadania określone w ustępie 2 są wykonywane wyłącznie przez zawodowych urzędników konsularnych Rumunii.

Rozdział IV. Odpowiedzialność

Art. 26

1. Szef misji dyplomatycznej i kierownik urzędu konsularnego kierują i odpowiadają za prowadzenie spraw konsularnych przez urzędników konsularnych.

2. Urzędnicy konsularni, którzy nie wypełniają obowiązków określonych w niniejszych przepisach konsularnych, podlegają odpowiednio postępowaniu dyscyplinarnemu, administracyjnemu lub karnemu.

Rozdział V. Postanowienia końcowe

Art. 27

Niniejsze rozporządzenie konsularne wchodzi w życie 30 dni po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Rumunii, część I.

Art. 28

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia konsularnego, rozporządzenie konsularne zatwierdzone przez I. D. R. nr 3. 549 z dnia 24 października 1937 r., opublikowane w Dzienniku Urzędowym, część I, nr 255 z dnia 4 listopada 1937 r., traci moc.

[Opublikowano w Dzienniku Urzędowym pod numerem 468 z dnia 27 września 1999 r.]

Tłumaczenie z języka rumuńskiego: Jakub Cygan (student na kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, członek Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Szwajcarskie prawo konsularne

Ustawa federalna o szwajcarskich osobach i instytucjach za granicą z 26 września 2014 r.

Rozporządzenie w sprawie szwajcarskich osób i instytucji za granicą z 7 października 2015 r.

Ustawa federalna o szwajcarskich osobach i instytucjach za granicą⁴⁹ (Ustawa o Szwajcarach za granicą, ASG) z 26 września 2014 r.

Zgromadzenie Federalne Konfederacji Szwajcarskiej, Na podstawie art. 40, 54 ust. 1 i 69 ust. 2 Konstytucji Federalnej (FC), po rozpatrzeniu raportu Państwowego Komitetu Politycznego Rady Stanów z dnia 27 stycznia 2014 r. oraz oświadczenia Rady Federalnej z 7 marca 2014, decyduje:

Tytuł 1. Przepisy ogólne

Art. 1 (Przedmiot)

1. Niniejsza ustawa reguluje:
 - a) działania wspierające, sieciujące i informacyjne dla Szwajcarów za granicą, ich praw politycznych, pomocy społecznej, która może być im przyznana oraz wsparcia określonych instytucji;
 - b) ochronę konsularną przyznaną przez Szwajcarię i świadczenie usług konsularnych.
2. Nie reguluje ochrony dyplomatycznej.

3. Odmienne postanowienia umów międzynarodowych mających zastosowanie do Szwajcarii są przestrzegane.

Art. 2 (Cel)

Dzięki tej ustawie rząd federalny zamierza:

- a) uregulować prawa i obowiązki szwajcarskich osób i instytucji za granicą oraz jego usługi dla tych osób i instytucji w znormalizowany i spójny sposób;
- b) promować relacje między obywatelami Szwajcarii za granicą i ze Szwajcarią;
- c) ułatwianie międzynarodowej mobilności obywateli Szwajcarii;
- d) promować wpływy Szwajcarii za granicą.

Art. 3 (Pojęcia)

W tej ustawie:

- a) *Szwajcarzy za granicą*: obywatele szwajcarscy, którzy nie mieszkają w Szwajcarii i są wpisani do rejestru Szwajcarów za granicą;
- b) *Rejestr Szwajcarów za granicą*: system informacyjny „Administracji sieciowej Szwajcarek i Szwajcarów za granicą (E-VERA)” Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych (dalej: FDSZ) oraz akta papierowe;
- c) *Kraj przyjmujący*: obcy kraj, w którym ustanowiono lub uznano

⁴⁹ Bundesgesetz über Schweizer Personen und Institutionen im Ausland (Auslandschweizergesetz, ASG), (AS 2015 3857). Tekst: www.fedlex.admin.ch/eli/oc/2015/653/de.

przedstawicielstwo lub w którym zamieszkuje dana osoba;

- d) *Przedstawicielstwo*: misja dyplomatyczna, urząd konsularny lub inne przedstawicielstwo Szwajcarii za granicą, które może wykonywać zadania konsularne.

Art. 4 (Ustawodawstwo państwa przyjmującego)

Władze i przedstawicielstwa szwajcarskie przestrzegają przepisów prawnych danego państwa przyjmującego.

Art. 5 (Odpowiedzialność osobista)

Każda osoba ponosi osobistą odpowiedzialność podczas planowania lub podejmowania pobytu za granicą lub podczas pracy za granicą.

Art. 6 (Zalecenia)

FDSZ może publikować informacje i zalecenia, a mianowicie porady dotyczące podróży.

Art. 7 (Punkt kontaktowy)

1. FDSZ jest centralnym punktem kontaktowym dla szwajcarskich osób i instytucji za granicą.
2. Zasadniczo świadczy usługi konsularne za pośrednictwem swojej sieci przedstawicielstw.
3. Koordynuje napływające zapytania z właściwymi federalnymi i kantonalnymi urzędami administracyjnymi, którym powierzono zadania na mocy niniejszej ustawy.

Art. 8 (Strategia polityki zagranicznej)

Określając swoją strategię polityki zagranicznej, Rada Federalna bierze pod uwagę interesy szwajcarskich osób i instytucji za granicą.

Tytuł 2. Szwajcarzy za granicą

Rozdział 1. Networking i informacja

Art. 9 (Tworzenie sieci)

1. Przedstawicielstwa utrzymują kontakt ze społecznością Szwajcarów za granicą i korzystają z posiadanej sieci kontaktów.
2. Konfederacja utrzymuje kontakty z instytucjami, które promują stosunki między Szwajcarami za granicą i ze Szwajcarią oraz przyczyniają się do lepszego wsparcia i tworzenia sieci Szwajcarów za granicą, w szczególności z Organizacją Szwajcarów za Granicą.
3. Będzie promować wymianę między młodymi Szwajcarami za granicą i wspierać ich więzi ze Szwajcarią.

Art. 10 (Informacje)

1. Konfederacja informuje Szwajcarów za granicą w formie elektronicznej lub drukowanej o ich prawach i obowiązkach, a także o zagadnieniach dotyczących tego prawa.
2. FDSZ może udostępnić Szwajcarom za granicą zbiór zasad prawnych, które ich dotyczą w formie elektronicznej i przybliżyć im instytucje i życie polityczne w Szwajcarii.

Rozdział 2. Rejestr Szwajcarów za Granicą

Art. 11 (Wpis do Rejestru Szwajcarów za Granicą)

1. Każdy, kto jest obywatelem szwajcarskim i nie ma miejsca zamieszkania w Szwajcarii, powinien skontaktować się z właściwym przedstawicielem w celu wpisania go do rejestru osób przebywających za granicą.
2. Wpis jest warunkiem koniecznym do wykonywania praw i obowiązków Szwajcarów za granicą oraz do świadczenia usług przez władze szwajcarskie z tego tytułu. Wyjątkiem są przypadki,

w których wymagana jest pilna pomoc socjalna.

Art. 12 (Rejestracja)

1. Wpisu do Rejestru Szwajcarów za granicą dokonuje się poprzez rejestrację we właściwym przedstawicielstwie.
2. Właściwe jest przedstawicielstwo w miejscu zamieszkania Szwajcarów za granicą. Rada Federalna może przewidzieć wyjątki.
3. Każdy, kto został wpisany jako małoletni do rejestru Szwajcarów za granicą, zostanie poproszony przez właściwe przedstawicielstwo o potwierdzenie rejestracji, gdy osiągnie pełnoletniość zgodnie z prawem szwajcarskim.
4. Szwajcarskie gminy mieszkaniowe powiadamiają FDSZ o każdym wyjeździe obywateli Szwajcarii zagranicę.

Art. 13 (Powiadamianie o zmianach)

1. Każdy, kto jest wpisany do rejestru Szwajcarów za granicą, jest obowiązany zawiadomić właściwe przedstawicielstwo o wszelkich zmianach lub uzupełnieniach dotyczących go danych.
2. Jeśli inne przedstawicielstwo stanie się właściwa z powodu zmiany miejsca zamieszkania za granicą lub z innych powodów, pierwotna rejestracja jest ważna dla nowego właściwego przedstawicielstwa.
3. Szwajcarskie gminy mieszkaniowe powiadamiają FDSZ o każdej rejestracji obywateli szwajcarskich powracających do Szwajcarii z zagranicy.

Art. 14 (Usuwanie wpisu i niszczenie danych)

1. Wpis do Rejestru Szwajcarów Za Granicą zostanie wykreślony, jeżeli osoba zameldowana:
 - a) założył miejsce zamieszkania w Szwajcarii;

- b) nie ma już obywatelstwa szwajcarskiego;
 - c) została wpisana jako małoletnia do Rejestru Szwajcarów za Granicą i po osiągnięciu pełnoletności zgodnie z prawem szwajcarskim nie potwierdziła wpisu w ciągu 90 dni, mimo wezwania;
 - d) zmarła;
 - e) nie można się z nią skontaktować lub nie można się już z nią skontaktować pod podanym adresem;
 - f) została uznana za zaginioną.
2. Niszczenie danych reguluje regulamin wykonawczy.

Rozdział 3. Prawa polityczne

Art. 15 (Prawo właściwe)

1. W przypadku Szwajcarów za granicą zastosowanie mają przepisy dotyczące praw politycznych Szwajcarów w Szwajcarii, o ile niniejsza ustawa lub przepisy wykonawcze nie stanowią inaczej.
2. Prawo kantonalne jest zastrzeżone dla praw politycznych w sprawach kantonalnych i gminnych.

Art. 16 (Zakres)

1. Szwajcarzy przebywający za granicą, którzy ukończyli 18 lat, mogą brać udział w wyborach federalnych i głosowaniach oraz podpisywać federalne inicjatywy i referenda.
2. Prawa wyborcze są regulowane przez art. 143 BV50.

Art. 17 (Wylączenie od prawa głosu)

Pośród Szwajcarów za granicą uważa się za osoby pozbawione prawa głosu w rozumieniu art. 136 ust. 1 BV te osoby:

⁵⁰ Bundesverfassung der Schweizerischen Eidgenossenschaft (niem. Konstytucja Federalna Konfederacji Szwajcarskiej) – dalej: Konstytucja Federalna

- a) które zgodnie z prawem szwajcarskim podlegają nadzorowi kuratora z powodu trwałej niezdolności do pracy lub są reprezentowani przez osobę, której zlecono sprawowanie opieki; lub
- b) które na podstawie prawa obcego podlegają środkowi ochrony osoby dorosłej ze względu na trwałą niezdolność do czynności prawnych pozbawiającą ich zdolności do działania, jeżeli środek ochrony osoby dorosłej mógł zostać nałożony również na podstawie prawa szwajcarskiego.

Art. 18 (Wykonywanie prawa głosu)

- 1. Szwajcarzy za granicą wykonują swoje prawa wyborcze w swojej ostatniej gminie zamieszkania.
- 2. Jeśli nie mają gminy zamieszkania, korzystają z prawa do głosowania w gminie pochodzenia. Jeśli mają dwie lub więcej gmin pochodzenia, korzystają z prawa do głosowania w gminie pochodzenia, którą wskazali przy rejestracji zgodnie z art. 12.
- 3. Głosy można oddawać osobiście lub korespondencyjnie lub o ile spełnione są wymagania, drogą elektroniczną.
- 4. W porozumieniu z zainteresowanymi kantonami i gminami Rada Federalna promuje próby głosowania elektronicznego dla Szwajcarów za granicą zgodnie z art. 8a ustawy federalnej z dnia 17 grudnia 1976 r. o prawach politycznych.

Art. 19 (Wpis i wykreślenie z rejestru wyborców)

- 1. Szwajcarzy za granicą, którzy chcą skorzystać ze swoich praw politycznych, powinni zgłosić to swojej gminie wyborczej za pośrednictwem odpowiedniego przedstawicielstwa. Gmina

wyborcza wpisuje ich do rejestru wyborców.

- 2. Obywatele szwajcarscy mieszkający za granicą, którzy chcą zrezygnować z korzystania ze swoich praw politycznych, powinni zgłosić to swojej gminie wyborczej za pośrednictwem właściwego przedstawicielstwa.
- 3. Jeżeli wymogi dotyczące wykonywania praw politycznych nie są już spełniane, jeżeli Szwajcar przebywający za granicą zrzeka się korzystania z praw politycznych lub jeżeli materiały do głosowania są zwracane trzy razy z rzędu jako niemożliwe do dostarczenia, gmina wyborcza usuwa daną osobę z rejestru okręgu wyborczego.
- 4. Gmina wyborcza i FDSZ będą się wzajemnie informować o wszelkich zmianach lub usunięciach danych dotyczących prawa głosu w rejestrze wyborców lub w Rejestrze Szwajcarów za Granicą.

Art. 20 (Prowadzenie rejestru wyborców obywateli Szwajcarii mieszkających za granicą)

- 1. Kanton prowadzi rejestr wyborców obywateli szwajcarskich przebywających za granicą centralnie w administracji kantonu lub w administracji swojego głównego miasta.
- 2. Może prowadzić rejestr wyborców dla Szwajcarów za granicą w sposób zdecentralizowany, jeżeli dane:
 - a) są zharmonizowane w całym kantonie i rejestrowane elektronicznie; Lub
 - b) regularnie konsolidowane w centralnej lokalizacji.

Art. 21 (Środki finansowania)

W ramach przyznanych kredytów Konfederacja może podejmować działania uła-

twiające Szwajcarom za granicą korzystanie z ich praw politycznych.

Rozdział 4. Pomoc społeczna

Sekcja 1. Zasady i środki zapobiegawcze

Art. 22 (Zasada)

Na warunkach określonych w niniejszym rozdziale Konfederacja udziela pomocy społecznej obywatelom Szwajcarii mieszkającym za granicą, którzy znajdują się w potrzebie.

Art. 23 (Środki zapobiegawcze)

W szczególnych przypadkach Konfederacja może podjąć lub wesprzeć środki, które są odpowiednie dla ochrony Szwajcarów za granicą przed groźną sytuacją społeczną.

Sekcja 2. Warunki uzyskania pomocy społecznej

Art. 24 (Pomocniczość)

Pomoc społeczna jest udzielana Szwajcarom za granicą tylko wtedy, gdy nie są oni w stanie odpowiednio się utrzymać z własnych środków, ze składek prywatnych lub z pomocy kraju przyjmującego.

Art. 25 (Wielokrotne obywatelstwo)

Obywatele szwajcarscy mieszkający za granicą i mający wiele narodowości na ogół nie otrzymują pomocy społecznej, jeśli dominuje obce obywatelstwo.

Art. 26 (Przyczyny wykluczenia)

Pomocy społecznej można odmówić lub cofnąć, jeżeli wnioskodawca:

- a) poważnie narusza szwajcarskie interesy publiczne;
- b) świadomie uzyskuje lub usiłuje uzyskać świadczenia z pomocy społecznej poprzez podanie nieprawdziwych lub niepełnych informacji;
- c) odmawia udzielenia organom pomocy społecznej informacji o sytu-

acji osobistej lub upoważnienia do uzyskania informacji;

- d) nie spełnia nałożonych na niego warunków lub wymagań albo nie zgłasza istotnych zmian w swojej sytuacji;
- e) oczywiście nie robi tego, co jest dla niej rozsądne, aby poprawić swoją sytuację;
- f) nadużywa świadczeń socjalnych.

Sekcja 3. Świadczenia z pomocy społecznej

Art. 27 (Charakter i zakres)

1. Rodzaj i zakres pomocy społecznej są uzależnione od szczególnych okoliczności państwa przyjmującego, z uwzględnieniem niezbędnych potrzeb życiowych przebywającego tam obywatela Szwajcarii.
2. Konfederacja może przyznać dodatkową pomoc socjalną obywatelom szwajcarskim przebywającym za granicą, którzy otrzymują pomoc socjalną od państwa przyjmującego, z zachowaniem zasady określonej w ust. 1.

Art. 28 (Warunki i obowiązki)

Świadczenia z pomocy społecznej można powiązać z warunkami i obowiązkami.

Art. 29 (Cesja i zastaw)

1. Gwarantowane federalne świadczenia z pomocy społecznej nie mogą być cedowane ani zastawiane.
2. Wszelkie cesje lub zastawy federalnych świadczeń z pomocy społecznej są nieważne.

Art. 30 (Powrót do Szwajcarii)

1. Osobie potrzebującej można zalecić powrót do Szwajcarii, jeżeli leży to w interesie jej lub jej rodziny. W takim przypadku Rząd Federalny nie wypłaca

żadnych dalszych świadczeń z pomocy społecznej za granicą.

2. W przypadku powrotu Konfederacja pokryje koszty podróży. Może go również przejąć, jeśli ktoś w potrzebie zdecydował się na powrót z własnej woli.

Art. 31 (Koszty pogrzebu)

Konfederacja może ponieść koszty godnego pochówku Szwajcarów żyjących w nędzy, którzy zmarli za granicą, jeśli nie pokryją ich ani krewni, ani państwo przyjmujące.

Sekcja 4. Procedura

Art. 32 (Wniosek)

1. Szwajcar za granicą składa wnioski o federalną pomoc społeczną do właściwego przedstawicielstwa.
2. Przedstawicielstwo sprawdza i uzupełnia wnioski oraz przekazuje go do Dyrekcji Konsularnej (dalej: DK) FDSZ wraz z raportem i wnioskiem.

Art. 33 (Decyzje)

1. DK rozpatruje wnioski i wydaje zobowiązanie do zapewnienia zatwierdzonej pomocy społecznej.
2. W nagłych przypadkach przedstawicielstwo udziela niezbędnej pomocy doraźnej oraz informuje DK.
3. DK może upoważnić pełnomocnika do udzielania dodatkowej pomocy społecznej z własnej inicjatywy.

Art. 34 (Udział organizacji charytatywnych)

Przedstawicielstwa mogą wezwać do współpracy szwajcarskie stowarzyszenia pomocowe za granicą.

Sekcja 5. Zwroty kosztów

Art. 35 (Obowiązek zwrotu)

1. Beneficjent pomocy społecznej musi zwrócić świadczenia z pomocy społecznej, jeżeli nie potrzebuje już pomocy społecznej i jest w stanie utrzymać siebie i swoją rodzinę.

nej, jeżeli nie potrzebuje już pomocy społecznej i jest w stanie utrzymać siebie i swoją rodzinę.

2. Świadczenia z pomocy społecznej, które beneficjent otrzymał przed osiągnięciem pełnoletności lub po tym czasie na naukę, nie podlegają zwrotowi.
3. Każdy, kto świadomie uzyskał pomoc społeczną dla siebie lub innej osoby, podając nieprawdziwe lub niepełne informacje, jest obowiązany we wszystkich przypadkach do jej zwrotu.
4. Spadkobiercy są zobowiązani do zwrotu otrzymanych od zmarłego świadczeń socjalnych w zakresie, w jakim wzbogacili się ze spadku.
5. DK decyduje, czy pomoc społeczna musi zostać zwrócona, czy nie. Może odstąpić od zwrotu w całości lub w części, jeśli uzasadniając to okoliczności.

Art. 36 (Przedawnienie obowiązku zwrotu i brak oprocentowania)

1. O zwrot świadczenia z pomocy społecznej można ubiegać się maksymalnie przez dziesięć lat od ostatniej wypłaty, chyba że roszczenie zostało określone w umowie lub przez DK.
2. Roszczenia o zwrot nie są oprocentowane.

Sekcja 6. Podział kosztów

Art. 37

1. Rząd federalny ponosi koszty świadczeń z pomocy społecznej wypłacanych na podstawie niniejszego rozdziału.
2. Właściwa gmina w macierzystym kantonie ponosi koszty, których zwrotu inne państwo może domagać się od Szwajcarii na podstawie umowy o opiece społecznej.

Rozdział 5. Wsparcie dla szwajcarskich instytucji za granicą

Art. 38

1. Konfederacja może wspierać instytucje, które promują stosunki między Szwajcarami za granicą a Szwajcarią lub udzielają pomocy Szwajcarom za granicą.
2. W szczególności może udzielić Organizacji Szwajcarów za Granicą pomocy finansowej na ochronę interesów i udzielanie informacji Szwajcarom za granicą.
3. FDSZ może zawierać umowy o wsparcie z instytucjami zgodnie z ust. 1; określa prawa i obowiązki instytucji oraz wsparcie finansowe rządu federalnego.

Tytuł 3. Ochrona konsularna i inne usługi konsularne dla osób przebywających za granicą

Rozdział 1. Ochrona konsularna

Sekcja 1. Wymagania wstępne

Art. 39 (Osoby fizyczne)

1. Ochronę konsularną mogą otrzymać następujące osoby fizyczne:
 - a) Szwajcarzy za granicą i obywatele Szwajcarii przebywający za granicą;
 - b) osoby, na rzecz których Szwajcaria pełni funkcje ochronne.
2. Może być przyznana obywatelom Szwajcarii posiadającym wiele obywatelstw, chyba że inne państwo już zapewnia wsparcie.
3. Jeżeli oprócz obywatelstwa szwajcarskiego dana osoba posiada również obywatelstwo państwa przyjmującego, może ona otrzymać ochronę konsularną Szwajcarii, o ile państwo przyjmujące nie sprzeciwi się temu.

Art. 40 (Osoby prawne)

1. Ochronę konsularną mogą otrzymać osoby prawne, które:

- a) podlegają prawu szwajcarskiemu i są zorganizowane zgodnie z jego przepisami;
 - b) mają centrum swojej faktycznej administracji w Szwajcarii.
2. Subsydiarnie, może być ona również przyznana podmiotom prawnym za granicą, jeżeli są one kontrolowane przez obywatela szwajcarskiego lub przez osobę prawną w rozumieniu ust. 1, a państwo przyjmujące nie sprzeciwia się temu.
 3. Kontrola w rozumieniu ust. 2 następuje, jeżeli osoba kontrolująca:
 - a) posiada bezpośrednio większość głosów w organie naczelnym;
 - b) ma bezpośrednie uprawnienia do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu; lub
 - c) może wywierać kontrolny wpływ na podstawie statutu, aktu założycielskiego, umowy lub podobnych instrumentów.

Art. 41 (Ochrona interesów osób trzecich)

1. Konfederacja może chronić interesy osób fizycznych lub prawnych państwa obcego. W tym zakresie decyduje Rada Federalna.
2. Ochrona tych interesów nie może wykraczać poza ochronę osób szwajcarskich.

Sekcja 2. Pomocniczość, ograniczenia i odpowiedzialność Konfederacji

Art. 42 (Pomocniczość)

Rząd federalny może wspierać osoby fizyczne i prawne za granicą, jeśli znajdują się w sytuacji niespodziewanej lub jeśli nie są one w stanie chronić swoich interesów samodzielnie lub z pomocą osób trzecich.

Art. 43 (Ograniczenie ochrony konsularnej)

1. Brak prawnego roszczenia o zapewnienie ochrony konsularnej.
2. Konfederacja może w szczególności odmówić lub ograniczyć udzielanie pomocy, jeżeli:
 - a) istnieje ryzyko, że mogłoby to zaszkodzić interesom polityki zagranicznej Konfederacji;
 - b) w rezultacie inne osoby są zagrożone;
 - c) osoba, której dane dotyczą, zlekceważyła zalecenia federalne lub dopuściła się innego zaniedbania;
 - d) zainteresowana osoba nadużyła wcześniejszej pomocy.
3. Przypadki, w których życie i zdrowie danej osoby są zagrożone, pozostają zastrzeżone.

Art. 44 (Odpowiedzialność Konfederacji)

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 odpowiedzialność Konfederacji opiera się na ustawie o odpowiedzialności z dnia 14 marca 1958 r.
2. Konfederacja nie ponosi odpowiedzialności:
 - a) za opublikowane zalecenia i udzieloną pomoc;
 - b) jeśli osoba, której dane dotyczą, lekceważy zalecenia federalne lub w inny sposób dopuściła się zaniedbania.

Sekcja 3. Pomoc

Art. 45 (Pomoc ogólna za granicą)

1. Pomoc ogólna obejmuje w szczególności pomoc w razie choroby i wypadku lub dla ofiar poważnego przestępstwa.
2. W indywidualnych przypadkach Konfederacja może brać udział w akcjach poszukiwawczo-ratowniczych.
3. Jeżeli w ramach udzielanej pomocy Konfederacja zostanie poinformowana

przez władze państwa przyjmującego o śmierci obywatela szwajcarskiego zamieszkałego w Szwajcarii, poinformuje o tym najbliższych krewnych.

4. W postępowaniu sądowym za granicą przedstawicielstwa mogą bez gwarancji rekomendować miejscową pomoc prawną.
5. Przedstawicielstwa mogą interweniować drogą konsularną i dyplomatyczną u władz lokalnych i centralnych państwa przyjmującego.

Art. 46 (Pozbawienie wolności)

1. Jeżeli przedstawicielstwo dowie się, że dana osoba została pozbawiona wolności za granicą, zwróci się do organów państwa przyjmującego z zapytaniem o przyczyny zastosowania takiego środka.
2. Reprezentacja doloży starań, aby w szczególności:
 - a) kontaktować się lub odwiedzać osobę, której to dotyczy, jeśli jest to właściwe lub jeśli osoba, której to dotyczy, tego zażąda;
 - b) zapewnić poszanowanie prawa do godnych warunków przetrzymywania, gwarancji proceduralnych oraz prawa do obrony osoby, której to dotyczy.

Art. 47 (Pożyczka awaryjna)

Konfederacja może udzielać nieoprocentowanych pożyczek potrzebującym osobom fizycznym czasowo przebywającym za granicą w zamian za zobowiązanie do spłaty:

- a) na sfinansowanie podróży do domu;
- b) jako pomoc pomostową;
- c) na koszty szpitala i lekarza.

Art. 48 (Sytuacje kryzysowe)

1. Każda reprezentacja posiada plan kryzysowy, w szczególności na wypadek konfliktów zbrojnych, ataków terrory-

stycznych, niepokojów politycznych, wypadków drogowych i klęsk żywiołowych.

2. FDSZ i przedstawicielstwa informują osoby fizyczne i ich bliskich w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej i udzielają im jak największej pomocy.
3. Należy przestrzegać zaleceń bezpieczeństwa FDSZ. Jeśli sytuacja kryzysowa będzie się utrzymywać, FDSZ może zalecić opuszczenie regionu objętego kryzysem. Decyzję o opuszczeniu regionu dotkniętego kryzysem wyjeżdżająca osoba podejmuje dobrowolnie, na własne ryzyko i koszt.
4. Konfederacja może uczestniczyć w działaniach poszukiwawczych i ratowniczych w państwie przyjmującym lub w innych państwach.
5. W niektórych sytuacjach kryzysowych, a mianowicie podczas konfliktów zbrojnych i niepokojów politycznych, może wystawiać listy ochronne dla osób fizycznych i prawnych dla ich bezpieczeństwa osobistego lub mienia.
6. W przypadku wojny lub poważnych niepokojów może udzielić czasowego wsparcia finansowego osobom fizycznym, które nie z własnej winy straciły środki do życia za granicą.

Art. 49 (Porwanie i wzięcie zakładników)

1. Konfederacja może udzielać pomocy osobom fizycznym będącym ofiarami porwań lub wzięcia zakładników za granicą.
2. Jeśli przedstawicielstwo dowie się, że miało miejsce porwanie lub wzięcie zakładników, szuka lokalnego wsparcia. W szczególności zwraca się do właściwych organów państwa przyjmującego o podjęcie niezbędnych środków.

Rozdział 2. Inne usługi konsularne

Sekcja 1. Usługi konsularne FDSZ

Art. 50 (Usługi administracyjne)

1. FDSZ świadczy usługi konsularne o charakterze administracyjnym, które nie są regulowane innymi przepisami lub nie są świadczone przez inne oficjalne urzędy, a mianowicie uwierzytelnienia, potwierdzenia, zaświadczenia przedstawicielstwa, depozyty w przedstawicielstwie lub przedłożenie władzom szwajcarskim za pośrednictwem przedstawicielstwa.
2. Rada Federalna reguluje te usługi w rozporządzeniu.

Art. 51 (Porady dotyczące emigracji i migracji powrotnej)

1. FDSZ prowadzi poradnictwo w zakresie migracji wyjazdowych i powrotnych, w szczególności zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 6 października 1989 r. o pośrednictwie pracy.
2. Służba doradcza informuje szwajcarskich reemigrantów z zagranicy o warunkach wjazdu i życia.

Art. 52 (Sprawy morskie)

Przedstawicielstwa świadczą usługi konsularne w sprawach morskich zgodnie z art. 43, 56, 57, 59, 65, 82, 119 i 120 ustawy o żegludze morskiej z dnia 23 września 1953 r.

Sekcja 2. Usługi konsularne podlegające odpowiedzialności innych departamentów

Art. 53 (Stan cywilny)

1. FDSZ zapewnia koordynację między przedstawicielstwami a urzędami odpowiedzialnymi za stan cywilny w Federalnym Urzędzie Sprawiedliwości (dalej: FUS).

2. Przedstawicielstwa wykonują zadania związane ze szwajcarskim stanem cywilnym za granicą. W tym celu współpracują z FUS i dokonują zmian w Rejestrze Szwajcarów za Granicą.

Art. 54 (Obywatelstwo)

1. FDSZ wspiera Państwowy Sekretariat ds. Migracji w kwestiach dotyczących praw obywatelskich.
2. Przedstawicielstwa są w szczególności zaangażowane w wyjaśnianie stanu faktycznego za granicą zgodnie z art. 7, 21 ust. 2 i 4, 26 i 27 ustawy z dnia 20 czerwca 2014 r. o prawach obywatelskich.

Art. 55 (Dokumenty tożsamości)

FDSZ wspiera Federalny Urząd Policji w wydawaniu, cofaniu wydania i w przypadku zgubienia dowodów osobistych za granicą zgodnie z art. 4-6, 7 i 8 ustawy o dowodach osobistych z dnia 22 czerwca 2001 r.

Art. 56 (Sprawozdawczość wojskowa)

1. Służbę wojskową obywateli szwajcarskich za granicą oraz obywateli szwajcarskich wielonarodowościowych regulują art. 4, 5 i 27 ust. 2 ustawy Prawo wojskowe z dnia 3 lutego 1995 r.
2. Misje zapewniają następujące usługi konsularne w sprawach wojskowych:
 - a) przekazywanie wniosków o urlop za granicą od obywateli Szwajcarii, którzy nie złożyli wniosku o urlop opuszczając Szwajcarię;
 - b) wydawanie formularza rejestracyjnego do służby wojskowej obywatelom Szwajcarii, którzy są zarejestrowani w reprezentacji i osiągnęli pełnoletniość;
 - c) informacje dla obywateli Szwajcarii mieszkających za granicą, którzy chcą dobrowolnie odbyć rekrutację,

szkołę rekrutów i służbę szkoleniową w Szwajcarii;

- d) informacje dla obywateli Szwajcarii wielonarodowościowych dotyczące służby wojskowej i uznawania służby wojskowej w ramach umowy dwustronnej.

Art. 57 (Ubezpieczenia emerytalne, rodzinne i rentowe)

FDSZ wspiera Szwajcarskie Biuro Odszkodowań oraz Biuro ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa za granicą w przeprowadzaniu dobrowolnych ubezpieczeń za granicą zgodnie z:

- a) art. 2 (ubezpieczenia dobrowolne) ustawy federalnej z dnia 20 grudnia 1946 r. o ubezpieczeniu emerytalnym i rodzinnym;
- b) art. 1 b (Ubezpieczenia) ustawy federalnej z dnia 19 czerwca 1959 r. o ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa.

Tytuł 4. Finansowanie, opłaty i zwrot kosztów

Art. 58 (Finansowanie)

Zgromadzenie Federalne zatwierdza ramy płatności składek na wieloletni okres składkowy prostą uchwałą federalną zabezpieczając środki na wykonanie:

- a) artykułu 21 (działania promocyjne);
- b) artykułu 37 ust. 1 (pomoc społeczna);
- c) artykułu 38 (wsparcie instytucji Szwajcarów za granicą);
- d) artykułu 47 (pożyczka awaryjna).

Art. 59 (Opłaty)

W rozumieniu art. 46a ust. 2-4 ustawy z dnia 21 marca 1997 r. o organizacji rządu i administracji, Rada Federalna uchwała przepisy o pobieraniu odpowiednich opłat

za decyzje, czynności i inne czynności urzędowe zgodnie z tą ustawą.

Art. 60 (Zwrot kosztów)

1. Osoby, na rzecz których dokonano konsularnej, są winne rządowi federalnemu zwrot kosztów.
2. Zwrot kosztów przysługuje również wtedy, gdy Konfederacja dokonała czynności bez wniosku osoby zainteresowanej, ale zgodnie z jej domniemaną wolą i interesem.
3. Rada Federalna reguluje szczegóły i wyjątki.

Art. 61 (Zrzeczenie się opłat albo zwrot kosztów)

Ze względu na szczególne potrzeby lub z innych ważnych powodów opłata lub zwrot kosztów mogą zostać odroczone lub uchylone w części lub w całości. W przypadku całkowitego lub częściowego zrzeczenia się opłaty lub zwrotu kosztów należy wziąć pod uwagę, czy dana osoba nie dopuściła się niedbalstwa.

Tytuł 5. Postanowienia końcowe

Art. 62 (Wymiar sprawiedliwości)

Procedura skarg opiera się na ogólnych przepisach dotyczących federalnego wymiaru sprawiedliwości.

Art. 63 (Wykonanie)

1. Rada Federalna wykonuje tę ustawę.
2. Wydaje rozporządzenia wykonawcze.
3. Kantonalne przepisy wykonawcze wymagają dla swojej ważności zatwierdzenia przez Konfederację.

Art. 64 (Współpraca i delegowanie uprawnień)

1. Urzędy federalne, kantonalne i gminne współpracują bezpłatnie. FDSZ może zawierać umowy o świadczenie usług

z władzami kantonów na usługi nadzwyczajne.

2. Urzędy i przedstawicielstwa federalne mogą współpracować z władzami zagranicznymi w zakresie swoich kompetencji.
3. Rada Federalna może zawierać umowy międzynarodowe o służbie konsularnej.
4. Może zlecić prywatnym podmiotom prawnym działającym na określonym terytorium wydawanie wiz lub wykonywanie innych określonych usług konsularnych, jeżeli Szwajcaria nie posiada przedstawicielstwa dyplomatycznego odpowiedzialnego za to terytorium. W tym celu może zawierać umowy o świadczenie usług.

Art. 65 (Statystyki)

Rada Federalna może zlecić wykonanie niezbędnych dla tej ustawy badań statystycznych, a dane mogą być przetwarzane przez Federalny Urząd Statystyczny lub przez FDSZ zgodnie z art. 4 ustawy federalnej z dnia 24 marca 2000 r. o przetwarzaniu danych osobowych w Federalny Departament Spraw Zagranicznych, zgodnie z Federalną Ustawą o Statystyce z dnia 9 marca 2000 r. października 1992 r. oraz zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o harmonizacji rejestrów z dnia 23 czerwca 2006 r.

Art. 66 (Uchylenie i zmiana innych aktów prawnych)

Uchylenie i zmianę innych aktów prawnych reguluje załącznik.

Art. 67 (Przepis przejściowy)

Świadczenia przyznane przez rząd federalny na mocy poprzedniej ustawy będą nadal wypłacane po wejściu w życie tej ustawy.

Art. 68 (Koordynacja z ustawą o prawach obywatelskich z dnia 20 czerwca 2014 r) [pominięto]

Art. 69 (Referendum i wejście w życie)

1. Ustawa ta podlega fakultatywnemu referendum.
2. Rada Federalna określa, kiedy wejdzie w życie.

Wejście w życie: 1 listopada 2015 r. 51
Załącznik (do art. 66)

Uchylenie i zmiana innych aktów prawnych

- I. Uchyła się następujące akty prawne:
 - a) ustawa federalna z dnia 19 grudnia 1975 r. o prawach politycznych Szwajcarów za granicą;
 - b) ustawa federalna z dnia 21 marca 1973 r. o pomocy społecznej i pożyczkach dla obywateli Szwajcarii za granicą;
 - c) dekret federalny z dnia 22 czerwca 1962 r. o udzieleniu poręczenia spółdzielni „Fundusz Solidarności Szwajcarskiej Za Granicą”;
- II. Nowelizacja z dnia 17 czerwca 2011 r. do ustawy federalnej z dnia 19 grudnia 1975 r. o prawach politycznych Szwajcarów za granicą (uproszczenie odnowienia rejestracji) pozostaje bezprzedmiotowa.
- III. Następujące dekrety zostają zmienione w następujący sposób: *[pominięto]*⁵²

Rozporządzenie w sprawie szwajcarskich osób i instytucji za granicą (Rozporządzenie w sprawie Szwajcarów za granicą, V-ASG) z 7 października 2015 r.⁵³

Szwajcarska Rada Federalna na podstawie art. 50 ust. 2 i 63 ust. 2 Ustawy o Szwajcach za granicą z dnia 26 września 2014 r. (ASG) zarządza:

Tytuł 1. Szwajcarzy za granicą

Rozdział 1. Networking i informacja

Art. 1 (Tworzenie sieci) (art. 9 ust. 1 ASG)
Przedstawicielstwa utrzymują kontakty zarówno z instytucjami, o których mowa w art. 38 ust. 1 ASG (instytucje szwajcarskie za granicą), jak i z innymi działającymi w obszarach gospodarczych, naukowych, kulturalnych, społecznych i innych, z którymi lokalna społeczność szwajcarską za granicą jest związana.

Art. 2 (Informacje) (art. 10 ASG)

1. Konfederacja informuje Szwajcarów za granicą w odpowiedni sposób o zbliżających się wyborach i głosowaniach. W szczególności będzie korzystać z czasopism i innych mediów publikowanych przez Organizację Szwajcarów za Granicą lub inne instytucje Szwajcarii za granicą.
2. Federalny Departament Spraw Zagranicznych (dalej jako: FDSZ) udostępnia na swojej stronie internetowej zbiór najważniejszych przepisów prawnych dotyczących Szwajcarów za granicą. Publikuje również linki do innych stron internetowych z istotnymi informacjami

⁵¹ BRB z dnia 7 października 2015 r.

⁵² Ze zmianami można zapoznać się pod AS 2015 3857.

⁵³ Verordnung vom 7. Oktober 2015 über Schweizer Personen und Institutionen im Ausland (Auslandsschweizerverordnung, V-ASG), (AS 2015 3879). Tekst: www.fedlex.admin.ch/eli/cc/2015/654/de.

mi, w szczególności tych, które dostarczają informacji na temat życia politycznego w Szwajcarii.

3. Przedstawicielstwa regularnie informują Szwajcarów za granicą i szwajcarskie instytucje za granicą w swoim okręgu konsularnym o sprawach ich dotyczących.

Rozdział 2. Rejestr Szwajcarów za Granicą

Art. 3 (Właściwa reprezentacja) (art. 12 ust. 2 ASG)

1. Właściwość przedstawicielstwa zależy od okręgu konsularnego, w którym dana osoba ma miejsce zamieszkania.
2. Jeżeli dana osoba nie ma stałego miejsca zamieszkania, decydujące znaczenie ma jej obecne miejsce zamieszkania.
3. Okręgi konsularne są określane przez FDSZ z uwzględnieniem zgody państwa przyjmującego.

Art. 4 (Rejestracja) (art. 12 ust. 1 ASG)

1. Osoby wyjeżdżające za granicę ze Szwajcarii powinny zarejestrować się w przedstawicielstwie w ciągu 90 dni od wymeldowania się w celu wyjazdu za granicę. Muszą udowodnić, że wymeldowali się z ostatniego miejsca zamieszkania w Szwajcarii.
2. Aby się zarejestrować, Szwajcarzy przebywający za granicą muszą przedstawić dowody tożsamości i szwajcarskiego obywatelstwa. FDSZ określa dokumenty odpowiednie do weryfikacji.
3. Osoba posiadająca wiele obywatelstw musi ujawnić swoje obce obywatelstwa podczas rejestracji.

Art. 5 (Rejestracja *ex officio*) (art. 11 ust. 2 ASG)

1. Jeżeli przedstawicielstwo zapewnia pilną pomoc społeczną osobie, która nie jest wpisana do Rejestru Szwajcarów za

Granicą, przedstawicielstwo oficjalnie wpisuje tę osobę do Rejestru Szwajcarów za Granicą.

2. Właściwe przedstawicielstwo zwróci się do zarejestrowanej osoby o późniejsze potwierdzenie rejestracji.

Art. 6 (Powiadamianie o zmianach) (art. 13 ust. 1 ASG)

1. Każdy, kto jest wpisany do Rejestru Szwajcarów za Granicą, jest obowiązany poinformować właściwe przedstawicielstwo o następujących zmianach w szczególności:
 - a) zdarzenia, oświadczenia i decyzje mające wpływ na stan cywilny;
 - b) zmiany danych adresowych lub kontaktowych;
 - c) nabycie lub utrata obcego obywatelstwa.
2. Obowiązek zgłaszania do właściwej reprezentacji zagranicznych zdarzeń, oświadczeń i orzeczeń mających wpływ na stan cywilny (art. 39 rozporządzenia o stanie cywilnym z dnia 28 kwietnia 2004 r.) obowiązuje niezależnie od tego, czy dana osoba jest wpisana do Rejestru Szwajcarów za Granicą.

Rozdział 3. Prawa polityczne

Sekcja 1. Wpis i wykreślenie z rejestru wyborców

Art. 7 (Rejestracja w celu wykonywania praw politycznych) (art. 19 ust. 1 zd. 1 ASG)

1. Szwajcarzy przebywający za granicą, którzy chcą skorzystać ze swoich praw politycznych, powinni zarejestrować się w odpowiednim przedstawicielstwie na piśmie lub odwiedzając je osobiście.
2. [uchylony]
3. Podczas rejestracji Szwajcarzy za Granicą wskazują:
 - a) nazwisko i imiona;
 - b) datę i miejsce urodzenia;

- c) płeć;
 - d) adres do korespondencji;
 - e) ostatnie miejsce zamieszkania oraz, jeśli jest inne, ostatnie polityczne miejsce zamieszkania w Szwajcarii;
 - f) wszystkie gminy i kantony ojczyste.
4. Przedstawicielstwo przekazuje rejestrację gminie wyborczej.

Art. 8 (Gmina wyborcza) (art. 18 ust. 1 i 2 ASG)

1. Gmina ostatniego miejsca zamieszkania jest gminą wyborczą w Szwajcarii.
2. W przypadku obywateli szwajcarskich mieszkających za granicą, którzy nigdy nie mieszkali w Szwajcarii, ich gmina macierzysta liczy się jako gmina wyborcza. Jeśli obywatel posiada więcej niż jedną gminę ojczystą, podczas rejestracji wybiera jedną z nich jako gminę wyborczą.
3. Jeżeli prawo kantonalne przewiduje centralny rejestr wyborców zgodnie z art. 20 ust. 1 ASG, urząd prowadzący rejestr przejmuje funkcję gminy wyborczej.

Art. 9 (Wpis do rejestru wyborców) (art. 19 ust. 1 zdanie drugie ASG)

1. Po otrzymaniu rejestracji gmina wyborcza wpisuje Szwajcarów za granicą do swojego rejestru wyborców.
2. Gmina wyborcza potwierdza wpis do rejestru wyborców szwajcarskich za granicą.
3. Jeżeli gmina wyborcza zamierza odmówić rejestracji, zawiadamia o tym bezpośrednio zainteresowanego i przedstawiciela, podając przyczyny.

Art. 10 (Zgłoszenie zmiany miejsca zamieszkania) (art. 13 ust. 1)

Jeżeli obywatele szwajcarscy mieszkający za granicą zmieniają swoje miejsce zamieszkania za granicą, muszą powiadomić o tym właściwe przedstawicielstwo z odpowied-

nim wyprzedzeniem przed następnym głosowaniem.

Art. 11 (Wykreślenie z rejestru wyborców) (art. 19 ust. 3 ASG)

1. Gminy wyborcze skreślają z rejestru wyborców obywateli Szwajcarii mieszkających za granicą, jeżeli:
 - a) osoba zainteresowana została wykreślona z Rejestru Szwajcarów za Granicą (art. 14 ust. 1 ASG);
 - b) dana osoba została wykluczona z głosowania (art. 17 ASG);
 - c) osoba zainteresowana złożyła właściwemu przedstawicielowi oświadczenie, że nie będzie korzystać ze swoich praw politycznych (art. 19 ust. 2 ASG); Lub
 - d) materiał do głosowania został zwrócony jako niedostarczony trzy razy z rzędu.
2. Obywatele szwajcarscy mieszkający za granicą, którym przysługuje czynne prawo wyborcze i którzy zostali skreśleni z rejestru wyborców, mogą złożyć do swojego przedstawicielstwa umotywowany wniosek o ponowne wpisanie do rejestru wyborców.

Sekcja 2. Wykonywanie praw politycznych

Art. 12 (Wysyłka materiałów do głosowania) (art. 18 ASG)

1. Gmina wyborcza lub kanton przesyła oficjalne materiały do głosowania oraz wyjaśnienia Rady Federalnej bezpośrednio na zagraniczny adres osoby uprawnionej do głosowania.
2. Rejestracje w celu wykonywania prawa głosu oraz zawiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania będą uwzględniane przy przysyłaniu materiałów do głosowania, jeżeli dotrą do gminy wyborczej co najmniej na sześć tygodni przed głosowaniem.

3. Gmina wyborcza lub kanton przesyła materiały do głosowania najwcześniej na tydzień przed głosowaniem w Szwajcarii.
4. Jeżeli materiały do głosowania dotrą do wyborcy za granicą zbyt późno, mimo że zostały wysłane w terminie, lub jeżeli jego karta do głosowania dotrze do gminy wyborczej zbyt późno, wyborca nie może wywodzić z tego żadnych roszczeń prawnych.

Art. 13 (Głosowanie przy urnie wyborczej)
(art. 18 ust. 3 ASG)

1. Szwajcarzy przebywający za granicą, którzy chcą osobiście oddać głos przy urnie wyborczej i odebrać materiały do głosowania bezpośrednio w gminie wyborczej, muszą powiadomić o tym gminę wyborczą na piśmie lub odwiedzając ją osobiście.
2. Gmina wyborcza wstrzymuje materiały do głosowania, jeżeli otrzyma zawiadomienie co najmniej na sześć tygodni przed wyborami.

Art. 14 (Podpisywanie referendów federalnych) (art. 16 ust. 1 ASG)

1. Obywatele szwajcarscy mieszkający za granicą, którzy podpisują wnioski o federalne petycje referendalne lub inicjatywy ludowe, muszą wskazać swoją gminę wyborczą i kanton na liście podpisów.
2. Jako miejsce zamieszkania podają adres za granicą (w tym kraj i gminę), na który otrzymają materiały do głosowania.

Sekcja 3. Działania promocyjne
(art. 21 ASG)

Art. 15

1. Konfederacja może wspierać projekty kantonalne dotyczące rozwoju, zaopatrzenia i zapewniania jakości systemów elektronicznych, które ułatwiają Szwaj-

carom za granicą korzystanie z ich praw politycznych.

2. Wkład kantonów wynosi maksymalnie 40 procent kosztów bezpośrednio wygenerowanych przez projekt.
3. Koszty operacyjne nie są kwalifikowalne. Kancelaria Federalna może ustalić maksymalne stawki naliczanych kosztów personelu i bardziej szczegółowo opisać koszty podlegające opodatkowaniu bezpośrednio związane z projektem.
4. Wnioski o wpłaty należy kierować do Kancelarii Federalnej. Muszą zawierać wszystkie informacje niezbędne do ich oceny, w szczególności:
 - a) opis projektu wraz z sformułowaniem celów;
 - b) plan działania i harmonogram;
 - c) budżet i plan finansowania.

Rozdział 4. Pomoc społeczna

Sekcja 1. Postanowienia ogólne

Art. 16 (Wielokrotne obywatelstwo)
(Art. 25 ASG)

1. Jeżeli osoba posiadająca wiele obywatelstw składa wniosek o świadczenia z pomocy społecznej, dyrekcja konsularna (dalej jako: DK) FDSZ najpierw decyduje o dominującym obywatelstwie. Uwzględnia:
 - a) w jakich okolicznościach osoba była obce obywatelstwo;
 - b) w jakim państwie dana osoba przebywała w okresie dzieciństwa i edukacji;
 - c) jak długo dana osoba przebywa już w danym kraju przyjmującym; i
 - d) jaki związek ma dana osoba ze Szwajcarią.
2. W przypadkach pilnej pomocy społecznej pierwszeństwo ma obywatelstwo szwajcarskie.

Art. 17 (Środki zapobiegawcze) (art. 23 ASG)

1. Za środki zapobiegawcze uważa się w szczególności:
 - a) informacje o szczególnych zagrożeniach zdrowotnych lub innych zagrożeniach;
 - b) środki ochrony rodzin i dzieci;
 - c) pomoc w szkoleniu młodych ludzi w odpowiednim zawodzie;
 - d) środki wychowawcze, opiekuńcze lub ochronne we współpracy z właściwym organem państwa przyjmującego;
 - e) dystrybucja odzieży, żywności lub leków;
 - f) doradztwo w zakresie poszukiwania pracy;
 - g) pomoc w umieszczaniu i integracji osób niepełnosprawnych fizycznie lub umysłowo.
2. Środki zapobiegawcze mogą mieć charakter ogólny lub dotyczyć indywidualnych przypadków.
3. Zostaną one podjęte przez DK po konsultacji z właściwym przedstawicielstwem.

Sekcja 2. Świadczenia z pomocy społecznej za granicą (art. 24 i 27 ASG)

Art. 18 (Zasada)

1. Świadczenia z pomocy społecznej mogą być wypłacane Szwajcarom za granicą okresowo lub jednorazowo.
2. Świadczenia okresowe są gwarantowane przez maksymalnie jeden rok; świadczenie to może zostać wznowione.

Art. 19 (Uprawnienie do świadczeń okresowych)

1. Świadczenia okresowe przysługują osobie, której:
 - a) kwalifikowalne wydatki przekraczają jej kwalifikowalny dochód;

- b) aktywa możliwe do uzyskania zostały zrealizowane do wysokości odpisu aktualizującego; i
 - c) pobyt w państwie przyjmującym jest uzasadniony ze względu na wszystkie okoliczności, w szczególności, jeżeli:
 1. przebywa w państwie przyjmującym od kilku lat,
 2. istnieje duże prawdopodobieństwo, że w dającej się przewidzieć przyszłości uzyska niezależność ekonomiczną w państwie przyjmującym, lub
 3. udowodni, że nie można oczekiwać od niej powrotu do Szwajcarii ze względu na bliskie więzi rodzinne lub inne związki.
2. Nie ma znaczenia, czy odpowiednie usługi byłyby tańsze za granicą, czy w Szwajcarii.

Art. 20 (Prawo do jednorazowego świadczenia)

1. Jednorazowe świadczenie przysługuje osobie, której:
 - a) dochód kwalifikowany, po odliczeniu wydatków kwalifikowanych, nie wystarcza na pokrycie jednorazowych kosztów utrzymania; i
 - b) nie ma aktywów możliwych do sprzedaży przekraczających kwotę zwolnienia.
2. Świadczenie jednorazowe może być przyznane jako uzupełnienie świadczeń okresowych.

Art. 21 (Wydatki kwalifikowane)

1. Wydatkami kwalifikowanymi są:
 - a) ryczałt na wydatki gospodarstwa domowego (zasiłek na gospodarstwo domowe);
 - a) inne powtarzające się wydatki, takie jak koszty zakwaterowania, składki na ubezpieczenie i wydatki na mo-

- bilność, o ile są one konieczne, uzasadnione i udokumentowane.
2. Dług i odsetki od zadłużenia nie są uznawane za wydatki kwalifikowane. W drodze wyjątku mogą one zostać uznane w całości lub w części, jeżeli powstały w związku z niezbędnymi wydatkami, takimi jak koszty mieszkania, składki na ubezpieczenie, wydatki na mobilność lub koszty leczenia.

Art. 22 (Dochód kwalifikowany)

Wszystkie przychody, które wnioskodawca otrzymuje lub mógłby uzyskać w odpowiednim czasie, można zaliczyć do dochodów.

Art. 23 (Dodatek na gospodarstwo domowe)

1. Zasiłek na gospodarstwo domowe oparty jest na stawkach obowiązujących w Szwajcarii, przy czym jest dostosowywany do podstawowych potrzeb egzystencjalnych w danym kraju lub regionie.
2. Jest klasyfikowany według wielkości gospodarstwa domowego.

Art. 24 (Dodatek od aktywów zwolnionych z podatku)

1. Dodatek majątkowy jest ustalany przez DK w taki sposób, aby zdolność osoby zainteresowanej do utrzymania się z własnych środków w dającej się przewidzieć przyszłości nie została ograniczona.
2. Maksymalny limit aktywów wynosi:
 - a) dla osób fizycznych: sześciokrotność dodatku na gospodarstwo domowe;
 - b) dla małżeństw lub par pozostających w zarejestrowanym związku partnerskim: dwunastokrotność dodatku na gospodarstwo domowe.

3. Jeżeli wnioskodawca ma małoletnie dzieci, dodatek majątkowy na dziecko zwiększa się maksymalnie o trzykrotność dodatku na gospodarstwo domowe.
4. Jeżeli można założyć, że wnioskodawca nie będzie w stanie zgromadzić nowego majątku w dającej się przewidzieć przyszłości, odpis na majątek może zostać zwiększony do dwukrotności maksymalnej kwoty określonej w ust. 2.

Art. 25 (Wysokość świadczeń okresowych)

1. Świadczenia okresowe odpowiadają kwocie, o jaką wydatki kwalifikowane przewyższają dochód kwalifikowany.
2. DK ustala tę kwotę na podstawie budżetu.

Art. 26 (Świadczenia cykliczne wynikające z pobytu w placówce publicznej)

Świadczenia dla osób przebywających w domach, szpitalach i podobnych obiektach za granicą obejmują ustawowo lub umownie ustaloną opłatę dzienną za pobyt w placówce publicznej, w tym koszty dodatkowe i kieszonkowe.

**Sekcja 3. Powrót do Szwajcarii
(art. 30 ust. 2 ASG)**

Art. 27 (Roszczenie)

1. Szwajcarom przebywającym za granicą, którzy nie są w stanie samodzielnie sfinansować powrotu, przysługuje zwrot kosztów podróży powrotnej do Szwajcarii.
2. Wjazd do Szwajcarii z zamiarem stałego pobytu jest uważany za powrót do Szwajcarii.
3. Koszty podróży są pokrywane niezależnie od tego, czy wcześniej ubiegano się o świadczenia za granicą.

Art. 28 (Zakres)

Koszty podróży pokrywane w przypadku powrotu do Szwajcarii obejmują:

- a) koszty najbardziej praktycznego i najtańszego sposobu podróżowania do Szwajcarii;
- b) niezbędne usługi za granicą do czasu wyjazdu;
- c) w razie potrzeby niezbędne usługi od przybycia do Szwajcarii do pierwszego kontaktu z odpowiedzialną służbą społeczną.

Art. 29 (Informacje)

Jeżeli DK umożliwia obywatelowi Szwajcarii powrót za granicę na koszt Konfederacji, musi poinformować o tym właściwe władze kantonu.

Sekcja 4. Procedura**Art. 30 (Zastosowanie) (art. 32 ASG)**

1. Wnioski o świadczenia z pomocy społecznej za granicą lub zwrot kosztów podróży w celu powrotu do Szwajcarii należy składać we właściwym przedstawicielstwie. Wnioskodawca może być reprezentowany.
2. Do wniosku należy dołączyć budżet, w którym porównano wydatki kwalifikowane z dochodami kwalifikowanymi. Informacje muszą być podane w walucie państwa przyjmującego.
3. Zapytanie o usługę jednorazową musi zawierać również kosztorys.

Art. 31 (Wszczęcie postępowania *ex officio*) (art. 33 ust. 2 ASG)

Jeśli przedstawicielstwo dowie się, że obywatel Szwajcarii mieszkający za granicą znajduje się w nagłej potrzebie, może wszczęć postępowanie z urzędu.

Art. 32 (Obowiązki wnioskodawcy) (art. 24, 26 i 32 ASG)

1. Wnioskodawca musi:

- a) wypełnić i podpisać formularze dostarczone przez DK;
 - b) udzielać prawdziwe i pełne informacje o sytuacji własnej i domowników;
 - c) w miarę możliwości uzasadniać swoje oświadczenia;
 - d) dochodzić składek alimentacyjnych oraz roszczeń wobec osób trzecich;
 - e) niezwłocznie zgłaszać przedstawicielowi wszelkie istotne zmiany okoliczności.
2. W razie potrzeby DK lub pełnomocnik wesprą wnioskodawcę w dochodzeniu świadczeń alimentacyjnych oraz innych roszczeń wobec osób trzecich.

Art. 33 (Udział przedstawicielstwa) (art. 32 ASG)

1. W oświadczeniu zwraca się uwagę wnioskodawcy na jego prawa i obowiązki.
2. W niezbędnym i możliwym zakresie doradza i wspiera wnioskodawcę.

Art. 34 (Decyzje) (art. 33 ASG)

1. DK rozstrzyga wniosek na podstawie dokumentów przedstawicielstwa. W razie potrzeby może dokładniej wyjaśnić sprawę.
2. W pilnych i trudnych przypadkach DK może zdecydować się na jednorazową usługę bez kosztorysu na podstawie przedłożonych dokumentów.
3. Jednorazowa usługa jest gwarantowana za zobowiązaniem do zwrotu kosztów.
4. Przedstawicielstwo zawiadamia wnioskodawcę o decyzji.
5. Jeżeli DK odrzuca wniosek, ponieważ art. 19 ust. 1 lit. c nie uzasadnia pobytu w kraju przyjmującym, przedstawicielstwo informuje wnioskodawcę o możliwości pokrycia kosztów podróży powrotnej do Szwajcarii.

Art. 35 (Warunki i wymagania) (art. 28 ASG)

Jeżeli dostępne są nieruchomości lub inne aktywa, których nie można sprzedać lub sprzedaż nie jest w danej chwili sensowna, wnioskodawca może zostać zobowiązany do złożenia zabezpieczenia.

Art. 36 (Płatność) (art. 27 ASG)

1. Jednorazowe świadczenie wypłacane jest zgodnie z zatwierdzonymi kosztami.
2. Świadczenia cykliczne przelewane są co miesiąc na konto lub wypłacane gotówką. Płatność jest dokonywana w walucie państwa przyjmującego.
3. Dla zapewnienia należytego korzystania przez osobę uprawnioną do świadczenia może być ono wypłacone osobie trzeciej.
4. Jeśli wydaje się to właściwe, można wystawiać bony na zakup niektórych towarów lub dokonywać płatności bezpośrednio na rzecz osób trzecich.
5. Koszty administracyjne nie mogą być potrącane z usługi.

Art. 37 (Rozpoczęcie wypłaty świadczeń i zaliczek) (art. 27 ASG)

1. Świadczenia okresowe przyznawane są najwcześniej od dnia złożenia wniosku.
2. Zaliczki na świadczenia okresowe mogą być przyznane, jeżeli:
 - a) nie można w odpowiednim czasie uzyskać wystarczającego wsparcia od osób trzecich lub z państwa przyjmującego; i
 - b) osoba zainteresowana zobowiązuje się do zwrotu zaliczek lub sędowania roszczeń na rzecz Konfederacji.

Art. 38 (Wyłączenie) (Art. 26 ASG)

1. W przypadku uchybienia na podstawie art. 26 ASG pomoc społeczna może być jedynie zmniejszona.

2. Jedynie osoba winna niewłaściwego postępowania może otrzymać odmowę, wycofanie lub zmniejszenie swojego udziału.
3. Przyczyna wykluczenia, o której mowa w art. 26 lit. e ASG, obejmuje przypadek, w którym wnioskodawca w oczywisty sposób odmawia przyjęcia rozsądnej pracy lub podjęcia próby jej znalezienia.

Art. 39 (Obowiązek zwrotu) (art. 35 ASG)
Zwrot świadczeń następuje w następującej walucie:

- a) jeżeli dana osoba przebywa za granicą w momencie zwrotu: w walucie kraju przyjmującego;
- b) jeżeli osoba ma miejsce zamieszkania w Szwajcarii w momencie wypłaty świadczenia: we frankach szwajcarskich, przeliczonych według dziennego kursu wymiany obowiązującego w momencie wypłaty świadczenia.

Art. 40 (Udział organizacji charytatywnych) (art. 34 ASG)

1. Jeżeli przedstawicielstwo zaangażuje do współpracy szwajcarską organizację charytatywną za granicą, poinformuje DK o zawartych umowach.
2. Organy stowarzyszeń świadczących pomoc podlegają obowiązkowi zachowania poufności w zakresie, w jakim podejmują się zadań opieki społecznej. Obowiązek zachowania poufności nie dotyczy właściwych organów federalnych.

Art. 41 (Tryb pilnej pomocy społecznej) (art. 33 ust. 2 ASG)

1. Składki na pokrycie kosztów utrzymania, które są płacone jako pilna pomoc społeczna, zostaną potrącone z wszel-

kich powtarzających się świadczeń, które mogą zostać zatwierdzone później.

2. Jeżeli podczas tymczasowego pobytu w Szwajcarii wymagana jest pilna pomoc socjalna, zostanie ona przyznana przez kanton zamieszkania zgodnie z prawem kantonalnym.
3. Konfederacja zwraca kantonowi zamieszkania koszty, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) osoba objęta wsparciem jest obywatelem Szwajcarii przebywającym za granicą w rozumieniu art. 3 lit. a ASG.
 - b) ogłoszono stan wyjątkowy.
 - c) kanton zamieszkania próbował uzyskać zwrot kosztów od osoby objętej wsparciem lub strony trzeciej, ale starania te zakończyły się niepowodzeniem.
4. Koszty administracyjne kantonu zamieszkania nie są refundowane.
5. Obowiązek zwrotu wygasa po trzech latach od poniesienia kosztów.

Art. 42 (Prawo Dyrekcji Konsularnej do procesu)

Jeżeli Konfederacja, na podstawie przepisów określonych w niniejszym rozdziale, zapewnia pomoc społeczną osobie, która jest uprawniona do świadczeń alimentacyjnych zgodnie z art. 276 lub wsparcia zgodnie z art. 328 szwajcarskiego kodeksu cywilnego, DK jest uprawniona, zgodnie z art. 289 ust. 2 i art. 329 ust. 3 szwajcarskiego kodeksu cywilnego, do dochodzenia roszczeń przeniesionych na Konfederację od dłużnika alimentacyjnego.

Rozdział 5. Dalsze usługi wsparcia

Sekcja 1. „Fundusz pomocowy dla obywateli Szwajcarii za granicą”

Art. 43 (Cel)

1. Fundusz specjalny w rozumieniu art. 52 ustawy budżetowej z dnia 7 października 2005 r. istnieje pod nazwą „Fundusz Pomocy Obywatelom Szwajcarii za Granicą” (dalej jako: Fundusz). Tworzą go specjalne fundusze, darowizny i zapisy wymienione w załączniku, których cele i warunki pozostają dla niego wiążące.
2. Celem Funduszu jest zapobieganie lub łagodzenie przypadków trudności i potrzeb, jeśli obywatel Szwajcarii za granicą nie może otrzymać żadnego innego wsparcia na podstawie niniejszego zarządzenia.

Art. 44 (Świadczenia)

1. Świadczenia z Funduszu mogą być wypłacane:
 - a) Szwajcarzy za Granicą i ich krewni mieszkający w tym samym gospodarstwie domowym;
 - b) szwajcarskie instytucje zagraniczne.
2. Świadczenia z Funduszu mają charakter celowy i są wypłacane w formie jednorazowych, bezzwrotnych kwot.
3. DK decyduje o przyznaniu świadczeń z funduszu. Nie ma żadnego tytułu prawnego do wymagania takich świadczeń.

Art. 45 (Zarządzanie funduszem)

1. Aktywami funduszu zarządza oddzielnie Federalna Administracja Finansów.
2. Podstawą oprocentowania aktywów funduszu jest art. 70 ust. 2 rozporządzenia budżetowego z dnia 5 kwietnia 2006 r.⁵⁴.

⁵⁴ SR 611. 01

3. Zyski kapitałowe, dochody z odsetek i inne wpływy są udostępniane funduszowi co roku.

Sekcja 2. Wsparcie dla szwajcarskich instytucji za granicą (art. 38 ASG)

Art. 46

1. Pomoc finansową można wypłacić instytucjom szwajcarskim za granicą, które:
 - a) promują lub wspierają Szwajcarów za granicą w określonych obszarach i są aktywne na całym świecie;
 - b) zapewniają pomoc Szwajcarom za granicą.
2. Pomoc finansowa może być wypłacona Organizacji Szwajcarów za Granicą w szczególności na następujące działania:
 - a) ochrona interesów Szwajcarów za Granicą wobec władz szwajcarskich;
 - b) informacje i porady dla Szwajcarów za Granicą.

Tytuł 2. Ochrona konsularna i inne usługi konsularne dla osób przebywających za granicą

Rozdział 1. Ochrona konsularna

Sekcja 1. Wymagania wstępne

Art. 47 (Jurysdykcja) (art. 39 ust. 1 i 40 ust. 1 ASG)

O udzieleniu, zakresie i ograniczeniu ochrony konsularnej decydują:

- a) dla osób fizycznych: FDSZ;
- b) dla osób prawnych: Federalny Departament Gospodarki, Edukacji i Badań w porozumieniu z FDSZ.

Art. 48 (Osoby fizyczne) (art. 39 ASG)

1. Na podstawie art. 39 ust. 1 lit. b ASG ochroną konsularną mogą być objęte w szczególności następujące osoby:
 - a) obywatele krajów, z którymi Szwajcaria zawarła odpowiednią umowę;

- b) uznani uchodźcy;
- c) uznani bezpaństwowcy.

2. Ochrona konsularna może być również świadczona na rzecz krewnych osoby, której dotyczy dana sytuacja, zwłaszcza w przypadku zaginięcia lub śmierci tej osoby.

Art. 49 (Pomocniczość) (Art. 42 ASG)

1. Działalność ochronna Konfederacji ma miejsce dopiero wtedy, gdy osoba fizyczna lub prawna wyczerpała środki, by sobie pomóc samodzielnie lub przy pomocy osób trzecich.
2. Osoba fizyczna lub prawna musi w pierwszej kolejności podjąć wszelkie działania, jakich można od niej oczekiwać w zakresie osobistej odpowiedzialności w celu przezwyciężenia sytuacji kryzysowej pod względem organizacyjnym i finansowym. Z pomocy dostępnej w państwie przyjmującym należy korzystać w miarę możliwości.
3. Osoby fizyczne i prawne muszą podejmować środki zapobiegające sytuacjom nadzwyczajnym, w szczególności przestrzegając ustawodawstwa krajowego państwa przyjmującego i zaleceń Konfederacji oraz zapewniając sobie odpowiednią ochronę ubezpieczeniową.
4. Obywatel Szwajcarii może zarejestrować swój pobyt za granicą. FDSZ udostępnia elektroniczną bazę danych.

Sekcja 2. Pomoc

Art. 50 (Zasady) (art. 45-49 ASG)

1. Udzielając pomocy w zakresie ochrony konsularnej, FDSZ szanuje suwerenność i system prawny państwa przyjmującego.
2. Osoby fizyczne i prawne, którym udzielono ochrony konsularnej, są zobowiązane do informowania FDSZ o ważnych wydarzeniach i konstruktywnej współpracy z nią.

Art. 51 (Choroba i wypadek) (Art. 45 ASG)
Pomoc w razie choroby lub wypadku może obejmować w szczególności:

- a) umawianie kontaktów ze służbami ratunkowymi, lekarzami czy szpitalami;
- b) na wniosek osoby zainteresowanej zawiadomienie krewnych lub innych osób;
- c) wyjaśnienie zakresu ubezpieczenia i świadczeń;
- d) przejęcie gwarancji kosztów należnych na rzecz szpitala, jeśli została wpłacona zaliczka lub dostępne jest pisemne oświadczenie gwarancyjne strony trzeciej;
- e) wizyty w szpitalu;
- f) wsparcie szwajcarskich służb ratowniczych przy repatriacjach medycznych.

Art. 52 (Ofiary poważnych przestępstw) (Art. 45 ASG)

Pomoc ofiarom poważnego przestępstwa, w szczególności przestępstwa z użyciem przemocy, może obejmować:

- a) doradzanie ofiarom i ich bliskim;
- b) informacje o możliwościach wsparcia ofiar w Szwajcarii i w państwie przyjmującym;
- c) wyjaśnienia z władzami państwa przyjmującego, w szczególności w zakresie możliwości pomocy prawnej oraz stanu toczącego się postępowania;
- d) pomocy na mocy art. 51 i 54.

Art. 53 (Osoby zaginione) (Art. 45 ASG)

1. Pomoc dla osób zaginionych może obejmować w szczególności
 - a) doradzanie krewnym;
 - b) poinformowanie bliskich, że oficjalne poszukiwanie zostanie wszczęte dopiero po zgłoszeniu zaginięcia na policji;

- c) wyjaśnienia, czy znane jest miejsce pobytu osoby poszukiwanej.

2. FDSZ nie prowadzi żadnych dochodzeń.

3. Prowadzenie akcji poszukiwawczo-ratowniczych za granicą należy do kompetencji państwa przyjmującego. Rząd federalny uczestniczy tylko wtedy, gdy zostanie o to poproszony przez państwo przyjmujące lub ma jego zgodę.

Art. 54 (Zgony) (Art. 45 ASG)

1. Pomoc na wypadek śmierci może obejmować w szczególności:

- a) wyjaśnienia z urzędami i firmami ubezpieczeniowymi;
- b) uzyskanie aktu zgonu, protokołu policyjnego lub sekcji zwłok;
- c) ustalanie adresów domów pogrzebowych;
- d) zorganizowanie pochówku w urnie lub trumnie za granicą;
- e) pomoc w wysyłaniu doczesnych szczątków;
- f) podjęcie środków w celu zabezpieczenia rzeczy osobistych obywateli Szwajcarii przejeżdżających tranzytem w chwili zgonu.

2. FDSZ spełniła swój obowiązek udzielenia informacji zgodnie z art. 45 ust. 3 ASG, jeżeli poinformowała o śmierci jedną z następujących osób:

- a) żona lub mąż lub zarejestrowany partner;
- b) dzieci, rodzice i rodzeństwo;
- c) dziadkowie i wnuki;
- d) partner życiowy i inne osoby bliskie zmarłego.

Art. 55 (Uprowadzenia dzieci) (Art. 45 ASG)

1. W przypadku uprowadzenia dziecka pomoc udzielona przez FDSZ zainteresowanemu rodzicowi lub przedsta-

wicielowi prawnemu może obejmować w szczególności:

- a) doradztwo w zakresie możliwości wsparcia FDSZ;
 - b) informowanie o możliwym sposobie postępowania w kraju i za granicą;
 - c) podanie adresów organizacji pomocowych, osób kontaktowych i lokalnych prawników;
 - d) współpraca z organizacją działającą w tej dziedzinie;
 - e) próba skontaktowania się z rodzicem, który dokonał uprowadzenia i dziećmi;
 - f) interwencja dyplomatyczna z właściwymi organami kraju schronienia.
2. Zastrzega się postanowienia następujących konwencji:
- a) Konwencja europejska z dnia 20 maja 1980 r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracania pieczy;
 - b) Konwencja z dnia 25 października 1980 r. dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę;
 - c) Konwencja Haska o ochronie dzieci z dnia 19 października 1996 r.⁵⁵

Art. 56 (Postępowanie prawne za granicą) (Art. 45 ASG)

1. FDSZ nie interweniuje w postępowaniach sądowych za granicą.
2. Nie prowadzi obserwacji procesowych.
3. FDSZ nie ponosi żadnych kosztów prawnych ani proceduralnych, nie wpłaca kaucji ani grzywnien.

⁵⁵ Zastosowane w tekście rozporządzenia nazwy nie są oficjalnymi nazwami wspomnianych traktatów.

Art. 57 (Pozbawienie wolności) (art. 46 ASG)

1. Przedstawicielstwo pisemnie informuje pozbawionego wolności o:
 - a) jego prawie do obrony;
 - b) możliwościach transferu do Szwajcarii;
 - c) kwestiach zabezpieczenia społecznego i
 - d) zagrożeniu dla zdrowia.
2. Na wniosek osoby pozbawionej wolności FDSZ informuje o pozbawieniu wolności osoby bliskie lub określone osoby trzecie.
3. Przedstawicielstwo odwiedza pozbawionego wolności co najmniej raz w roku, o ile osoba taka sobie tego życzy i jest to możliwe.

Art. 58 (Informowanie w sytuacjach kryzysowych) (art. 48 ust. 2 i 3 ASG)

W sytuacjach kryzysowych obywatele szwajcarscy przebywający za granicą muszą samodzielnie dowiadywać się o aktualnej sytuacji, w szczególności za pośrednictwem mediów, powiadomień władz lokalnych oraz stron internetowych FDSZ.

Art. 59 (Listy ochronne) (art. 48 ust. 5 ASG)

1. Listy ochronne mogą być wystawiane w szczególności na domy, mieszkania, pomieszczenia biurowe i fabryczne, magazyny, maszyny i pojazdy.
2. Osoby, które oprócz obywatelstwa szwajcarskiego są również obywatelami kraju przyjmującego, nie otrzymają listów ochronnych.

Art. 60 (Porwanie i uprowadzenie) (Art. 49 ASG)

Pomoc świadczona przez FDSZ osobom, które padły ofiarą porwania lub zostały wzięte jako zakładnicy, może obejmować, w miarę możliwości FDSZ, wymogów poli-

tycznych i międzynarodowych zobowiązań Szwajcarii, w szczególności następujące działania:

- a) nawiązanie kontaktu i znalezienie rozwiązania z państwem, na którego terytorium miało miejsce porwanie lub wzięcie zakładników lub na którego terytorium przetrzymywani są porwani lub zakładnicy;
- b) współpraca z państwami trzecimi i innymi stronami trzecimi;
- c) opieka nad najbliższymi.

Sekcja 3. Pożyczki awaryjne **(art. 47 ASG)**

Art. 61 (Wniosek)

O pożyczkę ratunkową we właściwym przedstawicielstwie mogą ubiegać się:

- a) obywatele szwajcarscy, którzy czasowo przebywają poza krajem zamieszkania;
- b) uchodźcy uznani przez Szwajcarię, którzy mieszkają w Szwajcarii;
- c) bezpaństwowcy uznani przez Szwajcarię, którzy mają miejsce zamieszkania w Szwajcarii.

Art. 62 (Odrzucenie wniosku)

1. Wniosek zostanie odrzucony, jeśli wnioskodawca jest w stanie zaradzić swojej sytuacji nadzwyczajnej w odpowiednim czasie, korzystając z własnych zasobów, wkładów prywatnych lub publicznych, świadczeń ubezpieczeniowych lub pomocy państwa przyjmującego.
2. Wniosek może zostać odrzucony również, jeżeli wnioskodawca:
 - a) nie spłacił wcześniej udzielonej pożyczki awaryjnej; lub
 - b) poważnie zaszkodził szwajcarskim interesom publicznym.

Art. 63 (Ocena)

Pożyczki awaryjne udzielane są tylko na niezbędne wydatki i do najbliższego możliwego terminu podróży do domu.

Art. 64 (Właściwość)

1. Przedstawicielstwo podejmuje decyzje o udzieleniu pożyczek ratunkowych do następujących kwot wraz z opłatami:
 - a) 600 franków szwajcarskich na powrót z krajów europejskich do miejsca zamieszkania lub jako zapomoga pomostowa na niezbędne wydatki do najbliższego możliwego terminu podróży do domu;
 - b) 1200 franków szwajcarskich na powrót ze wszystkich innych krajów do miejsca zamieszkania lub jako pomoc pomostowa na niezbędne wydatki do najbliższego możliwego terminu podróży do domu;
 - c) 2200 franków szwajcarskich na koszty szpitala i lekarza, w tym leki i pomoce medyczne.
2. DK rozstrzyga we wszystkich innych przypadkach oraz w razie zaistnienia przyczyny odmowy zgodnie z art. 43 ust. 2 ASG lub nakazu aresztowania w zautomatyzowanym policyjnym systemie poszukiwawczym RIPOL.

Art. 65 (Płatność i zwrot kosztów)

1. Pożyczki awaryjne są wypłacane w walucie lokalnej.
2. Dokonując wpłaty, wnioskodawca musi podpisać zobowiązanie do zwrotu kwoty w ciągu 60 dni.
3. Należną kwotę należy zwrócić we frankach szwajcarskich; Decydujący jest kurs waluty z dnia wypłaty pożyczki.

Rozdział 2. Inne usługi konsularne

Sekcja 1. Usługi administracyjne (Art. 50 ASG)

Art. 66 (Uwierzytelnienie urzędowych pieczęci i podpisów)

1. Przedstawicielstwo jest upoważnione do uwierzytelnienia urzędowych pieczęci i podpisów następujących organów:
 - a) Kancelaria Federalna;
 - b) władze kantonalne odpowiedzialne za uwierzytelnienie;
 - c) organy państwa przyjmującego, które mają swoją siedzibę w okręgu konsularnym i których wzory podpisów i pieczęci zostały złożone w przedstawicielstwie;
 - d) przedstawicielstwa dyplomatyczne państw obcych znajdujące się w okręgu konsularnym, których wzory pieczęci i podpisów zostały złożone w przedstawicielstwie.
2. Na wyraźne żądanie przedstawicielstwo może stwierdzić na dokumencie, do którego załączono klauzulę uwierzytelniającą, że organ, który go wydał, był do tego upoważniony.

Art. 67 (Uwierzytelnienie podpisów prywatnych)

1. Przedstawicielstwo jest upoważnione do poświadczania podpisów obywateli Szwajcarii na dokumentach prywatnych.
2. O ile prawo państwa przyjmującego nie stanowi inaczej, podpisy cudzoziemców na dokumentach prywatnych, które mają być używane w Szwajcarii lub na rzecz interesów szwajcarskich, mogą być również poświadczone.
3. Podpis musi być złożony w obecności upoważnionego pracownika przedstawicielstwa i nie może być żadnych wątpliwości co do tożsamości osoby podpisującej.

Art. 68 (Zakres uwierzytelnienia)

1. Uwierzytelnienia dokonywane przez przedstawicielstwo dotyczą wyłącznie stempli lub podpisów.
2. Przedstawicielstwo wyraźnie oświadcza na dokumentach, na których umieszczana jest klauzula uwierzytelniająca, że nie ponosi odpowiedzialności za ważność prawną czynności i treść dokumentów.

Art. 69 (Odmowa uwierzytelnienia)

W szczególności odmawia się uwierzytelnienia, jeżeli:

- a) nie udowodniono żadnego interesu Szwajcarii;
- b) istnieją wątpliwości co do autentyczności pieczęci lub podpisu;
- c) nie można wykluczyć ryzyka wystąpienia dalszych negatywnych skutków dla wizerunku Szwajcarii, zwłaszcza w przypadku podejrzenia prania brudnych pieniędzy, ukrycia nielegalnego kapitału lub uchylania się od płacenia podatków;
- d) złożono dokumenty o oczywiście wątpliwej treści;
- e) dokument powinien być poświadczony klauzulą apostille zgodnie z Konwencją z dnia 5 października 1961 r. o zniesieniu wymogu uwierzytelnienia zagranicznych dokumentów urzędowych.

Art. 70 (Poświadczanie zagranicznych orzeczeń i dokumentów stanu cywilnego)

Poświadczanie zagranicznych orzeczeń i dokumentów stanu cywilnego, które są przedkładane przedstawicielstwu dla dalszego przekazania właściwym szwajcarskim organom stanu cywilnego w celu umiejscowienia w szwajcarskim rejestrze stanu cywilnego, podlega umowom międzynarodowym zgodnie z art. 5 rozporządzenia

dzienia o stanie cywilnym z dnia 28 kwietnia 2004 r.

Art. 71 (Potwierdzenie)

1. Przedstawicielstwo jest upoważnione do wydawania następującym osobom potwierdzeń faktów, których prawdziwość została w wystarczającym stopniu wykazana:
 - a) obywatele szwajcarscy i osoby prawne zgodnie art. 40 ASG;
 - b) obcokrajowcy i inne osoby prawne, pod warunkiem, że potwierdzenia mają być wykorzystywane w Szwajcarii lub na rzecz szwajcarskich interesów.
2. W przypadku potwierdzeń zgodności kopii z przedłożonymi oryginałami, wnosi się zastrzeżenie co do treści. Od tego zastrzeżenia można odstąpić, jeżeli autentyczność treści oryginalnego dokumentu nie budzi wątpliwości.

Art. 72 (Depozyt)

1. Przedstawicielstwo może przyjąć gotówkę, papiery wartościowe, dokumenty i inne przedmioty na przechowanie czasowe pod warunkiem, że:
 - a) chodzi o szwajcarskie interesy;
 - b) nie ma innego sposobu, aby zapewnić bezpieczeństwo przedmiotom;
 - c) jest przekonane o konieczności lub pilności zastosowania tego środka i
 - d) istnieje możliwość takiego przechowywania w przedstawicielstwie.
2. Przedstawicielstwo może zażądać do wodu własności.
3. Odmawia przyjęcia przedmiotów, jeżeli zagrażają one bezpieczeństwu reprezentacji lub jeżeli ich przyjęcie jest sprzeczne z istotnymi interesami Szwajcarii.
4. Zdeponowane przedmioty mogą być przechowywane dłużej niż pięć lat tylko za zgodą FDSZ. Dyspozycje mortis

causa mogą być przechowywane przez okres dłuższy niż pięć lat bez zezwolenia.

5. Przedstawicielstwo i FDSZ nie ponoszą odpowiedzialności za stan lub utratę zdeponowanych przedmiotów.

Sekcja 2. Porady dotyczące emigracji i migracji powrotnej (Art. 51 ASG)

Art. 73

W ramach porad dotyczących emigracji i migracji powrotnej FDSZ podaje jedynie ogólne informacje i odniesienia do odpowiednich źródeł informacji.

Tytuł 3. Postanowienia końcowe

Art. 74 (Honorowi urzędnicy konsularni, agenci konsularni i korespondenci)
FDSZ może wydawać rozporządzenia w sprawie mianowania oraz obowiązków i uprawnień honorowych urzędników konsularnych, agentów konsularnych i korespondentów.

Art. 75 (Uchylenie innych aktów prawnych)

Następujące akty zostają uchylone:

1. Rozporządzenie z dnia 16 października 1991 r. w sprawie praw politycznych Szwajcarów za granicą.
2. Regulamin szwajcarskiej służby dyplomatyczno-konsularnej z dnia 24 listopada 1967 r.
3. Rozporządzenie z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie wsparcia finansowego szwajcarskich instytucji zagranicznych.
4. Rozporządzenie z dnia 4 listopada 2009 r. w sprawie pomocy społecznej i pożyczek dla obywateli Szwajcarii za granicą.

Art. 76 (Zmiana innych dekretów)

Następujące dekrety zostają zmienione w następujący sposób: *[pominięto]*.⁵⁶

Art. 77 (Przepis przejściowy)

Kantony mają czas do 30 kwietnia 2016 r. na składanie wniosków o zwrot kosztów zgodnie z art. 3 ustawy federalnej z dnia 21 marca 1973 r. o pomocy społecznej i pożyczkach dla obywateli Szwajcarii za granicą.

Art. 78 (Wejście w życie)

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2015 r.

Załącznik (art. 43 ust. 1 zdanie drugie)
„Fundusz pomocowy dla obywateli Szwajcarii za granicą”

„Fundusz Pomocy Obywatelom Szwajcarii za Granicą” składa się z następujących funduszy specjalnych, darowizn i zapisów:

1. Legat Allemandi, Paryż.
2. Organizacja pomocy „Helvetia”, Istambul.

3. Darowizna Jacques Vögeli, Sofia.
4. Darowizna „były Dom Szwajcarek, Frankfurt”.
5. Darowizna testamentowa Hugo Bachmanna, Düsseldorf.
6. Fundusz byłego Związku Szwajcarskiego, Ryga.
7. Fundusz byłego Związku Szwajcarskiego, Warszawa.
8. Fundusz Szwajcarskiego Stowarzyszenia Pomocy, Praga.
9. Darowizna „Kasa Pomocy Helvetia”, Belgrad.
10. Fundusz specjalny „dawne Szwajcarskie Towarzystwo Dobroczyńne Helvetia, Szanghaj”.
11. Fundusz byłej „Société de Bienfaisance Laurenço Marqués”, Maputo.
12. Darowizna byłego „Association des Suisses de l’Algérie”.
13. Fundusz byłego szwajcarskiego klubu Chorwacja, Zagrzeb.
14. GA Streiff Fund, Los Angeles.
15. Fundusz pomocowy Federalnego Urzędu Sprawiedliwości dla Szwajców za granicą i reemigrantów.

⁵⁶ Ze zmianami można zapoznać się pod AS 2015 3879.

Tłumaczenie z języka niemieckiego: Antoni Palasz (student na kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, członek Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Węgierskie prawo konsularne

Ustawa XLVI z 2001 r. w sprawie ochrony konsularnej

Rozporządzenie 17/2001 (XI. 15.) Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie szczegółowych zasad ochrony konsularnej⁵⁷

Ustawa XLVI z 2001 r. w sprawie ochrony konsularnej

W celu wdrożenia postanowień o ochronie konsularnej obywateli węgierskich, egzekwowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności obywateli oraz interesów obywateli węgierskich i osób prawnych za granicą, zgodnie z traktatami międzynarodowymi i zwyczajowymi zasadami regulującymi stosunki konsularne między państwami, a także w związku z członkostwem Węgier w Unii Europejskiej, w celu egzekwowania prawa do obywatelstwa Unii Europejskiej, Parlament uchwala niniejszym następującą ustawę:

Przepisy podstawowe

§ 1 (1) Węgry chronią interesy obywateli węgierskich za granicą poprzez służbę konsularną (dalej: ochrona konsularna). W celu zapewnienia ochrony konsularnej służba konsularna wykonuje zadania w zakresie ochrony interesów określone w §§ 4-13, a urzędnik konsularny wykonuje w ramach służby konsularnej zadania organu administracyjnego określone w § 19 ust. 3-4.

(2) Oprócz zadań należących do zakresu ochrony konsularnej ustawa niniejsza określa również inne zadania służby konsularnej oraz przewiduje czynności nota-

rialne urzędnika konsularnego i czynności poświadczeniowe ministra właściwego do spraw polityki zagranicznej (zwanego dalej ministrem) oraz urzędnika konsularnego. Przy wykonywaniu zadań konsularnych służba konsularna współpracuje z krajowymi i zagranicznymi organizacjami oraz osobami fizycznymi. Traktat międzynarodowy, ustawa lub dekret rządowy mogą również określać dodatkowe zadania dla służby konsularnej.

(3) Przy wykonywaniu swoich obowiązków służba konsularna działa zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy oraz zgodnie z odpowiednimi normami prawa międzynarodowego i ustawodawstwem węgierskim. W swoim postępowaniu szanuje ona prawa państwa przyjmującego.

(4) Służba konsularna określa najwłaściwszy sposób zapewnienia ochrony, rozpatrując wszystkie okoliczności sprawy, z uwzględnieniem warunków miejscowych. Ochronie konsularnej nie mogą przeszkadzać inne funkcje konsularne ani utrudniać jej wykonywania.

(5) Funkcje konsularne wykraczające poza zakres ochrony konsularnej określony w niniejszej ustawie urzędnik konsularny wykonuje tylko wtedy, gdy sprawa dotyczy praw lub uzasadnionych interesów obywatela węgierskiego.

(6) Wnioskujący jest zobowiązany do działania w dobrej wierze i do współpracy ze

⁵⁷ 2001. évi XLVI. törvény a konzuli védelemről.

służbę konsularną w ramach procedur regulowanych przez niniejszą ustawę.

Służba konsularna

§ 2 (1) Służba konsularna to misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Węgier, w tym urzędy konsularne kierowane przez honorowego urzędnika konsularnego, a także minister i urzędnicy konsularni. Minister kieruje przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi Węgier oraz pracą urzędnika konsularnego, zapewniając koordynację zadań służby konsularnej oraz tworzenie warunków do jednolitego stosowania prawa.

(2) Urzędnikiem konsularnym Węgier jest osoba wykonująca czynności konsularne w misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym na podstawie mandatu udzielonego przez Ministra. Urzędnik konsularny to zawodowy urzędnik konsularny i honorowy urzędnik konsularny.

(2a) Urzędnikiem konsularnym może zostać urzędnik państwowy, który pozostaje w stosunku służbowym z ministerstwem kierowanym przez ministra właściwego do spraw polityki zagranicznej (zwanym dalej „ministerstwem”) i który:

(a) posiada podstawowy egzamin z administracji publicznej lub jest z niego zwolniony z mocy prawa i posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w administracji publicznej, w tym co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w Departamencie Spraw Konsularnych Ministerstwa, lub;
(b) posiada dyplom ukończenia studiów prawniczych lub dyplom ukończenia studiów w zakresie administracji publicznej lub egzamin, który jest prawnie uznany za równoważny, i przez co najmniej jeden miesiąc pracował w departamencie ministerstwa odpowiedzialnym za sprawy konsularne, oraz zdał zawodowy egzamin konsularny po odbyciu zawodowego kursu konsularnego.

(2b) Konsularne egzaminy zawodowe mogą być składane przez pracowników rangi dyplomatycznej w ministerstwie. Podczas konsularnego egzaminu zawodowego kandydat musi wykazać się znajomością węgierskich i międzynarodowych podstaw prawnych działalności konsularnej, określonych w instrukcjach, przed komisją egzaminacyjną składającą się z przedstawicieli Ministerstwa pod przewodnictwem Ministra Sprawiedliwości.

(2c) Urzędnikowi konsularnemu w wykonywaniu jego obowiązków konsularnych, w tym obowiązków służbowych, pomaga osoba upoważniona przez Ministra do pełnienia funkcji administracyjnej w placówce dyplomatycznej lub zawodowym urzędzie konsularnym.

(2d) Urzędnik państwowy, który posiada podstawowy egzamin administracyjny lub jest od niego zwolniony z mocy ustawy oraz posiada co najmniej dwuletni staż pracy w administracji, w tym co najmniej miesięczny staż zawodowy w departamencie konsularnym Ministerstwa, a także złożył egzamin na administratora konsularnego po odbyciu konsularnego kursu zawodowego, może być mianowany pomocnikiem urzędnika konsularnego na stanowisku administracyjnym w pracy w misji dyplomatycznej lub zawodowym urzędzie konsularnym.

(2e) W misji dyplomatycznej lub zawodowym urzędzie konsularnym można powierzyć zadanie pomocy urzędnikowi konsularnemu w czynnościach administracyjnych osobie będącej pracownikiem misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego albo małżonkiem pracownika misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, która:

a) nie była karana,

(b) ma pełną zdolność do czynności prawnych,

(c) jej zatrudnienie nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego,

(d) posiada wykształcenie co najmniej średnie,

(e) posiada znajomość języka na poziomie i w rodzaju określonym przez prawo, chyba że jest ona rodzimym użytkownikiem języka urzędowego lub roboczego państwa przyjmującego lub odbyła co najmniej dwa lata regularnej nauki w języku urzędowym lub roboczym państwa przyjmującego; oraz

(f) zdała egzamin z umiejętności konsularnych wymaganych do wykonywania swoich obowiązków, po odbyciu co najmniej miesięcznej praktyki zawodowej.

(2f) Egzamin zawodowy konsularny zgodnie z ust. 2a oraz egzamin na administratora konsularnego zgodnie z ust. 2d i 2e zdaje się przed podjęciem jakiegokolwiek zatrudnienia na stałym stanowisku w służbie zagranicznej lub na stanowisku konsularnym, chyba że urzędnik państwowy, małżonek zatrudniony przez misję dyplomatyczną lub pracownik zatrudniony przez misję dyplomatyczną wykonywał funkcje konsularne odpowiadające rodzajowi egzaminu przez okres co najmniej sześciu miesięcy w okresie jednego roku poprzedzającego datę nowego oddelegowania lub zatrudnienia.

(2g) W przypadku istotnej zmiany prawa, mającej wpływ na pracę konsularną, Minister może, jako warunek dalszego zatrudnienia w charakterze urzędnika konsularnego lub pracownika pomagającego w wykonywaniu obowiązków konsularnych, zarządzić obowiązkowe złożenie dodatkowego egzaminu z danej dziedziny.

(3) Minister może mianować honorowym urzędnikiem konsularnym obywatela państwa przyjmującego lub państwa trzeciego albo obywatela węgierskiego zamieszkałego w państwie przyjmującym, który nie był karany na podstawie przepisów prawa węgierskiego lub prawa państwa przyjmującego, posiada kwalifikacje do pełnienia

obowiązków tego urzędu na warunkach określonych w specjalnym dekrete i który zobowiązuje się na piśmie do ich pełnienia. Honorowemu urzędnikowi konsularnemu minister może powierzyć dokonywanie czynności konsularnych w granicach i zakresie określonym przez ustawę.

(4) Osoba nominowana honorowym urzędnikiem konsularnym zaświadcza, że nie była karana na podstawie przepisów prawa węgierskiego i prawa państwa przyjmującego. Minister prowadzi rejestr danych o karalności do czasu ustania mianowania honorowego urzędnika konsularnego. Minister ma prawo do weryfikacji warunków mianowania honorowego urzędnika konsularnego w okresie mianowania i może w związku z tym żądać od honorowego urzędnika konsularnego przedstawienia dowodów, o których mowa w ust. 3.

(5) Misja dyplomatyczna lub urząd konsularny działa w swoim okręgu konsularnym w zakresie określonym w listach komisyjnych. W uzasadnionych przypadkach urząd konsularny może, za zgodą Państwa przyjmującego, działać poza swoim okręgiem konsularnym.

(6) Minister może ograniczyć funkcje konsularne misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego przez jednoczesne wyznaczenie innej misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego jako urzędu konsularnego uprawnionego do wykonywania danych funkcji. Minister corocznie publikuje na swojej stronie internetowej wykaz adresów misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz informacje o uprawnieniach poszczególnych urzędników konsularnych, a wszelkie zmiany w tym zakresie w terminie trzech dni roboczych od ich powstania. Ograniczenie niektórych zadań nie powinno jednak oznaczać, że żadna misja dyplomatyczna lub urząd konsularny nie jest odpowiedzialna za ochronę interesów obywateli węgierskich.

§ 2/A (1). Jeżeli służba konsularna, na podstawie posiadanych informacji, podejmuje z urzędu działania w celu ochrony interesów obywateli węgierskich, informuje o tym klienta w sposób odpowiadający miejscowym warunkom i zwraca się do niego o potwierdzenie, czy żąda on dalszych działań konsularnych.

(2) Urzędnik konsularny może interweniować w postępowaniu przed sądem lub organem Państwa przyjmującego tylko w granicach określonych w niniejszej ustawie, w prawie międzynarodowym i w ustawodawstwie Państwa przyjmującego. Nie może przy tym działać jako przedstawiciel ustawowy.

(3) Współpraca przewidziana w § 1 ust. 2 może również obejmować odbiór mienia, funduszy, środków płatniczych, gotówki i dokumentów oraz ich przekazywanie za interesowanym obywatelem węgierskim.

(4) Służba konsularna, wykonując swoje obowiązki, pomaga w razie potrzeby osobie potrzebującej w uzyskaniu pomocy finansowej z własnych lub innych źródeł.

(5) Obywatele węgierscy mogą, w celu wspierania ochrony konsularnej, powiadomić służbę konsularną z wyprzedzeniem o swoim pobycie za granicą za pośrednictwem strony internetowej lub przy użyciu specjalnej aplikacji informatycznej.

Zakres podmiotowy

§ 3 (1) Obywatele węgierscy mają prawo do ochrony konsularnej.

(2) Obywatel węgierski będący jednocześnie obywatelem innego państwa ma prawo do ochrony w państwie przyjmującym ze strony drugiego państwa obywatelstwa w zakresie dozwolonym przez państwo przyjmujące.

(3) W państwie, w którym Węgry nie mają przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego, bez uszczerbku dla postanowień ustępu 4, służba konsularna państwa

trzeciego może, na podstawie umowy międzynarodowej lub zgodnie z zasadą wzajemności, również chronić interesy obywatela węgierskiego, pod warunkiem że państwo przyjmujące nie wyrazi sprzeciwu. Na podstawie umowy międzynarodowej lub zgodnie z zasadą wzajemności służba konsularna może również chronić interesy obywatela państwa trzeciego, pod warunkiem że państwo przyjmujące nie wyrazi sprzeciwu.

(4) Na podstawie aktu prawnego Unii Europejskiej, umowy międzynarodowej lub zgodnie z zasadą wzajemności obrona interesów obywatela węgierskiego może być również prowadzona przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, pod warunkiem że państwo przyjmujące nie wyrazi sprzeciwu. Na podstawie aktu prawnego Unii Europejskiej, umowy międzynarodowej lub zgodnie z zasadą wzajemności służba konsularna może bronić interesów obywatela Unii, pod warunkiem że państwo przyjmujące się temu nie sprzeciwia.

(5) Jeżeli spełnione są warunki do udzielenia ochrony konsularnej, służba konsularna zapewnia obywatelowi Unii takie samo traktowanie jak obywatelowi węgierskiemu, zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy i przepisów wykonawczych do niej.

Doradztwo i pomoc

§ 4 (1) Służba konsularna informuje obywateli w obcych państwach wszelkimi dopuszczalnymi środkami: o okolicznościach mających bezpośredni wpływ na podstawowe prawa i interesy obywateli węgierskich w związku z ich podróżą, o ustawodawstwie krajowym i jego zmianach, a także o stosowaniu prawa lokalnego. Informuje o nich obywateli, w celu ułatwienia im właściwego przygotowania się do podróży i pobytu za granicą, za pomocą odpowiednich środków, w tym środków ma-

sowego przekazu i publikacji w Internecie, a także informacji ustnej.

(2) Służba konsularna monitoruje egzekwowanie międzynarodowych przepisów prawnych dotyczących ochrony konsularnej obywateli węgierskich w obcym państwie, a w przypadku ich naruszenia, w szczególności w przypadku dyskryminacji obywateli węgierskich, poważnego lub systematycznego naruszania ich praw podstawowych, niezwłocznie podejmuje działania wobec właściwych organów danego państwa.

(3) Służba konsularna dzieje państwa (regiony) na podstawie czynników ryzyka na stronie internetowej, którą prowadzi na portalu rządowym, a następnie decyduje o ich klasach bezpieczeństwa po dokładnym rozważeniu, na podstawie informacji otrzymanych od węgierskich misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz z uwzględnieniem konsultacji w ramach współpracy konsularnej UE.

(4) Służba konsularna dzieli państwa (regiony) na trzy kategorie: państwa (regiony) o najniższej klauzuli (kategoria bezpieczeństwa III), państwa (regiony) o podwyższonym ryzyku bezpieczeństwa (kategoria bezpieczeństwa II) oraz państwa (regiony) niewskazane do podróży (kategoria bezpieczeństwa I).

Ochrona obywateli węgierskich w sytuacjach kryzysowych

§ 5 (1) Służba konsularna udziela pomocy i wsparcia w celu ułatwienia powrotu do domu obywatelom węgierskim znajdującym się w niebezpieczeństwie za granicą.

(2) W wypełnianiu tego zadania służba konsularna podejmuje w szczególności następujące środki:

a) na podstawie ustawy o podróżach zagranicznych urzędnik konsularny wydaje nowy dokument podróży w celu zastąpienia utraconego, skradzionego, uszkodzo-

nego, zniszczonego lub wygasłego dokumentu podróży w celu powrotu do kraju. Tymczasowy dokument podróży może być wydany obywatelowi UE w przypadkach i na warunkach określonych w przepisach szczególnych;

(b) udziela osobie potrzebującej wskazówek i porad umożliwiających jej powrót do domu własnymi siłami;

(c) pomaga osobie potrzebującej uzyskać pomoc finansową z jej własnych środków lub z innych źródeł.

(2a) Przedstawiciel konsulatu honorowego przejmuje paszport, który utracił ważność zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy XII z 1998 r. o podróżach zagranicznych.

(3) Jeżeli nie są dostępne inne środki ułatwiające powrót do kraju, a zwłoka powoduje poważną szkodę, urzędnik konsularny udziela na podstawie urzędowej umowy z klientem pożyczki na powrót do kraju, którą uważa się za dług publiczny podlegający ściągnięciu w drodze podatków. Ważność urzędowej umowy opiewającej na kwotę powyżej tej określonej w rozporządzeniu Ministra, zależy od zgody Ministra. Oficjalna umowa musi określać termin spłaty. Zasady i warunki udzielania pomocy finansowej obywatelowi Unii regulują przepisy odrębnej ustawy.

(4) W związku z wnioskiem o pożyczkę repatriacyjną służba konsularna jest zobowiązana do zbadania przypadków stanu oskarżenia wnioskodawcy. W przypadku oczywistej winy wnioskodawcy, wniosek może zostać odrzucony. Odmawia się udzielenia pożyczki w przypadku braku warunków określonych w ust. 3 oraz jeżeli osoba ubiegająca się o pożyczkę bez własnej winy nie współpracuje ze służbą konsularną w celu podjęcia środków przewidzianych w ust. 2, podała fałszywe informacje lub nie zwróciła wcześniej otrzymanej pożyczki repatriacyjnej.

(5) Minister może na wniosek, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, udzielić częściowego lub całkowitego zwolnienia od spłaty kredytu repatriacyjnego. Decyzja Ministra może być zaskarżona do sądu administracyjnego tylko ze względu na nieważność.

(6) Środki przewidziane na kredyt repatriacyjny są określone jako rozdział w budżecie ministerstwa kierowanego przez ministra.

(7) Urzędnik konsularny może, po uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, przyznać zainteresowanej osobie, w należycie uzasadnionych przypadkach, bezzwrotną zapomogę w wysokości do 20 EUR na pokrycie wydatków bezpośrednio związanych z podróżą powrotną, na które nie można przyznać kredytu repatriacyjnego.

Pomoc dla ofiar wypadku lub przestępstwa lub pacjentowi wymagającemu pilnego i poważnego leczenia

§ 6 (1) Jeżeli służba konsularna dowie się, że obywatel węgierski padł ofiarą wypadku, w wyniku którego doznał poważnego uszczerbku na zdrowiu, lub ofiarą przestępstwa powodującego taki uszczerbek, lub też cierpi na poważną chorobę wymagającą pilnego leczenia, niezwłocznie sprawdzi, czy dana osoba otrzymuje odpowiednią opiekę medyczną, powiadomi osobę wyznaczoną przez osobę poszkodowaną lub chorą i dopilnuje, aby dana osoba lub jej najbliższy krewny zostali poinformowani o warunkach uzyskania opieki medycznej oraz, w razie konieczności, złożenia skargi i dochodzenia roszczeń w przyjmującym państwie członkowskim.

(2) W razie wypadku lub przestępstwa, w wyniku którego kilku obywateli węgierskich odniosło poważne obrażenia lub poniosło śmierć, służba konsularna w miarę możliwości upewnia się na miej-

scu, że osoby poszkodowane otrzymują niezbędną opiekę, że odpowiedzialne organy zapewniają ochronę ich mienia oraz że sprawozdanie dotyczące okoliczności wypadku zawiera informacje niezbędne do egzekwowania praw i interesów obywateli węgierskich.

(3) W toku postępowania służba konsularna współpracuje z organami państwa przyjmującego zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi oraz przepisami i praktykami państwa przyjmującego, a w razie potrzeby proponuje udział w dochodzeniu eksperta węgierskiego.

(4) W ramach ochrony ofiar służba konsularna niezwłocznie interweniuje wobec organów państwa przyjmującego, jeżeli naruszone zostały prawa osobiste, godność lub prawo do dysponowania danymi osobowymi danego obywatela węgierskiego.

(5) W przypadku określonym w ust. 1 służba konsularna udzieli w razie potrzeby pomocy osobie potrzebującej w uzyskaniu pomocy finansowej z własnych lub innych źródeł.

Pomoc w przypadku katastrofy, wojny lub konfliktu zbrojnego

§ 7 (1) W przypadku klęski żywiołowej, działań wojennych lub konfliktu zbrojnego za granicą, które bezpośrednio zagrażają życiu lub integralności fizycznej obywateli węgierskich, służba konsularna podejmuje środki, jakich można oczekiwać w danych okolicznościach, w celu poinformowania zainteresowanych obywateli węgierskich i utrzymania z nimi stałego kontaktu.

(2) W ramach stałej oceny sytuacji, o której mowa w ust. 1, służba konsularna zasięga opinii państw członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności za pośrednictwem ich misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych w kraju, a także Rady Unii Europejskiej i jej delegacji. W ramach tej współpracy szczególnie nacisk kładzie się

na koordynację z państwem członkowskim – państwem wiodącym, lub państwami członkowskimi koordynującymi pomoc dla niereprezentowanych obywateli UE. Na użytek niniejszego ustępu państwo wiodące to państwo członkowskie posiadające przedstawicielstwo dyplomatyczne w państwie trzecim, które odpowiada za koordynację i zarządzanie pomocą dla niereprezentowanych obywateli UE w sytuacjach kryzysowych.

(3) W razie potrzeby Minister proponuje rządowi ułatwienie powrotu lub ewakuacji obywateli węgierskich. Przy realizacji ewakuacji Minister współpracuje z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Unią Europejską i Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego.

(4) Ewakuacja może nastąpić wyłącznie za zgodą zainteresowanej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego. Jeżeli zwłoka w uzyskaniu oświadczenia przedstawiciela ustawowego zagraża życiu lub integralności fizycznej obywatela węgierskiego, służba konsularna podejmuje decyzję o ewakuacji, biorąc pod uwagę oświadczenie zainteresowanego obywatela węgierskiego i rozważając wszystkie okoliczności sprawy.

(5) Na podstawie § 4 ust. 3 i 4, jeśli obywatel węgierski podróżuje do państw (rejonów) niewskazanych do podróżowania lub kontynuuje pobyt w nich w ramach stosunku pracy – na podstawie prawa pracodawcy do wydawania poleceń służbowych – lub w celach humanitarnych, koszty ewakuacji osoby muszą być zwrócone przez pracodawcę lub osobę bądź organizację wysyłającą daną osobę na dany obszar w celach humanitarnych.

Ochrona obywateli węgierskich, których wolność osobista jest ograniczona za granicą

§ 8. Służba konsularna udziela następującej pomocy obywatelom węgierskim prze-

bywającym za granicą, wobec których organy państwa przyjmującego zastosowały jakąkolwiek formę ograniczenia wolności osobistej, niezależnie od jej nazwy (zwaną dalej zatrzymaniem):

(a) jeżeli dowie się o fakcie zatrzymania z jakiegokolwiek źródła, ustala informacje niezbędne do zapewnienia ochrony,

(b) nawiązuje kontakt z osobą zatrzymaną zgodnie z przepisami państwa przyjmującego i na jej prośbę informuje ją o treści prawa obowiązującego w państwie przyjmującym w tej sprawie,

(c) niezwłocznie informuje osobę wskazaną przez osobę zatrzymaną,

(d) udziela na wniosek porad w sprawie wyboru sposobu obrony i korzystania z usług tłumacza.

§ 9 (1) Służba konsularna kontroluje warunki zatrzymania oraz to, czy postępowanie wobec obywatela węgierskiego jest zgodne z zasadami prawa międzynarodowego oraz z przepisami państwa przyjmującego w sprawie nakładania i wykonywania środków przymusu.

(2) Służba konsularna ustala okoliczności i stan osoby zatrzymanej określone w ust. 1, w miarę możliwości w drodze osobistej wizyty, w szczególności jeżeli osoba zatrzymana skarży się na złe traktowanie lub okoliczności zagrażające jej zdrowiu lub integralności fizycznej.

(3) Jeżeli osoba zatrzymana jest małoletnia, niedołączna lub w inny sposób ubezwłasnowolniona lub jest kobietą w ciąży, należy ją rutynowo odwiedzać.

(4) Minister może przyznać bezzwrotną pomoc doraźną ze środków przyznanych na podstawie § 5 ust. 6, jeżeli warunki zatrzymania stanowią wyraźne i poważne zagrożenie dla życia, integralności fizycznej lub zdrowia zatrzymanego i nie ma innej możliwości udzielenia pomocy.

§ 10 (1) Służba konsularna wyjaśnia we wstępnej fazie stosowania procedury z § § 8 b)-d) i 9 1)-2), czy osoba zatrzymana życzy sobie pomocy. Służba konsularna nie może działać w interesie osoby, która się temu sprzeciwia.

(2) W przypadku osoby ubezwłasnowolnionej lub o ograniczonej zdolności do czynności prawnych służba konsularna uzyskuje od przedstawiciela ustawowego oświadczenie i na podstawie tego oświadczenia podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu, pod warunkiem że zwłoka nie narusza ani nie zagraża ochronie interesów obywatela węgierskiego.

Śmierć obywatela

§ 11 (1) Jeżeli służba konsularna zostanie poinformowana o śmierci obywatela węgierskiego za granicą, niezwłocznie powiadamia najbliższego członka rodziny zmarłego i informuje go o ustaleniach dotyczących pogrzebu lub repatriacji zwłok. Jeżeli osoba, która jest informowana, nie jest w stanie sama uzyskać aktu zgonu osoby zmarłej ze względu na szczególne okoliczności, a przepisy państwa przyjmującego na to pozwalają, służba konsularna kontaktuje się z właściwym organem państwa przyjmującego w celu uzyskania aktu zgonu.

(2) Jeżeli ciało obywatela węgierskiego zmarłego za granicą ma być przewiezione na Węgry przez osobę zobowiązaną do pochowania zwłok, urzędnik konsularny wydaje zezwolenie na przewóz zwłok zgodnie z przepisami ustawy o cmentarzach i usługach pogrzebowych, o ile spełnione są warunki określone w ustawie.

(3) Jeżeli małoletni, ubezwłasnowolniony lub dorosły obywatel węgierski o ograniczonej zdolności do czynności prawnych pozostaje za granicą po śmierci swojego przedstawiciela ustawowego, służba konsularna zapewnia mu należytą opiekę, a w ra-

zie potrzeby inicjuje wyznaczenie opiekuna lub kuratora i powrót tej osoby.

(4) Służba konsularna nie może wszczynać postępowania cywilnego i, o ile prawo nie stanowi inaczej, nie uczestniczy w takim postępowaniu. Jednakże ze względu na uzasadnioną indywidualną sytuację osoby, której dotyczy postępowanie spadkowe, a która nie może podjąć niezbędnych środków w celu niezwłocznego zabezpieczenia spadku pozostającego za granicą, urzędnik konsularny podejmie niezbędne kroki, uwzględniając ustawodawstwo Państwa przyjmującego, i poinformuje o tym osobę zainteresowaną. W dalszym postępowaniu spadkowym dana osoba występuje osobiście lub przez upoważnionego pełnomocnika.

(5) W celu odnalezienia nieznanego spadkobiercy służba konsularna publikuje ogłoszenie informujące o konieczności złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku.

Ochrona małoletniego lub obywatela węgierskiego o ograniczonej zdolności do czynności prawnych

§ 12 (1) Przy ochronie interesów małoletniego lub obywatela węgierskiego, którego zdolność do działania jest w inny sposób ograniczona, służba konsularna działa mając na uwadze fakt, że dana osoba nie jest w stanie przyczyniać się samodzielnie do ochrony swoich praw i interesów lub jest w stanie to zrobić tylko w ograniczonym zakresie.

(2) W przypadku uzyskania przez służbę konsularną informacji, że obywatel węgierski wymaga ustanowienia opiekuna lub kuratora, powiadamia ona niezwłocznie węgierski urząd opiekuńczy.

(3) W dalszym postępowaniu obowiązują środki podjęte przez węgierski organ opiekuńczy, z zastrzeżeniem, że służba konsularna będzie starała się współpracować

w toku postępowania z organem opiekuńczym Państwa przyjmującego.

Działania w interesie osoby pozbawionej możliwości prowadzenia swoich spraw

§ 13 (1) Jeżeli obywatel węgierski nie może osobiście lub przez pełnomocnika dochodzić swoich praw i interesów w odpowiednim czasie z przyczyn od niego niezależnych, urzędnik konsularny występuje, o ile umowa międzynarodowa stanowi inaczej, w interesie obywatela węgierskiego w postępowaniu przed sądem lub innym organem państwa przyjmującego lub zapewnia jego reprezentację w taki sposób, aby organy te mogły podjąć środki tymczasowe w celu ochrony praw i interesów obywatela węgierskiego.

(2) Służba konsularna powiadamia zainteresowanego obywatela węgierskiego o podjętych działaniach i wzywa go do udziału w postępowaniu osobiście lub przez pełnomocnika. W razie potrzeby udziela informacji na temat obowiązujących w państwie przyjmującym przepisów proceduralnych dotyczących dochodzenia roszczeń oraz doradza w sprawie wyboru odpowiedniego pełnomocnika prawnego, tłumacza pisemnego lub ustnego.

(3) Urzędnik konsularny będzie uczestniczył w administrowaniu sprawami na podstawie niniejszego paragrafu zgodnie z przepisami proceduralnymi i praktyką państwa przyjmującego w zakresie przez nie dozwolonym.

Poświadczenia

§ 14 (1) Zawodowy urzędnik konsularny Węgier upoważniony przez Ministra do wykonywania niektórych funkcji notarialnych może dokonać następujących czynności poświadczenia:

- (a) autentyczności kopii dokumentu,
- b) autentyczności podpisu i parafy,

c) pozostawiania obywatela węgierskiego przy życiu,

d) poprawności tłumaczenia, w tym także dokonanego przez niego tłumaczenia uwierzytelnionego,

e) innych faktów i okoliczności mających znaczenie prawne.

Lista urzędników konsularnych upoważnionych do dokonywania wyżej wymienionych poświadczeń jest publikowana przez Ministra na stronie internetowej Ministerstwa.

(2) Urzędnik konsularny działający na podstawie ustępu 1 przy dokonywaniu poświadczenia konsularnego postępuje zgodnie z przepisami ustawy o notariacie.

(3) Urzędnik konsularny odmówi dokonania czynności w przypadkach przewidzianych w ustawie o notariacie oraz jeżeli postępowanie byłoby sprzeczne z międzynarodowymi zasadami prawa lub prawem Państwa przyjmującego.

(4) Poświadczenie sporządzone na podstawie ust. 1 ma charakter dokumentu urzędowego.

(5) Minister może upoważnić szefa placówki dyplomatycznej lub kierownika zawodowego urzędu konsularnego albo tymczasowego urzędnika konsularnego do dokonania poświadczenia konsularnego w przypadku nieobecności zawodowego urzędnika konsularnego upoważnionego na podstawie paragrafu 2 ust. 2a, niezależnie od tego, czy spełnia on warunki określone w paragrafie 2 pkt 2a.

(6) Minister może upoważnić honorowego urzędnika konsularnego do sporządzania poświadczeń konsularnych, o których mowa w ust. 1 lit. a)-c), niezależnie od wypełniania przez niego warunków określonych w paragrafie 2 ust. 2a.

(7) Jeżeli osoba upoważniona do sporządzania poświadczeń konsularnych, która pracuje w misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym, jest nieobecna przez

okres dłuższy niż trzydzieści dni i nie może być zastąpiona przez osobę do tego upoważnioną, która pracuje w tej samej misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym, minister upoważnia inną osobę do jej zastąpienia lub wyznacza inną misję dyplomatyczną lub urząd konsularny, które tymczasowo będą wykonywać zadania związane z dokonywaniem poświadczeń.

(8) Minister może, stosując reguły z ustępu 5, w przypadku braku innego upoważnionego urzędnika konsularnego, upoważnić szefa misji dyplomatycznej lub kierownika urzędu konsularnego albo tymczasowego urzędnika konsularnego do dokonania poświadczenia dotyczącego praw urzędnika konsularnego lub członka jego rodziny.

(9) Urzędnik konsularny prowadzi rejestr wydanych przez siebie zaświadczeń konsularnych w formie adnotacji lub protokołów. Protokół zawiera numer sprawy, datę załatwienia sprawy, imię i nazwisko strony (stron), ich obywatelstwo, miejsce zamieszkania, sposób ustalenia tożsamości, przedmiot sprawy, opłatę konsularną i uwagi urzędnika konsularnego.

(10) Urzędnik konsularny wskazuje w rubryce „Uwagi” wszelkie fakty i szczegóły istotne dla sprawy, które nie mogą być wpisane w żadnej innej rubryce, w szczególności jeżeli urzędnik konsularny odmawia dokonania czynności, jeżeli zidentyfikuje kwestię budzącą zastrzeżenia i zaznaczy to na dokumencie, oraz wzmiankując fakt zastosowania zniżki opłaty.

(11) W przypadku konsularnego poświadczenia autentyczności podpisu lub sygnatury protokołów, o którym mowa w ust. 9, zawiera również podpis lub sygnaturę klienta.

(12) Kopia poświadczenia konsularnego oraz protokołu musi być przechowywana w misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym przez pięć lat, po czym kopia musi zostać usunięta, zaś protokół zachowany.

(13) Tłumaczenie przysięgłe wykonane przez zawodowego urzędnika konsularnego oraz poświadczenie konsularne potwierdzające poprawność tłumaczenia traktuje się zgodnie z ust. 12.

Legalizacja

§ 15 (1) Jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej, w celu posłużenia się na Węgrzech dokumentem publicznym wydanym za granicą lub dokumentem prywatnym uwierzytelnionym przez zagraniczny sąd, organ administracyjny, notariusza lub inną osobę obdarzoną władzą publiczną, zawodowy urzędnik konsularny dokonuje legalizacji podpisu i pieczęci organu państwa przyjmującego na dokumencie, o ile posiada wzór podpisu i pieczęci tego organu. Dokument opatrzony klauzulą legalizacyjną zawodowego urzędnika konsularnego może być również stosowany w państwie członkowskim Unii Europejskiej, które zawarło w tym celu porozumienie z Węgry.

(2) Jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej, Minister, w celu wykorzystania za granicą, uwierzytelnia podpis i pieczęć na dokumencie wydanym przez węgierskie centralne organy administracji rządowej lub przez organizacje, organy publiczne lub osoby upoważnione na mocy ustawy lub dekretu rządowego do wykonywania uprawnień administracji publicznej, pod warunkiem że posiada wzór podpisu i pieczęci takich organów. Wniosek o wydanie dodatkowego poświadczenia przez Ministra może być również złożony za pośrednictwem urzędnika konsularnego.

(3) Organy, o których mowa w ust. 2, przesyłają Ministrowi wzory podpisów i pieczęci swoich pracowników upoważnionych do uwierzytelniania dokumentów przeznaczonych do użytku za granicą oraz powiadamiają z wyprzedzeniem o wszelkich zmianach w tym zakresie.

(4) Odmawia się uwierzytelnienia, jeśli istnieją wątpliwości co do autentyczności dokumentu, podpisu lub pieczęci na nim lub co do kwalifikacji wystawcy do jego wydania.

(5) Uwierzytelnienie, o którym mowa w ust. 2, może być przeprowadzone po tym, gdy dokument został uprzednio uwierzytelniony:

(a) w przypadku dokumentów wydawanych przez ministerstwo kierowane przez ministra właściwego do spraw sprawiedliwości, przez instytuty biegłych sądowych działające przy ministrze właściwym do spraw sprawiedliwości oraz przez sądy, a także ich uwierzytelnionych tłumaczeń – przez ministra właściwego do spraw sprawiedliwości,

b) w przypadku dokumentów sporządzonych lub poświadczonych przez notariuszy oraz ich poświadczonych tłumaczeń – przez Węgierską Krajową Izbę Notarialną.

Ochrona danych, sprawozdawczość dotycząca danych

§ 16 (1) W toku ochrony konsularnej służba konsularna może, w celu dochodzenia jej praw i ochrony jej interesów oraz w zakresie niezbędnym dla tej ochrony, przetwarzać następujące dane osobowe osoby potrzebującej ochrony:

a) dane identyfikacyjne osoby fizycznej,

(b) do c) skreślone

(d) jego/jej miejsce zamieszkania na Węgrzech,

(e) jego/jej narodowość,

(f) dane identyfikacyjne z jego/jej dokumentu tożsamości,

(g) inne dane niezbędne do zapewnienia ochrony.

(2) Służba konsularna informuje stronę o danych osobowych uzyskanych w ramach ochrony interesów oraz o tym, że na żądanie wydania danych przez sąd, prokuraturę, organ śledczy prowadzący postę-

powanie karne przeciwko danemu obywatelowi węgierskiemu, zgodnie z regułami prawa policyjnego, w celu ratowania obywateli węgierskich znajdujących się w niebezpieczeństwie, zapewnienia im powrotu do domu, na wniosek organu antyterrorystycznego lub węgierskich krajowych służb bezpieczeństwa, w związku z wykonywaniem obowiązków w zakresie przeprowadzenia ewakuacji, i z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3 i 4, przekazuje informacje innym podmiotom tylko wtedy, gdy chroniony obywatel węgierski wyraził na to zgodę. Informacje dotyczące poświadczeń konsularnych na mocy art. 14 oraz informacje od pełnomocnika prawnego danego obywatela węgierskiego, które są uznawane za tajemnicę adwokacką, mogą być ujawnione jedynie za zgodą osoby zainteresowanej.

(3) W przypadku zapytania złożonego przez bliskiego krewnego, jeżeli dana osoba nie jest w stanie sama skontaktować się ze swoim bliskim krewnym z powodu wypadku, zatrzymania lub z innego powodu lub jeżeli miejsce jej pobytu jest nieznane, służba konsularna domniemywa zgodę danego obywatela węgierskiego na udzielenie informacji w tej sprawie, pod warunkiem że służba konsularna nie wie o jakimkolwiek widocznym konflikcie między interesami danej osoby a interesami jej bliskiego krewnego. Gdy tylko służba konsularna zdoła skontaktować się z daną osobą, poprosi ją o oświadczenie, czy jej bliskiemu krewnemu można udzielić dalszych informacji.

(4) Domniemywa się, że obywatel węgierski potrzebujący ochrony w lub osoba, której stan zdrowia lub inny stan uniemożliwia złożenie oświadczenia, wyraża zgodę w zakresie niezbędnym do ochrony swoich interesów, chyba że osoba ta wyrazi sprzeciw.

(5) W postępowaniu wszczętym na wniosek, wniosek o udzielenie ochrony konsularnej obejmuje zgodę na przetwarzanie

nie danych niezbędnych do udzielenia tej ochrony w zakresie niezbędnym do realizacji ochrony interesów. Służba konsularna informuje o tym wnioskodawcę w momencie składania wniosku.

(6) W ramach ochrony interesów obywatela Unii służba konsularna przekazuje dane służbie konsularnej państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

(7) Prowadzi się dokumentację dostarczonych informacji. Ewidencja obejmuje:

(a) nazwę (identyfikator) administratora danych,

(b) datę dostarczenia danych,

(c) cel i podstawę prawną dostarczenia danych,

(d) nazwisko osoby wnioskującej o dostarczenie danych

(e) zakres dostarczanych danych.

(8) Rejestr dostarczonych danych przechowywany jest przez pięć lat.

§ 16/A (1) Służba konsularna prowadzi rejestry urzędników konsularnych i osób wykonujących obowiązki konsularne o charakterze administracyjnym w misjach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych.

(2) Rejestr urzędników konsularnych zawiera następujące dane:

a) dane identyfikacyjne osób fizycznych;

(b) fotografie portretowe;

(c) wzory podpisów;

(d) rangi dyplomatyczne i konsularne;

(e) umiejętności językowe;

(f) wykształcenie i szkolenie mające związek z wykonywaniem obowiązków konsularnych lub daty ich uzyskania;

(g) daty mianowania, zlecenia, upoważnienia i cofania mianowania, jak również dokumenty wydawane i informacje przekazane w związku z tym, w celu wykonywania obowiązków konsularnych;

(h) uprawnienia konsularne i inne upoważnienia oraz terminy, w których mogą

być one wykonywane i kiedy przestają być wykonywane.

(3) Rejestr osób wykonujących funkcje konsularne o charakterze administracyjnym w misjach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych zawiera następujące dane:

a) dane identyfikacyjne osoby fizycznej;

(b) funkcje konsularne związane ze stanowiskiem;

(c) przywileje niezbędne do wykonywania funkcji konsularnych, daty rozpoczęcia i zakończenia ich wykonywania.

(4) Służba konsularna przetwarza dane określone w ust. 2-3 od dnia rozpoczęcia przez członka służby praktyki zawodowej określonej w art. 2 ust. 2a i art. 2 ust. 2d.

§ 17 (1) W ramach ochrony interesów służba konsularna może wystąpić o dane na podstawie ustawy szczególnej regulującej zarządzanie danymi, określając cel wykorzystania danych i zakres żądanych danych:

a) z rejestru danych osobowych i adresów obywateli,

b) z rejestrów cywilnych,

c) od organu odpowiedzialnego za sprawy obywatelskie,

d) z centralnego rejestru cudzoziemców,

(e) z centralnego rejestru dokumentów podróży,

(f) z rejestru ruchu drogowego,

(g) z rejestru kontroli ruchu granicznego,

(h) z systemu rejestrów karnych,

(i) z rejestru osób poszukiwanych,

(j) z rejestru ubezpieczeń zdrowotnych i emerytalnych,

(k) z rejestru osób opuszczających zakłady opieki,

l) z rejestru azylowego.

(2) W trakcie ochrony interesów obywatela Unii służba konsularna może zwrócić się o dane niezbędne do ochrony za pośrednictwem służby konsularnej państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 18 (1) Dokumenty dotyczące ochrony interesów mogą być kontrolowane przez klienta, który jest beneficjentem tej ochrony oraz przez osoby, którym dane mogą być przekazane zgodnie z paragrafem 16.

(2) Żadne informacje uzyskane podczas inspekcji, które w przypadku ujawnienia mogłyby niekorzystnie wpłynąć na dalsze wykonywanie ochrony interesów lub które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na stosunki między Węgrami a państwem przyjmującym, nie mogą zostać ujawnione.

Administracyjne zasady proceduralne

§ 19 (1) Upoważniony przez Ministra urzędnik konsularny może wykonywać uprawnienia władzy administracyjnej w zakresie służby konsularnej, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2.

(2) Honorowy urzędnik konsularny nie może wykonywać uprawnień władzy administracyjnej, ale Minister może w nominacji upoważnić go do przyjmowania wniosków. Po otrzymaniu wniosku honorowy urzędnik konsularny sprawdza tożsamość klienta na podstawie dokumentu tożsamości i przekazuje wniosek w ciągu pięciu dni do misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego w celu przekazania go organowi właściwemu do załatwienia sprawy. Oświadczenia dotyczące rozpatrywanych wniosków mogą być również składane przed honorowym urzędnikiem konsularnym.

(3) Urzędnik konsularny działa dla celów ochrony konsularnej w następujących sprawach administracyjnych:

- (a) wydawania dokumentów podróży na podstawie § 5 ust. 2 lit. a),
- b) udzielenie kredytu repatriacyjnego,
- (c) wydawanie zezwoleń na transport zwłok,
- d) przyjęcie dokumentów, pieniędzy i innych przedmiotów wartościowych na przechowanie (depozyt konsularny).

(4) Oprócz administracyjnych funkcji urzędowych, wymienionych w ustępie (3), urzędnik konsularny może wydać zaświadczenia urzędowe dla celów ochrony konsularnej.

(5) Minister, działając jako władza administracyjna, poświadcza dokumenty, które mają być używane za granicą.

(6) Urzędnik konsularny, w ramach procedur organu obywatelskiego i administracyjnego, w których uczestniczy jako pośrednik, jest uprawniony do wydania uwierzytelnionej kopii papierowej elektronicznego dokumentu publicznego wydane go przez taki organ.

(7) Jeżeli urzędnik konsularny działa w pierwszej instancji, organem administracyjnym, właściwym do rozpoznania odwołania jest Minister.

(8) Urzędnik konsularny w postępowaniu przed władzą administracyjną podlega tylko ustawie i odpowiednim przepisom prawa międzynarodowego i nie może być pouczany w toku swego urzędowego postępowania, lub w związku z treścią swych urzędowych decyzji, za wyjątkiem poleceń dotyczących wykonania zadania lub usunięcia uchybienia.

(9) Urzędnik konsularny wszczyna postępowanie administracyjne w celu ochrony interesów obywateli Unii jedynie na wniosek.

(10) *skreślony*

Oplaty konsularne, opłaty na rzecz organu lub usługodawcy, do którego zwrócono się z wnioskiem, oraz opłaty urzędowe

§ 19/A (1) Służba konsularna pobiera:

- (a) opłaty za obsługę administracyjną w przypadku postępowania przed urzędnikiem konsularnym w sprawach administracyjnych;

(b) opłaty za obsługę administracyjną w ramach postępowania prowadzonego przez Ministra na podstawie paragrafu 15 ust. 2;

(c) inne opłaty należne urzędnikowi konsularnemu za wykonywanie obowiązków określonych w § 13, za usługi nie stanowiące czynności adwokackich oraz za czynności notarialne;

d) opłaty na pokrycie dodatkowych kosztów poniesionych w związku z czynnościami procesowymi dokonywanymi poza miejscem siedziby misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego;

(e) opłaty za udział w kosztach pocztowych poniesionych w innych postępowaniach konsularnych, które nie stanowią czynności dotyczącej interesu publicznego lub czynności w ramach władzy administracyjnej; oraz

(f) wkład w koszty pocztowe związane z odesłaniem do misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego posiadającego uprawnienia w zakresie czynności administracyjnych, w sprawie wszczętej przez honorowego urzędnika konsularnego (zwane dalej łącznie „opłatami konsularnymi”).

(2) Opłaty pobierane przez urzędników konsularnych za wjazd i pobyt osób korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu oraz obywateli państw trzecich, zgodnie z przepisami szczególnymi, nie są opłatami konsularnymi..

(3) Honorowy urzędnik konsularny, upoważniony do przyjmowania podań w sprawach administracyjnych i wydawania zaświadczeń konsularnych, może przeznaczyć opłaty konsularne, pobrane w czasie wykonywania czynności, na utrzymanie kierowanego przez siebie przedstawiciela i na wykonywanie obowiązków konsularnych.

§ 19/B (1) Służbie konsularnej wypłaca się następujące kwoty

(a) opłaty lub należności za usługi administracyjne poniesione w postępowaniu organu macierzystego w sprawie administracyjnej wszczętej przez urzędnika konsularnego;

(b) opłaty, należności lub wydatki pobierane przez wezwany organ zagraniczny w związku z postępowaniem wszczętym, na wniosek klienta lub na wniosek organu, z pomocą służby konsularnej, przed obcym organem, jednostką lub osobą posiadającą władzę publiczną (zwaną dalej „organem zagranicznym”);

(c) opłat lub wydatków wypłacanych usługodawcy zewnętrznemu na podstawie ustawowego upoważnienia w ramach działalności służby konsularnej (zwanych dalej łącznie „opłatami organu lub usługodawcy, do którego kierowany jest wniosek”).

(2) Koszty lub opłaty poniesione w związku z postępowaniem organu krajowego, inne niż te, o których mowa w ust. 1 lit. a), które zgodnie z prawem mogą być uiszczane w węgierskiej misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym (zwane dalej „kosztami urzędowymi”), uiszcza się w misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym.

§ 19/C Opłatę konsularną, opłatę organu wezwanego lub świadczącego usługi oraz koszty urzędowe wnioskodawcy uiszcza równocześnie ze złożeniem wniosku, a jeżeli opłata lub koszty powstały później – w terminie 30 dni od dnia powiadomienia o nich.

Przepisy interpretacyjne

§ 20 (1) Do ochrony konsularnej osoby prawnej stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy.

(2) Dla celów niniejszej ustawy bliskim krewnym lub powinowatym jest osoba

określona jako taka w ustawie Kodeks cywilny.

(3) Jeżeli ustawa ustanawia władzę urzędową dla węgierskiej misji za granicą, należy przez to rozumieć urzędnika konsularnego.

Przepisy końcowe

§ 21 Minister jest uprawniony do określenia w drodze rozporządzenia:

a) szczegółowych przepisów dotyczące służby konsularnej, niektórych procedur związanych z ochroną konsularną i ochroną obywateli Unii – w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami,

(b) stawki opłat konsularnych oraz szczegółowe zasady pobierania, zwalniania od pobierania, umarzania, administrowania, rejestrowania i zwrotu opłat konsularnych, opłat organu lub usługodawcy, do którego zwrócono się z wnioskiem, oraz opłat urzędowych – w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw polityki podatkowej.

c) szczegółowe zasady wykonywania przez urzędnika konsularnego czynności zgodnie z art. 14 ust. 1 – w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.

§ 22 (1) Ustawa niniejsza, z zastrzeżeniem wyjątków, przewidzianych w ust. 2, wchodzi w życie pierwszego dnia czwartego miesiąca po jej ogłoszeniu.

(2) *skreślony*

§ 23 *skreślony*

§ 24 Niniejsza ustawa ma na celu zapewnienie zgodności z następującymi aktami Unii:

(a) Artykuł 20 ust. 2 lit. c) i art. 23 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

(b) Decyzja 95/553/WE przedstawicieli rządów państw członkowskich Wspólnot Europejskich zebranych w Radzie z dnia 19 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony oby-

wateli Unii Europejskiej przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne,

(c) Decyzja 96/409/WPZiB przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w Radzie z dnia 25 czerwca 1996 r. dotycząca stworzenia tymczasowego dokumentu podróży,

(d) Dyrektywa Rady 2015/637/UE z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy w zakresie ochrony konsularnej obywateli Unii niemających swojego przedstawicielstwa w państwach trzecich oraz uchylająca decyzję 95/553/WE.

Rozporządzenie 17/2001 (XI. 15.) Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie szczegółowych zasad ochrony konsularnej⁵⁸

Na podstawie upoważnienia udzielonego na mocy § 21 lit. a) ustawy XLVI z 2001 r. o ochronie konsularnej (zwanej dalej ustawą o ochronie konsularnej), w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, niniejszym dekretnuję, co następuje w odniesieniu do służby konsularnej i niektórych procedur związanych z ochroną konsularną.

§ 1 (1) i (2) skreślone

§ 1/A Na potrzeby niniejszego rozporządzenia:

(a) „niereprezentowany obywatel Unii” oznacza obywatela Unii, niebędącego obywatelem węgierskim, zamieszkującego w państwie trzecim, w którym państwo członkowskie, którego jest obywatelem, nie posiada misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, w tym honorowego urzędnika konsularnego, ustanowionych na stałe,

⁵⁸ 17/2001. (XI. 15.) KüM rendelet a konzuli védelem részletes szabályairól.

lub nie posiada misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, w tym honorowego urzędnika konsularnego, którzy są faktycznie w stanie zapewnić ochronę konsularną w danym przypadku;

b) Obywatel węgierski bez przedstawicielstwa: obywatel węgierski zamieszkujący w państwie trzecim, w którym Węgry nie posiadają misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, w tym honorowego urzędnika konsularnego, ustanowionych na stałe, lub misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, w tym honorowego urzędnika konsularnego, którzy są faktycznie zdolni do zapewnienia ochrony konsularnej w danych okolicznościach;

(c) sytuacja kryzysowa: sytuacja spowodowana wyjątkowymi okolicznościami lub wydarzeniami, która niekorzystnie wpływa lub prawdopodobnie wpłynie na znaczną liczbę obywateli Węgier lub Unii i która wymaga natychmiastowego działania służby konsularnej w celu zapewnienia ochrony konsularnej. W szczególności za sytuację kryzysową uznaje się klęskę żywiołową, akt wojny lub konflikt zbrojny za granicą, który bezpośrednio zagraża życiu i zdrowiu za granicą;

d) organ konsularny państwa członkowskiego: ministerstwo odpowiedzialne za politykę zagraniczną lub właściwa misja dyplomatyczna lub urząd konsularny innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 2. (1) Minister właściwy do spraw polityki zagranicznej (zwany dalej „ministrem”) ogranicza niektóre funkcje konsularne misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego w szczególności, jeżeli

a) z uwagi na aspekty bezpieczeństwa publicznego, porządku publicznego lub;

(b) z przyczyn związanych z personelem (np. choroba lub śmierć urzędnika konsularnego) lub warunkami materialnymi misji dyplomatycznej (np. brak warunków do

bezpiecznego przechowywania dokumentów niejawnych lub dokumentów o ograniczonej numeracji, ograniczone możliwości komunikacyjne),

wykonanie tych zadań jest chwilowo niemożliwe.

(2) Minister publikuje na stronie internetowej podległego mu ministerstwa (zwanego dalej Ministerstwem) wykaz adresów i konsularnych uprawnień misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych. Wszelkie zmiany w nich zawarte publikuje na stronie internetowej Ministerstwa w ciągu 3 dni.

§ 3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o ochronę lub potrzebująca ochrony nie jest w stanie udowodnić swojego obywatelstwa węgierskiego, urzędnik konsularny niezwłocznie podejmuje działania w celu wyjaśnienia istnienia takiego obywatelstwa. Jeżeli istnienie obywatelstwa węgierskiego jest prawdopodobne, urzędnik konsularny podejmuje również natychmiastowe środki niezbędne do ochrony interesów danej osoby do czasu ustalenia obywatelstwa.

§ 4. (1) Oświadczenie Ministra ma decydujące znaczenie w kwestii istnienia wzajemności zgodnie z paragrafem 3 ust. 3 ustawy. Minister przekazuje informacje o ustanowieniu i istnieniu wzajemności w sposób określony w ust. 2 pkt 2 niniejszego rozporządzenia. W ten sam sposób Minister przekazuje informacje, które przedstawicielstwa państw zapewniają ochronę konsularną obywatelom węgierskim w państwach trzecich na podstawie umów międzynarodowych.

(2) Sposób porozumiewania się między przedstawicielstwami państw udzielających ochrony konsularnej obywatelom węgierskim a służbą konsularną określa umowa międzynarodowa lub deklaracja wzajemności.

§ 5. Informacje udzielane zgodnie z § 4 ust. 1 ustawy mają charakter poglądowy i wskazują źródła, w których można uzyskać szczegółowe i aktualne dane niezbędne do odbycia podróży i pobytu.

§ 6. Realizacja obowiązków wynikających z § 5 ust. 2 lit. b) ustawy może w szczególności polegać na:

- a) pomocy w zorganizowaniu komercyjnego przelewu bankowego,
- b) poinformowaniu krewnego lub innej osoby telefonicznie lub w inny sposób,
- (c) informowaniu osoby lub osoby zainteresowanej lub osoby, której bank lub inna osoba udzieliła porady lub skontaktowała się z nią
- (d) informowaniu na temat obowiązujących w kraju przyjmującym zasad dotyczących zatrudnienia lub wsparcia finansowego cudzoziemców.

§ 7. (1) Jeżeli szybkie dostarczenie środków finansowych niezbędnych do powrotu do domu osoby znajdującej się w niebezpieczeństwie nie może być osiągnięte w inny sposób zgodnie z § 6, departament Ministerstwa odpowiedzialny za sprawy konsularne w uzasadnionych przypadkach zapewnia, aby misja zagraniczna niezwłocznie wypłaciła wnioskodawcy równowartość w walucie obcej kwoty HUF wpłaconej na rachunek Ministerstwa.

(2) W przypadku bezskutecznego upływu terminu spłaty pożyczki Ministerstwo wystąpi do władz skarbowych o odzyskanie kwoty pożyczki w drodze podatkowej. Urzędnik konsularny informuje o tym wnioskodawcę jednocześnie z udzieleniem pożyczki.

(3) Repatriacja wspomagana kredytem repatriacyjnym jest przeprowadzana w sposób najbardziej ekonomiczny, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy.

(4) Z kredytu repatriacyjnego można pokryć jedynie koszty podróży.

(5) Urzędnik konsularny nabywa niezbędny bilet na podróż powrotną i wręcza go wnioskodawcy. W przypadku podróży samochodem kredyt na repatriację może być udzielony w gotówce na pokrycie kosztów paliwa i opłat drogowych.

(6) Ważność oficjalnej umowy o udzielenie pożyczki powyżej progu 200 euro wymaga zgody ministra. Urzędnik konsularny uzyskuje w trybie pilnym zgodę ministra i podejmuje decyzję w sprawie wniosku w ciągu pięciu dni roboczych.

§ 7/A. (1) W przypadku późniejszego ustalenia ponad wszelką wątpliwość stanu faktycznego na podstawie paragrafu 7 ust. 5 ustawy, Minister, zgodnie z paragrafem 7 ust. 5 ustawy, wydaje pisemne wezwanie do podmiotu zobowiązanego do pokrycia kosztów o zwrot kosztów ewakuacji na osobę w terminie 30 dni. Jeżeli termin nie został dotrzymany, Minister występuje do organów podatkowych o zwrot kosztów ewakuacji na osobę w formie podatku. Służba konsularna informuje podmiot zobowiązany do zwrotu kosztów jednocześnie z ewakuacją. Obowiązek zwrotu kosztów dotyczy również bliskiego krewnego obywatela węgierskiego, który jest obywatelem państwa trzeciego i który został ewakuowany przez służbę konsularną.

(2) Obowiązek zwrotu obejmuje wszystkie koszty poniesione przez służby konsularne w związku z ratowaniem obywatela węgierskiego lub bliskiego krewnego obywatela węgierskiego będącego obywatelem państwa trzeciego. Poniesione koszty określa Minister i obejmują one w szczególności koszty środków transportu użytych do akcji ratowniczej oraz zakwaterowania osób uratowanych.

§ 8. (1) Wniosek o objęcie ochroną przewidzianą w § 5 ustawy powinien szczegółowo określać podstawy wniosku oraz okoliczności uzasadniające potrzebę ochrony. We wniosku należy również podać dane członków rodziny, innych osób lub organizacji mogących udzielić wsparcia, a w przypadku wniosku o pożyczkę repatriacyjną – numer rachunku bankowego, którym dysponuje wnioskodawca, lub inne aktywa lub źródła dochodu, które zapewnią spłatę.

(2) Formę, sposób i zakres pomocy określa urzędnik konsularny, biorąc pod uwagę potrzeby wnioskującego o nią obywatela węgierskiego oraz warunki panujące w państwie przyjmującym.

(3) W przypadku powrotu na Węgry małoletniego dziecka lub ciężarnej matki należy ze zwiększoną ostrożnością stosować postanowienia art. 167 dekretu rządowego 149/1997 (IX. 10.).

(4) Bezzwrotna pomoc finansowa na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy może być przyznana osobie znajdującej się w trudnej sytuacji na pokrycie wydatków bezpośrednio związanych z podróżą do domu, pod warunkiem, że środki podróży do domu są uzasadnione. Bezzwrotna pomoc finansowa może być przyznana jednocześnie z kredytem repatriacyjnym lub w przypadku jego braku.

§ 9. (1) W ramach udzielania pomocy zatrzymanemu obywatelowi węgierskiemu urzędnik konsularny jak najszybciej wyjaśni z organami urzędowymi Państwa przyjmującego, czy środek przymusu, o którym wie z nieoficjalnego źródła, rzeczywiście został zastosowany.

(2) W celu zapewnienia ochrony należy w miarę możliwości wyjaśnić następujące informacje:

a) tożsamość i adres osoby zatrzymanej,

(b) nazwisko i adres najbliższego członka rodziny osoby zatrzymanej oraz informa-

cję, czy osoba zatrzymana prosi o powiadomienie jej lub jakiegokolwiek innej osoby, (c) nazwę organu, który zastosował zatrzymanie, przestępstwo, na podstawie którego dokonano zatrzymania, miejsce zatrzymania, przewidywany maksymalny czas trwania zatrzymania,

(d) czy osoba zatrzymana ma pełnomocnika prawnego, jeżeli tak, to nazwisko i adres pełnomocnika prawnego,

(e) czy istnieje możliwość zwolnienia za kaucją,

(f) karę, która ma być nałożona, w szczególności jeśli istnieje ryzyko zastosowania kary śmierci.

(3) Urzędnik konsularny nie może reprezentować obywateli węgierskich w areszcie.

(4) Urzędnik konsularny informuje osobę zatrzymaną o prawach przysługujących jej na mocy systemu prawnego Państwa przyjmującego oraz o możliwości zapewnienia zastępstwa prawnego. Jeżeli państwo przyjmujące nie zapewnia osobie zatrzymanej bezpłatnego zastępstwa prawnego lub jeżeli osoba zatrzymana nie chce z niego skorzystać, radzi się jej upoważnić adwokata. Jeżeli osoba zatrzymana nie posiada kwoty przeznaczonej na wynagrodzenie adwokata lub tłumacza, konsul, zgodnie z przepisami ustawy dotyczącymi pomocy prawnej (§ 5 ust. 2 lit. c) udziela przewidzianej tam pomocy.

(5) Postanowienia ustępów 3 i 4 nie wykluczają ułatwiania i wspierania przez urzędnika konsularnego pracy przedstawiciela ustawowego działającego w charakterze pełnomocnika procesowego.

(6) Jeżeli zatrzymany kwalifikuje się do zwolnienia za kaucją, a zatrzymany nie posiada niezbędnej kwoty na kaucję, konsul, zgodnie z przepisami ustawy o zwolnieniu za kaucją osoby tymczasowo aresztowanej, podejmuje decyzję o zwolnieniu zatrzymanego za kaucją oraz udziela pomocy przewidzianej w art. 5 ust. 2 lit. c ustawy.

(7) Urzędnik konsularny informuje obywatela węgierskiego, który został prawomocnie skazany – jeżeli taką możliwość przewiduje konwencja międzynarodowa lub prawo wewnętrzne państwa skazania – o możliwości przekazania wykonania kary i odbycia jej na Węgrzech.

§ 10. (1) Urzędnik konsularny utrzymuje kontakt z zatrzymanym obywatelem węgierskim w czasie jego zatrzymania z częstotliwością uzasadnioną daną sprawą i w sposób odpowiedni do lokalnych warunków.

(2) Urzędnik konsularny zbada i rozpatrzy każdą wiadomość lub prośbę skierowaną do niego przez osobę zatrzymaną i ułatwi jej spełnienie stosownie do miejscowych warunków i możliwości. O działaniach podjętych przez urzędnika konsularnego powiadamia się wnioskodawcę.

(3) Jeżeli zatrzymany prosi o pomoc w złożeniu prośby o ułaskawienie lub o zwolnienie preferencyjne, urzędnik konsularny informuje o tym Departament Spraw Konsularnych Ministerstwa i postępuje zgodnie z zaleceniami Departamentu.

(4) Urzędnik konsularny, uwzględniając regulamin Państwa przyjmującego oraz regulamin placówki zatrzymującej, udzieli pomocy w umożliwieniu krewnym odwiedzenia osoby zatrzymanej oraz poinformuje ich o możliwościach kontaktu (wizyty, telefon, korespondencja, wysyłanie paczek). Urzędnik konsularny może, w ramach możliwości urzędu konsularnego, zorganizować zaopatrzenie osoby zatrzymanej w węgierskie produkty prasowe.

§ 11. (1) W razie śmierci obywatela węgierskiego za granicą urzędnik konsularny wezwie osobę odpowiedzialną za pochówek do załatwienia sprawy rejestracji zgonu obywatela węgierskiego w jego kraju ojczystym, a w razie jej braku reakcji załatwi

sprawę rejestracji zgonu w jego kraju ojczystym z urzędu. W przypadku czynności urzędowej, niezbędne czynności konsularne są bezpłatne.

(2) Jeżeli ciało obywatela węgierskiego, który zmarł za granicą, ma zostać przewiezione na Węgry przez osobę odpowiedzialną za pochówek, urzędnik konsularny na jej wniosek pomaga w nawiązaniu kontaktu między osobą odpowiedzialną za pochówek a przedsiębiorstwem pogrzebowym transportującym ciało. Osoba odpowiedzialna za pochówek zmarłego jest odpowiedzialna za administrację i koszty transportu.

(3) Jeżeli po śmierci obywatela za granicą pozostaje osoba małoletnia, ubezwłasnowolniona lub obywatel węgierski o ograniczonej zdolności do czynności prawnych, urzędnik konsularny:

a) podejmuje środki określone w art. 8 ust. 3 niniejszego rozporządzenia,

b) kontaktuje się z lokalnymi organami odpowiedzialnymi za oficjalną ochronę dzieci lub osób o ograniczonej zdolności do czynności prawnych,

c) w razie potrzeby, do czasu podjęcia działań przez organy, o których mowa w lit. b), powinien zorganizować odpowiednie zakwaterowanie i opiekę nad dzieckiem lub osobą o ograniczonej zdolności do czynności prawnych, uwzględniając interesy dziecka lub osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych oraz lokalne możliwości (np. z pomocą organizacji charytatywnej).

(4) W przypadku spadku po zmarłym obywatelu węgierskim pozostawionym za granicą urzędnik konsularny powinien:

a) ustalić tożsamość zmarłego, mienie należące do spadku, które powinno znajdować się w okręgu konsularnym, nazwę i adres właściwego organu spadkowego oraz przewidywany przebieg postępowania,

b) w przypadku przewidzianym w § 11 ust. 4 zdanie 2 ustawy, zainicjować prze-

prorowadzenie spisu inwentarza lub podjęcie innych działań w celu zabezpieczenia spadku,

c) zgodnie z prawem państwa przyjmującego ułatwić repatriację przedmiotów należących do spadku lub ich równowartości,

d) w przypadku śmierci obywatela węgierskiego czasowo przebywającego za granicą, konsul powinien przejąć majątek, nie czekając na postępowanie spadkowe, i odesłać rzeczy należące do spadku do ojczyzny do Departamentu Spraw Konsularnych Ministerstwa, jeśli nie można ustalić tożsamości osoby uprawnionej do ich otrzymania. Na żądanie państwa przyjmującego konsul złoży deklarację zapewniającą wzajemne traktowanie w podobnych przypadkach.

(5) Służba konsularna zawiadamia notariusza właściwego dla zarządu spadkiem o pozostawionym majątku.

(6) W celu odnalezienia nieznanego spadkobiercy służba konsularna ministerstwa publikuje na stronie internetowej ministerstwa ogłoszenie o znanych danych dotyczących zmarłego.

§ 12. (1) W przypadku ochrony małoletniego lub osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych służba konsularna działa w sposób wyjątkowy, zgodnie z warunkami dopuszczonymi przez ustawodawstwo wewnętrzne lub praktykę państwa przyjmującego.

(2) Jeżeli właściwy organ nie wydał ostatecznej decyzji stwierdzającej, że zdolność danej osoby do czynności prawnych jest ograniczona, urzędnik konsularny podejmuje środki, które są pilnie konieczne, po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy i, jeśli to możliwe, po uzyskaniu opinii lekarskiej.

§ 13. (1) Urzędnik konsularny będzie interweniował w postępowaniu przed sądem lub innym organem Państwa przyjmują-

cego w interesie obywatela węgierskiego, któremu uniemożliwiono prowadzenie jego spraw, jeżeli pozwala na to praktyka i przepisy proceduralne Państwa przyjmującego. W przeciwnym razie zapewnia on reprezentację praw i interesów obywatela węgierskiego w postępowaniu.

(2) Niezbędnym powodem działań o których mowa w § 13 ust. 1 ustawy może być w szczególności sytuacja, gdy organ zagraniczny nie powiadomił klienta o postępowaniu, gdy klient przebywa w nieznanym miejscu lub gdy sprawa może dotyczyć interesów obywatela węgierskiego, ale do ustalenia jego tożsamości potrzebny jest dłuższy okres.

(3) Sam fakt, że dany obywatel węgierski nie włada językiem państwa przyjmującego lub nie posiada środków niezbędnych do zapewnienia zastępstwa prawnego, lub nie ma miejsca zamieszkania w państwie przyjmującym, nie stanowi podstawy do podjęcia przez urzędnika konsularnego działań w tej sprawie, jeżeli poza tym dana osoba miała wystarczająco dużo czasu na zorganizowanie reprezentacji swoich praw.

(4) Jeżeli dany obywatel węgierski nie podejmie działań w celu ochrony swoich praw i interesów, osobiście lub przez pełnomocnika, pomimo wniosku o działanie zgodne z § 13 ust. 2 ustawy, urzędnik konsularny może odrzucić jego wniosek o podjęcie dalszych pilnych działań.

§ 13/A. (1) Urzędnik konsularny może odmówić przyjęcia na przechowanie dokumentów, pieniędzy i przedmiotów wartościowych (zwanych dalej „mieniem zdeponowanym”), jeżeli prośba o ich przyjęcie nie została zgłoszona w związku z udzieleniem ochrony konsularnej lub jeżeli środki, które mają być zastosowane w celu zapewnienia ochrony konsularnej, nie uzasadniają tego, a także jeżeli w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub urzędzie konsularnym nie

można zapewnić warunków bezpiecznego przechowania.

(2) Przy przyjęciu na przechowanie należy opisać przedmiot w protokole podpisanym przez osobę oddającą przedmiot i urzędnika konsularnego.

(3) Zdeponowany przedmiot może być wydany tylko osobie, która go przekazała, lub jej upoważnionemu przedstawicielowi lub następcy prawnemu.

§ 14. Jeżeli prawo nie stanowi inaczej, niniejsze rozporządzenie stosuje się również do postępowania honorowych urzędników konsularnych, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w rozporządzenia 2/1995 (III. 24.) Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie wysyłania i przyjmowania konsulów honorowych.

§ 14/A. (1) Węgry zapewniają ochronę konsularną na mocy art. 23 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z § 3 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie konsularnej i niniejszym rozporządzeniem.

(2) W celu zapewnienia ochrony konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii służba konsularna ściśle współpracuje z organami Unii Europejskiej i władzami konsularnymi Państw Członkowskich.

§ 14/B. (1) Służba konsularna może działać w celu ochrony niereprezentowanego obywatela Unii na jego wniosek.

(1a) Niereprezentowany obywatel Unii, który zwraca się do służby konsularnej o ochronę konsularną, przedstawia dowód swojego obywatelstwa i tożsamości w postaci ważnego paszportu lub dowodu osobistego. Jeżeli żaden z tych dokumentów nie jest dostępny, służba konsularna może sprawdzić obywatelstwo za pomocą wszelkich innych wiarygodnych środków, łącznie z konsultacją zgodnie z ustępem 3. Zasady te mają zastosowanie do dowodu

tożsamości członka rodziny niereprezentowanego obywatela Unii oraz istnienia więzi rodzinnej.

(2) Jeżeli urząd konsularny otrzyma z innych źródeł informację o sytuacji niereprezentowanego obywatela Unii, która daje podstawy do objęcia go ochroną konsularną, niezwłocznie uzyskuje od zainteresowanej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego oświadczenie, czy wnosi ona o podjęcie działań przez urząd konsularny. Jeżeli istnieją nieprzewidywalne przeszkody w uzyskaniu takiego oświadczenia, podejmuje on pilne środki niezbędne do ochrony interesów danej osoby.

(3) Przed udzieleniem pomocy niereprezentowanemu obywatelowi Unii, z wyjątkiem przypadków wyjątkowo pilnych, urząd konsularny niezwłocznie zasięga opinii organu konsularnego państwa członkowskiego, za którego to państwa obywatela podaje się dana osoba, i informuje go o istotnych okolicznościach sprawy, tożsamości danej osoby, ewentualnych kosztach ochrony konsularnej oraz członkach rodziny, którzy również mogą potrzebować ochrony konsularnej. Służba konsularna działa w koordynacji z organem konsularnym państwa członkowskiego i ułatwia wymianę informacji między nim a zainteresowanym obywatelem.

(4) *skreślony*

(5) Służba konsularna udziela ochrony konsularnej członkowi rodziny, który sam nie jest obywatelem Unii i któremu towarzyszy niereprezentowany obywatel Unii w państwie trzecim, w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, jakie w stosownych przypadkach zapewniłaby członkowi rodziny obywatela węgierskiego, który nie jest obywatelem Unii, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym lub praktyką. Poza tym zakres ochrony konsularnej może zostać rozszerzony na podstawie umowy zawieranej w poszczególnych przy-

padkach na szczególny wniosek organu konsularnego państwa członkowskiego, o ile nie jest to sprzeczne z wymogami prawa wewnętrznego i unijnego.

(6) W przypadku niereprezentowanego obywatela węgierskiego służba konsularna przekazuje, na wniosek organowi konsularnemu współpracującego państwa członkowskiego, wszelkie istotne informacje dotyczące sprawy oraz, w razie potrzeby, kontaktuje się z członkami rodziny niereprezentowanego obywatela węgierskiego, innymi zainteresowanymi osobami lub organami.

(7) Na wniosek organu konsularnego państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada niereprezentowany obywatel Unii, służba konsularna przekazuje sprawę niereprezentowanego obywatela Unii, który zwrócił się do niej o ochronę konsularną, tak aby organ konsularny państwa członkowskiego mógł zorganizować ochronę konsularną zgodnie ze swoim ustawodawstwem wewnętrznym lub praktyką. Służba konsularna może zażądać przekazania sprawy organowi konsularnemu państwa członkowskiego, z którego niereprezentowany obywatel węgierski zwrócił się o ochronę konsularną, w celu zapewnienia, że ochrona konsularna jest zapewniona zgodnie z jego prawem wewnętrznym lub praktyką.

(8) Jeżeli służba konsularna nie jest właściwa do udzielenia ochrony konsularnej niereprezentowanemu obywatelowi Unii, musi ona zapewnić przekazanie wniosku do właściwej misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, chyba że zagroziłoby to udzieleniu ochrony konsularnej, w szczególności gdy pilność sprawy wymaga natychmiastowego działania służby konsularnej.

§ 14/C. (1) *skreślony*

(2) Niereprezentowany obywatel Unii składa oświadczenie o zobowiązaniu do zwrotu

kosztów ochrony konsularnej na formularzu określonym w załączniku nr 1. W zobowiązaniu niereprezentowany obywatel Unii zobowiązuje się zwrócić organowi konsularnemu państwa członkowskiego, którego jest obywatelem, określoną w nim kwotę. Służba konsularna poświadcza zapłatę kwoty zawartej w zobowiązaniu wobec organu konsularnego państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada niereprezentowany obywatel Unii, przy użyciu formularza zamieszczonego w załączniku 2, i zwraca się o jej zwrot w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym jednak dwunastu miesięcy. Na wniosek organu konsularnego państwa członkowskiego udzielającego pomocy niereprezentowanemu obywatelowi Unii służba konsularna zwraca kwotę zobowiązania w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym jednak dwunastu miesięcy, jeżeli organ konsularny państwa członkowskiego poświadczy płatność na formularzu przedstawionym w załączniku 2. Służba konsularna może zażądać zwrotu zapłaconej kwoty od niereprezentowanego obywatela węgierskiego.

(3) *skreślony*

(4) Od niereprezentowanego obywatela Unii można żądać zwrotu tylko tych kosztów, które zostałyby poniesione przez obywatela węgierskiego na tych samych warunkach.

(5) Służba konsularna może zwrócić się do organu konsularnego państwa członkowskiego o zwrot kosztów podróży, zakwaterowania i tłumaczeń poniesionych w związku z ochroną konsularną niereprezentowanego obywatela UE w przypadku aresztowania lub zatrzymania, które są niezwykle wysokie, ale niezbędne i uzasadnione, w rozsądnym terminie, nie dłuższym jednak niż dwanaście miesięcy. Służba konsularna państwa członkowskiego zwraca, na wniosek organu konsularnego państwa członkowskiego, niezwykle wysokie,

ale istotne i uzasadnione koszty podróży, zakwaterowania i tłumaczeń w ramach ochrony konsularnej zapewnionej w przypadku aresztowania lub zatrzymania niereprezentowanego obywatela Węgier w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym jednak dwunastu miesięcy.

(6) W sytuacji kryzysowej służba konsularna może zwrócić się do organu konsularnego państwa członkowskiego o zwrot kosztów ochrony konsularnej udzielonej niereprezentowanemu obywatelowi Unii, nawet w przypadku braku deklaracji zobowiązującej do zwrotu, o której mowa w ust. 2, jeżeli przedstawi dowód zapłaty określonej w niej kwoty. Służba konsularna zwraca organowi konsularnemu państwa członkowskiego koszty ochrony konsularnej udzielonej niereprezentowanemu obywatelowi węgierskiemu, nawet w przypadku braku deklaracji, o której mowa w ust. 2, jeżeli organ konsularny państwa członkowskiego poświadczy zapłatę kwoty w sposób określony w tym ustępie. W takim przypadku służba konsularna może również zażądać następnie zwrotu tej kwoty od niereprezentowanego obywatela węgierskiego.

§ 14/D do § 14/G skreślone

§ 14/H. (1) * Jeżeli niereprezentowany obywatel UE utracił dokument podróży, został on skradziony, zniszczony, uszkodzony lub z innych powodów obywatel nie posiada dokumentu odpowiedniego do odbycia podróży, a uzyskanie dokumentu podróży wydanego przez państwo, którego jest obywatelem, wiązałoby się z nieproporcjonalnymi trudnościami lub zajęłoby nieproporcjonalnie dużo czasu, urzędnik konsularny, na podstawie zezwolenia organu konsularnego państwa członkowskiego i zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z 1996 r. o tymczasowym dokumencie podróży, wydaje niereprezentowa-

nemu obywatelowi UE dokument podróży, o którym mowa w decyzji Rady 96/409/WPZiB z dnia 25 czerwca 1996 r. ustanawiającej tymczasowy dokument podróży.

(2) Minister ogłasza formularz do składania wniosków o wydanie tymczasowego dokumentu podróży. Wniosek powinien zawierać, oprócz danych wynikających z przepisów ogólnych ustawy o postępowaniu administracyjnym i usługach, miejsce i datę urodzenia, obywatelstwo, stan cywilny, wzrost, trasę podróży oraz wnioskowany okres ważności dokumentu podróży. Zawartość danych musi być określona zarówno w języku angielskim, jak i francuskim.

(3) Wniosek o wydanie tymczasowego dokumentu podróży składa się poprzez wypełnienie formularza przewidzianego w ust. 2 i złożenie go u zawodowego lub honorowego urzędnika konsularnego właściwego ze względu na sytuację stanowiącą podstawę do udzielenia ochrony konsularnej. Po złożeniu wniosku tożsamość i obywatelstwo wnioskodawcy są weryfikowane za pomocą przedstawionych dokumentów oraz przez organ konsularny państwa członkowskiego. Honorowy urzędnik konsularny przekazuje przedłożony mu wniosek właściwemu zawodowemu urzędnikowi konsularnemu. Urzędnik konsularny niezwłocznie przekazuje organowi konsularnemu państwa członkowskiego dane identyfikacyjne niezbędne do ustalenia tożsamości i obywatelstwa osoby ubiegającej się o dokument oraz opis okoliczności uzasadniających wydanie tymczasowego dokumentu podróży, z wnioskiem o weryfikację danych i zezwolenie na wydanie tymczasowego dokumentu podróży.

(4) Ważność tymczasowego dokumentu podróży jest regulowana przez przepisy organu konsularnego państwa członkowskiego. O wydaniu tymczasowego dokumentu podróży powiadamia się organ konsularny państwa członkowskiego oraz minister-

stwo, przesyłając zdigitalizowaną kopię dokumentu lub kopię dokumentu. W odniesieniu do opłaty konsularnej za wydanie tymczasowego dokumentu podróży stosuje się przepisy mające zastosowanie do wydawania dokumentów w celu powrotu obywateli węgierskich.

(5) Służba konsularna przechowuje dokumenty powstałe w związku z wydaniem tymczasowego dokumentu podróży przez okres jednego roku od upływu ważności tymczasowego dokumentu podróży, po czym są one usuwane zgodnie z przepisami regulującymi zarządzanie dokumentami.

§ 14/I. Plan interwencyjny służby konsularnej dotyczący zarządzania kryzysami obejmuje plan zapewnienia ochrony konsularnej dla niereprezentowanych obywateli Unii. Służba konsularna koordynuje lokalny plan awaryjny z delegaturą Unii Europejskiej i organami konsularnymi państw członkowskich.

§ 14/J. (1) Służba konsularna powiadamia Komisję Europejską i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych o umowie o reprezentacji, którą zawiera z innym państwem członkowskim w celu zapewnienia ochrony konsularnej.

(2) Służba konsularna powiadamia Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, za pośrednictwem jej bezpiecznej strony internetowej, o osobach kontaktowych ministerstwa w sprawach konsularnych.

§ 14/K. (1) Zawodowy urzędnik konsularny może zostać upoważniony do sporządzenia tłumaczenia przysięgłego lub poświadczenia poprawności tłumaczenia na język urzędowy państwa przyjmującego lub na język, w którym posiada uznawany przez państwo egzamin biegłości językowej na poziomie średniozaawansowanym lub wyższym.

(2) Zawodowy urzędnik konsularny może odmówić poświadczenia tłumaczenia dokumentów, które nie są związane z działalnością konsularną lub które wymagają specjalnej wiedzy językowej.

(3) Minister regularnie monitoruje zgodność z prawem czynności poświadczających urzędnika konsularnego, przestrzeganie zasad postępowania i regulaminu oraz rozpatruje skargi dotyczące tych czynności.

(4) Urzędnik konsularny w trakcie wykonywania swoich obowiązków związanych z wydaniem poświadczenia konsularnego podlega wyłącznie przepisom prawa i normom prawa międzynarodowego mającym zastosowanie do procedury i nie podlega instrukcjom w trakcie wykonywania swoich obowiązków.

§ 15. (1) Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu. Uchyla się jednocześnie rozporządzenie nr 2/1998 (XII. 9.) Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie pomocy konsularnej przy powrocie obywateli węgierskich oraz rozporządzenie nr 4/2000 (IX. 27.) Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie pomocy konsularnej dla obywateli węgierskich, których wolność osobista za granicą została ograniczona.

(2) i (3) skreślone

§ 15/A. Przepisy niniejszego rozporządzenia oraz przepisy ustanowione rozporządzeniem 1/2010 (IV. 23.) MSZ zmieniającym rozporządzenie 17/2001 (XI. 15.) MSZ w sprawie szczegółowych zasad ochrony konsularnej, mają zastosowanie do postępowań wszczętych i prowadzonych po jego wejściu w życie.

§ 16. Niniejsze rozporządzenie, wraz z ustawą XLVI z 2001 r. o ochronie konsularnej, ma na celu zapewnienie zgodności z następującymi aktami UE:

- a) Decyzja Rady 95/553/WE z dnia 19 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony obywateli Unii Europejskiej przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne,
- (b) Decyzja przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w Radzie z dnia 25 czerwca 1996 r. dotyczącej stworzenia tymczasowego dokumentu podróży (96/409/WPZiB) (art. 14/H rozporządzenia),
- (c) Dyrektywa Rady 2015/637/UE z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy ułatwiających ochronę konsularną dla niereprezentowanych obywateli państw trzecich w Unii i uchylająca decyzję 95/553/WE.

Tłumaczenie z języka węgierskiego: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Prawo konsularne i służby zagranicznej Republiki Wysp Marshalla

Ustawa o funkcjach konsularnych z 1988 r.

Ustawa o sprawach zagranicznych z 2007 r

Ustawa o funkcjach konsularnych z 1988 r.⁵⁹

Tytuł 43. Sprawy zagraniczne, obywatelstwo i imigracja

Rozdział 8. Funkcje konsularne

§ 801. Nazwa skrócona

Niniejszy rozdział może być cytowany jako Ustawa o funkcjach konsularnych.

§ 802. Objasnienie pojęć

O ile z kontekstu nie wynika inaczej, w niniejszym rozdziale:

- a) „funkcja konsularna” oznacza każdą funkcję, o której mowa w paragrafach 804, 805, 806 i 807, i obejmuje każdą czynność określoną w wykazie zamieszczonym na końcu niniejszego rozdziału;
- b) „Urzędnik Konsularny” oznacza każdą osobę, w tym kierownika urzędu konsularnego, któremu powierzono w tym charakterze wykonywanie funkcji konsularnych;
- c) „Urzędnik Dyplomatyczny” oznacza Szefa Misji lub członka personelu dyplomatycznego takiej misji;
- d) „dokument” oznacza dokument handlowy lub przewozowy i obejmuje każdy dokument, w którym jakiegokolwiek prawo lub zobowiązanie jest lub ma być utworzone, przeniesione, ograniczone,

rozszerzone, wygasłe lub zarejestrowane, oraz każdy oficjalny dokument wydany przez Republikę;

- e) „Minister” oznacza ministra odpowiedzialnego za sprawy zagraniczne.

§ 803. Wykonywanie funkcji konsularnych

Każdy Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny Republiki Wysp Marshalla jest niniejszym upoważniony do pełnienia, zgodnie z jakimkolwiek prawem pisanym Republiki, wszelkich funkcji konsularnych w jakimkolwiek obcym państwie, w którym jest akredytowany lub mianowany; pod warunkiem jednak, że pełnienie takiej funkcji nie jest zabronione przez prawo pisane państwa, w którym taka funkcja jest pełniona.

§ 804. Zatwierdzanie dokumentów

Na wniosek osoby będącej obywatelem Republiki Wysp Marshalla lub jakiegokolwiek innej osoby, Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny może:

- a) poświadczyć, zaświadczyć, uwierzytelnić lub wykonać jakąkolwiek inną czynność w celu zatwierdzenia dowolnego dokumentu;
- b) przetłumaczyć dowolny dokument z języka marszałskiego na dowolny inny język lub przetłumaczyć dowolny dokument z dowolnego innego języka na język marszałski;
- c) poświadczać dokładność tłumaczenia z języka marszałskiego na jakiegokolwiek

⁵⁹ Consular Functions Act (43 MIRC Ch. 8; P. L. 1988-30); tłumaczenie tekstu w wersji obowiązującej na dzień 24. 04. 2024 r.

inny język lub z jakiegokolwiek innego języka na język marszalski.

§ 805. Złożenie przysięgi lub oświadczenia

1. Każdy Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny jest uprawniony i może przyjąć przysięgę lub oświadczenie, a taka przysięga lub oświadczenie są uznawane za złożone w Republice Wysp Marshalla.
2. Żaden Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny przyjmujący przysięgę lub oświadczenie zgodnie z postanowieniami ust. 1, nie ponosi odpowiedzialności za prawdziwość treści lub prawdziwość oświadczeń złożonych na podstawie takiej przysięgi, oświadczenia lub ujęcia w takim oświadczeniu.

§ 806. Zawarcie i rejestracja małżeństw

1. Każdy Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny jest uznawany za urzędnika stanu cywilnego dla dowolnego atolu w Republice Wysp Marshalla w rozumieniu ustawy o rejestracji urodzeń, zgonów i małżeństw z 1988 r., a zatem może przyjąć oświadczenie o zawarciu związku i zarejestrować małżeństwo na mocy tej ustawy w kraju, do którego został wyznaczony lub akredytowany, w przypadku gdy co najmniej jedna ze stron małżeństwa jest obywatelem Republiki Wysp Marshalla, tak jakby takie małżeństwo zostało zawarte i zarejestrowane w dowolnym atolu w Republice.
2. Przepisy ustawy o rejestracji urodzeń, zgonów i małżeństw z 1988 r. stosuje się odpowiednio do i w związku z zawarciem i rejestracją małżeństwa, o którym mowa w ust. 1, a każdy Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny, wykonując swoje funkcje, przestrzega przepisów tej ustawy.

§ 807. Rejestracja urodzeń i zgonów

1. Każdego Urzędnika Dyplomatycznego lub Konsularnego uznaje się za urzędnika stanu cywilnego dla dowolnego atolu w Republice Wysp Marshalla w rozumieniu ustawy o rejestracji urodzeń, zgonów i małżeństw z 1988 r., a zatem taki Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny może zarejestrować narodziny lub zgon obywatela Republiki Wysp Marshalla, które miały miejsce w obcym kraju, w którym został mianowany lub akredytowany, tak jakby taka rejestracja została dokonana w dowolnym atolu w Republice.
2. Przepisy Ustawy o rejestracji urodzeń, zgonów i małżeństw z 1988 r. stosuje się mutatis mutandis do i w odniesieniu do rejestracji wszelkich urodzeń lub zgonów, o których mowa w ust. 1, a każdy Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny, wykonując swoje funkcje, przestrzega przepisów tej ustawy.

§ 808. Opłaty pobierane za wykonywanie funkcji konsularnych

Minister może określić w drodze powiadomienia opłaty, które Urzędnik Dyplomatyczny lub Konsularny ma pobierać za wykonywanie jakichkolwiek funkcji konsularnych określonych w takim powiadomieniu.

§ 809. Przestępstwa i kary

1. Każda osoba, która w sposób nieuczciwy lub przez umyślne działanie lub zaniechanie, świadomie wprowadza w błąd Urzędnika Dyplomatycznego lub Konsularnego w celu wykonania przez niego jakiejkolwiek funkcji konsularnej, jest winna popełnienia przestępstwa i po skazaniu podlega karze grzywny nieprzekraczającej 2000 USD lub karze pozbawienia wolności nieprzekraczającej dwóch lat, lub obu tym karom łącznie.
2. Każda osoba, która w oszukańczy sposób zmienia pieczęć lub podpis Urzędnika

Dyplomatycznego lub Konsularnego, jest winna popełnienia przestępstwa i po skazaniu podlega karze grzywny nieprzekraczającej 500 USD lub karze pozbawienia wolności nieprzekraczającej sześciu miesięcy, lub obu tym karom łącznie.

§ 810. Rozporządzenia

1. Minister może wydawać rozporządzenia w odniesieniu do:
 - a) spraw, których uregulowania wymaga niniejszy rozdział;
 - b) procedury, której należy przestrzegać przy składaniu wniosku na podstawie niniejszego rozdziału; oraz
 - c) nadawania skuteczności funkcjom konsularnym określonym w wykazie znajdującym się na końcu niniejszego rozdziału.
2. Każde rozporządzenie wydane przez Ministra zgodnie z ust. 1 wejdzie w życie po zatwierdzeniu przez Gabinet.

Ustawa o sprawach zagranicznych z 2007 r.⁶⁰

Tytuł 43. Sprawy zagraniczne, obywatelstwo i imigracja

Rozdział 6. Ministerstwo spraw zagranicznych

Część I. Informacje wstępne

§ 601. Nazwa skrócona i rozpoczęcie

Niniejszy rozdział może być cytowany jako Ustawa o sprawach zagranicznych z 2007 r.

§ 602. Objasnienie pojęć

W niniejszym rozdziale, o ile z kontekstu nie wynika inaczej:

⁶⁰ Foreign Affairs Act 2007 (43 MIRC Ch. 6; P. L. 2009-22); tłumaczenie tekstu w wersji obowiązującej na dzień 23. 04. 2024 r.

1. „Obywatel Republiki Wysp Marshalla” oznacza:
 - a) obywatela Republiki w chwili urodzenia; lub
 - b) cudzoziemca-imigranta legalnie przyjętego do Republiki i będącego obywatelem naturalizowanym zgodnie z Ustawą o obywatelstwie z 1984 r. ; lub
 - c) osobę, która nabyła obywatelstwo na mocy art. 11 Konstytucji Republiki Wysp Marshalla, a termin „obywatel Wysp Marshalla” ma takie samo znaczenie jak w lit. a) pkt 1.
2. „Konstytucja” oznacza Konstytucję Republiki Wysp Marshalla:
3. „Osoba pozostająca na utrzymaniu” oznacza:
 - a) małżonka; oraz
 - b) dzieci, w tym każde niezamężne dziecko w wieku poniżej 18 lat; każde niezamężne dziecko w wieku od 18 do 25 lat, które uczęszcza do instytucji edukacyjnej; oraz każdą osobę niepełnosprawną umysłowo lub fizycznie w każdym wieku; pod warunkiem, że pozostają całkowicie i bezpośrednio na utrzymaniu tej osoby, przy czym osoba ta jest rodzicem lub opiekunem prawnym zatrudnionym przez Ministerstwo.
4. „Rząd” oznacza Rząd Republiki Wysp Marshalla.
5. „Szef Misji” oznacza każdą osobę, która została wyznaczona na mocy § 613 ust. 1 na Szefa Misji.
6. „Szef placówki” oznacza osobę, która nie jest Szefem Misji, ale jest mianowana przez Prezydenta na szefa urzędu rządowego Republiki Wysp Marshalla w dowolnym kraju.
7. „Ministerstwo” oznacza Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

8. „Minister” oznacza ministra wyznaczonego przez Prezydenta i odpowiedzialnego za Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
9. „Misja” oznacza Misję Republiki Wysp Marshalla i odnosi się również do Ambasady Republiki Wysp Marshalla.
10. „Komisja Służby Publicznej” oznacza Komisję Służby Publicznej ustanowioną na mocy Konstytucji Republiki Wysp Marshalla.
11. „Regulamin Służby Publicznej” oznacza Regulamin Służby Publicznej Republiki Wysp Marshalla:
 - a) „Republika Wysp Marshalla” lub „Republika” oznacza każde terytorium lądowe w granicach terytorialnych Republiki Wysp Marshalla i obejmuje wody wewnętrzne i morze terytorialne Republiki Wysp Marshalla;
12. „Sekretarz” oznacza Sekretarza Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 603. Działania Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Niniejszym ustanawia się Ministerstwo Spraw Zagranicznych, odpowiedzialne za następujące działania:

- a) realizowanie celów polityki zagranicznej Rządu ogłoszonych zgodnie z § 604;
- b) nawiązywanie i utrzymywanie dwustronnych stosunków z innymi państwami i rządami;
- c) rozwijanie, określanie i realizowanie gospodarczych, społecznych i politycznych interesów Republiki w regionie i na arenie międzynarodowej;
- d) aktywne poszukiwanie dwustronnej, wielostronnej i międzynarodowej pomocy w celu wspierania krajowych celów rozwojowych Republiki;

- e) świadczenie usług konsularnych dla obywateli Wysp Marshalla za granicą;
- f) reprezentowanie Republiki we wszystkich organizacjach regionalnych i międzynarodowych, w których jest ona członkiem;
- g) negocjowanie i zawieranie międzynarodowych traktatów i umów w celu realizacji celów polityki zagranicznej Rządu i ochrony jego interesów narodowych;
- h) zapewnienie, że Nitijela⁶¹, w zakresie, w jakim ma to zastosowanie do lokalnych warunków, uchwała ustawodawstwo krajowe w celu nadania skuteczności zobowiązaniom Republiki wynikającym z ratyfikowanych przez nią traktatów i konwencji międzynarodowych;
- i) pełnienie roli narodowego i politycznego punktu kontaktowego Republiki we wszystkich organizacjach, porozumieniach i konwencjach, w których Republika jest członkiem.

Część II. Polityka zagraniczna rządu

§ 604. Cele polityki zagranicznej Rządu do publikacji.

1. Sformułowanie celów polityki zagranicznej Rządu leży w gestii Prezydenta i Gabinetu⁶² na podstawie rekomendacji Ministra.
2. Gabinet będzie od czasu do czasu publikował cele polityki zagranicznej Rządu. Publikacja dla celów niniejszego paragrafu powinna obejmować w szczególności zawarcie opisu tej polityki w:

⁶¹ Jednoizbowy parlament Wysp Marshalla [przyp. MZ].

⁶² Określenie Rady Ministrów w części państw o ustroju opartym na systemie parlamentarnym lub parlamentarno-gabinetowym [przyp. MZ].

- a) Dzienniku Rządowym;
 - b) dokumencie dostępnym publicznie w biurach Ministerstwa Spraw Zagranicznych;
 - c) oficjalnych rządowych stronach internetowych.
3. Cele polityki zagranicznej rządu mogą obejmować przede wszystkim:
- a) ogólne lub szczegółowe cele Rządu związane z polityką zagraniczną;
 - b) priorytety w zakresie rozwoju i awansu narodowego;
 - c) wyrażanie stanowiska Rządu w istotnych kwestiach polityki zagranicznej;
 - d) priorytety handlu zagranicznego w dwustronnych, regionalnych i wielostronnych stosunkach Republiki;
 - e) wytyczne dla misji, ambasad, placówek i służb konsularnych Republiki za granicą;
 - f) określanie pomocy technicznej i finansowej wymaganej dla krajowych priorytetów rozwoju w Republice;
 - g) wszelkie inne sprawy związane z ogólnymi celami Rządu.
- 2) zapewnienie, że Sekretarz oraz urzędnicy Ministerstwa i jego misji realizują cele polityki zagranicznej Rządu, w koordynacji z innymi ministerstwami i agencjami w Republice;
 - 3) z zastrzeżeniem § 611 ust. 1, zezwalanie na ustanowienie misji Republiki za granicą;
 - 4) zapewnianie doradztwa politycznego Prezydentowi i Gabinutowi w kwestiach, które należy uwzględnić w celach polityki zagranicznej Rządu oraz w kwestiach interesu narodowego w odniesieniu do celów polityki zagranicznej Rządu;
 - 5) prowadzenie stosunków dyplomatycznych i konsularnych w imieniu Republiki;
 - 6) prowadzenie i koordynowanie wszelkiej komunikacji między rządem Republiki Wysp Marshalla a rządami innych krajów i organizacjami międzynarodowymi;
 - 7) nadzorowanie i wdrażanie dyrektyw Prezydenta i Gabinetu związanych z mianowaniem lub odwoływaniem Szefów Misji i innych osób mianowanych na stanowiska dyplomatyczne;
 - 8) administrowanie, zarządzanie i rozwijanie potencjału służby zagranicznej Republiki Wysp Marshalla;
 - 9) zatwierdzanie wzajemnej akredytacji ambasadorów w obszarach jurysdykcji, za które są odpowiedzialni;
 - b) z zastrzeżeniem ust. 6, negocjowanie, zawieranie i podpisywanie umów dwustronnych i wielostronnych w imieniu Rządu;
 - c) zapewnienie uchwalenia ustawodawstwa krajowego w celu wyko-

Część III. Uprawnienia i działania

§ 605. Minister Spraw Zagranicznych

1. Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 1 Konstytucji, Prezydent może mianować ministra odpowiedzialnego za sprawy zagraniczne, lub alternatywnie, może zdecydować o pozostawieniu tej odpowiedzialności w jego gestii.
2. Do działań Ministra Spraw Zagranicznych należy:
 - a) prowadzenie spraw zagranicznych Republiki, w tym:
 - 1) konsultowanie się z Komisją Służby Publicznej i doradzanie jej w sprawie odpowiednich urzędników, którzy mają być mianowani zgodnie z § 607 ust. 1;

niania zobowiązań Republiki wynikających z traktatów i konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Nitijelę.

3. Minister Spraw Zagranicznych będzie bezpośrednio odpowiedzialny przed Prezydentem i Gabinetem i zgodnie z § 630 będzie co roku przedstawiał Gabinetowi roczne sprawozdanie.
4. Nominacja ministerialna na mocy niniejszego paragrafu ma formę określoną w załączniku 1 do Ustawy.
5. Minister może na piśmie przekazać Sekretarzowi lub innemu urzędnikowi wszystkie lub niektóre z uprawnień przyznanych Ministrowi na mocy niniejszego rozdziału, z wyjątkiem tego uprawnienia do delegowania uprawnień i funkcji przyznanych w którymkolwiek z § 605 ust. 2 lit. a pkt 3, § 605 ust. 2 lit. a pkt 9 lub § 605 ust. 2 lit. b.
6. Gabinet może na piśmie upoważnić Ministra w Rządzie do podpisania dwustronnej lub wielostronnej umowy w imieniu Rządu, stosownie do każdorazowych potrzeb.
7. Każda delegacja może podlegać takim ograniczeniom i warunkom, jakie Minister uzna za stosowne i może zostać odwołana na piśmie w dowolnym momencie. Żadne takie przekazanie uprawnień nie może uniemożliwiać wykonywania jakichkolwiek uprawnień przez Ministra.
8. Przekazanie uprawnień Ministra pozostaje w mocy do odwołania na piśmie, niezależnie od tego, że Minister, przez którego zostało dokonane, przestał sprawować urząd, a takie przekazanie będzie nadal obowiązywać, tak jakby zostało dokonane przez następcę Ministra.

§ 606. Sekretarz Spraw Zagranicznych

1. Komisja Służby Publicznej, w porozumieniu z Ministrem, powołuje odpo-

wiednio wykwalifikowaną osobę na stanowisko Sekretarza Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2. Sekretarz jest odpowiedzialny przed Ministrem i prowadzi następujące działania:

- a) nadzorowanie administracji i zarządzania Ministerstwem i jego Misjami, w tym:

- 1) rekrutacja, rozwój i utrzymanie efektywnego personelu służby zagranicznej;
- 2) przygotowywanie, nadzorowanie i zarządzanie budżetem Ministerstwa;
- 3) zapewnienie, że Ministerstwo odpowiada na wszelką korespondencję dyplomatyczną i urzędową otrzymywaną przez Ministerstwo;
- 4) zapewnienie terminowego uzyskiwania działań lub otrzymywania porad od odpowiednich ministerstw, agencji i organizacji w Republice w celu przekazania ich odpowiednim organizacjom międzynarodowym zgodnie z wnioskiem;
- 5) ustanawianie kryteriów wydajności i wytycznych oceny w celu rekomendowania awansu urzędników do Komisji Służby Publicznej;
- 6) zapewnienie, że Szefowie Misji, ambasad i placówek są informowani zgodnie z § 613 ust. 5 przed ich oddelegowaniem za granicę;
- 7) ustanowienie i utrzymywanie listy aktualnych Misji i ich obszarów jurysdykcji zgodnie z § 611 ust. 3;
- 8) zapewnienie, aby podczas wykonywania swoich funkcji Szefowie Misji i urzędnicy Mi-

nisterstwa przestrzegali właściwego protokołu dyplomatycznego zgodnie z Konwencją wiedeńską o stosunkach dyplomatycznych, Konwencją wiedeńską o stosunkach konsularnych i wszelkimi mającymi zastosowanie przepisami krajowymi dotyczącymi protokołu dyplomatycznego;

- 9) pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla Ministerstwa zgodnie z § 612 lit c; oraz
 - 10) ustanowienie i prowadzenie listy konsulów honorowych Republiki zgodnie z § 618 ust. 2;
 - b) działanie jako główny doradca polityczny Ministra w formułowaniu zaleceń do przyjęcia i włączenia do celów polityki zagranicznej Rządu;
 - c) zapewnienie, że wszyscy urzędnicy Ministerstwa i jego Misji realizują cele polityki zagranicznej Rządu i są świadomi stanowiska Rządu w istotnych kwestiach polityki zagranicznej;
 - d) zalecanie Ministrowi zmian legislacyjnych i politycznych, w stosownych przypadkach, w celu osiągnięcia skutecznego i wydajnego funkcjonowania Ministerstwa;
 - e) wykonywanie wszelkich innych funkcji delegowanych przez Ministra zgodnie z § 605 ust. 5 lub zgodnie z zaleceniami Komisji Służby Publicznej od czasu do czasu.
3. Sekretarz Spraw Zagranicznych podlega bezpośrednio Ministrowi.

§ 607. Mianowanie pracowników siedziby Ministerstwa

1. O ile niniejszy rozdział nie stanowi inaczej, Komisja Służby Publicznej, w porozumieniu z Ministrem, wyzna-

cza odpowiednio wykwalifikowanych urzędników do pełnienia funkcji w Ministerstwie.

2. Sekretarz i wszyscy inni urzędnicy mianowani zgodnie z ust. 1 będą, oprócz Ustawy i rozporządzeniami, związani Regulaminem Służby Publicznej.

§ 608. Ustanowienie zawodowej służby zagranicznej

1. W Ministerstwie zostanie ustanowiona struktura rozwoju kariery w służbie zagranicznej Republiki.
2. Sekretarz, w porozumieniu z Komisją Służby Publicznej, będzie przede wszystkim odpowiedzialny za ustanowienie i utrzymanie zawodowej służby zagranicznej.

Część IV. Struktura siedziby ministerstwa i misji zagranicznych

§ 609. Struktura organizacyjna

1. Struktura organizacyjna siedziby Ministerstwa i jego misji zagranicznych jest określona w przepisach Ustawy wydanych na podstawie niniejszego rozdziału.
2. Od czasu do czasu Minister może zalecić zmiany w strukturze organizacyjnej Ministerstwa, do zatwierdzenia przez Komisję Służby Publicznej oraz Prezydenta i Gabinet.
3. Zmiany w strukturze organizacyjnej Ministerstwa i jego misji zagranicznych zostaną załączone do Ustawy.

§ 610. Działy administracyjne siedziby

Na potrzeby niniejszego rozdziału, w celu skutecznego administrowania siedziba Ministerstwa będzie składać się z następujących podstawowych działów funkcyjnych:

- a) Biuro Ministra;
- b) Biuro Sekretarza;
- c) Biuro Radcy Prawnego;

- d) Doradztwo ds. Polityki, Planowania i Badań;
- e) Biuro Zarządzania;
- f) Biuro Spraw Wielostronnych;
- g) Biuro Spraw Dwustronnych;
- h) Biuro Spraw Amerykańskich; oraz
- i) Biuro ds. Wdrożeń Kompaktowych.

§ 611. Ustanowienie Misji Republiki

1. Minister, za zgodą Prezydenta i Gabinetu, będzie odpowiedzialny za ustanowienie Misji zagranicznych Republiki.
2. Podstawowe działania misji, ambasad lub placówek obejmują:
 - a) realizowanie celów polityki zagranicznej Rządu w kraju przyjmującym i obszarach jurysdykcji odpowiedzialności;
 - b) poszukiwanie dwustronnej, wielostronnej i międzynarodowej pomocy w celu wspierania krajowych celów rozwojowych Republiki;
 - c) przekazywanie oficjalnej komunikacji między rządem Republiki Wysp Marshalla a rządami innych państw i organizacjami międzynarodowymi;
 - d) promowanie i ochrona interesów obywateli Wysp Marshalla zamieszkających w państwie przyjmującym i obszarach jurysdykcyjnych odpowiedzialności;
 - e) świadczenie usług konsularnych dla obywateli Republiki za granicą; oraz
 - f) wszelkie inne funkcje zgodnie z zaleceniami Prezydenta i Gabinetu.
3. Sekretarz sporządzi i będzie prowadził wykaz aktualnych Misji i obszarów ich jurysdykcji. Wykaz zostanie załączony do Ustawy na mocy niniejszego rozdziału.

Część V. Raportowanie, powiadomienia i komunikacja

§ 612. Raportowanie, powiadomienia i komunikacja

1. O ile Prezydent i Gabinet nie zarządzają inaczej:
 - a) wszelka korespondencja dyplomatyczna lub urzędowa wysyłana bezpośrednio do Misji Republiki musi być przekazywana lub kierowana za pośrednictwem siedziby Ministerstwa; oraz
 - b) wszelka korespondencja dyplomatyczna lub urzędowa pochodząca z ambasad w Republice do jakiegokolwiek ministerstwa lub agencji w Republice musi być przekazywana lub kierowana za pośrednictwem siedziby Ministerstwa; oraz
 - c) wszelka korespondencja dyplomatyczna lub urzędowa pochodząca z krajowych ministerstw, agencji lub misji i organizacji międzynarodowych, która jest przekazywana za pośrednictwem siedziby Ministerstwa, powinna, w stosownych przypadkach, być przekazywana do wiadomości odpowiednich ambasad.

Część VI. Mianowanie i odwołanie szefa misji

§ 613. Mianowanie Szefa Misji

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 niniejszego paragrafu, Szef Misji jest mianowany w jeden z następujących sposobów:
 - a) w przypadku dyplomaty zawodowego – przez Ministra za zgodą Prezydenta i Gabinetu; lub
 - b) w przypadku osoby zajmującej stanowisko polityczne – przez Prezydenta za zgodą Gabinetu.
2. Zgodnie z art. 5, ust. 1 pkt 3 lit. d Konstytucji, mianowanie ambasadora lub Szefa Misji przez Prezydenta i Gabinet

- musi zostać zatwierdzone przez Nitijela, w drodze rozporządzenia.
3. Osoba wyznaczona zgodnie z ust. 1 lit. a lub lit. b musi:
 - a) być obywatelem Republiki Wysp Marshalla; oraz
 - b) posiadać nieposzlakowaną opinię w Republice; oraz
 - c) w przypadku dyplomaty zawodowego, musi pracować w ministerstwie przez co najmniej pięć lat; oraz
 - d) w przypadku osób mianowanych ze względów politycznych, posiadać odpowiednie wykształcenie lub doświadczenie do pracy na danym stanowisku.
 4. Przed objęciem nowego stanowiska, Szef Misji musi zostać poinformowany przez Sekretarza o:
 - a) funkcji misji;
 - b) strukturze organizacyjnej Misji, właściwej linii władzy i działaniach jej funkcjonariuszy;
 - c) celach polityki zagranicznej Rządu mających zastosowanie do państwa przyjmującego lub obszaru jurysdykcji, za który odpowiada;
 - d) krajowych celach rozwojowych Rządu;
 - e) istotnych elementach historii, kultury i tradycjach państwa przyjmującego;
 - f) procedurach związanych z przedstawianiem listów uwierzytelniających i innym protokołem dyplomatycznym Ministerstwa Spraw Zagranicznych;
 - g) Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych i Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych;
 - h) wszelkich innych kwestiach istotnych dla placówki dyplomatycznej.
 5. Szef Misji:
 - a) zapewnia, aby w Misji wykonywano działania określone w § 611 ust. 2 rozdziału; oraz
 - b) odpowiada za wszelkie wydatki Misji i zapewnia zarządzanie budżetem Misji zgodnie z ustawą o zarządzaniu finansami z 1990 r., ustawą o zamówieniach z 1988 r., ustawą o podatku dochodowym, polityką i przepisami dotyczącymi oficjalnych podróży rządowych oraz innymi obowiązującymi przepisami Republiki; oraz
 - c) podlega bezpośrednio Sekretarzowi.
 6. Sekretarz sporządza i prowadzi wykaz wszystkich mianowanych Szefów Misji. Wykaz ten zostanie załączony do Ustawy.

§ 614. Czas trwania mianowania

1. Wszyscy Szefowie Misji pełnią swoje funkcje przez okres kadencji Rządu, w ramach którego zostali mianowani, chyba że zostaną wcześniej odwołani zgodnie z § 615.
2. W każdym roku wyborczym, w ciągu siedmiu dni kalendarzowych po ogłoszeniu oficjalnych wyników wyborów powszechnych, każdy Szef Misji:
 - a) będący zawodowym dyplomatą składa rezygnację na ręce Ministra; lub
 - b) mianowany ze względów politycznych składa swoją rezygnację na ręce Prezydenta.
3. Na początku następnej sesji parlamentarnej nowy Rząd może:
 - a) mianować nowych Szefów Misji zgodnie z § 613 ust. 1 lit. a lub § 613 ust. 1 lit. b; lub
 - b) ponownie mianować Szefów Misji, którzy zostali zatwierdzeni przez Nitijela w poprzedniej kadencji zgodnie z § 613 ust. 5.

4. W przypadku ponownego mianowania Szefa Misji na mocy ust. 3 lit. b, ponowne zatwierdzenie przez Nitijelę nie będzie wymagane.
5. Po złożeniu rezygnacji zgodnie z ust. 2:
 - a) w przypadku dyplomaty zawodowego może on zostać odwołany do siedziby Ministerstwa i kontynuować służbę w Ministerstwie zgodnie z wyznaczeniem Sekretarza; oraz
 - b) w przypadku osoby mianowanej na stanowisko polityczne, zostanie ona odwołana i nie będzie nadal zatrudniona przez Ministerstwo, chyba że zostanie ponownie mianowana zgodnie z ust. 3 lit. b niniejszego paragrafu.

§ 615. Wypowiedzenie mianowania

1. Minister, za zgodą Prezydenta i Gabinetu, może wypowiedzieć mianowanie Szefa Misji przed upływem jego kadencji.
2. Jeśli mianowanie zostało wypowiedziane na mocy ust. 1:
 - a) w przypadku dyplomaty zawodowego zostanie on odwołany do siedziby Ministerstwa i będzie kontynuować służbę w Ministerstwie zgodnie z wyznaczeniem Sekretarza; oraz
 - b) w przypadku osoby mianowanej na stanowisko polityczne, zostanie ona odwołana i nie będzie nadal zatrudniona przez Ministerstwo, chyba że zostanie ponownie mianowana zgodnie z ust. 3 lit. b niniejszego paragrafu.
3. Wypowiedzenie na mocy ust. 1 powinno mieć formę określoną w załączniku 3 do Ustawy.

Część VII . Konsulowie honorowi republiki

§ 616. Mianowanie konsułów honorowych

1. Prezydent i Gabinet, na podstawie rekomendacji Ministra, mianują odpowiednie osoby na Konsułów Honorowych Republiki.
2. Rekomendując osobę do mianowania zgodnie z ust. 1, Minister przedstawi Prezydentowi i Gabinetowi dowody na to, że osoba ta:
 - a) jest niezależna;
 - b) ma wysoką pozycję w swojej społeczności;
 - c) ma doskonałe kontakty w rządzie państwa przyjmującego i poza nim;
 - d) ma nieskazitelny charakter; oraz
 - e) jest zaangażowana i ma zdolność do promowania, realizowania i wyrażania interesów Republiki w państwie przyjmującym, zgodnie z celami polityki zagranicznej Rządu.
3. Każdy Konsul Honorowy podlega bezpośrednio Szefowi Misji odpowiedzialnemu za dane państwo, wymienionemu w załączniku 2 Ustawy.
4. Sekretarz sporządza i prowadzi wykaz wszystkich mianowanych Konsułów Honorowych. Wykaz ten stanowi załącznik do Ustawy.

§ 617. Działania i obowiązki konsułów honorowych

Działania i obowiązki Konsułów Honorowych obejmują przede wszystkim:

- a) aktywne realizowanie celów polityki zagranicznej Republiki w państwie przyjmującym;
- b) udzielanie pomocy Misji, której jest zobowiązany podlegać na mocy § 616 ust. 3, zgodnie z wnioskiem Szefa Misji;
- c) pełnienie funkcji oficjalnego przedstawiciela Republiki podczas for-

malnych uroczystości w państwie przyjmującym; oraz

- d) informowanie Szefa Misji o biznesowych, szkoleniowych, zawodowych i innych dostępnych możliwościach dla obywateli Republiki w państwie przyjmującym.

§ 618. Wypowiedzenie mianowania Konsulów Honorowych

1. Prezydent i Gabinet mogą, na zalecenie Ministra, wypowiedzieć mianowanie osoby pełniącej funkcję Konsula Honorowego Republiki.
2. Wypowiedzenie zgodnie z ust. 1 musi być sporządzone na piśmie i przekazane Konsulowi Honorowemu tak szybko, jak to możliwe.

Część VIII. Oddelegowania, zadania i staże

§ 619. Oddelegowanie urzędników do organizacji międzynarodowych

Sekretarz może od czasu do czasu, za zgodą Komisji Służby Publicznej, oddelegować urzędników Ministerstwa do dowolnej organizacji międzynarodowej w ramach programu budowania potencjału i rozwoju umiejętności.

§ 620. Wyznaczanie urzędników Ministerstwa do pełnienia służby na Misjach

1. Sekretarz może, po powiadomieniu Komisji Służby Publicznej, przydzielić dowolnego urzędnika Ministerstwa do każdej Misji.
2. Sekretarz może przedłużyć lub zakończyć każdy zagraniczny przydział zgodnie z ust. 1, po czym urzędnik powróci do siedziby.
3. Każdy urzędnik Ministerstwa wyznaczony do służby w Misji jest zobowiązany do podpisania umowy o pracę z Komisją Służby Publicznej, zgodnie z sekcją R25 ustawy o Służbie Publicz-

nej z 1998 roku. Umowa o pracę zawiera okres oddelegowania, obowiązki i zakres odpowiedzialności, wynagrodzenie i obowiązujące odliczenia podatkowe, uprawnienia w służbie za granicą oraz wszelkie inne warunki uzgodnione przez Ministerstwo.

4. Każdy urzędnik Ministerstwa oddelegowany za granicę, oprócz postanowień wynikających z jego umowy o pracę, jest nadal związany Regulaminem Służby Publicznej Republiki.
5. Sekretarz może, w porozumieniu z Ministrem, odwołać urzędnika oddelegowanego do służby w Misji przed upływem jego kadencji.
6. Procedury związane z odwołaniem na podstawie ust. 5 zostaną zawarte w przepisach wydanych na mocy Ustawy.

§ 621. Oddelegowanie urzędników z innych ministerstw do służby w Misjach

1. Komisja Służby Publicznej może od czasu do czasu, za zgodą właściwych ministrów, oddelegować personel z dowolnego ministerstwa Republiki do dowolnej Misji.
2. W przypadku oddelegowania osoby zgodnie z ust. 2, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i właściwe ministerstwo, którego to dotyczy, zawierają protokół ustaleń dotyczący warunków zatrudnienia i warunków finansowych, które będą obowiązywać w okresie oddelegowania.
3. Sekretarz może, w porozumieniu z ministerstwem, z którego urzędnik został oddelegowany, odwołać urzędnika przed upływem jego kadencji.
4. Procedury odnoszące się do odwołania na mocy ust. 3 zostaną zawarte w odrębnych przepisach.

§ 622. Staże

1. Sekretarz może od czasu do czasu za-
twierdzić lub zakończy zatrudnienie
danej osoby jako stażysty w siedzibie
głównej Ministerstwa lub w Misjach.
2. Każda nominacja lub wypowiedzenie
zgodnie z ust. 1 musi mieć formę pi-
semną.
3. Przed zatrudnieniem stażysty Sekretarz
lub Szef Misji przeprowadza dokładną
weryfikację stażysty, w tym uzyskuje
zaświadczenie o niekaralności i o stanie
zdrowia oraz o odpowiednich kwali-
fikacjach i referencje od poprzednich
pracodawców.
4. Każdy stażysta jest zobowiązany do
podpisania umowy o staż. Umowa
obejmuje okres stażu, obowiązki i za-
kres odpowiedzialności, uprawnienia,
jeśli mają zastosowanie, oraz wszelkie
inne warunki uzgodnione przez Mini-
sterstwo.

§ 623. Lokalnie zaangażowany personel

1. Szef misji może, za zgodą Ministra lub
Sekretarza, zatrudnić w dowolnej Misji
odpowiednio wykwalifikowane osoby,
w tym obywateli Republiki mieszkają-
cych za granicą.
2. Przed zatrudnieniem takiej osoby,
Szef Misji lub Sekretarz przeprowadza
dokładną weryfikację jej przeszłości,
w tym uzyskuje zaświadczeń o nieka-
ralności i o stanie zdrowia oraz o odpo-
wiednich kwalifikacjach i referencji od
poprzednich pracodawców.
3. Każda osoba zatrudniona na podstawie
niniejszego paragrafu jest zobowiązana
do podpisania umowy o pracę z Mini-
sterstwem. Umowa o pracę obejmuje
okres zatrudnienia, obowiązki i zakres
odpowiedzialności, wynagrodzenie,
uprawnienia, jeśli mają zastosowanie,
oraz wszelkie inne warunki uzgodnione
przez Ministerstwo.

4. Obywatele Republiki zatrudnieni za
granicą są uważani za niezależnych pra-
cowników, a nie za członków służby pu-
blicznej Republiki. Nie są oni związani
Regulaminem Służby Publicznej.
5. Szef Misji może, w porozumieniu z Se-
kretarzem, rozwiązać umowę o pracę
z lokalnie zatrudnionym członkiem
personelu, pod warunkiem, że takie
rozwiązanie zostanie sporządzone na
piśmie.

Część IX. Warunki zatrudnienia

§ 624. Warunki służby urzędników

1. Warunki służby członków personelu,
w tym Sekretarza, Szefów Misji i per-
sonelu dyplomatycznego, są zgodne
z przepisami niniejszego rozdziału.
2. Sekretarz zwraca się do Prezydenta
i Gabinetu o zatwierdzenie poziomu
diety służbowej i innych uprawnień
mających zastosowanie do:
 - a) Szefów Misji; lub
 - b) członków personelu przydzielo-
nych, zaangażowanych lub oddele-
gowanych do służby w Misji Repu-
bliki.
3. Co trzy lata Sekretarz dokonuje prze-
glądu poziomu diety służbowej i in-
nych uprawnień swojego personelu
zagranicznego i w porozumieniu z Mi-
nistrem występuje do Prezydenta i Ga-
binetu o zgodę na zmianę tych upraw-
nień w stosownych przypadkach.
4. Zmiany poziomu diety służbowej
i uprawnień personelu zagranicznego
zgodnie z ust. 3 muszą zostać opubli-
kowane w Podręczniku Polityki Zagra-
nicznej Ministerstwa.

Część X. Postępowanie urzędników

§ 625. Kodeks postępowania

Wszyscy funkcjonariusze, w tym nieza-
leżni pracownicy zaangażowani przez
Ministerstwo, przestrzegają i są związani

kodeksem postępowania, który zostanie opracowany przez Ministerstwo i załączony do Ustawy.

§ 626. Poufność

1. Wszyscy urzędnicy, w tym niezależni pracownicy zatrudnieni przez Ministerstwo, zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i instrukcji otrzymanych w trakcie zatrudnienia.
2. Każda osoba, która ujawniła informacje poufne bez uprzedniego upoważnienia Sekretarza, może podlegać postępowaniu dyscyplinarnemu ze strony Ministra lub Komisji Służby Publicznej.
3. Wszystkie informacje otrzymane zgodnie z § 612 będą uważane za poufne informacje Ministerstwa.

Część XI. Inne postanowienia

§ 627. Przestrzeganie Ustawy

Minister Spraw Zagranicznych odpowiada za przestrzeganie przepisów niniejszego rozdziału.

§ 628. Ustanowienie Komitetu Doradczego ds. Polityki Zagranicznej

1. Prezydent i Gabinet mogą, na zalecenie Ministra, powołać Komitet Doradczy ds. Polityki Zagranicznej, składający się z odpowiednich przedstawicieli Rządu i społeczeństwa obywatelskiego, w następujących celach:
 - a) rekomendowanie spraw, które należy uwzględnić w celach polityki zagranicznej Rządu;
 - b) rekomendowanie stanowisk w kwestiach politycznych, zgodnie z prośbą Ministra.
2. Komitet Doradczy ds. Polityki Zagranicznej:
 - a) jest prowadzony przez Sekretarza; oraz
 - b) określa swoje zasady i procedury.

3. Sekretarz bierze pod uwagę zalecenia Komitetu Doradczego ds. Polityki Zagranicznej przy udzielaniu Ministrowi porad politycznych zgodnie z § 606 ust. 2 lit. b.

§ 629. Szkolenia dyplomatyczne i inne szkolenia personelu

1. Sekretarz zapewnia, że wszyscy członkowie personelu otrzymują odpowiednie szkolenia dyplomatyczne i inne szkolenia związane ze stanowiskiem każdego urzędnika.
2. W szczególności priorytetowo należy traktować następujące kwestie:
 - a) udział w programach szkoleniowych w regionie Pacyfiku i wokół niego;
 - b) specjalistyczne dyplomatyczne programy szkoleniowe, które mogą obejmować krótkoterminowe kursy praktyki dyplomatycznej, średnio-terminowe programy szczegółowe i długoterminowe inicjatywy podopiecznych;
 - c) dołączanie lub delegowanie do wybranych organizacji regionalnych;
 - d) wykorzystanie doświadczonych, powracających starszych dyplomatów, w tym emerytów, do prowadzenia szkoleń i mentoringu w siedzibie głównej Ministerstwa;
 - e) szkolenia dyplomatyczne lub inne szkolenia oferowane przez źródła dwustronne.

§ 630. Sprawozdania roczne

1. Minister przedstawia corocznie Prezydentowi i Gabinetowi sprawozdanie roczne Ministerstwa.
2. Sekretarz ustanawia i prowadzi rejestr sprawozdań rocznych Ministerstwa.

§ 631. Nienaruszalność uprawnień Rządu

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie odbiera mocy mianowania, wykonywania jakichkolwiek uprawnień lub działań, które, gdyby niniejszy rozdział nie został przyjęty, byłyby wykonywane na mocy uprawnień Rządu lub przewidziane w Konstytucji Republiki Wysp Marshalla.

§ 632. Stosunek do innych aktów prawnych i konwencji międzynarodowych

Odpowiadając za przestrzeganie przepisów niniejszego rozdziału, Ministerstwo, w zakresie, w jakim ma to zastosowanie, sprawuje swoje działania zgodnie z przepisami:

- a) Ustawy o przywilejach i immunitetach dyplomatycznych z 1988 r;
- b) Ustawy o immunitetach organizacji międzynarodowych;
- c) Ustawy o podatku dochodowym;
- d) Ustawy o zarządzaniu finansowym z 1990 r;
- e) Ustawy o zamówieniach publicznych (kodeks) z 1988 r;
- f) Zasad i przepisów dotyczących oficjalnych podróży rządowych;
- g) Regulaminu służby publicznej Republiki Wysp Marshalla;
- h) Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych; oraz
- i) Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych.

§ 633. Rozporządzenia

Minister, za zgodą Prezydenta i Gabinetu, wydaje rozporządzenia w celu nadania skuteczności postanowieniom niniejszego rozdziału, dla wszystkich lub niektórych z następujących celów:

- a) określanie kwestii proceduralnych w związku z jakimkolwiek wnioskiem na podstawie niniejszego rozdziału;
- b) określanie warunków zatrudnienia, diet służbowych i uprawnień dla personelu zagranicznego;
- c) określanie polityki zagranicznej Rządu;
- d) określanie innych kwestii, które są przewidziane lub niezbędne do nadania pełnej skuteczności przepisom Ustawy i do jej należytego przestrzegania.

§ 634. Uchylenie

Niniejszym uchyla się przepisy dotyczące ustawy o polityce zagranicznej z 1994 r.

§ 635. Data wejścia w życie

Niniejszy rozdział wchodzi w życie zgodnie z art. 5 ust. 21 Konstytucji i Regulaminem wewnętrznym Nitijela.

Tłumaczenie z języka angielskiego: mgr Michał Zbroja (absolwent kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, były seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Weryfikacja i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Ustawa dotycząca statusu konsułów na Vanuatu

Ustawa Nr 6 z dnia 12 kwietnia 1988 r. o stosunkach konsularnych⁶³

Spis sekcji:
[pominięto]

Republika Vanuatu **Ustawa Nr 6 z 1988 r. o stosunkach** **konsularnych⁶³**

Ustawa mająca na celu wprowadzenie w życie Konwencji Wiedeńskiej o Stosunkach Konsularnych – Prezydent i Parlament uchwalają, co następuje:

1. Pojęcia

„Artykuł” oznacza artykuł Konwencji;
„Konwencja” oznacza Konwencję Wiedeńską o Stosunkach Konsularnych podpisaną w 1963 r., której kopia znajduje się w pierwszym załączniku;
„Minister” oznacza Ministra w danym czasie odpowiedzialnego za sprawy zagraniczne Republiki Vanuatu.

2. Stosowanie Konwencji Wiedeńskiej

(1) Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej sekcji i sekcji 4, postanowienia, o których mowa w drugim załączniku (będące artykułami lub częściami artykułów Konwencji), mają moc prawną w Vanuatu i w tym celu będą interpretowane zgodnie z podsekcjami od (2) do (8) niniejszej sekcji.
(2) Odniesienia w artykułach 44 do spraw związanych z wykonywaniem funkcji przez członków urzędu konsularnego należy rozumieć jako odniesienia do spraw związanych z wykonywaniem funkcji konsularnych przez urzędników konsularnych.

(3) Dla celów artykułu 45 i tego artykułu stosowanego na mocy artykułu 58 zręczenie się przez państwo jest uważane za wyrażone, jeżeli zostało wyrażone przez szefa lub jakąkolwiek osobę pełniącą w danym czasie funkcje szefa misji dyplomatycznej tego państwa lub, w przypadku braku takiej misji, przez określony organ konsularny.

(4) Artykuł 48 nie ma wpływu na umowy zawarte między Vanuatu lub w imieniu Vanuatu a jakimkolwiek innym państwem przed wejściem w życie niniejszej ustawy i nie stanowi przeszkody dla zawarcia takich umów po wejściu w życie niniejszej ustawy.

(5) Artykuły 50, 51, 52, 54, 62 i 67 interpretuje się jako przyznające wszelkie przywileje lub immunitety, których przyznania wymagają.

(6) Odniesienie w art. 57 do przywilejów i immunitetów przewidzianych w rozdziale II należy rozumieć jako odniesienie do przywilejów i immunitetów przewidzianych w sekcji 11 tego rozdziału Konwencji.

(7) Odniesienie w art. 70 do zasad prawa międzynarodowego dotyczących stosunków dyplomatycznych należy rozumieć jako odniesienie do przepisów Ustawy o Przywilejach i Immunitetach Dyplomatycznych.

(8) Odniesienie w artykule 71 do dodatkowych przywilejów i immunitetów, które mogą być przyznane przez Państwo przyjmujące lub do przywilejów i immunitetów, o ile są one przyznane przez Państwo przyjmujące, należy rozumieć jako odnoszące się do takich przywilejów i immunitetów,

⁶³ Republic of Vanuatu Official Gazette 16 May 1988, No. 15, p. 1-7.

które mogą być określone przez Ministra w drodze zarządzenia.

3. Ograniczenie przywilejów i immunitetów

Jeżeli Ministrowi wydaje się, że przywileje i immunitety przyznane urzędowi konsularnemu Vanuatu na terytorium jakiegokolwiek państwa lub osobom związanym z takim urzędem konsularnym są mniejsze niż te przyznane przez niniejszą ustawę urzędowi konsularnemu tego państwa lub osobom związanym z takim urzędem konsularnym, Minister może w drodze zarządzenia odebrać takie przywileje i immunitety przyznane w ten sposób wszystkim lub niektórym urzędom konsularnym tego państwa lub osobom z nimi związanym w zakresie, jaki wydaje mu się właściwy.

4. Dodatkowe lub ograniczone przywileje i immunitety

(1) W przypadku, gdy jakakolwiek umowa zawarta, przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy, pomiędzy lub w imieniu Vanuatu i jakiegokolwiek innego państwa przewiduje przyznanie urzędom konsularnym i osobom z nimi związanym przywilejów i immunitetów nieprzyznanych im na mocy innych przepisów niniejszej ustawy, Minister może w drodze zarządzenia nadać moc obowiązującą tej umowie.

(2) W przypadku, gdy jakakolwiek umowa zawarta przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy, pomiędzy lub w imieniu Vanuatu, a jakimkolwiek innym państwem, przewiduje przyznanie urzędom konsularnym i osobom z nimi związanym niektórych, ale nie wszystkich przywilejów i immunitetów z nimi związanych, niektóre, ale nie wszystkie przywileje i immunitety przyznane im na mocy innych przepisów niniejszej ustawy, Minister może w drodze zarządzenia postanowić o wyłączeniu, w odniesieniu do urzędów konsularnych

tego państwa i osób z nimi związanych, któregokolwiek z tych przywilejów i immunitetów, które nie są przewidziane w umowie.

5. Służba na pokładzie statku lub samolotu

Minister może, w drodze zarządzenia, ustanowić przepisy wyłączające lub ograniczające jurysdykcję jakiegokolwiek sądu w Vanuatu do prowadzenia postępowań dotyczących wynagrodzenia lub jakiegokolwiek umowy o świadczenie usług przez kapitana, dowódcę lub członka załogi jakiegokolwiek statku lub statku powietrznego należącego do państwa wymienionego w tym zarządzeniu, z wyjątkiem sytuacji, gdy urząd konsularny tego państwa został powiadomiony o zamiarze powołania się na jurysdykcję tego sądu i nie zgłosił sprzeciwu w terminie określonym w zarządzeniu lub na jego podstawie.

6. Zatrzymanie na pokładzie statku za wykroczenia dyscyplinarne

Minister może w drodze zarządzenia wyznaczyć dowolne państwo dla celów niniejszej sekcji; a w przypadku takiego wyznaczenia państwa, członek załogi statku płynącego do tego państwa, który został zatrzymany na pokładzie za wykroczenie dyscyplinarne, nie będzie uważany za bezprawnie zatrzymanego, chyba że:

- a) jego zatrzymanie jest niezgodne z prawem tego państwa lub warunki zatrzymania są niehumanitarne lub nieuzasadnione surowe; lub
- b) istnieje uzasadniony powód, aby sądzić, że jego życie lub wolność będą zagrożone z powodów rasowych, narodowościowych, politycznych lub religijnych w jakimkolwiek kraju, do którego statek prawdopodobnie się udaje.

7. Obywatelstwo dzieci urzędników konsularnych itp.

(1) Osoba urodzona na terytorium Vanuatu w dowolnym czasie po wejściu w życie niniejszej ustawy nie może być obywatelem Vanuatu z urodzenia, jeżeli jest dzieckiem osoby, która w tym czasie –

- a) pełniła służbę w Vanuatu jako członek urzędu konsularnego jakiegokolwiek państwa; oraz
- b) była obywatelem tego państwa, chyba że jest dzieckiem ojca, który w tym czasie był obywatelem Vanuatu.

(2) W niniejszej sekcji „członek urzędu konsularnego” ma takie samo znaczenie, jakie ma na mocy art. 1 w pierwszym załączniku, z zastrzeżeniem, że nie obejmuje honorowego urzędnika konsularnego, oraz w przypadku, gdy urząd konsularny jakiegokolwiek państwa jest kierowany przez honorowego urzędnika konsularnego, jakiegokolwiek członka urzędu, który nie jest w pełnej służbie tego państwa.

8. Zwrot cła na oleje węglowodorowe

(1) Minister może upoważnić Ministra Finansów do dokonania, jeśli uzna to za stosowne, uzgodnień w celu zapewnienia zwrotu cła zapłaconego od wszelkich olejów węglowodorowych, które zostały

- a) zakupione w Vanuatu; oraz
- b) wykorzystywane w takim celu, że gdyby zostały przywiezione w tym celu, zwolnienie z cła na nie byłoby wymagane na mocy art. 50 lub na mocy postanowienia wydanego zgodnie z sekcją 4 podsekcja (1).

(2) Wszelkie uzgodnienia dokonane na mocy niniejszej sekcji mogą nakładać warunki, z zastrzeżeniem których refundacja ma zostać dokonana.

9. Pierwszeństwo telekomunikacji

Żadne przepisy prawa pisanego nie stanowią przeszkody dla przyznania pierwszeństwa wiadomościom od urzędników konsularnych i odpowiedziom na nie w zakresie, w jakim może to być konieczne w celu nadania skuteczności jakiegokolwiek umowie zawartej, przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy, między lub w imieniu Vanuatu i jakiegokolwiek innego państwa.

10. Przysięgi i akty notarialne

(1) Przedstawiciel dyplomatyczny lub urzędnik konsularny dowolnego Państwa może, jeśli jest do tego upoważniony na mocy prawa tego Państwa, składać przysięgi, oświadczenia i dokonywać czynności notarialnych –

- a) wymagane przez osobę do użytku w tym Państwie lub zgodnie z jego prawem; lub
- b) w inny sposób wymagane przez obywatela tego państwa, ale nie do użytku w Vanuatu, chyba że na mocy prawa innego państwa.

(2) Minister może w drodze zarządzenia wyłączyć lub ograniczyć postanowienia podsekcji (1) w odniesieniu do przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych jakiegokolwiek państwa, jeżeli uzna, że na jakimkolwiek terytorium tego państwa przedstawiciele dyplomatyczni lub urzędnicy konsularni Vanuatu nie mogą wykonywać funkcji odpowiadających charakterem i zakresem funkcjom dozwolonym na mocy tej podsekcji.

(3) W niniejszej sekcji „przedstawiciel dyplomatyczny” ma takie samo znaczenie jak w ustawie nr 9 z 1982 r. o Przywilejach Dyplomatycznych.

11. Dowód

Jeżeli w jakimkolwiek postępowaniu pojawi się kwestia, czy jakakolwiek osoba jest

uprawniona do jakichkolwiek przywilejów lub immunitetów na mocy niniejszej ustawy, zaświadczenie wydane przez lub z upoważnienia Ministra stwierdzające jakikolwiek fakt odnoszący się do tej kwestii stanowi rozstrzygający dowód tego faktu.

12. Uchylenie wspólnego rozporządzenia nr 41 z 1977 r.

Niniejszym uchyła się rozporządzenie nr 41 z 1977 r. do Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych.

13. Wejście w życie

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w Dzienniku Ustaw.

Załącznik I. Konwencja wiedeńska o stosunkach konsularnych [pominięto]

Załącznik II. Artykuły Konwencji mające moc prawa Vanuatu: art. 1, art. 5, art. 15, art. 17, art. 31 ust. 1, 2 i 4, art. 32, art. 33, art. 35, art. 39, art. 41 ust. 1 i 2, art. 43, art. 44, art. 45, art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art. 52, art. 53, art. 54, art. 55 ust. 2 i 3, art. 57 ust. 2, art. 58 ust. 1, 2 i 3, art. 60, art. 61, art. 62, art. 66, art. 67, art. 70 ust. 1, 2 i 4, art. 71,

Tłumaczenie z języka angielskiego: mgr Dominik Szewczyk (absolwent Podyplomowych Studiów Prawa Międzynarodowego i Służby Zagranicznej na Uniwersytecie Warszawskim)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Prawo o służbie dyplomatycznej i konsularnej Zjednoczonych Emiratów Arabskich

Ustawa Federalna Nr. 4/1998 z dnia 2 marca 1998 r.

(4 Dhu al-Qi'dah 1418H)

Prawo o korpusie dyplomatycznym i konsularnym

Zmieniona przez: Ustawę federalną nr 9/2008 z dnia 25/09/2008, uchylającą: Ustawę federalną nr 03/1972 z dnia 2/2/1972 oraz Ustawę federalną nr 18/1972 z dnia 4/2/1973.

My, Zajid ibn Sultan Al Nahajjan, Prezydent Zjednoczonych Emiratów Arabskich, zgodnie z treścią Konstytucji; oraz Ustawy federalnej nr 1 z 1972 r. dotyczącej jurysdykcji ministerstw i uprawnień ministrów oraz ustaw ją zmieniających; oraz Ustawy federalnej nr 3 z 1972 r. dotyczącej Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego oraz ustaw ją zmieniających; oraz Ustawy federalnej nr 45 z 1992 r. regulującej działalność Ministerstwa Spraw Zagranicznych; oraz Działając na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych, za zgodą Gabinetu i ratyfikacją Federalnej Rady Najwyższej, ogłaszamy następującą ustawę:

Tytuł I Definicje

Artykuł 1

Przepisy niniejszej ustawy mają zastosowanie do członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego oraz osób zajmujących podobne stanowiska.

Artykuł 2

Słowa i wyrażenia użyte w niniejszej Ustawie mają następujące znaczenie, o ile z kontekstu nie wynika inaczej.

Państwo: Zjednoczone Emiraty Arabskie.
Ministerstwo: Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Minister: Minister Spraw Zagranicznych.
Misje przedstawicielskie: Ambasady, Konsulaty i stałe misje państwowe przy organizacjach międzynarodowych i regionalnych.
Członkowie Korpusu: Urzędnicy zajmujący stanowiska dyplomatyczne i konsularne, zarówno w biurze ogólnym Ministerstwa, jak i w misjach przedstawicielskich państwa za granicą.

Rada: Rada do Spraw Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego.

Wykaz płac: Tabela wynagrodzeń i dodatkowych wynagrodzeń członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego oraz osób na podobnych stanowiskach.

Wynagrodzenie: Wynagrodzenie podstawowe z wyjątkiem szczególnych przypadków, w których przewidziano inaczej.

Tytuł II Funkcje korpusu dyplomatycznego i konsularnego oraz warunki mianowania do tych korpusów

Artykuł 3

Stopnie Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego klasyfikuje się następująco:
Ambasador nadzwyczajny pełnomocny.
Minister pełnomocny pierwszej rangi.
Minister pełnomocny lub konsul generalny.
Radca.

Pierwszy sekretarz lub konsul.
Drugi sekretarz lub zastępca konsula.
Trzeci sekretarz.
Attache.

Urzędnicy z innych ministerstw i kręgów rządowych mogą być delegowani do pracy jako attache techniczni w misjach przedstawicielskich za granicą w zakresie ich specjalizacji, pod warunkiem, że każdy, kto zajmuje stanowisko attache technicznego, jest obywatelem Państwa.

Artykuł 4

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

Każdy, kto zajmuje stanowisko ambasadora poza granicami Państwa i otrzymał stopień ministra, jest uprawniony do pensji właściwej dla ministra oraz przywilejów i dodatków właściwych dla ambasadora.

W przypadku, gdy osoba mianowana w kadrach ogólnych lub specjalnych Państwa zostaje przeniesiona na stanowisko w Korpusie Dyplomatyczno-Konsularnym, takie odpowiednie stanowisko zostanie określone na wniosek Ministra i za zgodą właściwego organu powołującego, a obowiązujący harmonogram wynagrodzeń i dodatkowych wynagrodzeń będzie miał do niego zastosowanie, pod warunkiem, że całkowite wynagrodzenie nie zostanie zmniejszone, chyba że przejmujący wyrazi na to pisemną zgodę.

Artykuł 5

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

1. Członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego w randze pełniącego obowiązki ministra lub wyższej mianuje się dekretem na wniosek Ministra, podczas gdy mianowanie innych odbywa się decyzją Ministra na podstawie nominacji Rady.

2. Osoby mianowane w randze trzeciego sekretarza lub attaché podlegają okresowi próbnemu przez czas jednego roku od daty rozpoczęcia pracy, podczas którego ich kompetencje do pracy są ugruntowane przez raporty ich przełożonych. Okres próbny wlicza się do stażu pracy. Jeśli jednak okaże się, że osoby nie są zdolne do pracy, ich ocena zostanie przekazana Ministrowi w celu podjęcia odpowiedniej decyzji w tej sprawie.
3. Ministrom pełnomocnym pierwszej rangi oraz ministrom pełnomocnym mianowanym na stanowiska szefów misji przedstawicielskich lub dyrektorów departamentów w kancelarii Ministerstwa przyznaje się tytuł ambasadora na okres zajmowania tych stanowisk, a posiadaczom tego tytułu przyznaje się dodatek określony w wykazie płac na okres zajmowania tych stanowisk.

Artykuł 6

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

1. Szef przedstawicielstwa dyplomatycznego nadzoruje pracę misji dyplomatycznej, a konsul generalny nadzoruje pracę konsulatu generalnego. Mogą oni powierzać na piśmie całość lub część swoich kompetencji administracyjnych lub finansowych członkowi Korpusu lub urzędnikom krajowym pracującym w misji lub konsulacie.
2. W przypadku nieobecności szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego lub zaistnienia przeszkody w wykonywaniu przez niego pracy w zakresie jego kompetencji, zastępuje go kolejny względem rangi członek przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego. W takim przypadku członek ten otrzymuje tytuł

chargé d'affaires misji dyplomatycznej lub konsularnej.

3. Szef misji dyplomatycznej może, dekretem, uzyskać kompetencje w zakresie działalności konsularnej. W takim przypadku, oprócz swojego pierwotnego tytułu, otrzymuje również tytuł konsula generalnego i jest uprawniony do powierzenia członkowi misji dyplomatycznej całości lub części kompetencji w zakresie działalności konsularnej.
4. Osoba niebędąca członkiem Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego może, dekretem, uzyskać tymczasowo funkcję ambasadora lub szefa misji, lub wykonywać określone zadania. W takim przypadku otrzymuje ona tytuł ambasadora nadzwyczajnego pełnomocnego lub delegata nadzwyczajnego lub ministra pełnomocnego pierwszej rangi lub ministra pełnomocnego. Przyznane mu wynagrodzenie jest określane decyzją gabinetu na wniosek Ministra. Zakończenie powierzonego mu zadania powoduje wygaśnięcie jego tymczasowego statusu dyplomatycznego, jak również związanego z nim wynagrodzenia.
5. Biura attaché technicznego są zależne od misji dyplomatycznej Państwa w państwie lub państwach, w których są akredytowane, a attaché techniczny, jego asystenci i personel biurowy są uważani za część misji przedstawicielskiej. Szef misji lub jego zastępca ma prawo do całkowitego i bezpośredniego nadzoru nad działalnością wspomnianych biur attaché i ich pracowników. Attaché techniczny, jego asystenci i personel biurowy stosują się do decyzji, instrukcji i dyrektyw wydanych przez szefa misji lub jego zastępcę.

Artykuł 7

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

Każda osoba mianowana na stanowisko w Korpusie Dyplomatycznym i Konsularnym musi spełniać następujące warunki:

1. Jest obywatelem Państwa.
 2. Ma ukończone 21 lat potwierdzone aktem urodzenia lub w inny sposób określony przez właściwą komisję lekarską, której decyzja w tym zakresie jest ostateczna.
 3. Posiada nieposzlakowaną opinię i nieskazitelny charakter.
 4. Nie był skazanym za przestępstwo lub wykroczenie naruszenia uczciwości lub honoru, chyba że został ułaskawiony przez właściwe władze lub został zrehabilitowany zgodnie z prawem.
 5. Nie został zwolniony ze służby na mocy wyroku lub decyzji karnej lub usunięty z pracy.
 6. Nie pozostaje w związku małżeńskim z osobą nieposiadającą obywatelstwa Państwa, chyba że jest to zgodne z warunkami i przypadkami określonymi przez Ministra.
 7. Poddął się weryfikacji stanu zdrowia przez właściwą rządową komisję lekarską. Osoby mianowane na stopień ministra pełnomocnego lub wyższy są zwolnione z tego warunku.
 8. Posiada dyplom uniwersytecki lub równorzędny z akredytowanym uniwersytetu lub szkoły wyższej.
 9. Pomyślnie zdał określone egzaminy.
- Decyzją Gabinetu osoby bezpośrednio powołane na stanowisko ministra pełnomocnego i wyższe mogą zostać zwolnione z warunku posiadania stopnia naukowego.

Artykuł 8

Na wniosek Ministra i zalecenie Rady, dozwolone jest mianowanie na stanowiska wyższe niż trzeci sekretarz osoby niebędą-

cej członkiem Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego, o ile spełnia ona następujące warunki:

1. Posiada uznany dyplom uniwersytecki lub jego odpowiednik.
2. Odyła służbę specjalistyczną umożliwiającą mu spełnienie warunków pracy w Korpusie Dyplomatycznym i Konsularnym przez następujące okresy:
 - a) cztery lata w przypadku mianowania na stanowisko drugiego sekretarza;
 - b) osiem lat w przypadku mianowania na stanowisko pierwszego sekretarza;
 - c) czternaście lat w przypadku mianowania na stanowisko radcy;
 - d) co najmniej piętnaście lat w przypadku powołania na stanowisko ministra pełnomocnego i wyższe.
3. Spełnia pozostałe warunki określone w art. 7 niniejszej Ustawy.
4. Z wyjątkiem osób bezpośrednio powołanych na stanowisko ministra pełnomocnego lub wyższe, każdy powołany zgodnie z warunkami niniejszego artykułu pozostaje na okresie próbnym przez czas jednego roku od daty rozpoczęcia pracy, podczas którego jego przełożeni składają stosowne sprawozdania, a okres ten wlicza się do czasu jego służby. Jednakże w przypadku, gdy okaże się on niezdolny do wykonywania obowiązków na swoim stanowisku, jego sprawa zostanie przedstawiona właściwemu organowi powołującemu, w celu podjęcia odpowiedniej decyzji.

Decyzją gabinetu dopuszcza się zwolnienie osób bezpośrednio powołanych na stanowisko ministra pełnomocnego i wyższe z wymogu posiadania wyższego wykształcenia.

Artykuł 9

W drodze wyjątku od przepisu art. 7 ust. 8 Minister może, na wniosek Rady, włączyć niektórych pracowników Ministerstwa do Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego w randze attache, jeżeli spełniają oni następujące warunki:

1. Są obywatelami Państwa.
2. Posiadają co najmniej świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej.
3. Odyli nie krótszy niż czteroletni okres służby w Ministerstwie, podczas którego wykazali się wybitnymi predyspozycjami do pracy, przedkładając stosowne raporty.
4. Pomyślnie zdali przygotowane dla nich egzaminy ustne i pisemne.

Artykuł 10

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

Szefowie misji przedstawicielskich Państwa muszą, przy pierwszej nominacji, złożyć prawnie wiążącą przysięgę przed Prezydentem Państwa, podczas gdy pozostali członkowie muszą złożyć taką samą przysięgę przed Ministrem. Tekst przysięgi będzie miał następujące brzmienie:

„Przysięgam na Boga Wszechmogącego, że będę wierny Państwu Zjednoczonych Emiratów Arabskich i jego Prezydentowi oraz będę przestrzegał Konstytucji kraju i jego praw; będę przedkładał interes Państwa ponad wszystkie inne; i będę wykonywał obowiązki na moim stanowisku ze szczerością i wiernością oraz zachowam powierzone mi tajemnice”.

Artykuł 11

Zezwala się, po zatwierdzeniu przez właściwy organ powołujący, na przywrócenie członka Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego do tej samej rangi, którą zajmował w momencie odejścia ze służby, pod

warunkiem, że nie został zwolniony lub usunięty ze stanowiska. Jeśli w międzyczasie uzyskał on wyższe kwalifikacje lub specjalistyczne doświadczenie, które służyłyby jego działalności w Korpusie Dyplomatycznym i Konsularnym, powinno być możliwe przyznanie mu jednego lub więcej stopni powyżej jego poprzedniego stopnia, pod warunkiem, że takie przyznanie nie jest sprzeczne z warunkami mianowania określonymi w niniejszej Ustawie.

Artykuł 12

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

1. Mianowany członek zostanie powiadomiony przez doręczenie mu kopii decyzji o jego mianowaniu i przeprowadzi niezbędne czynności w celu wykonywania swojej pracy. W przypadku, gdy nie podejmie pracy w ciągu jednego miesiąca od daty powiadomienia go o decyzji i nie przedstawi zasadnego usprawiedliwienia, decyzja zostanie uznana za nieważną.
Powołany członek powinien uczęszczać na szkolenia.
2. Mianowany członek otrzymuje najniższe wynagrodzenie dla stopnia, na który został mianowany. Całkowite wynagrodzenie jest należne od dnia podjęcia pracy, następującego po wydaniu decyzji o mianowaniu przez właściwy organ. Minister może, na wniosek Rady, przyznać mianowanemu członkowi, którego doświadczenie jest większe niż wymagane do mianowania na dany stopień dyplomatyczny, jeden lub więcej dodatków właściwych dla jego rangi, dodanych do pierwszego wynagrodzenia, pod warunkiem, że nie przekracza poza maksymalne wynagrodzenie.

Tytuł III

Starszeństwo, sprawozdania i awans

Artykuł 13

Staż pracy członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego określa się zgodnie z datą wydania dekretu lub decyzji mianującej lub awansującej. W przypadku, gdy dwóch lub więcej członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego zostało mianowanych lub awansowanych w tym samym czasie i na ten sam stopień starszeństwo uzyskuje osoba o wyższych kwalifikacjach, a jeżeli są równe – osoba, która wcześniej ukończyła studia, następnie osoba bardziej doświadczona, której doświadczenie bardziej odpowiada wymogom pracy w Korpusie Dyplomatycznym i Konsularnym, a następnie osoba starsza wiekiem.

Kolejność stażu pracy przywróconych członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego zostanie ustalona na podstawie rekomendacji Rady i zgody Ministra.

Artykuł 14

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

Członkowie Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego awansują zgodnie z następującymi zasadami:

1. Kompetencje.
2. Staż pracy.
3. Upływ ustawowego okresu awansu, w następujący sposób:
 - a) na trzeciego sekretarza, po co najmniej dwóch latach w stopniu attaché;
 - b) na drugiego sekretarza, po co najmniej trzech latach w stopniu trzeciego sekretarza;
 - c) na pierwszego sekretarza, po co najmniej czterech latach w stopniu drugiego sekretarza;

- d) na doradcę, po co najmniej pięciu latach w stopniu pierwszego sekretarza;
 - e) awans do stopnia ministra pełnomocnego i wyższych, odbywa się poprzez nominację ministra na podstawie rekomendacji Rady.
4. W wyjątkowych przypadkach awans może być przeprowadzony o więcej niż jeden stopień:
- a) dekretem na wniosek Ministra w odniesieniu do awansu na stopień ministra pełnomocnego lub inny równorzędny lub wyższy stopień;
 - b) decyzją Ministra na podstawie rekomendacji Rady w odniesieniu do awansu na stopień radcy lub inny równoważny lub niższy stopień, pod warunkiem złożenia dwóch raportów o kompetencjach nominowanego za dwa poprzednie lata, zgodnie z rozporządzeniem.
5. Urzędnik może zostać awansowany w drodze wyjątku dopiero po upływie co najmniej czterech lat od poprzedniego wyjątkowego awansu.
6. Osoby pełniące służbę w momencie wydania niniejszej ustawy, które posiadają wykształcenie publiczne średnie lub niższe, nie mogą zostać awansowane na stopień wyższy niż drugi sekretarz.

Artykuł 15

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

Awans na stopień radcy odbywa się decyzją Ministra na podstawie rekomendacji Rady, natomiast awans na stopień ministra pełnomocnego i wyższy odbywa się dekretem na wniosek Ministra.

Awansowany otrzymuje pierwszą pensję właściwą dla stopnia, na który został awansowany lub jeden z przysługujących mu dodatków, w zależności od tego, która z na-

leżności jest wyższa. Awans nie zmienia terminu wymagalności podwyżki okresowej, a jeżeli przypadają one w tym samym czasie, przyznaje się je łącznie.

Data dekretu lub decyzji ministerialnej stanowi podstawę do realizacji awansu, chyba że dekret lub decyzja określa inną datę.

Artykuł 16

1. Wynagrodzenia członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego wszystkich stopni oraz podwyżki i wynagrodzenia, oprócz wynagrodzeń oferowanych zgodnie z postanowieniami Wykazu płac są wydawane w formie dekretu na wniosek Ministra i zatwierdzonego przez Gabinet.
2. Dopuszcza się również, formie decyzji Rady Ministrów i wniosku Ministra, zmianę wynagrodzeń zasadniczych i okresowych podwyżek, a także dodatków reprezentacyjnych, za rozłąkę, delegacyjnych i socjalnych łącznie lub pojedynczo.

Artykuł 17

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

1. Członek Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego ma prawo do premii okresowej po upływie jednego pełnego roku od daty powołania lub daty poprzedniej premii okresowej, w zależności od tego, która z nich jest wcześniejsza. Przyznanie premii okresowych odbywa się za zgodą Rady i zgodnie z kryteriami kompetencji, o których mowa w rozporządzeniu wykonawczym.
2. Członek może otrzymać, w uznaniu jego kompetencji i etyki pracy, premię nadzwyczajną traktowaną na równi z premią okresową i w dniu jej wymagalności, w nieprzekraczającej maksymalnej stawce przewidzianej dla jego stopnia, na zalecenie przełożonego, jeśli

podlega on systemowi raportów rocznych.

Artykuł 18

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

Członkowie Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego, do stopnia ministra pełnomocnego pierwszej rangi, podlegają systemowi raportów rocznych. Rozporządzenie określa system, kryteria i sposób przygotowania rocznego sprawozdania w celu oceny kompetencji Członka w jego pracy.

Artykuły 19-21 [*Uchylony przez dekret federalny z mocą ustawy nr 9 z dnia 25. 09. 2008 r.]*

Tytuł IV

Przeniesienie, delegowanie i oddelegowanie

Artykuł 22

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

Przenoszenie członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego między misjami przedstawicielskimi a biurem generalnym Ministerstwa odbywa się na podstawie przepisów wydanych przez Ministra w tym zakresie, z wyjątkiem szefów misji przedstawicielskich, których przeniesienie odbywa się w dekretem federalnym na wniosek Ministra i za zgodą Gabinetu.

Artykuł 23

Uchylony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.

Artykuł 24

1. Ambasador lub szef misji przedstawicielskiej w danym kraju może zostać upoważniony do reprezentowania Państwa w innym kraju lub krajach jako ambasador nierezydent, dekretem na wniosek Ministra.

2. Minister może oddelegować członka Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego z i do biura generalnego Ministerstwa lub z jednej misji przedstawicielskiej do innej, lub przydzielić mu inne oficjalne zadanie, a we wszystkich przypadkach okres delegacji lub przydziału nie może przekraczać jednorazowo sześciu miesięcy. Wykaz płac określa wynagrodzenie dla członka. Szef misji dyplomatycznej nie może być delegowany do innej misji.
3. Minister może oddelegować członka do pełnienia obowiązków na wolnym stanowisku lub stanowisku zajmowanym przez osobę nieobecną, w urzędzie generalnym Ministerstwa lub w jakimkolwiek innym federalnym lub lokalnym organie rządowym w państwie. Delegacja może stanowić dodatek do głównej pracy członka, jeśli warunki pracy na głównym stanowisku pozwalają na takie rozwiązanie. We wszystkich przypadkach delegacja nie powinna odbywać się na stanowisko niższego stopnia niż pierwotne. Delegowanie uznaje się za tymczasowe jeśli nie przekroczy jednego roku z możliwością przedłużenia tylko o jeden rok. Wynagrodzenia będą określone w drodze rozporządzenia.

Artykuł 25

Zmieniony Dekretem Federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

1. Decyzją właściwego organu powołującego członkowie Korpusu mogą zostać oddelegowani do federalnych lub lokalnych organów rządowych oraz do publicznych lub prywatnych osób prawnych w Państwie.
Oddelegowanie, jeśli odbywa się poza granice Państwa, do rządów zagranicznych lub do organizacji międzynarodowych lub regionalnych, odbywa się decyzją Gabinetu.

Oddelegowanie następuje pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody członka. Okres oddelegowania dolicza się do obliczenia emerytury lub świadczeń emerytalnych oraz do wymagalności premii okresowej i awansu. Oddelegowanie następuje na odnawialny okres jednego roku, a ciężar całkowitego wynagrodzenia oddelegowanego członka jest ponoszony przez organ, do którego został oddelegowany. Otrzymuje on również od tego organu urlopy.

Stopień oddelegowanego urzędnika jest określony decyzją właściwego organu w drodze mianowania, a po powrocie oddelegowanego urzędnika zajmuje on swój pierwotny stopień, jeśli jest on wolny lub inny wolny stopień podobny do jego pierwotnego stopnia lub pozostaje w swoim pierwotnym stopniu w ramach swoich osobistych kompetencji. Rząd może, decyzją gabinetu, pokryć całkowite wynagrodzenie oddelegowanego członka na okres jego oddelegowania.

2. Członek oddelegowany do organizacji międzynarodowych lub regionalnych otrzymuje całość swojego wynagrodzenia oraz wynagrodzenia od organu, do którego został oddelegowany.

Tytuł V

Urlopy

Artykuł 26

1. Tydzień pracy i godziny urzędowe w misjach przedstawicielskich Państwa za granicą są ustalane decyzją Ministra na wniosek Rady, z należyтым uwzględnieniem przepisów obowiązujących w kraju przyjmującym.
2. Członek ma prawo do pełnego wynagrodzenia w dni wolne od pracy. Minister może jednak, w drodze decyzji lub delegacji, powierzyć członkowi pracę podczas oficjalnych dni wolnych od

pracy, pod warunkiem przyznania mu w zamian liczby dni urlopowych równej dniom wolnym, w których pracował.

3. Żaden członek nie może być nieobecny w pracy z wyjątkiem dni urlopu.

Artykuł 27

Członkom mogą być udzielane następujące rodzaje urlopów:

1. Urlop na żądanie.
2. Urlop właściwy.
3. Urlop chorobowy.
4. Urlop specjalny.
5. Urlop odległościowy.
6. Urlop służbowy w kraju sklasyfikowanym jako kraj z ciężkimi warunkami.
7. Urlop edukacyjny.

Artykuł 28

Urlop na żądanie jest urlopem w związku z działaniem siły wyższej, którego nie można było wcześniej zgłosić. Członek nie może być nieobecny w pracy z powodu zdarzenia losowego przez okres dłuższy niż dwanaście dni w ciągu jednego roku i pod warunkiem, że taki urlop nie przekracza jednorazowo trzech dni.

Członek musi przedłożyć swojemu przełożonemu po powrocie z urlopu na żądanie raport określający przyczyny jego nieobecności. Przełożony może, ale nie musi, zaakceptować podane powody; w przypadku braku akceptacji odliczy czas nieobecności od sumy skumulowanych urlopów okresowych członka, jeśli takie posiada; w przeciwnym razie członek zostanie pozbawiony całkowitego wynagrodzenia za dany okres, z wyjątkiem czynszu na mieszkanie.

Artykuł 29

Członek ma prawo do corocznego urlopu okresowego w wymiarze sześćdziesięciu dni. Urlop taki nie może być przyznany przed upływem co najmniej sześciu miesięcy od daty nominacji. Całkowita kwota

wynagrodzenia za okres urlopu jest wypłacana w momencie korzystania z urlopu. Członek nie jest uprawniony do urlopu okresowego za okres, który spędza na urlopie edukacyjnym lub misji naukowej.

Artykuł 30

Urlop okresowy przyznawany jest wyłącznie na pisemny wniosek członka, a zgoda na urlop udzielana jest przez właściwego przełożonego. Organ udzielający urlopu może zażądać od członka wznowienia pracy przed zakończeniem urlopu, jeżeli wymaga tego interes pracy.

Artykuł 31

Członek ma prawo do pozostałej części niewykorzystanego urlopu okresowego i może z niej korzystać w ciągu jednego roku, jeśli pozwalają na to warunki pracy, ale tylko przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy. W przypadku niewykorzystania urlopu okresowego lub jego części, członek otrzymuje rekompensatę pieniężną w wysokości jednodniowego wynagrodzenia za każdy dzień niewykorzystanego urlopu na podstawie wynagrodzenia podstawowego członka w momencie wypłaty.

Artykuł 32

Urlop na podstawie zwolnienia lekarskiego jest udzielany na okres nieprzekraczający siedmiu dni na podstawie zaświadczenia wydanego przez lekarza lub instytucję leczniczą, zatwierdzonego przez właściwy organ urzędowy. Jeśli potrzebny okres jest dłuższy, pozwolenie na urlop należy uzyskać na podstawie orzeczenia lekarskiego wydanego przez właściwą komisję lekarską w Ministerstwie Zdrowia.

Członek musi zgłosić swoją chorobę w ciągu dwóch dni od jej wystąpienia, chyba że istnieje ważne usprawiedliwienie.

Artykuł 33

Każdy członek cierpiący na chorobę zakaźną – nie uniemożliwiającą mu pracy – lub mający styczność z osobą cierpiącą na taką chorobę, w odniesieniu, do którego właściwy organ medyczny uzna za konieczne uniemożliwienie mu pełnienia jego funkcji, zaprzestaje pełnienia funkcji na okres ustalony przez organ. Okres jego nieobecności nie jest odliczany od jego urlopu i otrzymuje on pełne wynagrodzenie z tego tytułu.

Artykuł 34

Członek otrzymuje jednomiesięczny, płatny z góry urlop na wykonanie zarządzenia dotyczącego pielgrzymki (Hadżdż) jeden raz w okresie pełnienia służby.

Artykuł 35

1. Mężowi lub żonie udziela się urlopu specjalnego bez wynagrodzenia, z wyjątkiem czynszu na mieszkanie, jeżeli jedno z nich uzyska zezwolenie na wyjazd za granicę na okres nieprzekraczający trzynastu miesięcy.
2. Mężowi lub żonie udziela się urlopu specjalnego bez wynagrodzenia, jeżeli jedno z nich uzyska zezwolenie na wyjazd za granicę na okres przekraczający trzynaście miesięcy.
3. We wszystkich przypadkach okres ten nie może przekraczać okresu pobytu męża lub żony za granicą. Okres tego urlopu wlicza się do okresu liczonego do stażu pracy, wynagrodzenia i odpraw emerytalnych.

Artykuł 36

Członkini muzułmanka, której mąż zmarł, otrzymuje specjalny płatny urlop na okres czterech miesięcy i dziesięciu dni od daty śmierci.

Artykuł 37

Minister może udzielić członkowi urlopu z pełnym wynagrodzeniem na okres nieprzekraczający łącznie sześciu miesięcy, jeżeli okoliczności wymagają, aby towarzyszył on swojej żonie, dziecku, rodzicowi lub krewnemu w wyjeździe w celu leczenia za granicę. Urlop taki może być również przyznany żonie lub mężowi, w przypadku nieobecności żony, w celu towarzyszenia dzieciom poniżej dziesiątego roku życia w leczeniu na terytorium Państwa. Jeżeli okres ten przekracza sześć miesięcy, a postanowiono o jego przedłużeniu, sprawa powinna zostać przekazana Ministrowi na zalecenie Rady w celu podjęcia odpowiedniej decyzji.

Artykuł 38

Członkowi biura generalnego Ministerstwa przyznaje się specjalny płatny urlop w wymiarze sześciu dni w przypadku śmierci jego krewnego pierwszego stopnia. Urlop taki przysługuje członkowi misji przedstawicielskiej na okres nie dłuższy niż piętnaście dni.

Artykuł 39

Członek poszkodowany w wyniku wypadku przy pracy jest uprawniony do płatnego urlopu na okres leczenia, zgodnie z decyzją właściwej komisji lekarskiej, bez uszczerbku dla przepisów regulujących odszkodowania i rekompensaty dla pracowników.

Artykuł 40

Członkowi misji przedstawicielskiej udziela się urlopu odległościowego, nie wliczanego do urlopu podstawowego i nieprzekraczającego maksymalnie pięciu dni, na podróż z miejsca pracy do państwa, w którym spędzi swój coroczny urlop.

Artykuł 41

Członkowi misji przedstawicielskiej, przebywającemu w kraju o ciężkich warunkach, udziela się urlopu w wymiarze piętnastu dni, tylko raz w roku, oprócz corocznego urlopu okresowego, a jego prawo do takiego urlopu wygasa po upływie roku. Nie wypłaca się za niego rekompensaty pieniężnej.

Artykuł 42

1. Minister może, na zalecenie Rady, udzielić członkowi płatnego urlopu edukacyjnego, innego niż dodatek transportowy, na okres nieprzekraczający czterech lat lub na okres studiów, w zależności od tego, który z nich jest dłuższy. Urlop ten może zostać przedłużony w tym samym trybie na kolejny okres, jeśli informacje o członku uzasadniają takie przedłużenie.

Stanowisko osoby przebywającej na urlopie edukacyjnym może zostać obsadzone, pod warunkiem, że po jej powrocie zostanie dla niej utworzone nowe stanowisko, zgodne z charakterem jej studiów i nie niższe rangą niż jej pierwotne stanowisko.

Okres urlopu edukacyjnego wlicza się do okresowych podwyżek i awansów.

2. Członek może zostać wysłany, za zgodą Rady, na sesje szkoleniowe w celu śledzenia teoretycznych i praktycznych osiągnięć doktryny. Takie wysłanie nie ma wpływu na prawo członka do awansu. Rozporządzenie określa należne wynagrodzenia finansowe.

Artykuł 43

Członek, który przerwał pracę lub nie powrócił do niej bezpośrednio po zakończeniu urlopu, zostaje pozbawiony całkowitego wynagrodzenia za okres nieobecności, poczynwszy od dnia przerwania pracy lub drugiego dnia po zakończeniu urlopu,

z wyjątkiem czynszu lub dodatku na mieszkanie.

Minister lub osoba wykonująca jego obowiązki może podjąć decyzję o odliczeniu okresu nieobecności od zaległych urlopów członka i wypłaceniu mu wynagrodzenia, jeśli posiada on wystarczające saldo urlopowe, lub uznać urlop za bezpłatny, z wyjątkiem czynszu lub dodatku na mieszkanie, w przypadku, gdy członek nie posiada salda urlopowego, pod warunkiem, że okres nieobecności nie przekracza trzydziestu dni i że członek przedstawi akceptowalne usprawiedliwienie.

Tytuł VI

Obowiązki członka

Artykuł 44

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r.:

Członek Korpusu musi:

1. Przestrzegać postanowień Konstytucji i ustaw Państwowych.
2. Osobiście wykonywać powierzoną mu pracę z precyzją i sumiennością oraz poświęcać oficjalny czas pracy na wykonywanie obowiązków na swoim stanowisku. Można mu powierzyć pracę poza godzinami pracy, gdy wymaga tego interes Państwa.
3. Wykonywać rozkazy z precyzją i szczerością w granicach obowiązującego prawa i przepisów.
4. Chronić własność Państwa i ograniczać się w wydatkowaniu środków publicznych.
5. Posiadać odpowiednią prezencję do zajmowanego stanowiska i powstrzymywać się od wszelkich zachowań niezgodnych z moralnością publiczną i wymogami honorowymi stanowiska.
6. Mieszkać w mieście, w którym znajduje się jego siedziba, lub w innym miejscu za pozwoleniem Ministra

Artykuł 45

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008 r.:

Członek Korpusu nie może:

1. Należać do organizacji, organów lub partii politycznych, pracować na ich rzecz lub uczestniczyć w ich propagandzie lub promocji w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem podmiotów lub organizacji kulturalnych, sportowych i filantropijnych w Państwie lub poza nim, po uzyskaniu zgody Ministra.
2. Ujawniać wszelkich informacji dotyczących spraw, które powinny pozostać tajne ze względu na ich charakter lub zgodnie ze specjalnymi wytycznymi. Zobowiązanie do zachowania tajemnicy pozostaje w mocy nawet po zakończeniu służby.
3. Udzielać wypowiedzi lub rozmawiać z mediami lub prowadzić jakąkolwiek inną działalność prasową niezgodną z ogólną polityką państwa.
4. Łączyć zajmowanego stanowiska z jakimkolwiek innym stanowiskiem. Niemniej jednak możliwe jest łączenie stanowiska publicznego z członkostwem w zarządach korporacji, zakładów lub organów, w których udziały posiada Państwo, a także członkostwem w zarządach wewnątrz Państwa lub w zgromadzeniach doradczych lub stowarzyszeniach użyteczności publicznej, po uzyskaniu zgody Ministra.
5. Wykonywać pracy na rzecz osób trzecich za wynagrodzeniem lub bez wynagrodzenia, nawet w godzinach innych niż urzędowe, chyba że za zgodą Ministra. Członek może jednak pełnić funkcje powiernicze, opiekuńcze i prokurenskie w stosunku do osób nieobecnych, za wynagrodzeniem, pod warunkiem, że jest związany więzami pokrewieństwa z osobami objętymi

powiernictwem lub opieką, lub z osobą nieobecną.

6. Posiadać bezpośredniego lub pośredniego interesu w działaniach lub zlecaniu prac związanych z działalnością ministerstwa lub organu, do którego jest delegowany lub oddelegowany.
7. Dzierżawić nieruchomości, gruntu lub innych z zamiarem wykorzystania w pracy zawodowej.
8. Zatrzymywać dla siebie oryginałów, kopii i fotokopii wszelkich tajnych dokumentów urzędowych, niezależnie od tego, czy są to dokumenty, taśmy magnetyczne, filmy lub inne nośniki związane z organem, w którym pracuje, nawet jeśli dotyczą one pracy, którą wykonał osobiście.

Tytuł VII

Odpowiedzialność członka

Artykuł 46

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Każdy członek naruszający obowiązki lub zakazy określone w niniejszej ustawie zostanie ukarany dyscyplinarnie, nie wyłączając odpowiedzialności cywilnej lub karnej, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Członek zostanie zwolniony z sankcji dyscyplinarnej, jeśli udowodni, że dopuścił się naruszenia poprzez wykonanie polecenia, które otrzymał od swojego przełożonego, pomimo pisemnego wyjaśnienia naruszenia swojemu przełożonemu. W takim przypadku odpowiedzialność spada na stronę wydającą polecenie.

Komisja dochodzeniowa lub Rada Dyscyplinarna – w zależności od przypadku – musi powiadomić właściwą prokuraturę, jeśli okaże się, że naruszenie popełnione przez urzędnika obejmuje przestępstwo karne.

Artykuł 47

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

Minister lub jego zastępca może upomnieć członka Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego na piśmie lub ustnie za naruszenie przez niego obowiązków i wymogów jego stanowiska. Ostrzeżenie nie jest jedną z sankcji i zostanie wydane po wysłuchaniu oświadczenia członka i upewnieniu się, że naruszenie zostało popełnione.

Artykuł 48

Zmieniony dekretem federalnym nr 9 z dnia 25/9/2008:

Sankcja dyscyplinarna nie może zostać nałożona na członka, chyba że przeprowadzono pisemne dochodzenie, w którym jego wypowiedzi zostały wysłuchane, a jego prawo do obrony zostało zapewnione. Decyzja o nałożeniu kary musi zawierać uzasadnienie.

Dochodzenie jest przeprowadzane przez komisję ustanowioną decyzją ministerialną, pod warunkiem, że stopień przewodniczącego komisji nie jest niższy niż stopień badanego członka. Komisja zaleca nałożenie sankcji dyscyplinarnych, o których mowa w art. 51 ust. 1, 2, 3 i 4, lub skierowanie członka do Rady Dyscyplinarnej.

Artykuł 49

Zmieniony Dekretem Federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

1. Minister lub jego zastępca może zawiesić członka w pracy, jeśli wymaga tego interes dochodzenia. Takie zawieszenie nie może trwać dłużej niż trzy miesiące, chyba że na decyzją Rady Dyscyplinarnej. Zawieszenie członka nie pociąga za sobą zawieszenia jego wynagrodzenia podstawowego oraz premii i dodatków, chyba że Rada Dyscyplinarna postanowi inaczej.

2. Szef misji przedstawicielskiej może, w przypadku zaistnienia poważnych i pilnych przyczyn, tymczasowo zawiesić każdego członka misji, pod warunkiem, że jego stopień nie jest wyższy niż pierwszy sekretarz, i niezwłocznie powiadomi o takim działaniu ministra. Minister ma prawo anulować takie zawieszenie.

Artykuł 50

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członek tymczasowo aresztowany zostaje zawieszony w czynnościach służbowych na okres aresztowania i otrzymuje połowę wynagrodzenia. Po zakończeniu okresu zatrzymania, członek otrzymuje drugą połowę wynagrodzenia, jeśli dochodzenie zakończyło się uniewinnieniem, w przeciwnym razie wynagrodzenie przepada. Członek pozbawiony wolności przez wyrok sądowy zostaje z mocy prawa zawieszony w czynnościach służbowych i pozbawiony całkowitego wynagrodzenia za okres pozbawienia wolności, z wyjątkiem czynszu na mieszkanie lub zasiłku socjalnego na dzieci. W każdych okolicznościach jego sprawa zostanie niezwłocznie przedłożona radzie w celu podjęcia decyzji w sprawie jego sytuacji zawodowej, z uwzględnieniem art. 76 ust. 7 niniejszej ustawy.

Artykuł 51

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Sankcje dyscyplinarne, które mogą zostać nałożone na członka Korpusu to:

1. Ostrzeżenie.
2. Pozbawienie premii okresowej lub awansu na okres jednego roku.
3. Potrącenie z wynagrodzenia do jednej czwartej w dowolnym momencie, pod warunkiem, że suma nie przekracza

wynagrodzenia podstawowego za trzy miesiące w ciągu roku.

4. Zawieszenie w czynnościach służbowych bez prawa do wynagrodzenia lub połowy wynagrodzenia, z wyjątkiem rzeczywistego czynszu na mieszkanie lub socjalnego na dzieci, na okres nieprzekraczający trzech miesięcy.
5. Obniżenie stopnia służbowego do bezpośrednio niższego. Wydana decyzja o nałożeniu kary określa staż pracy i wynagrodzenie członka w tym stopniu.
6. Zwolnienie z pracy i pozbawienie tytułu dyplomatycznego, z zastrzeżeniem prawa do emerytury lub renty, albo pozbawienie któregośkolwiek z nich w wymiarze nieprzekraczającym jednej czwartej. W przypadku śmierci członka, jego spadkobiercy mają prawo do jego emerytury lub świadczeń emerytalnych bez potrąceń.

Artykuł 52

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Minister lub jego zastępca, z uwzględnieniem postanowień art. 48 niniejszego regulaminu, może wymierzyć jedną z kar dyscyplinarnych określonych w art. 51 ust. 1, 2, 3 i 4 na podstawie zalecenia komisji dochodzeniowej. Jeśli chodzi o inne kary dyscyplinarne, mogą one zostać nałożone wyłącznie decyzją Rady Dyscyplinarnej.

Artykuł 53

W przypadku oddelegowania członka do pracy w innym organie, organ dyscyplinarny w odniesieniu do naruszeń popełnionych przez niego podczas pracy w tym organie podporządkowany jest jurysdykcji Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

Artykuł 54

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członek zostaje skierowany do Rady Dyscyplinarnej decyzją Ministra z dniem wydania decyzji o skierowaniu, o ile zawiera ona oświadczenie o zasługach przypisanych członkowi. Członek zostaje powiadomiony o tej decyzji oraz o dacie rozprawy wyznaczonej w celu zbadania naruszeń na piśmie, co najmniej piętnaście dni przed zwołaniem Rady Dyscyplinarnej. Okres ten wydłuża się do jednego miesiąca w odniesieniu do osoby pracującej dla jednej z misji przedstawicielskich.

Artykuł 55

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Prawo do złożenia pozwu dyscyplinarnego wygasa z upływem trzech lat od daty wykrycia naruszenia. Okres ten może zostać przerwany przez wszczęcie postępowania wyjaśniającego lub skierowanie członka do Rady Dyscyplinarnej, a nowy termin biegnie od daty ostatniej procedury podjętej w związku z naruszeniem. W przypadku wielości członków skierowanych do Rady Dyscyplinarnej, przerwanie biegu terminu w odniesieniu do jednego z nich powoduje przerwanie biegu terminu w odniesieniu do pozostałych członków, nawet jeśli nie podjęto wobec nich postępowania przerywającego bieg terminu.

Artykuł 56

Postępowanie dyscyplinarne ulega umorzeniu wskutek śmierci członka skierowanego na rozprawę dyscyplinarną.

Artykuł 57

Rezygnacja członka nie wstrzymuje postępowania dyscyplinarnego. Rezygnacja jest niedopuszczalna w przypadku skierowania członka na rozprawę dyscyplinarną.

Artykuł 58

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Dyscyplinowanie członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego należy do właściwości Rady Dyscyplinarnej ustanowionej w drodze decyzji ministerialnej i składa się z nieparzystej liczby urzędników ministerialnych lub innych osób, pod warunkiem, że ich liczba jest nie mniejsza niż 3, a stopień przewodniczącego Rady Dyscyplinarnej nie jest mniejszy niż stopień osoby objętej postępowaniem dyscyplinarnym.

Artykuł 59

Właściwość Rady Dyscyplinarnej określa się w stosunku do rangi członka w momencie skierowania go na rozprawę. W przypadku wielości członków odpowiedzialnych za naruszenie lub naruszenia powiązane ze sobą i podlegających, zgodnie z ich stopniami, różnym Radom Dyscyplinarnym, Rada właściwa do osądzenia najwyższego stopnia tych członków jest właściwa do osądzenia ich wszystkich. Posiedzenia Rady Dyscyplinarnej odbywają się w siedzibie Ministerstwa.

Artykuł 60

Zmieniony dekretem federalnym nr 9 z dnia 25/9/2008:

Członek skierowany do Rady Dyscyplinarnej jest uprawniony do wglądu w akta dochodzenia i dokumenty związane z postawionymi mu zarzutami oraz do obrony ustnej lub pisemnej oraz może wyznaczyć pełnomocnika do obrony.

Artykuł 61

W przypadku, gdy członek skierowany na rozprawę dyscyplinarną nie stawi się w wyznaczonym terminie, zostanie wyznaczona kolejna sesja, a jeśli nie stawi się ponownie, może zostać skazany zaocznie po upew-

nieniu się, że powiadomienie było zgodne z prawem.

Artykuł 62

Rada Dyscyplinarna może samodzielnie przeprowadzić postępowanie wyjaśniające. Rada Dyscyplinarna posiada uprawnienia przyznane organom dochodzeniowym w odniesieniu do badania dowodów, w tym składania zeznań pod przysięgą. Do świadków stosuje się przepisy szczególne dotyczące osób zeznających przed sądem.

Artykuł 63

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

Posiedzenia Rady Dyscyplinarnej odbywają się niejawnie. Posiedzenie Rady nie jest ważne, jeśli nie uczestniczą w nim wszyscy jej członkowie. Jej decyzje podejmowane są większością głosów i zawierają uzasadnienie oraz są odczytywane podczas sesji wyznaczonej w tym celu. Członek jest powiadamiany o decyzji i jej uzasadnieniu na piśmie w ciągu dwóch tygodni od daty jej wydania.

Artykuł 64

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Od decyzji Rady Dyscyplinarnej wymierzającej karę zwolnienia ze stanowiska przysługuje odwołanie do Federalnego Sądu Najwyższego w terminie trzydziestu dni od daty powiadomienia o wymierzonej karze.

Artykuł 65

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członek zatrzymany w celu przeprowadzenia dochodzenia lub pozbawiony wolności z powodu tymczasowego aresztowania, a także członek skierowany do rady dyscyplinarnej, zachowuje prawo do awansu, je-

śli ma to miejsce podczas zatrzymania lub postępowania sądowego. W przypadku, gdy dochodzenie lub postępowanie sądowe zakończyło się uniewinnieniem lub upomnieniem lub potrąceniem z wynagrodzenia nie więcej niż jednej czwartej wynagrodzenia, jego awans uważa się za dokonany z dniem, w którym stał się wymagalny.

Artykuł 66

Członek postawiony przed sądem karnym za przestępstwo lub wykroczenie przeciwko honorowi lub wierności nie może zostać awansowany, a jego prawo do awansu jest zawieszone, jeśli stało się wymagalne podczas zatrzymania lub postępowania sądowego. Jeśli członek zostanie uniewinniony, jego awans zostanie przywrócony. Nie jest dozwolone rozważanie awansu członka zatrzymanego, tymczasowo aresztowanego lub wobec którego wykonywany jest wyrok sądu.

Artykuł 67

Jeśli członek zostanie skazany na którąkolwiek z poniższych kar dyscyplinarnych, jego awans może nastąpić dopiero po upływie okresów ustalonych w odniesieniu do każdej z nich, w odniesieniu do okresów ustalonych w art. 14 ust. 3 niniejszej Ustawy:

- Jeden rok w przypadku zawieszenia w czynnościach służbowych lub potrącenia z wynagrodzenia.
- Dwa lata w przypadku obniżenia stopnia.

Okresy odroczenia, o których mowa powyżej, liczone są od dnia wymierzenia kary, nawet jeśli zbiegają się z innym okresem wynikającym z poprzedniej kary.

Artykuł 68

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

Jeżeli o członku, który został ukarany następującymi karami dyscyplinarnymi, złożono raporty stwierdzające, że jego zachowanie i praca od momentu nałożenia kar były zadowalające, Minister lub jego zastępca może wydać decyzję o anulowaniu kar dyscyplinarnych z upływem następujących terminów:

1. Rok w przypadku upomnienia lub pozbawienia premii okresowej albo awansu.
2. Dwa lata w przypadku potrącenia z wynagrodzenia.
3. Trzy lata w przypadku zawieszenia w pracy lub obniżenia stopnia. Wymienione okresy liczone są od dnia wymierzenia kary.

Po zatarciu kary uważa się za niebyłe i od tej chwili nie mają one wpływu na uprawnień i wynagrodzenia.

Tytuł VIII

Rada członków korpusu

dyplomatycznego i konsularnego

Artykuł 69

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Stała rada pod nazwą Rada Członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego zostanie ustanowiona w Ministerstwie i będzie składać się z siedmiu członków, w tym przewodniczącego, powoływanych na podstawie decyzji ministerialnej.

Rada posiada sekretariat generalny, któremu przewodniczy jeden z członków Korpusu. Członek ten jest sprawozdawcą Rady i uczestniczy w jej sesjach bez prawa głosu w obradach. Rozporządzenie o sekretariacie generalnym jest wydawane w drodze decyzji ministerialnej.

Artykuł 70

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

1. Rada zbiera się okresowo lub na wezwanie przewodniczącego. Na pierwszym posiedzeniu wybierany jest wiceprzewodniczący. Posiedzenie jest ważne tylko w obecności przewodniczącego i co najmniej czterech członków. W przypadku nieobecności przewodniczącego zastępuje go wiceprzewodniczący.
2. Decyzje i zalecenia Rady są wydawane większością głosów uczestników. W przypadku równej liczby głosów przeważa strona, z którą głosował przewodniczący. Obrady, decyzje i zalecenia Rady są tajne i nie mogą być ogłaszane publicznie, chyba że Rada uzna to za konieczne.
3. Z posiedzeń Rady sporządza się protokoły zawierające w szczególności przedłożone jej sprawy oraz podjęte decyzje, zalecenia i sugestie. Protokoły te są podpisywane przez przewodniczącego i sprawozdawcę Rady po przedstawieniu ich członkom. Prowadzony jest specjalny rejestr, w którym zapisywane są takie protokoły.
4. Zabrania się wglądu do tych protokołów lub sporządzania ich kopii, chyba że na polecenie Ministra, przewodniczącego Rady, organu prawnego, komisji dyscyplinarnej lub Rady Dyscyplinarnej.

Artykuł 71

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Oprócz kompetencji Rady przewidzianych w Ustawie o Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Rada wykonuje następujące zadania:

1. Proponowanie regulacji, zasad i przepisów, które gwarantują prawidłową procedurę pracy w departamentach

- i sekcjach biura generalnego, misji przedstawicielskich i Rady.
2. Nadzorowanie wykonywania obowiązujących przepisów i regulaminów pracy oraz nadzorowanie ich stosowania.
 3. Rozpatrywanie potrzeb ministerstwa i badanie warunków organizacyjnych, administracyjnych i innych oraz ich nadzorowanie.
 4. Rozpatrywanie wniosków o zatrudnienie w Korpusie Dyplomatyczno-Konsularnym, składanych do Ministerstwa przez osoby zainteresowane. W celu wypełnienia tego zadania Rada może odbyć osobiste rozmowy lub pisemne testy w celu ustalenia kompetencji kandydatów do obsadzenia takich stanowisk.
 5. Przyjmowanie raportów kompetencyjnych i premii dla członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego.
 6. Zalecenia dotyczące awansu, delegowania, oddelegowania, przeniesienia, zakończenia służby i ponownego mianowania zgodnie z przepisami Ustawy.
 7. Zalecenia dotyczące przeniesień między departamentami biura generalnego a misjami przedstawicielskimi lub między misjami przedstawicielskimi oraz wydawanie decyzji dotyczących przeniesień między departamentami biura generalnego.
 8. Zalecenia dotyczące wysyłania osób na sesje szkoleniowe lub na urlop edukacyjny, zarówno wewnętrzny, jak i zewnętrzny, oraz przygotowywanie planów i harmonogramów szkoleń.
 9. Powołanie komitetu podobnego do komitetu ds. pracowniczych przewidzianego w ustawie o służbie cywilnej, który przedkłada swoje zalecenia Radzie.
 10. Rozpatrywanie skarg i zażaleń członków dotyczących ich spraw oraz przedstawianie zaleceń w tym zakresie, z wyjątkiem decyzji Rady Dyscyplinarnej.

11. Badanie innych spraw, które zdaniem Ministra powinny zostać zbadane i udzielanie porad lub zaleceń w tym zakresie.

12. Ustanawianie komisji badających wykroczenia urzędników.

Artykuł 72

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Rada może, w celu wykonania swoich zadań, przeglądać wszystkie oficjalne rejestry, akta, dokumenty i informacje związane z zadaniami wymienionymi w poprzednim artykule, a także wezwać dowolnego urzędnika Ministerstwa lub poprosić o pomoc ekspertów w celu zebrania informacji na dane tematy.

Artykuł 73

Przewodniczący Rady przedkłada swoje zalecenia Ministrowi do zatwierdzenia. Jeżeli Minister nie zatwierdzi zaleceń ani nie zgłosi do nich zastrzeżeń w terminie jednego miesiąca od dnia ich przedstawienia, uważa się je za zatwierdzone z tym dniem. W przypadku jednak, gdy minister sprzeciwi się wszystkim lub niektórym z tych zaleceń i odeśle je z powrotem do Rady, będzie musiał podać uzasadnienie. Rada, w ciągu jednego miesiąca od daty zwrócenia jej zaleceń, wyda swoją opinię na ich temat. W przypadku upływu tego terminu bez wydania opinii przez Radę, opinię Ministra uznaje się za ostateczną. Jeśli Rada podtrzyma swoją opinię, zalecenia zostaną przedłożone Ministrowi w celu podjęcia działań, które uzna za stosowne, a jego decyzja w tej sprawie będzie ostateczna. Minister jest informowany o decyzjach Rady.

Artykuł 74

Przewodniczący Rady przedkłada Ministrowi coroczne sprawozdanie z osiągnięć Rady w wykonywaniu powierzonych jej

kompetencji oraz swoje uwagi na tematy ogólne oraz zalecenia dotyczące podniesienia poziomu działania.

Tytuł IX **Zakończenie służby**

Artykuł 75

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członkom Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego zabrania się zawierania małżeństw z osobami nieposiadającymi obywatelstwa Państwa, chyba że na mocy uprzedniej zgody Ministra. Członek zostanie uznany za zwolnionego z pełnionej funkcji z dniem zawarcia małżeństwa w przypadku nieuzyskania takiej zgody.

Artykuł 76

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25/9/2008:

Służba członka Korpusu kończy się z jednego z następujących powodów:

1. Osiągnięcie wieku emerytalnego.
2. Zły stan zdrowia stwierdzony decyzją właściwego organu medycznego. Służba kończy się z dniem doręczenia członkowi decyzji.
3. Zwolnienie lub wydalenie ze służby.
4. Rezygnacja.
5. Utrata lub zrzeczenie się obywatelstwa, od daty wydania dekretu stwierdzającego takie zdarzenie.
6. Przejście na emeryturę na mocy decyzji właściwego organu powołującego wraz z ustaleniem wysokości emerytury, pod warunkiem, że członek przepracował co najmniej dwadzieścia lat w służbie i pod warunkiem, że dodatkowy rzeczywisty okres nie przekracza pięciu lat. Ministerstwo ponosi w ramach swojego budżetu wydatki związane z dodatkowym rzeczywistym okresem służby.

7. W przypadku skazania członka za przestępstwo lub wykroczenie przeciwko honorowi lub wierności,

8. Śmierć.

Decyzję o zakończeniu służby członków Korpusu wydaje Minister w przypadkach określonych w punktach 1, 2, 4, 5, 7 i 8. Przypadki wymienione w punktach 3 i 6 podlegają jurysdykcji Gabinetu.

Artykuł 77

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Po osiągnięciu wieku emerytalnego okres służby członka Korpusu może zostać przedłużony o jeden rok z możliwością przedłużenia do pięciu lat decyzją właściwego organu powołującego.

W przypadku członków Korpusu w randze ambasadorów okres służby może zostać przedłużony bez zachowania okresu, o którym mowa w poprzednim ustępie.

Artykuł 78

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członka, który zaprzestał pracy lub nie powrócił do niej trzydzieści dni po zakończeniu urlopu, uznaje się za zwolnionego z mocy prawa z dniem zaprzestania pracy lub zakończenia urlopu.

Minister może odstąpić od uznania członka za zwolnionego, jeżeli przedstawi on wiarygodne uzasadnienie w ciągu 60 dni od daty zaprzestania pracy lub zakończenia urlopu. Okres zaprzestania pracy zalicza się do urlopu, jeżeli jest to możliwe, w przeciwnym razie uznaje się go za zaprzestanie pracy bez wynagrodzenia, z wyjątkiem czynszu na mieszkanie lub zasiłku socjalnego na dzieci.

Artykuł 79

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Członek może zrezygnować ze swojego stanowiska. Rezygnacja musi mieć formę pisemną. Służba członka nie kończy się do momentu wydania decyzji o przyjęciu rezygnacji. Decyzja dotycząca rezygnacji musi zostać podjęta w ciągu 90 dni od daty jej złożenia, w przeciwnym razie rezygnacja zostanie uznana za przyjętą.

Członek pozostaje w służbie do momentu doręczenia mu decyzji o przyjęciu rezygnacji lub do upływu tego okresu.

Artykuł 80

Minister może zatrzymać w stosunku pracy członka po zakończeniu służby przez okres nieprzekraczający dwóch miesięcy w celu zwrotu powierzonych mu dokumentów; członek otrzymuje wynagrodzenie za ten okres równe ostatniemu wynagrodzeniu, które otrzymał, w tym wszystkie premie oraz dodatki mieszkaniowe, jeżeli korzystał z nich podczas służby. Okres ten nie jest wliczany do okresu służby członka i nie daje prawa do urlopu. W przypadku członka misji przedstawicielskiej okres ten nie powinien przekraczać czterech miesięcy.

Artykuł 81

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Służba członka zostaje uznana za zakończoną z mocy prawa, jeśli podejmie się on zatrudnienia w obcym rządzie, przystąpi do organizacji, podmiotu lub partii politycznej lub będzie uczestniczył w jej propagandzie i promocji w jakikolwiek sposób.

Artykuł 82

W przypadku wydania decyzji zwalniającej lub odwołującej ze stanowiska członka, który został zawieszony w czynnościach służbowych, jego służba wygasa z dniem

zawieszenia. Jeżeli członek nie został zawieszony w czynnościach służbowych, do dnia wydania decyzji otrzymuje on całkowite wynagrodzenie wraz z czynszem na mieszkanie. Wynagrodzenie już otrzymane przez zawieszonego członka nie zostanie mu odebrane w przypadku wydania decyzji zwalniającej ze służby.

Tytuł X

Postanowienia końcowe

Artykuł 83

1. Przepisy określone w art. 44 do 68 niniejszej Ustawy stosuje się do wszystkich pracowników Ministerstwa podlegających Kodeksowi Służby Cywilnej, wysłanych do pracy w misjach przedstawicielskich jako attaché administracyjni lub jako pracownicy nielokalni, jak również do pracowników delegowanych przez ministerstwa i inne departamenty rządowe do pracy w misjach jako attaché techniczni lub pracownicy nielokalni. Wyjątek stanowią attaché wojskowi lub oficerowie łącznikowi i ich personel, z wyjątkiem pracowników miejscowych w zakresie przepisów określonych w art. 46-68.
2. Przepisy szczególne wydane w drodze decyzji Ministra stosuje się do attaché technicznych i pracowników miejscowych zatrudnionych w misjach przedstawicielskich.

Artykuł 84

W przypadku śmierci członka Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego w czasie pełnienia służby, osoby, które pozostawały na jego utrzymaniu w chwili śmierci, a w przypadku ich braku, jego spadkobiercy ustawowi otrzymają kwotę odpowiadającą całości należnych mu miesięcznych świadczeń za okres jednego roku, począwszy od miesiąca, w którym nastąpiła śmierć. Płatność ta będzie jednorazowa i bez uszczerbku

ku dla jakichkolwiek innych należności. Wspomniane kwoty są uważane za dotację, której nie można odliczyć od wynagrodzenia lub odszkodowania należnego członkowi lub jego spadkobiercom na mocy innych przepisów ustawowych lub wykonawczych. Dotacja ta jest zwolniona z wszelkiego rodzaju podatków i opłat i nie może zostać zajęta ani skonfiskowana. Postanowienia niniejszego artykułu mają również zastosowanie do attaché administracyjnych i personelu nielokalnego.

Artykuł 85

Poza wypłatą zasiłku na wypadek śmierci, o którym mowa w poprzednim artykule, oraz innymi postanowieniami ustawy o wynagrodzeniu i świadczeniach emerytalnych, właściwa władza może przyznać zmarłemu w czasie pełnienia służby jeden lub więcej stopni, a jego emeryturę⁶⁴ oblicza się na podstawie okresu służby wynoszącego dwadzieścia pięć lat. Jeśli jednak faktyczny okres służby wynosił więcej niż dwadzieścia pięć lat, wynagrodzenie będzie wypłacane na podstawie faktycznego okresu służby. Emeryturę oblicza się na podstawie wynagrodzenia zasadniczego w stopniu, który został przyznany członkowi.

Artykuł 86

Nominalny okres służby wynoszący pół roku dodaje się do każdego roku rzeczywistej służby przy obliczaniu wynagrodzenia lub emerytury członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego za okresy spędzone w ciężkich warunkach, a część roku zaokrągla się do jednego roku przy obliczaniu dodatkowego okresu, pod warunkiem,

że obliczony rzeczywisty okres służby nie jest krótszy niż sześć miesięcy. Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się również do attaché administracyjnych i personelu zamieszcowego.

Artykuł 87

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

Z wyjątkiem emeryta działającego na rzecz interesu publicznego, członek nieuprawniony do emerytury jest uprawniony, po zakończeniu służby, do rekompensaty emerytalnej w następujący sposób:

1. Wynagrodzenie w wysokości dwóch miesięcy za każdy rok z pierwszych pięciu lat służby.
2. Wynagrodzenie w wysokości trzech miesięcy za każdy rok z kolejnych pięciu lat służby.
3. Wynagrodzenie w wysokości czterech miesięcy za każdy kolejny rok.

Przy obliczaniu okresu służby część jednego miesiąca zaokrągla się do pełnego miesiąca, a obliczenie rekompensaty opiera się na ostatnim głównym wynagrodzeniu miesięcznym uzyskanym przez członka w momencie zakończenia służby, do którego dodaje się dodatek z tytułu kosztów utrzymania i dodatek socjalny na dzieci.

Artykuł 88

Bez uszczerbku dla postanowień niniejszej Ustawy, do członków Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego mają zastosowanie przepisy Ustawy o wynagrodzeniach i odprawach emerytalnych w zakresie nieuregulowanym w niniejszej Ustawie.

Artykuł 89

Niedopuszczalne jest dokonywanie potrąceń lub zajmowanie wypłaty członkowi, chyba że na poczet alimentów nałożonych orzeczeniem sądowym lub w celu uregulowania należności wobec rządu z przy-

⁶⁴ Prawdopodobnie prawo do emerytury osoby zmarłej w czasie służby dyplomatycznej w części jest dziedziczone lub stanowi podstawę do wyliczeń odszkodowawczych na rzecz spadkobierców [przyp. R. P.].

czyn związanych z jego zatrudnieniem lub w celu umorzenia bezpodstawnego wzbogacenia. Potrącenie z tych kwot w obu przypadkach nie może przekroczyć jednej czwartej, a w przypadku zbiegu pierwszeństwo ma dług alimentacyjny.

Artykuł 90

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

W drodze decyzji ministerialnej, członkom może zostać przyznane wynagrodzenie za dodatkowe prace, o które zostali poproszeni poza oficjalnymi godzinami pracy, a także może zostać im przyznana nagroda pieniężna za wybitną pracę. Dozwolone jest również decydowanie o dodatkowych rekompensatach ze względu na okoliczności pracy, jej warunki i charakter.

Artykuł 91

Obliczanie okresów przewidzianych w niniejszej ustawie odbywa się zgodnie z kalendarzem gregoriańskim.

Artykuł 92

Zmieniony dekretem federalnym z mocą ustawy nr 9 z dnia 25 września 2008 r:

W odniesieniu do wszelkich kwestii, dla których nie ma szczególnych przepisów w niniejszej ustawie, zastosowanie mają przepisy ustawy o służbie cywilnej w rządzie federalnym.

Artykuł 93

Minister wydaje rozporządzenia, przepisy i dyrektywy w celu wykonania postanowień niniejszej ustawy.

Artykuł 94

Jakiegokolwiek wynagrodzenia zasadnicze i dodatki roczne wypłacone członkom Korpusu Dyplomatycznego i Konsularnego zgodnie z postanowieniami dekretu federalnego nr. 80 z 1972 r. i dekretu federalnego nr. 1 z 1978 r. uznaje się za ważne. Wszelkie dodatki wypłacone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy również uznaje się za ważne.

Artykuł 95

Ustawa federalna nr 3 z 1972 r., o której mowa powyżej, zostaje niniejszym uchylona, podobnie jak wszelkie inne przepisy, które są sprzeczne lub naruszają postanowienia niniejszej ustawy.

Artykuł 96

Niniejsza Ustawa zostanie opublikowana w Dzienniku Ustaw i wejdzie w życie z dniem jej ogłoszenia.

Ogłoszona przez Nas w Pałacu Prezydenckim w Abu Zabi dnia 4 Dhu al-Qi'dah 1418 H odpowiadającego dacie 2 marca 1998 r. Zajid ibn Sultan Al Nahajjan rezydent Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

[Niniejsza ustawa federalna została opublikowana w Dzienniku Urzędowym, nr. 315, p. 17.]

Tłumaczenie z języka angielskiego: Roch Pelc (student IV roku na kierunku prawo na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, członek Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Sprawozdanie z konferencji Studenckiego Koła Naukowego Obrotu Prawnego z Zagranicą dotyczącej konsulów honorowych

Dnia 4 listopada 2024 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie odbyła się konferencja poświęcona roli konsulów honorowych we współczesnym prawie międzynarodowym. Wydarzenie odbyło się w Sali Senackiej UEK i zgromadziło ekspertów, którzy omawiali wyzwania i kwestie prawne związane z funkcjonowaniem konsulów honorowych. Na Konferencję przybyło pięciu konsulów, których urzędy konsularne mają swoją siedzibę w Krakowie tj.:

Pan Paweł Aleksander Dowgier – Generalny Konsul Honorowy Republiki Turcji

Pan Janusz Kahl – Konsul Honorowy Danii, Finlandii i Islandii

Pan Marian Mikołajski – Konsul Honorowy Królestwa Norwegii

Paweł Włodarczyk – Generalny Konsul Honorowy Republiki Chorwacji

Pan Andrzej Zdebski – Konsul Honorowy Chile

Konferencja rozpoczęła się o godzinie 12:00, a po oficjalnym otwarciu powitano przybyłych gości. Na wstępie swoje referaty przedstawili studenci - członkowie Koła Naukowego. Wygłoszono m.in. referat dot. braków legislacyjnych w ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne. Prelegenci wskazali na niedoskonałości tej ustawy, zwracając uwagę na obszary, które wymagają reform w kontekście pełnienia funkcji przez konsulów honorowych. Podkreślono konieczność dostosowania przepisów do zmieniającej się rzeczywistości. Następnie, wygłoszono referat na temat czynności notarialnych konsulów honorowych. Omówiono zakres funkcji notarialnych, które mogą być wykonywane przez konsulów honorowych, a także znaczenie w tym zakresie przepisów prawnych regulujących dwustronne relacje konsularne między państwami.

Panel dyskusyjny stanowił główną część konferencji. W panelu uczestniczyli zaproszeni krakowscy konsulowie honorowi, zaś poprowadził go prof. Paweł Czubik – opiekun Koła. W trakcie dyskusji zaproszeni goście rozmawiali na temat bieżących problemów związanych z pełnieniem funkcji konsula honorowego. Poruszono zagadnienia dotyczące immunitetów konsularnych, zakresu obowiązków oraz trudności wynikających z przepisów krajowych i międzynarodowych. Konsulowie opisywali najciekawsze doświadczenia ze swojej służby. Sporo uwagi poświęcili wykonywanym przez nich czynnościom pomocowym na rzecz obywateli ich państw wysyłających. Niektórzy z konsulów posiadają w świetle prawa swojego państwa wysyłającego możliwości dokonywania czynności notarialnych – kwestii tej poświęcono nieco uwagi. Podkreślono także, że zakres funkcji konsularnych zależy od okręgu konsularnego – np. znacząco różni się w przypadku konsulatów krakowskich w porównaniu do tych działających nad morzem. Omawiano również problematykę ewentualnych zwolnień podatkowych urzędu w zakresie podatku od nieruchomości. Konsulowie wskazali również na potrzebę zmian w zakresie niektórych

ułatwień w funkcjonowaniu urzędu konsularnego. Wskazywano na deficyt miejsc parkingowych w Krakowie i ograniczenia wjazdowe jako na pewną trudność w wykonywaniu niektórych funkcji o charakterze pomocowo-opiekuńczym.

Po przerwie, prelekcję wygłosił Pan dr Łukasz Piebiak, sędzia, były podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jego wystąpienie, oparte na doświadczeniu zawodowym i jego pracach m.in. w komisji sejmowej zmieniającej ustawę o służbie zagranicznej w 2018 r., dotyczyło ograniczeń wynikających z obywatelstwa oraz funkcji zawodowych w procesie powoływania konsulów honorowych. Dr Piebiak zwrócił uwagę na potrzebę wprowadzenia odpowiednich regulacji *de lege ferenda*, szczególnie w krajach Europy Środkowej. Wykład wywołał żywą dyskusję na temat konieczności zmian w przepisach prawnych, które umożliwią bardziej realistyczne i bezsporne podejście do kwestii powoływania konsulów honorowych. Nadto żywą dyskusję wywołały rozważania prelegenta dotyczące roli służby konsularnej w procesie ochrony praw osób małoletnich za granicą i oddziaływaniem norm Konwencji haskiej w tym zakresie.

Ostatnim już elementem konferencji były dwa referaty studentów. Pierwszy z nich, dotyczył uregulowania statusu obywatelstwa konsulów honorowych w świetle konwencji międzynarodowych, poruszono w nim zagadnienia związane z podwójnym obywatelstwem i jego wpływem na pełnienie funkcji. Drugi referat omawiał zakres immunitetów konsulów honorowych w oparciu o umowy dwustronne, podkreślając znaczenie takich regulacji dla zapewnienia niezakłóconego wykonywania funkcji.

Konferencja zakończyła się o godzinie 16:00. Podsumowano kluczowe wnioski i zaproszono uczestników do kontynuowania dyskusji na temat potencjalnych zmian dotyczących instytucji konsula honorowego. Wydarzenie stanowiło doskonałą okazję do wymiany doświadczeń, poglądów i współpracy między ekspertami, konsułami i przedstawicielami środowisk prawniczych.

Julia Samek
studentka na kierunku prawo
na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie,
członek Studenckiego Koła Naukowego
Obrotu Prawnego z Zagranicą
na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie

ISBN 978-83-975266-0-0

9 788397 526600